



STORTINGET

Dokument 15:9

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

Spørsmål nr. 1201–1350
20. mars–16. april 2018

Innhold

Spørsmål

1201.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. ressursbruken i Kulturtanken, besvart av kulturministeren.....	11
1202.	Fra stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen, vedr. strafferettslig vern mot transpersoner, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	12
1203.	Fra stortingsrepresentant Nancy P. Anti, vedr. digital rapportering og søknadsordning for reindriftas næringsmeldinger, besvart av landbruks- og matministeren	13
1204.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. Københavnerklæringen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	13
1205.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. en utredning av erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner, besvart av forsvarsministeren	14
1206.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. den tyrkiske intervensjonen i Afrin, besvart av utenriksministeren	15
1207.	Fra stortingsrepresentant Geir Inge Lien, vedr. fangetransport mellom Ålesund og Bergen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	16
1208.	Fra stortingsrepresentant Knut Arild Hareide, vedr. "Fretex"-butikker i Romania, besvart av utenriksministeren	16
1209.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. den kulturelle skolesekken, besvart av kulturministeren.....	17
1210.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. transportkorridoren mellom Gjøvik/Hadeland/ Nittedal/Gjelleråsen/Rv4 og E6, besvart av samferdselsministeren.....	18
1211.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. stasjon ved Avtjerna/Sollihøgda, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	19
1212.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. deponigass, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	19
1213.	Fra stortingsrepresentant Sigrid Simensen Ilsøy, vedr. sykehuset i Drammen, besvart av helseministeren.....	20
1214.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. prosjektering av luftambulansebase i innlandet i Sør-Norge, besvart av helseministeren.....	21
1215.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA) for utviklingshemmede, besvart av arbeids- og sosialministeren	22
1216.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. sammenslåing av fylkesmannsembetene i Troms, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	23
1217.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. ventetid for fedmeoperasjoner, besvart av helseministeren.....	24
1218.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. trygdesvindel, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	25
1219.	Fra stortingsrepresentant Erlend Wiborg, vedr. politiets handlingsrom til å følge opp kriminalitet som avdekkes gjennom fellesaksjonene med Arbeidstilsyn, Skatteetaten, NAV og tollvesenet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	26
1220.	Fra stortingsrepresentant Tom Kalsås, vedr. alternativ trasé over Høg-Jæren, besvart av samferdselsministeren.....	27
1221.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. navnbytte på Statoil til Equinor, besvart av olje- og energiministeren	28
1222.	Fra stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre, vedr. Antirasistisk senter, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	29
1223.	Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. høsting av tang og tare, besvart av fiskeriministeren.....	29
1224.	Fra stortingsrepresentant Nancy P. Anti, vedr. Sameskolen i Midt-Norge, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	30

1225.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. kutt i reisestipendordningen, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	30
1226.	Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. psykososialt tilbud, besvart av helseministeren.....	31
1227.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. Medietilsynet, besvart av kulturministeren.....	32
1228.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. «Enheten for strafferettslig inndragning», besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	33
1229.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. kabotasje, besvart av samferdselsministeren.....	33
1230.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. Gjenopptakelseskommissjonen, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	35
1231.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. flytting eller omorganisering av konfliktrådene i de ulike politidistriktene, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	35
1232.	Fra stortingsrepresentant Petter Eide, vedr. at personlig informasjon fra 50 millioner brukere av Facebook skal ha kommet på avveie, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	36
1233.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. tilpasning av engelskkravet for inntak til videregående opplæring, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	37
1234.	Fra stortingsrepresentant Nina Sandberg, vedr. å innføre en likestillingspris for høyere utdanning og forskning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	38
1235.	Fra stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø, vedr. utdanningsprogrammene på yrkesfag, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	39
1236.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. mediemangfoldet, besvart av kulturministeren.....	40
1237.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. luftambulansetjenesten, besvart av helseministeren.....	41
1238.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ambulansefly- krisen i Nord-Norge, besvart av helseministeren.....	41
1239.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. ELTE-universitetet i Ungarn, besvart av helseministeren.....	42
1240.	Fra stortingsrepresentant Terje Aasland, vedr. Norsk Internasjonalt Skipsregister, besvart av næringsministeren.....	43
1241.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. flerbruksfartøy, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	44
1242.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. kontroll på Norges grenser, besvart av finansministeren.....	45
1243.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. lave fødselstall, besvart av finansministeren.....	46
1244.	Fra stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen, vedr. å ha god kontakt med statlige etater i fylket, besvart av statsministeren	47
1245.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. fødsel, besvart av helseministeren	48
1246.	Fra stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen, vedr. momskompensasjon for idrettsanlegg fordelt på fylker, besvart av kulturministeren.....	49
1247.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. næringslivsrelevante gebyrer, besvart av næringsministeren.....	50
1248.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. volden mot demonstranter på grensen til Gazastripen, besvart av utenriksministeren	51
1249.	Fra stortingsrepresentant Karin Andersen, vedr. organisasjoner som arbeider med antirasisme, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	52
1250.	Fra stortingsrepresentant Jon Gunnes, vedr. veksten i antall reisende og utviklingen i godstransport på jernbanen de siste stortingsperiodene, besvart av samferdselsministeren	53
1251.	Fra stortingsrepresentant Jon Gunnes, vedr. hvordan norske aktører har klart seg i konkurransen om jernbanekontrakter de siste årene, besvart av samferdselsministeren	57

	side
1252. Fra stortingsrepresentant Tore Storehaug, vedr. kunstgrasbanene, besvart av klima- og miljøministeren	58
1253. Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. etter- og videreutdanning for arbeidstakere, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	58
1254. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Acer-saken, besvart av olje- og energiministeren	60
1255. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. Kgl. Resolusjon av 10. juni 1949, bedre kjent som «Plakaten på veggen», besvart av forsvarsministeren	61
1256. Fra stortingsrepresentant Hårek Elvenes, vedr. vernepliktige, besvart av forsvarsministeren	62
1257. Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. samværsretten, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	63
1258. Fra stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk, vedr. sengeposter i rehabiliteringssektoren, besvart av helseministeren.....	64
1259. Fra stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen, vedr. Florø lufthavn, besvart av samferdselsministeren.....	66
1260. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. pasientreiser, besvart av helseministeren	66
1261. Fra stortingsrepresentant Hadia Tajik, vedr. drosjenæring, besvart av samferdselsministeren... ..	68
1262. Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. digitale læremidler, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	68
1263. Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. arbeidslivskriminalitetssentrene, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	69
1264. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. takstene i maksimalprisforskriften for drosjenæringa, besvart av næringsministeren.....	71
1265. Fra stortingsrepresentant Lise Christoffersen, vedr. virkninger av uførereformen, besvart av arbeids- og sosialministeren.....	71
1266. Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. bygging av en hangar på Bardufoss til et selskap som leverer tjenester til Forsvaret, besvart av forsvarsministeren	73
1267. Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. kreftomsorgstilbudet Maggies, besvart av helseministeren.....	74
1268. Fra stortingsrepresentant Cecilie Myrseth, vedr. guidesertifisering, besvart av næringsministeren.....	76
1269. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. rett til ny vurdering i utlandet når det ikke er mulig i Norge, besvart av helseministeren.....	77
1270. Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. tannregulering, besvart av helseministeren.....	78
1271. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. plastavfall, besvart av klima- og miljøministeren	78
1272. Fra stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand, vedr. lek i skolen, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	79
1273. Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. oppdrag i Niger, besvart av forsvarsministeren	80
1274. Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. tilsyn barnevern, besvart av barne- og likestillingsministeren.....	81
1275. Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. Evenes og Andøya, besvart av forsvarsministeren	82
1276. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. blodsuktermålere, besvart av helseministeren.....	82
1277. Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. omstillingen i postsektoren, besvart av samferdselsministeren.....	83
1278. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. utbyggingen av dagaktivitetsplasser for hjemmeboende eldre med demens, besvart av eldre- og folkehelseministeren	84
1279. Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. elektrosjokkbehandling, besvart av helseministeren.....	85

1280.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. giftangrepet mot en russisk dobbeltagent i Salisbury, besvart av utenriksministeren	85
1281.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. IT-oppdatering av F-35-kampflyene kalt «C2D2», besvart av forsvarsministeren	87
1282.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. de amerikanske soldatenes tilstedeværelse på Værnes, besvart av forsvarsministeren	88
1283.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. Kroksund-alternativet, besvart av samferdselsministeren	89
1284.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. våpenforbud, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	89
1285.	Fra stortingsrepresentant Tuva Moflag, vedr. bygging av nye føde- og barselavdelinger, besvart av helseministeren	90
1286.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. rovvilt vs. beitedyr, besvart av klima- og miljøministeren	92
1287.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. krav om at justisminister Tor Mikkel Vara sine kundelister skulle gjøres tilgjengelig, besvart av statsministeren	92
1288.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. habilitet, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	93
1289.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. cruisetrafikk, besvart av klima- og miljøministeren	94
1290.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. useriøsitet i reinholdsbransjen, besvart av arbeids- og sosialministeren	94
1291.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. fjerning av den ekstra arbeidsgiveravgiften for finansnæringen, besvart av finansministeren	96
1292.	Fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken, vedr. oljeplattformen Goliat, besvart av olje- og energiministeren	97
1293.	Fra stortingsrepresentant Arild Grande, vedr. bruk av personnummer ifor å hindre arbeidslivskriminalitet på byggeplasser, besvart av arbeids- og sosialministeren	98
1294.	Fra stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård, vedr. akutt plassering i barnevernstjenesten, besvart av barne- og likestillingsministeren	99
1295.	Fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes, vedr. konsesjonsbehandlingen av North Connect, besvart av olje- og energiministeren	100
1296.	Fra stortingsrepresentant Else-May Botten, vedr. deponiet på Raudsand, besvart av klima- og miljøministeren	101
1297.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. utkastelse av student fra Madagaskar, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	102
1298.	Fra stortingsrepresentant Eigil Knutsen, vedr. ansettelse etter arbeidstrening, besvart av arbeids- og sosialministeren	103
1299.	Fra stortingsrepresentant Arve Sigmundstad, vedr. Intercity Halden, besvart av samferdselsministeren	104
1300.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. investeringar i Hæren for perioden 2013-2016, besvart av forsvarsministeren	105
1301.	Fra stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete, vedr. avtale med Tyskland om investeringer i stridsvogner, besvart av forsvarsministeren	105
1302.	Fra stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal, vedr. Norges Brannskole, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	106
1303.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. strukturen for passutstedelse i Norge, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	107
1304.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. "mobbeknapp" på alle videregående skoler i Norge, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	108
1305.	Fra stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl, vedr. Vest-Sahara, besvart av utenriksministeren	109
1306.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. at sykehus er blitt bygget for små til å dekke befolkningen, besvart av helseministeren	110

1307.	Fra stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson, vedr. hjernehelseterapien, besvart av helseministeren.....	111
1308.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. den økonomiske situasjonen ved Sørlandet sykehus, besvart av helseministeren	111
1309.	Fra stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland, vedr. bygging av Gartnerløkka og Ytre ringvei i Kristiansand, besvart av samferdselsministeren	113
1310.	Fra stortingsrepresentant Sandra Borch, vedr. hovedbase helikoper, besvart av forsvarsministeren	114
1311.	Fra stortingsrepresentant Lene Vågslid, vedr. nedleggelse av lensmannskontor og pass struktur, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	115
1312.	Fra stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø, vedr. Berkåk stasjon, besvart av samferdselsministeren.....	116
1313.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. Kvithamar, besvart av landbruks- og matministeren	117
1314.	Fra stortingsrepresentant Marit Arnstad, vedr. permanente politikontakter, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	118
1315.	Fra stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes, vedr. sammenslåingen av Finnmark og Troms i forhold til grunnloven, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren.....	118
1316.	Fra stortingsrepresentant Kristian Torve, vedr. etablering av et nasjonalt havbruksmuseum, besvart av fiskeriministeren.....	119
1317.	Fra stortingsrepresentant Mona Fagerås, vedr. barnehagelærerutdanningen, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren.....	120
1318.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. Kjeller flyplass, besvart av forsvarsministeren	122
1319.	Fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt, vedr. budsjettandel forsvaret, besvart av forsvarsministeren	123
1320.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. dobbeltsporet jernbane til Sarpsborg innen 2026, besvart av samferdselsministeren.....	124
1321.	Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. rettighetene til fosterforeldre som går på arbeidsavklaringspenger, besvart av arbeids- og sosialministeren	125
1322.	Fra stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen, vedr. pleiepengeordningen for foreldre med alvorlig syke barn, besvart av arbeids- og sosialministeren	125
1323.	Fra stortingsrepresentant Silje Hjemdal, vedr. behandlingstilbudet til slagpasienter i Bergen og omegn, besvart av helseministeren	126
1324.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. Nordland fylke, besvart av kommunal- og moderniseringsministeren	127
1325.	Fra stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen, vedr. Inter City, besvart av samferdselsministeren.....	128
1326.	Fra stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad, vedr. pengestrømmer i offentlig finansierede velferdstjenester, besvart av næringsministeren	129
1327.	Fra stortingsrepresentant Nils T. Bjørke, vedr. søknad produksjonstilskott, besvart av landbruks- og matministeren	130
1328.	Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. spørsmålet ble trukket, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren	131
1329.	Fra stortingsrepresentant Mani Hussaini, vedr. tilleggspoeng for fagskoleutdanning ved opptak til høyere utdanning, besvart av forsknings- og høyere utdanningsministeren	131
1330.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. gjødselregelverket, besvart av landbruks- og matministeren	132
1331.	Fra stortingsrepresentant Per Espen Stoknes, vedr. Fosen vindkraftverk, besvart av olje- og energiministeren	133
1332.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. fordelings-effekt av skatteuttak, besvart av finansministeren.....	133
1333.	Fra stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski, vedr. skatteendringer, besvart av finansministeren.....	136

1334.	Fra stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg, vedr. å se TV mens en spiser dagens skolemåltid, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren.....	139
1335.	Fra stortingsrepresentant Julia Wong, vedr. midler konkret til bygging av dobbeltspor mellom Sandnes og Egersund eller gjenåpning av Ålgårdbanen, besvart av samferdselsministeren.....	140
1336.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. mulige tiltak som kan sikre elever på ungdomsskulen rett til opplæring på hovudmålet og rett til å høyre til ei eiga målformgruppe, besvart av kunnskaps- og integreringsministeren	141
1337.	Fra stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan, vedr. helikoptertilbudet til og fra Værøy, besvart av samferdselsministeren	141
1338.	Fra stortingsrepresentant Siv Mossleth, vedr. sommerruten Værøy-Bodø, besvart av samferdselsministeren.....	142
1339.	Fra stortingsrepresentant Geir Pollestad, vedr. framdrifta i arbeidet med ny E 39 frå Ålgård og sørover, besvart av samferdselsministeren	143
1340.	Fra stortingsrepresentant Audun Lysbakken, vedr. åpne demokratiske prosesser i Brasil, besvart av utenriksministeren	144
1341.	Fra stortingsrepresentant Kjersti Toppe, vedr. stoffet ethoxyquin som tilsettes fiskemelet i laksefôr, besvart av eldre- og folkehelseministeren.....	144
1342.	Fra stortingsrepresentant Sverre Myrli, vedr. førerkort for eldre bilførere, besvart av samferdselsministeren.....	146
1343.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. oppdrettskonsesjoner, besvart av fiskeriministeren.....	146
1344.	Fra stortingsrepresentant Ruth Grung, vedr. sjømatnæringen, besvart av fiskeriministeren	147
1345.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. spillavhengighet, besvart av kulturministeren.....	148
1346.	Fra stortingsrepresentant Kari Henriksen, vedr. statusen til frivillige organisasjoner, besvart av barne- og likestillingsministeren	149
1347.	Fra stortingsrepresentant Jenny Klinge, vedr. politikontakt, besvart av justis-, beredskaps- og innvandringsministeren.....	150
1348.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. importen av varer gjennom postsendinger fra Kina til Norge, besvart av finansministeren	151
1349.	Fra stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik, vedr. en elektronisk innbetalingsordning for innbetaling av merverdiavgift og toll på postsendinger fra utlandet, besvart av finansministeren.....	152
1350.	Fra stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen, vedr. bedre plass på togene i trafikkavviklingen ved ferier og høytider, besvart av samferdselsministeren.....	153

**Oversikt over spørsmålsstillere og
besvarte spørsmål (1201 - 1350) for sesjonen 2017-2018.**

Partibetegnelse:

A Det norske Arbeiderparti
FrP Fremskrittspartiet
H Høyre
KrF Kristelig Folkeparti

Sp Senterpartiet
SV Sosialistisk Venstreparti
V Venstre
MDG Miljøpartiet De Grønne
R Rødt

Andersen, Karin (SV)	1216, 1249
Anti, Nancy P. (Sp)	1203, 1224
Arnstad, Marit (Sp)	1313, 1314
Bjørke, Nils T. (Sp)	1327
Bollestad, Olaug V. (KrF)	1267, 1326
Borch, Sandra (Sp)	1221, 1266, 1310
Botten, Else-May (A)	1296
Christoffersen, Lise (A)	1264, 1265
Eide, Petter (SV)	1204, 1232
Elvenes, Hårek (H)	1255, 1256
Fagerås, Mona (SV)	1245, 1317
Fylkesnes, Torgeir Knag (SV)	1287, 1288, 1297, 1315
Gjelsvik, Sigbjørn (Sp)	1242, 1243, 1290, 1291, 1349, 1348
Grande, Arild (A)	1228, 1263, 1293
Grung, Ruth (A)	1247, 1257, 1343, 1344
Grøvan, Hans Fredrik (KrF)	1276, 1277, 1337
Gunnes, Jon (V)	1250, 1251
Haltbrekken, Lars (SV)	1282, 1289, 1292
Hansen, Øystein Langholm (A)	1259
Hareide, Knut Arild (KrF)	1208
Henriksen, Kari (A)	1274, 1345, 1346
Hjemdal, Silje (FrP)	1323
Huitfeldt, Anniken (A)	1205, 1206, 1318, 1319
Hussaini, Mani (A)	1262, 1329
Ilsoy, Sigrid Simensen (Sp)	1213
Jacobsen, Siv Henriette (A)	1215, 1229, 1320, 1325
Kalsås, Tom (A)	1220
Kaski, Kari Elisabeth (SV)	1332, 1333
Klinge, Jenny (Sp)	1230, 1231, 1284, 1303, 1347
Knutsen, Eigil (A)	1253, 1298
Leirtrø, Kirsti (A)	1312
Lerbrekk, Solfrid (SV)	1258
Lien, Geir Inge (Sp)	1207
Lundteigen, Per Olaf (Sp)	1244
Lyngedal, Åsunn (A)	1302
Lysbakken, Audun (SV)	1248, 1273, 1340
Mehl, Emilie Enger (Sp)	1305
Moflag, Tuva (A)	1285
Mossleth, Siv (Sp)	1286, 1324, 1338
Moxnes, Bjørnar (R)	1280, 1281, 1295
Myrli, Sverre (A)	1210, 1211, 1342

Myrseth, Cecilie (A)	1223, 1268
Mørland, Tellef Inge (A)	1214, 1308, 1309
Navarsete, Liv Signe (Sp)	1254, 1275, 1300, 1301
Pollestad, Geir (Sp)	1339, 1330
Sakariassen, Eirik Faret (SV)	1321, 1322
Sandberg, Nina (A)	1233, 1234
Sandtrøen, Nils Kristen (A)	1350
Sem-Jacobsen, Åslaug (Sp)	1201, 1202
Sigmundstad, Arve (A)	1299
Solberg, Torstein Tvedt (A)	1241, 1304, 1334
Stokkebø, Aleksander (H)	1235
Stoknes, Per Espen (MDG)	1283, 1331
Storehaug, Tore (KrF)	1252
Strand, Marit Knutsdatter (Sp)	1225, 1226, 1271, 1272
Støre, Jonas Gahr (A)	1222
Tajik, Hadia (A)	1260, 1261
Toppe, Kjersti (Sp)	1238, 1239, 1278, 1279, 1336, 1341
Torve, Kristian (A)	1316
Trettebergstuen, Anette (A)	1236, 1246
Vågslid, Lene (A)	1237, 1311
Wiborg, Erlend (FrP)	1218, 1219
Wilkinson, Nicholas (SV)	1212, 1269, 1270, 1306, 1307
Wong, Julia (A)	1335
Øvstegård, Freddy André (SV)	1209, 1227, 1294
Aasland, Terje (A)	1217, 1240



STORTINGET

Dokument 15:9

(2017–2018)

Spørsmål til skriftlig besvarelse med svar

SPØRSMÅL NR. 1201

Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen

Besvart 4. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Nylig kunne NRK fortelle at mange i Den kulturelle skolesekken (DKS) lokalt lurer på hva Kulturtanken i Oslo gjør. Det vises bl.a. til at av de 70 millioner kronene i etatens nettobudsjett har 42 millioner kroner gått til å dekke lønninger til ansatte. Mange etterspør reelle kulturelle aktiviteter, noe de opplever Kulturtanken ikke har levert siden det ble opprettet.

Vil statsråden følge opp denne kritikken og se nærmere på organiseringen og ressursbruken i Kulturtanken?»

Svar:

Omleggingen av DKS er et pågående utviklingsarbeid som jeg vil følge nøye med på fremover. Kulturtanken er i praksis en ny organisasjon, som har fått helt nye oppgaver sammenliknet med hva Rikskonsertene hadde. Tidligere evalueringer av Den kulturelle skolesekken har pekt på til dels omfattende utfordringer i ordningen, knyttet blant annet til kvalitetssikring, balanse mellom kunstfelt, og ikke minst i samspillet mellom skolen som mottaker og arena og de utøvende kunstnerne. Kulturtanken skal ikke selv drive kunstnerisk produksjon slik Rikskonsertene hadde som del av sitt mandat, men ivareta kvalitetssikring og nasjonale utviklingsoppgaver i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner og andre relevante aktører i DKS. Kulturtanken arbeider også med å bedre samarbeidet mellom skole- og kultursektor på alle forvaltningsnivåer, og å redusere byråkrati for kunstnere og andre aktører i DKS blant annet gjennom å utvikle en DKS-portal for å

ivareta digitale fellesløsninger. De skal også stimulere til forskning på feltet og publisere analyser og statistikk. Regjeringen vil legge frem en egen melding om barne- og ungdomskultur. I den forbindelse vil Stortinget få anledning til å se på dette i en bredere sammenheng.

SPØRSMÅL NR. 1202**Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Åslaug Sem-Jacobsen****Besvart 5. april 2018 av fungerende justis-, beredskaps- og innvandringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Politiet med flere har bedt om at transpersoner gis strafferettslig vern mot diskriminering og hatefulle ytringer i straffelovens § 185. Daværende statsråd Solveig Horne signaliserte at hun var positiv til det.

Kan statsråd Helleland gi en status på vedtak nr. 202 fra Innst.14 S (2017-2018)?»

Svar:

Jeg besvarer dette spørsmålet, da jeg som Justis-, beredskaps- og innvandringsminister er ansvarlig for straffeloven. Jeg viser også til at tidligere Justis-, beredskaps- og innvandringsminister Sylvi Listhaug nylig har besvart et spørsmål fra Justiskomiteen om samme tema i forbindelse med den pågående behandlingen av et representantforslag om å inkludere kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk i straffelovbestemmelsene om diskriminering (Dokument 8:109 S (2017-2018)). I svarbrevet ble det uttrykt tilsvarende synspunkter som i svaret her.

Stortinget fattet 12. desember 2017 anmodningsvedtak nr. 202 (2017-2018), som lyder:

«Stortinget ber regjeringen vurdere å fremme forslag om å endre straffeloven § 185, slik at også transpersoner gis strafferettslig vern mot diskriminerende og hatefulle ytringer.»

Spørsmålet om å utvide det strafferettslige diskrimineringsvernet ble drøftet av Barne- og likestillingsdepartementet i forbindelse med arbeidet med ny felles likestillings- og diskrimineringslov, jf. Prop. 81 L (2016–2017) punkt 28.6. I forbindelse med arbeidet ble det innhentet en utredning av professor Kjetil Mujezinovic Larsen. Utredningen ble avgitt 13. september 2016. I utredningens punkt 5.4.4 ble kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som diskrimineringsgrunnlag særlig drøftet. Det ble foreslått å tilføye kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk som et relevant diskrimineringsgrunnlag i de aktuelle strafferettslige bestemmelsene, herunder straffeloven § 185 om hatefulle ytringer. I tillegg ble det foreslått å føye til «kjønn» og endre alternativet «homofile orientering» til «seksuelle orientering».

I proposisjonen ble det ikke foreslått endringer i det strafferettslige diskrimineringsvernet utover å videreføre en særregel knyttet til diskrimineringsgrunnlagene etnisitet, religion og livssyn (se likestillings- og diskrimineringsloven § 39). Under «departementets vurdering» i punkt 28.6.8 ble det blant annet fremhevet:

«Som det er påpekt av flere av høringsinstansene kan grove former for diskriminering også tenkes på andre grun-

nlag. Utredningen som er innhentet av departementet anbefaler en bredere gjennomgang av det strafferettslige vernet mot diskriminering for å se på hvilke grunnlag som skal gis en strafferettslig beskyttelse, i hvilke tilfeller, hvilke(n) lov(er) straffebestemmelsene bør hjemles i og sammenhengen mellom de ulike bestemmelsene.

Departementet vil ta initiativ til en større gjennomgang av det strafferettslige vernet mot diskriminering, både i likestillings- og diskrimineringsloven og straffeloven.»

Justis- og beredskapsdepartementet er ansvarlig for straffeloven. I likhet med Barne- og likestillingsdepartementet mener jeg at det bør foretas en bred gjennomgang av det strafferettslige diskrimineringsvernet. Som ledd i et slikt arbeid vil det bli vurdert hvorvidt kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk skal inkluderes som diskrimineringsgrunnlag i straffeloven, herunder i bestemmelsen om hatefulle ytringer i straffeloven § 185. Etter mitt syn bør de ulike diskrimineringsgrunnlagene vurderes samlet, for å sikre at regelverket blir dekkende.

For ordens skyld vil jeg opplyse om at en vurdering av det strafferettslige diskrimineringsvernet er oppført som tiltak nr. 13 i regjeringens strategi mot hatefulle ytringer 2016-2020. En vurdering av hatkriminalitetsbestemmelsene i straffeloven er videre ført opp som tiltak nr. 18 i regjeringens handlingsplan mot diskriminering på grunn av seksuell orientering, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk 2017-2020.

Justis- og beredskapsdepartementet og Barne- og likestillingsdepartementet arbeider for tiden med oppfølgingen av utredningen om det strafferettslige diskrimineringsvernet, og forslag til lovendringer vil bli sendt på høring.

SPØRSMÅL NR. 1203**Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Nancy P. Anti****Besvart 23. mars 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Mener statsråden det er tilfredsstillende at det etter et år fortsatt ikke er tilrettelagt for digital rapportering og søknadsordning for reindriftas næringsmeldinger?»

BEGRUNNELSE:

I disse dager leverer reindriftsutøvere sin rapportering i form av «melding om reindrift», og søker driftstilskudd og erstatning for rein drept av fredet rovvilt. Skjemaene er forholdsvis enkle, der eier oppgir antall dyr, antall slakte-ede dyr og antatt tap.

For ett år siden ble den digitale løsningen for dette stengt, etter at datatilsynet påpekte alvorlige feil som medførte at sensitive personopplysninger kom på avveier. Nå må denne rapporteringen og søknadene leveres på papir, og med mye vedlegg. Den manglende digitale løsningen medfører merarbeid for reindriftsutøvere, og for forvaltningen i behandling av disse.

Svar:

Det er sjølv sagt ikkje tilfredsstillande at reineigarane no ikkje kan levere inn melding om reindrift og søknadar etter tilskots- og erstatningsordningane digitalt.

Som representanten Anti peikar på i brevet, har det vore utfordringar knytt til dei digitale løysingane. Dette

vart avdekka våren 2017, kor sensitive opplysingar reint faktisk vart eksponert for andre. Landbruksdirektoratet måtte av den grunn stenge ned systemet.

Feilsøking har synt at det er store utfordringar med den grunnleggjande tekniske oppbygginga av systema, og at feilsituasjonane ser ut til å ha ein samansett årsak med bakgrunn i bruk av eldre teknologi og dårleg teknisk arkitektur.

Av den grunn har ein ikkje funne det forsvarleg å opne att dei digitale løysingane for brukarane i næringa. Direktoratet har difor bestemt at alle digitale sluttbrukartenester knytt til melding om reindrift og søknadar om tilskott, mv. vil halda fram med å vere stengt, inntil nye løysingar er utvikla.

Landbruksdirektoratet oppretta hausten 2017 ei prosjektgruppe som skulle vurdere og utgreie nye systemløysingar for reindriftsområdet. Prosjektgruppa har avdekka at noverande systemløysing er omfattande og vil vere svært ressurskrevjande å gjenskape i nye system. Av den grunn arbeider direktoratet no med å finne alternative løysingar for digital søknad for reineigarar.

Som ansvarleg minister for reindrifta er eg oppteken av at det skal vere gode og lett tilgjengelege søknadsløysingar for reineigarane. Eg vil underrette Stortinget på egna måte om framdrifta i arbeidet.

SPØRSMÅL NR. 1204**Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide****Besvart 5. april 2018 av fungerende justis-, beredskaps- og innvandringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Norge har respondert på Københavnerklæringen. Erklæringens artikkel 26 omhandler formuleringer om asyl- og innvandringsaker, hvor det blant annet står at domstolen ikke skal kunne overprøve nasjonale rettsinstanser utenom i helt eksepsjonelle tilfeller. Norge har ikke kommentert dette.

Innebærer det at statsråden aksepterer artikkelen slik den er formulert, og premisset om at EMD ikke skal invol-

vere seg (avoid intervening) i asyl- og innvandringsaker, bortsett fra i eksepsjonelle tilfeller?»

BEGRUNNELSE:

Det nye danske formannskapet i Ministerkomiteen i Europarådet har utarbeidet et forslag til en politisk erklæring kalt «The Copenhagen declaration». Spesielt artikkel 26 har vekt interesse, hvor det står at domstolen ikke skal kunne overprøve nasjonale rettsinstanser utenom i helt

eksepsjonelle tilfeller. Ingjerd Schou har stilt spørsmål til presidenten for Den europeiske menneskerettsdomstolen, Guido Raimondi om dette. Stortinget.no gjengir at spørsmålet dreide seg om dette (§ 26) kunne oppfattes som et forsøk på politisk press eller en svekkelse av domstolens juridiske kompetanse. Domstolspresidenten bekreftet at formuleringene i den konteksten de sto i kunne tolkes på denne måten.

Det er derfor viktig å få avklart om fraværet av kommentarer til de tiltak som reelt er egnet til å påvirke domstolens uavhengighet et uttrykk for at regjeringen støtter denne svekkelsen av vårt europeiske, menneskerettslige bolverk.

Svar:

Avsnitt 26 i det første utkastet til Københavnerklæring omhandlet EMDs fremgangsmåte ved prøving av saker knyttet til asyl og innvandring, og var en del av kapitlet om domstolens subsidiære rolle i forhold til nasjonale systemer for sikring av menneskerettighetene.

I avsnitt 26 ble det vist til at EMD skal vurdere og ta fullt ut i betraktning effektiviteten av nasjonale prosedyrer

i asyl- og innvandringsaker. Det ble gitt uttrykk for at når disse prosedyrene fungerer på en rettferdig måte og respekterer menneskerettighetene, skal domstolen unngå å gripe inn med mindre det foreligger eksepsjonelle omstendigheter.

EMD har en langvarig praksis for at statene har en skjønnsmargin i hvordan rettighetene etter EMK skal sikres nasjonalt. Skjønnsmarginen er særlig relevant ved prøving av rettighetene i artikkel 8 til 11. Jeg er opptatt av at skjønnsmarginen fortsatt skal anvendes på en måte som gir et tilstrekkelig nasjonalt handlingsrom. Dette gjelder også i saker om innvandring.

Norge har likevel ikke uttrykt støtte til forslaget om å omtale prøving av asyl- og innvandringsaker særskilt i erklæringen. Fra norsk side anser vi det ikke naturlig å trekke frem et bestemt saksfelt i en slik generell erklæring om fortsatt reform av EMD. Den foreslåtte ordlyden kunne gi inntrykk av at en annen tilnærming til statenes skjønnsmargin skulle gjelde for prøving av saker om innvandring enn ellers. Norge har ikke tatt til orde for å beholde formuleringen.

SPØRSMÅL NR. 1205

Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 9. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Hvordan vil forsvarsministeren følge opp Stortingets føringer om en utredning av erstatnings- og kompensasjonsordningene for veteraner og hvordan vil statsråden sikre offentlighet og faglig bredde i dette arbeidet?»

BEGRUNNELSE:

En enstemmig utenriks- og forsvarskomiteé uttalte i behandlingen av statsbudsjettet for 2018:

«Komiteen viser til regjeringens arbeid for veteraner gjennom handlingsplanen og oppfølgingsplanen for veteraner og komiteens gjentatte støtte til dette arbeidet. Veteranforbundet SIOPS etterlyser i sitt høringssvar en ny tverrdepartemental veteranplan som blant annet kan styrke arbeidet mellom Forsvaret og ulike instanser i hjelpeapparatet. Veteranforbundet tar også opp problemstillingene knyttet til erstatningsordningene og viser

til at disse behøver ny vurdering, særlig kompensasjonsordningen for psykiske belastningsskader. Det etterlyses en utredning for å se på erstatningsordningene. Komiteen støtter innspillene og håper regjeringen vil vurdere disse tiltakene.»

Svar:

Jeg er svært opptatt av å sikre våre veteraner god ivaretagelse. Dette innebærer blant annet å sikre skadde veteraner et godt økonomisk vern ved deltakelse i internasjonale operasjoner.

Forsvarsdepartementet har i samråd med Arbeids- og sosialdepartementet allerede sett nærmere på behovet for andre eller endrede erstatnings- og pensjonsytelser for veteraner. I gjennomgangen av de eksisterende erstatnings- og pensjonsordningene for skadde veteraner blir det blant annet pekt på at de ulike ordningene er fragmenterte, men at personellet gjennomgående er dekket av svært gode ordninger.

Veteranorganisasjonene er viktige premissleverandører innenfor veteranpolitikken. Den 12. januar i år hadde jeg derfor et møte med representanter fra de største veteranorganisasjonene. Her var blant annet erstatnings- og pensjonsytelser et tema. I oppfølgende brev av 5. februar 2018 til veteranorganisasjonene har jeg uttrykt et ønske om en helhetlig gjennomgang av hvorvidt de allerede eksisterende erstatnings- og kompensasjonssordningene fungerer etter intensjonen. Dette er for øvrig i tråd med uttalelsene fra utenriks- og forsvarskomiteen i Innst. 7 S (2017/2018), jf. Prep. 1 S (2017/2018). Jeg har nå mottatt svar på dette brevet fra organisasjonene. De mottatte innspillene vil jeg vurdere grundig før jeg tar stilling til hvordan vi skal følge opp erstatnings- og kompensasjonssordningene til våre veteraner.

Regjeringen har gjennom den siste fireårs-perioden lagt et godt grunnlag for bedre ivaretagelse og økt anerkjennelse av veteranene og deres familier. Veteranområdet har hatt høyt politisk fokus i hele perioden. Oppfølging-

splanen «I tjeneste for Norge» har vært førende for innsatsen. Det er tilrettelagt for at kommunene nå kan ta et større ansvar for ivaretagelsen lokalt. Økt kunnskap i og koordinering mellom tjenestene i hjelpeapparatet har hatt høy prioritet. I tillegg har det vært viktig å bidra til økt anerkjennelse av veteranene og bedre forebygging av helsemessige utfordringer. Det har også vært en særlig innsats mot å få arbeidslivet til å ta veteranenes særskilte kompetanse i bruk.

Regjeringen vil fortsatt ha oppfølging av veteraner som et viktig satsingsområde. Oppfølgingsplanen, I tjeneste for Norge, er forlenget i en to-årsperiode. Det brede tverrsektorielle samarbeidet vil fortsette. Regjeringen vil stimulere til flere kommunale veteranplaner og øke innsatsen på forskning. Vi skal arbeide for økt kompetanse og bedre koordinering mellom tjenestene innen helse, familievern, NAV og SPK.

SPØRSMÅL NR. 1206

Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 5. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hva har utenriksministeren gjort for å si tydelig fra om Norges holdning til den tyrkiske intervensjonen i Afrin?»

BEGRUNNELSE:

Kurdiske grupper har bokstavelig talt stått i første rekke i kampen mot ISILs terrorvelde. Sivilbefolkningen har lidd mer enn nok. FN antar at rundt 100.000 mennesker er igjen i Afrin av en befolkning som i november talte rundt 323.000 mennesker. Nå trenger regionen fred, stabilitet og gjenoppbygging. Jeg frykter Tyrkias militære intervensjon i de kurdiskkontrollerte områdene i Nordvest-Syria undergraver disse målene.

Svar:

Tyrkiske myndigheter er gjort kjent med Norges bekymring for situasjonen i Afrin gjennom diplomatiske kanaler, som blant annet vår ambassade i Ankara. Jeg har også gitt uttrykk for dette i den utenrikspolitiske redegjørelsen 27. februar, i mitt møte med Europaparlamentets utenrikskomité 20. mars, i svar på spørsmål fra Stortinget og i

media. I mars sluttet Norge seg til EUs erklæring om situasjonen i Syria, med vekt på Afrin.

Konfliktbildet i det nordvestlige Syria er sammensatt og uoversiktlig. Mange aktører med ulike interesser bidrar til ustabilitet, og gjør det vanskelig å finne en løsning. Forholdene i og rundt Afrin er urovekkende. Ifølge FN er over 130 000 mennesker drevet på flukt fra Afrin-området. Det kommer i tillegg til over 350 000 mennesker som har vært på flukt siden midten av desember. Strømmen av nye fordrevne gjør situasjonen enda verre for befolkningen i Syria. Det er avgjørende at alle parter tilrettelegger for humanitær hjelp, tar hensyn til sivile og sikrer at de får forlate området på trygt vis. Norge gir betydelig støtte til humanitære aktører som arbeider i området.

Vi har uttrykt forståelse for Tyrkias sikkerhetsbekymringer, men har samtidig tydelig understreket viktigheten av at Tyrkia respekterer begrensningene som ligger i folkeretten når det gjelder selvforsvar mot ikke-statlige grupper på en annen stats territorium. Tyrkia må ikke gå lenger enn det som er nødvendig og proporsjonalt for å hindre og imøtegå angrep inn på tyrkisk territorium. Vi oppfordrer alle parter til tilbakeholdenhet, og til å avstå

fra handlinger som kan vanskeliggjøre politiske løsninger i Syria og kampen mot ISIL.

SPØRSMÅL NR. 1207

Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Geir Inge Lien

Besvart 3. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Kan statsråden presentere en oversikt over ressursene politiet i Møre og Romsdal bruker, i form av både tid og utgifter, på fangetransport mellom Ålesund og Bergen?»

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet har i sine alternative budsjett satt av midler til å starte planlegging av nytt soningssenter på Sunnmøre. Dette har vi ikke fått flertall for. Nå bruker politidistriktet store summer på fangetransport. Dette er midler som burde gått til den daglige driften, og sikret langt bedre polititjenester for regionen.

Svar:

Politidirektoratet opplyser at Møre og Romsdal politidistrikt i hovedsak utfører fangetransporter til Bergen, Trondheim, Oslo og Hustad fengsel. Politidistriktet fører ikke statistikk på tidsbruk og kostnader knyttet til fangetransport, herunder forlengelse av fengslinger, hovedforhandling og ankesaker.

Politidirektoratet opplyser imidlertid at Møre og Romsdal politidistrikt i 2016 og 2017 gjennomførte henholdsvis 5 og 10 transporter tilknyttet førstegangs fengslinger fra

Ålesund til Bergen. Dette utgjorde en samlet kostnad på om lag kr. 100 000 i 2016 og om lag kr. 200 000 i 2017.

SPØRSMÅL NR. 1208

Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Knut Arild Hareide

Besvart 5. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Kveldsnytt, mandag 5. mars viste hvordan Frelsesarmeen etter å ha bygd opp et stort sosialt arbeid blant romfolk i Romania nå må legge ned sine "Fretex"-butikker i landet på grunn av manglende mellomfinansiering fra norske EØS-midler.

Vil regjeringen foreta seg noe for å sikre at Frelsesarmeen får midler til videre drift i perioden fram til fordelingen av neste runde med EØS-midler er klar, og dermed unngå at et viktig sosialt arbeid med betydning både for Romania og Norge legges ned?»

BEGRUNNELSE:

Fattigdomsprogrammet i Romania har vært av spesiell interesse for Norge og har vært styrt direkte av Norway Grants' sekretariat i Brussel (FMO). Frelsesarmeen ble i 2014 invitert til å delta med et prosjekt i programmet. Ved avsluttet prosjektperiode 1. Mai 2017 har Frelsesarmeen lykket med å etablere et omfattende sosialt arbeid i Romania rettet spesielt mot Romfolket med utdanning, helse og arbeidstiltak. Regjeringen har selv løftet fram de gode resultatene og at prosjektet har skapt over 100 arbeidsplasser. Målsettingen er at dette arbeidet på sikt vil være selvfinansierende gjennom SalvatTex, etter modellen til Fretex som arena for arbeidstrening.

Programmet er nå avsluttet. Man står midt i en mellomperiode i påvente av oppstart for neste periode. Det er uvisst hvor lang denne perioden blir, først fikk Frelsesarmeen signaler om oppstart januar 2018, nå er signalene januar 2019. Oppholdet i finansiering er nå i ferd med å ødelegge mulighetene for en videreføring av prosjektet, og nå har SalvatTex blitt midlertidig nedlagt.

Utover utfordringene med overgangsperioden har også et krav fra FMO om tilbakebetaling av midler fra avsluttet prosjektperiode bidratt til å vanskeliggjøre situasjonen.

Det synes som både penger, behov og et ønske fra norske myndigheter reelt sett er til stedet, men at byråkratiske problemer setter en stopper for et godt prosjekt.

Svar:

Frelsesarmeen har gjennomført et vellykket prosjekt i Romania, finansiert av EØS-midler for perioden 2009-2014. Dette prosjektet ble, som samtlige prosjekter under EØS-midlene 2009-2014, avsluttet i april 2017.

Forhandlingene mellom giverlandene (Norge, Island og Liechtenstein) og EU om ny periode med EØS-midler (EØS-midlene 2014-2021) ble først ferdig i mai 2016. Dette var over ett år senere enn antatt. Grunnen til at forhandlingene trakk ut i tid var at EU fremmet omfattende krav som Norge ikke kunne akseptere.

Romania var det første av mottakerlandene som signerte en rammeavtale for bruken av EØS-midlene for 2014-2021. Avtalen ble undertegnet 13. oktober 2016. Arbeidet med å utvikle mer detaljerte planer for programmene er godt i gang. Det er vanskelig å si nøyaktig når de ulike programavtalene vil bli ferdigstilt og midler vil kunne bli lyst ut.

Å overføre EØS-midler fra en periode til en annen er ikke mulig. Frelsesarmeen må, i likhet med andre interessenter, avvente ferdigstillelse av nye programavtaler før de kan søke på nytt. Utenriksdepartementet disponerer heller ikke andre midler som kan brukes til å finansiere aktiviteter i overgangen mellom de ulike periodene av EØS-midler.

Det er beklagelig at det har oppstått et finansieringsgap, men samtidig er det viktig at alle prosjektpartnerne følger inngåtte avtaler for finansiering av EØS-midler. EØS-midlene forvaltes i henhold til et felles regelverk som gjelder for samtlige prosjekter i alle 15 mottakerland. Flere tusen prosjekter får støtte gjennom EØS-midlene. Det er derfor viktig at regelverket praktiseres likt.

Regjeringen setter stor pris på det gode arbeidet Frelsesarmeen gjør, og håper de vil sende inn en søknad om finansiering når det åpnes for dette. Jeg kan forsikre om at vi arbeider for å sikre best mulig fremdrift, slik at alle midlene til Romania kan bli tatt i bruk.

SPØRSMÅL NR. 1209

Innlevert 20. mars 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård

Besvart 4. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Det er enighet om at det har vært nødvendig å gjøre endringer i den nasjonale organiseringen av den kulturelle skolesekken. Likevel er mange i kunst- og kulturfeltet nå bekymret for utviklingen til Kulturtanken, for at byråkratiet i Kulturtanken har est ut samtidig som at kvalitetskontrollen på produksjonene har blitt svakere, og scenekunstheltet er bekymret for Kulturtankens forhold til det velfungerende Scenekunstbruket.

Hvordan svarer statsråden på disse bekymringene og vil Scenekunstbruket bestå som i dag?»

BEGRUNNELSE:

Den kulturelle skolesekken (DKS) er en viktig bærebjelke i norsk kulturpolitikk som sørger for at alle landets elever får like god tilgang på kunst og kultur. Det nasjonale ansvaret for DKS ble først overført fra Kulturrådet til Rikskonsertene, som så skiftet navn til Kulturtanken. Rikskonsertenes skolekonserter er lagt ned. Staben i Oslo er redusert fra 57 til 45 ansatte. Til gjengjeld driver de ikke lenger med konsertproduksjon. Det har vært stor tverrpolitisk enighet om at en slik omorganisering har vært nødvendig. Nå uttrykkes det likevel bekymring fra flere i kunst- og kulturfeltet over utviklingen i Kulturtanken, noe som gir grunn til å spørre om hva tanken med Kulturtanken er videre. Statsråd Skei Grande uttalte til NRK 19. Mars 2018 at det er for tidlig å avgi en dom over Kulturtanken,

noe spørsmålsstiller er enig i, men det er likevel grunn til å be om et mer utdypende svar på hva statsråden mener om utviklingen og fremtiden for Kulturtanken.

Svar:

Kulturtanken er en ny organisasjon som har fått helt nye oppgaver sammenliknet med hva Rikskonsertene hadde. Omleggingen av DKS er et pågående utviklingsarbeid som jeg vil følge nøye med på fremover. Kulturtanken skal ivareta nasjonale utviklingsoppgaver i samarbeid med kommuner, fylkeskommuner, og andre relevante aktører i DKS.

Det medfører ikke riktighet at byråkratiet i Kulturtanken har est ut. Snarere tvert i mot har både beman-

ningen og Kulturtankens driftsbudsjett blitt redusert betydelig som følge av at oppgaver som tidligere lå til både Kulturdepartementet, Norsk kulturråd og Rikskonsertene nå er samlet i Kulturtanken, samtidig som flere oppgaver Rikskonsertene tidligere utførte er overført til fylkeskommunene.

Det er riktig at departementet i tilskuddsbrevet til blant annet Scenekunstbruket har tatt inn en setning om at det skal foretas en fornyet vurdering av midler bevilget til DKS. Det er naturlig å gjøre en slik vurdering i forbindelse med omleggingen, uten at det behøver å bety noe negativt for Scenekunstbruket.

Regjeringen vil legge frem en egen melding om barne- og ungdomskultur. I den forbindelse vil Stortinget få anledning til å se på dette i bred forstand.

SPØRSMÅL NR. 1210

Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli

Besvart 6. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Transportkorridoren mellom Gjøvik/Hadeland/Nittedal/Gjelleråsen/Rv4 og E6 er en stadig viktigere transportkorridor med økende trafikk. Det har tidligere vært vurdert å bygge ut Rv22 mellom Gjelleråsen og Hvam/E6, eller å bygge Fossumdiagonalen eller Bretvedtdiagonalen.

Hva er status i dette arbeidet, hvilke helhetlige transportløsninger vurderes og hvordan foregår dette arbeidet opp mot neste rullering av Nasjonal transportplan?»

Svar:

Jeg er kjent med at Statens vegvesen har utarbeidet en systemanalyse for å vurdere helhetlige transportløsninger i Groruddalen i Oslo. I denne analysen har det blant annet vært analysert alternativer for en ny diagonal mellom rv 4 og rv 163 Østre Aker vei. En diagonal anses som nødvendig for å kunne avlaste rv 4 Trondheimsveien og redusere miljøbelastningen i boligområdene langs denne veien. Samtidig gir en diagonal en sammenhengende riksvegforbindelse mellom rv 4 og E6 som kan prioritere tungtrafikk som har Alnabruterminalen og bedriftene i bunnen av Groruddalen som målpunkter. I systemanalysen anbefaler Statens vegvesen at Fossumdiagonalen legges til grunn for videre utvikling av vegsystemet i Groruddalen.

Systemanalysen har nylig vært på høring til berørte etater, og den vil straks bli sluttbehandlet av Statens veg-

vesen. Videre planlegging etter plan- og bygningsloven vil forutsette at prosjektet blir prioritert i Oslopakke 3 og/eller i Nasjonal transportplan.

Rv 4-strekningen Kjøl-Rotnes i Nittedal er prioritert med midler i Oslopakke 3 og i Statens vegvesen sitt handlingsprogram for perioden 2018-23. Statens vegvesen har utarbeidet et teknisk forprosjekt som grunnlag for vurdering av kostnader og oppstart av en reguleringsplan. Arbeidet med en reguleringsplan vil starte opp i 2018.

Vegforbindelsen mellom rv 4 på Gjelleråsen og E6 ved Hvam er i dag fylkesveg.

Samferdselsdepartementet har bedt Statens vegvesen om å utarbeide en KVVU for strekningen rv 22/rv 111 Fet-sund – Sarpsborg – Fredrikstad. KVVUen vil se på tverrforbindelser mellom E6 sør og E6 nord/rv 4 via E18 med hensikt å avlaste de hardt trafikkerte delene av E6 sentralt i Oslo. I den forbindelse kan det også være aktuelt å vurdere fylkesvegforbindelsen mellom Gjelleråsen og E6 Hvam.

SPØRSMÅL NR. 1211**Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 5. april 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Hva gjøres fra Kommunal- og moderniseringsdepartementets side for å hensynta den enstemmige komitemerkningen om stasjon ved Avtjerna/Sollihøgda ved behandlingen av Nasjonal transportplan i 2017 i høringen av reguleringsplanen for Ringeriksbanen?»

Svar:

I behandlingen av Meld. St. 33 (2016-2017) uttrykte transportkomiteen i Innst. 460 S (2016-2017) “[at] man i forbindelse med utvikling av Ringeriksbanen skal vurdere å etablere en stasjon på Avtjerna i Bærum mellom Sundvollen og Sandvika, slik at Ringeriksbanen utvikles for å ivareta regionens fremtidige behov.” Transportkomiteens merknad ble fulgt opp med et oppdrag fra Samferdselsdepartementet til Jernbanedirektoratet om en grundigere vurdering av spørsmålet. I sin rapport til Jernbanedirektoratet fra oktober 2017 opprettholdt Bane NOR sin an-

befaling om at Ringeriksbanen bør bygges med dyp linje, uten stasjon på Avtjerna. Anbefalingen ble støttet av Jernbanedirektoratet.

I tillegg til det faglige underlaget fra Jernbanedirektoratet og Bane NOR, har Samferdselsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet sammen hatt en rekke møter med ulike aktører og interessenter i saken, bl.a. med politisk ledelse i Bærum kommune og med representanter fra Stortinget.

Bane NOR oversendte i februar sitt forslag til statlig reguleringsplan for Ringeriksbanen og E16 Høgstet-Hønefoss til Kommunal- og moderniseringsdepartementet, med anmodning om at forslaget sendes på høring og legges ut til offentlig ettersyn. Planforslaget er nå til vurdering i departementet.

Spørsmålet om hvorvidt løsninger som åpner for en eventuell stasjon på Avtjerna skal inngå i det videre planarbeidet, vil bli avklart før planforslaget sendes på høring.

SPØRSMÅL NR. 1212**Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 4. april 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«På Brånåsen i Skedsmo kommune er det bygget et boligfelt ved plassen for det tidligere avfallsdeponiet. Avfallet brytes ned over tid og nå er det målt høyekonsentrasjoner av deponigass. Flere av innbyggerne har fått helseplager. Det er i dag ikke nasjonale regler eller råd mot bygging så tett opptil gamle deponier.

Vil statsråden revurdere regelverket og statlige råd, og foreslå innstramninger for å sikre innbyggere mot deponigass?»

Svar:

Flere boliger ved nedlagte Brånås Avfallsdeponi i Skedsmo kommune har hatt problemer med innsig av deponigass. Enkelte boliger har fått påvist til dels svært høye metankonsentrasjoner, over grensen for brannfare. Det

har også vært bekymring for helseskadelige nivåer av benzen og andre flyktige organiske forbindelser i deponigassen. Flere beboere mener at de har fått helseplager av å bo i disse boligene. Boligene er blitt utbedret og nivåene av metan, benzen og andre flyktige organiske forbindelser ser nå ut til å være normale. Det kan imidlertid ikke utelukkes at tidligere eksponering kan ha bidratt til helseplager, og situasjonen har opplagt vært en stor belastning for mange beboere. På bakgrunn av denne saken, gjør nå Folkehelseinstituttet helsefaglige vurderinger om bygging på tidligere avfallsdeponier. Gjennom planleggingen etter plan- og bygningsloven blir det bestemt hvor nye boligområder kan etableres. Det er kommunen som vedtar kommuneplaner og reguleringsplaner, og det er kommunen som må påse at områder som legges ut til boliger er egnet til formålet. Sikring mot forurensning er et viktig hensyn, særlig der det åpnes for boligbebyggelse inntil

gamle avfallsdeponier. Fylkesmannen skal medvirke i planarbeidet, og kan om nødvendig fremme innsigelse til planforslag som ikke ivaretar hensynet til forurensning og til helse. Der det er innsigelse og det ikke blir enighet, må planen behandles av Kommunal- og moderniseringsdepartementet. Kommunen skal også ta hensyn til forurenset grunn ved behandlingen av byggesaker. Det framgår av plan- og bygningsloven § 28-1 at grunn bare kan bebygges dersom det er tilstrekkelig sikkerhet mot fare eller vesentlig ulempe som følge av natur- og miljøforhold. Kommunen kan om nødvendig nedlegge forbud eller stille

særlige krav til byggingen. Jeg mener på denne bakgrunn at plan- og bygningsloven gir tilstrekkelige regler for å vurdere bygging i forhold til forurensete områder, herunder avfallsdeponier. Det kan imidlertid være behov for å gi bedre veiledning for å sikre at kommunene har tilstrekkelig fokus på nedlagte avfallsdeponier ved utarbeiding av reguleringsplaner. En forutsetning for at kommunene kan ta hensyn til nedlagte deponier i planene, er at deponiene er tatt inn i Miljødirektoratets database for registrering av forurensete lokaliteter.

SPØRSMÅL NR. 1213

Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Sigrid Simensen Ilsøy

Besvart 6. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden at mor-barn- vennlige sykehus er et viktig og prioritert kvalitetsmål, og mener statsråden at å legge barsel- og fødeavdeling i hver sin etasje (hhv. 3. og 5. etasje) slik det planlegges på sykehuset i Drammen oppfyller dette målet og ivaretar kvalitet, pasientsikkerhet og faglighet på en god måte?»

BEGRUNNELSE:

20. mars oppgir jordmødre til Dagsavisen Fremtiden at de er alvorlig bekymret for hvordan organiseringen, slik den er planlagt for føde- og barselavdelingene på det nye sykehuset, kan påvirke kvaliteten og sikkerheten i tilbudet til fødende og barn negativt.

På tvers av faglige argumenter er barselavdelingen planlagt lagt til tredje etasje, mens fødeavdelingen legges til femte etasje på det nye sykehuset som skal stå klart på Brakerøya i 2024. I følge avisen tilsier alle faglige argumenter som er spilt inn at føde-, barsel- og nyfødt intensiv bør ligge ved siden av hverandre. Planene er ikke i tråd med et mor- barn vennlig sykehus som jordmødrene mener bør være et viktig kvalitetsmål for det nye sykehuset.

Jordmødrene sier til avisen at de frykter for akutsituasjoner på barsel, som blødninger, svangerskapsforgiftning og infeksjoner, der det er viktig med tett observasjon. Noen av disse tilstandene forverres etter overflytting til barsel og kan være livstruende.

Det oppgis i artikkelen at barsel har lavere bemanning enn føden med jordmødre og barnepleiere, spesielt

på natt. Med nærhet mellom føde- og barselavdelingene vil ressurser kunne benyttes på tvers.

Jordmødrene forteller at det er to gynekologer på vakt til enhver tid, som dekker gynekologisk avdeling, barsel og føden. Disse avdelingene vil nå plasseres på tre ulike steder. Skjer det noe akutt med en mor på barsel, vil avstanden kunne forsinke nødvendig medisinsk behandling og god overvåking av pasienten, i følge jordmødrene.

Jordmødrenes syn støttes av Legeforeningen, Norsk Sykepleierforbund og Fagforbundet, i følge avisen.

Svar:

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF om føde- og barselavdelingene på det nye sykehuset i Drammen. Helse Sør-Øst opplyser at nytt sykehus i Drammen nå er i forprosjektfasen, og at plasseringer av ulike funksjoner for en stor del er avklart. Plassering av de ulike funksjoner og avdelinger må ses i en helhet, og ulike hensyn må avveies for å sikre best mulig grunnlag for sikker og hensiktsmessig drift.

Helse Sør-Øst opplyser videre at plasseringene i nytt sykehus i Drammen er gjennomarbeidet i medvirkningsgrupper med ansatte, ledere, tillitsvalgte og verneombud. Når det gjelder fødeavdelingen, er den planlagt i umiddelbar nærhet til operasjonsstuene. Nærhet til operasjonsstuene har hatt første prioritet fordi det ved noen fødsler oppstår behov for hastekeisersnitt, og da er nærhet til operasjonsstue svært viktig. Plassering av nyfødtintensiv nær fødeavdelingen og de øvrige intensivavdelingene, har også hatt prioritet. Operasjonsstuer og nyfødtintensiv kommer nærmere fødeavdelingen sammenliknet med i

dag. Barselavdelingen blir liggende to etasjer over og rett over fødeavdelingen. Det er kort avstand mellom avdelingene og god tilgang via heis og trapp. Dette er vurdert av prosjektet som den samlet sett beste løsningen, ifølge Helse Sør-Øst.

Representanten Ilsøy spør om jeg mener mor-barn vennlige sykehus er viktig, og om nytt sykehus ivaretar kvalitet og pasientsikkerhet på en god måte. Jeg viser til

svaret Vestre Viken HF har gitt til Helse Sør-Øst i sakens anledning:

“Drammen sykehus har vært et foregangssykehus i landet når det gjelder behandling ved nyfødtintensivavdelingen. Det vil bli noen endringer i driften av føde- og barselavdelingene sammenliknet med i dag, og det vil i det videre bli arbeidet med gode driftsløsninger i det nye sykehuset i samarbeid med de ansatte og tillitsvalgte. Sykehuset vil fortsatt være et mor-barn-vennlig sykehus. Løsningen vil ivareta kvalitet, faglighet på en god måte for fødende kvinner og de nyfødte.”

SPØRSMÅL NR. 1214

Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland

Besvart 4. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Når kan vi vente en avklaring på prosjektering av luftambulansbase i innlandet i Sør-Norge, og ser statsråden muligheter for reetablering av en påskebase på Hovden inntil man eventuelt har etablert en permanent luftambulansbase i innlandet i Helse Sør-Østs område?»

BEGRUNNELSE:

Bykle kommune er en turistkommune med rundt 1000 innbyggere, men ved påsketider kan det være opp mot 20.000 mennesker der. Samtidig er det en innlandskommune i Sør-Norge som ligger utenfor det såkalte dekningsområdet, der man normalt må vente 45 minutter på hjelp fra luften. Dette er 15 minutter mer enn myndighetens mål, og 25 minutter mer enn det Norsk Luftambulans mener det bør være.

De siste fire årene har Norsk Luftambulans hatt påskebase på Hovden i Bykle kommune, og dekket store områder som ellers har en lang flytid fra de etablerte, permanente luftambulansbasene. I år blir det ingen base, fordi dette har hatt en betydelig kostnad. Samtidig har ordføreren i Bykle kommune gitt tilbakemelding om at man hver påske har hatt mellom 20 og 30 oppdrag og at påskebasen har bidratt til å redde liv. Basen på Hovden har også fungert som en viktig back-up for basene i Stavanger og Arendal, når de er ute på oppdrag.

I statsbudsjettet for 2017 har Stortinget bedt regjeringen komme tilbake til Stortinget med egen sak om basestrukturen for luftambulansen i Norge. Helse Sør-Øst RHF meldte i november at de nå gjennomgår basestrukturen.

De har fått et særlig oppdrag i å se på en prosjektering av luftambulansbase i innlandet. I den forbindelse har Hovden gjennom mange år vært en av de aktuelle kandidatene.

Svar:

De regionale helseforetakene fikk i foretaksmøtet i mai 2016 i oppdrag å gjennomgå basestruktur for luftambulansen. I Oppdragsdokumentet 2017 til Helse Sør-Øst framgår følgende: “Prosjektering av luftambulansbase i Innlandet må inngå som en del av de regionale helseforetakenes samlede gjennomgang av basestrukturen, jf. Innst. 11 S (2016-2017) om prosjektering av luftambulansbase i Innlandet. Gjennomgangen utgjør et beslutningsgrunnlag om luftambulansbase i Innlandet.”

Videre prosess for luftambulansbase i Innlandet vil være avhengig av hvilke tilrådninger de regionale helseforetakene kommer med i sin gjennomgang av basestruktur. Rapport om gjennomgangen av basestruktur skal behandles i de regionale helseforetakene før den oversendes til Helse- og omsorgsdepartementet i løpet av våren. Representant Mørland spør videre om jeg ser muligheter for reetablering av en påskebase på Hovden inntil man eventuelt har etablert en permanent luftambulansbase i Innlandet. Til det vil jeg si at det er de regionale helseforetakene som har ansvaret for dimensjonering av luftambulansetjenesten slik at den sikrer forsvarlig akuttmedisinsk beredskap, og som må vurdere om det er behov for en påskebase.

SPØRSMÅL NR. 1215**Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 6. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Ifølge Arbeidsgiverforeningen for vekstbedriftene og andre er Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA) et billigere tilbud for utviklingshemmede enn dagsenter. Vi vet også at arbeid gir en følelse av mestring, egenverd og likeverd.

Hvordan kan regjeringen legge føringer for at arbeid skal være hovedregelen også for denne gruppen?»

BEGRUNNELSE:

NOU 2016:17 - På lik linje viste gjennomgående at grunnleggende rettigheter til mennesker med utviklingshemming ikke er ivaretatt i Norge. Det er alvorlig, og det er grunn til å spørre om vi ville ha akseptert dette for noen andre grupper i det norske samfunn. Utredningen foreslo åtte løft for å realisere grunnleggende rettigheter for personer med utviklingshemming. Det er nå et og helvt år siden, men ingenting skjer. Det begynner nå å haste med tiltak og handling på området. En grunnleggende rettighet er at mennesker med funksjonsnedsettelse skal ha rett til arbeid på lik linje med andre. Likevel er bare 25 prosent av utviklingshemmede i yrkesaktiv alder i jobb og utviklingshemmede har i liten grad tilgang på tilrettelagt arbeid. Når vi ser at Varig Tilrettelagt Arbeid (VTA) også er det billigste tilbudet denne gruppen kan motta, bør det satses på å øke andelen utviklingshemmede som er i jobb og det bør settes et måltall for andelen av Utviklingshemmede som skal være i jobb.

Svar:

Varig tilrettelagt arbeid (VTA) er et godt arbeidsmarkedstiltak som bringer mange uføretrygdete ut av passivitet. For øyeblikket deltar om lag 10 000 personer i dette tiltaket.

Jeg har merket meg signaler om at det er behov for flere plasser i VTA, fra funksjonshemmedes organisasjoner og andre. I statsbudsjettet for 2018 ble VTA styrket med 325 nye plasser. I tillegg har NAV igangsatt forsøk med VTA i kommunal regi, hvor ressursene som er avsatt til forsøket tilsvarer ytterligere 75 nye plasser. Regjeringen har videre signalisert gjennom Jeløy-erklæringen at den ønsker å styrke varig tilrettelagt arbeid i årene framover.

Representanten Jacobsen gir i sin begrunnelse for spørsmålet uttrykk for at hun mener Kaldheim-utvalgets NOU 2016:17 På lik linje ikke blir fulgt opp. Mitt departement følger opp Kaldheim-utvalget når det gjelder arbeid. Kaldheim-utvalget etterlyste en større bredde i ar-

beidstilbudet til utviklingshemmede samt ønsket om at flere utviklingshemmede må få plass i ordinært arbeidsliv. I tildelingsbrevet for 2018 er Arbeids- og velferdsdirektoratet blitt bedt om å igangsette en kartlegging av VTA i ordinært arbeidsliv. Resultatene av kartleggingen vil blant annet kunne brukes til å vurdere om utviklingshemmede i større grad kan få tilbud om tilrettelagt arbeid i ordinært arbeidsliv.

Kaldheim-utvalget foreslår også at kommunene gis et større ansvar for å tilby tilrettelagt arbeid til utviklingshemmede og andre grupper med nedsatt funksjonsevne. Forsøk med VTA i kommunal regi, som nylig er startet i seks kommuner, vil bidra til å gi svar på om en styrking av det kommunale ansvaret vil gi brukerne et bedre og mer variert tilbud.

SPØRSMÅL NR. 1216**Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 5. april 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«I resolusjon om sammenslåing av fylkesmannsembetene i Troms og skal regjeringen bidra til en god regional balanse, knyttet til offentlige arbeidsplasser i Finnmark og Vadsø, og at antall ansatte ved embetet i Finnmark skal være minst like mange som i dag. Nå blir likevel hovedsetet delt gjennom opprettelsen av en ekstra stilling som assisterende fylkesmann i Tromsø.

Kan statsråden garantere at andelen ansatte i Finnmark ikke vil svekkes etter 1.1.2019 i det sammenslåtte embetet?»

BEGRUNNELSE:

I Kongelig resolusjon av 16. juni 2017 heter det at det skal sikres en regional balanse, og dette er bakgrunnen for at man har valgt å legge hovedsete for det nye embetet til Vadsø. I den lokale prosessen er det bekymring for at styringssignaler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet tilsier at denne stillingsgarantien likevel ikke gjelder etter sammenslåingen 1.1.2019. Jeg har fått informasjon om at det er stor usikkerhet om opplevelsen av dette i Finnmark. Dette på grunn av det som tolkes som en reduksjon av stillingsgarantien for kontorstedet Vadsø, og at en delt embetsledelse mellom Troms og Finnmark representerer en bevegelse av makt og myndighet fra hovedsetet til kontorsted Tromsø. Hovedsammenslutningen hos Fylkesmannen i Vadsø har også sendt brev til departementet hvor de stiller spørsmål med prosessen, styringsutfordringer, og hvorvidt det er nødvendig med en fast stedfortreder. Dette har det ikke vært behov for i noen av de øvrige sammenslåingene.

Svar:

Kongelig resolusjon av 16. juni 2017 gir rammer for omstillingsprosessen i forbindelse med sammenslåingen av fylkesmannsembetene i Troms og Finnmark. For å bidra til god regional balanse og fordeling av offentlige arbeidsplasser i Finnmark, valgte regjeringen å legge hovedsetet for det nye embetet til Vadsø. Dette innebærer at fylkesmannen og assisterende fylkesmann skal ha kontorsted i Vadsø. Et annet viktig hensyn som også fremgår av Kongelig resolusjon, er behovet for å ha nødvendig kapasitet og kompetanse i Tromsø for å sikre ivaretagelse av brukerne og samhandling med de deler av regional stat som er lokalisert i Tromsø.

I den lokale sammenslåingsprosessen har det vært ulik oppfatning blant de ansatte i de to embetene av

hvordan den Kongelig resolusjonen skal forstås. Dette var bakgrunnen for at de to fylkesmennene ba om et møte med departementet den 12. februar 2018. Departementet uttalte i den sammenheng at Vadsø som hovedsete, innebærer at embetsledelsen skal ha sitt kontorsted der. Det er ikke gitt noen ytterligere føringer utover dette, men tilrettelagt for en lokal tilpasning av hva et hovedsete må være.

Når det gjelder spørsmålet om mer enn en assisterende fylkesmann, ble avgjørelsen av habilitetshensyn og etter at det ble tatt opp i den lokale omstillingsprosessen, løftet til departementet. Departementet besluttet at det sammenslåtte embetet kan ha to assisterende fylkesmenn, hvorav én med kontorsted i Vadsø og én med kontorsted i Tromsø. En slik ordning vil ta hensyn til de store reiseavstandene fra Vadsø til kommuner og samarbeidspartnere i nåværende Troms. Ordningen med to assisterende fylkesmenn skal evalueres innen utgangen av 2021.

Formuleringen i Kongelig resolusjon av 16. juni 2017 angir videre at “antall ansatte ved embetet i Vadsø skal være minst like mange som i dag”. I nevnte møte med embetsledelsen ved de to embetene, og også overfor de tillitsvalgte fra begge embetene, har departementet bekreftet at det ved oppstart 1. januar 2019 skal være minst like mange ansatte i Vadsø som i dag. Krav til effektivisering og flytting av ressurser som vedtas for alle embetene uavhengig av strukturreformen i etterkant av 1. januar 2019, vil også kunne få betydning for antall ansatte i Vadsø. Eksempel på dette er krav om effektivisering gjennom ABE-reformen.

SPØRSMÅL NR. 1217**Innlevert 21. mars 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland****Besvart 4. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Landsforeningen for overvektige mener en ventetid opp mot 2-3 år er uakseptabelt! Dette er pasienter som ofte har smerteproblematikk knyttet til muskel og skjelett, mange har psykiske helseplager i form av depresjon. Begge diagnosene står høyt på lista over sykefraværsgrunner i arbeidslivet og koster samfunnet og den enkelte mye.

Er statsråden enig i at en ventetid på 2-3 år er uakseptabel og at ledig behandlingsskapasitet ved sykehuset Telemark bør utnyttes?»

BEGRUNNELSE:

Det er pr. i dag ca. 80 000 personer på landsbasis som medisinsk sett oppfyller kravene til Bariatrisk kirurgi. Antall personer med sykelig overvekt er økende på landsbasis, og selv om andelen som er operert i det offentlige har vært stabilt de siste årene, har allikevel prosentandelen med fedme grad 1-3 økt med 30 % i løpet av de siste 10 årene.

Det er slik jeg forstår situasjonen fremdeles lange ventelister for behandling av sykelig overvekt flere plasser i landet hvor både Vestlandet og Nord Norge har over 52 ukers ventetid til operasjon etter at pasienten er ferdig utredet. 70 % av de som foreløpig er henvist til Sykehuset Telemark er fra disse fylkene. Vi vet videre at ca. 2 000 personer hvert år opereres i det private helsevesenet, enten i Norge eller i utlandet

Sykehuset Telemark har mulighet til å tilby ca. 100-200 pasienter operasjon årlig, en operasjonskapasitet det, etter min vurdering, er et stort behov for å utnytte. Det er derfor meget underlig at Helse Sør-Øst i brev den 13.03,18 til Sykehuset Telemark stadfester at ikke skal tilbys et fedmekirurgisk behandlingstilbud ved Sykehuset Telemark HF.

Svar:

De regionale helseforetakene har ansvar for at befolkningen i egen region tilbys nødvendige spesialisthelsetjenester. Helse Sør-Øst skal sikre nødvendig kapasitet for kirurgisk behandling av sykelig overvekt i egen region. På samme måte har de øvrige regionale helseforetakene ansvar for å sikre tilstrekkelig kapasitet i tilbudet i sine regioner. Jeg er enig i at det er lenge å vente 2-3 år på behandling. Imidlertid fremgår det av nettstedet "Velg behandlingssted" at de aller fleste behandlingssteder har vesentlig kortere ventetider, og pasientene kan, om de ønsker det, velge behandling på et av disse. Med bakgrunn i behovs-

vurderinger har Helse Sør-Øst gitt oppdrag om å etablere kirurgi for sykelig overvekt til Sykehuset i Vestfold, Sørlandet sykehus, Oslo universitetssykehus, Sykehuset Innlandet, Vestre Viken og Sykehuset Østfold. Det er etablert to sentra for sykelig overvekt i regionen, ett ved Oslo universitetssykehus og ett ved Sykehuset Vestfold. Ventetiden til utredning og behandling ved Sykehuset Vestfold er blant de korteste i Helse Sør-Øst (8 uker til utredning – 12 uker til operasjon, tall fra mars 2018). Dette er i overensstemmelse med anbefalinger i prioriteringsveilederen, noe som tyder på at kapasiteten i sykehusområdet Vestfold/Telemark er tilstrekkelig. Når det gjelder kvalitetskrav til fedmekirurgi, er det som hyppigst angis at hver enkelt kirurg bør gjennomføre minst 50 inngrep pr år og at sentervolumet bør være på minst 100 inngrep pr år. I tillegg må helseforetakene ha et godt behandlingssopplegg for pasientene både før og etter fedmekirurgi. Helseforetak som har tilbud om fedmekirurgi bør også ha et pasientgrunnlag som gjør det mulig å ivareta opplæring og forskning. Basert på opplysninger fra Sykehuset Telemark vil volumene ligge under disse anbefalte minstevolum. Helse Sør-Øst RHF mener det er viktig å sikre et tilstrekkelig pasientgrunnlag til Senteret for sykelig overvekt ved Sykehuset i Vestfold for å sikre fagutvikling, forskning og kvalitetssikring. Fagmiljøet ved Sykehuset i Vestfold har utmerket seg nasjonalt og internasjonalt som et ledende miljø når det gjelder forskning om sykelig overvekt og kvalitetssikring av behandlingen. På denne bakgrunn har Helse Sør-Øst stadfestet overfor Sykehuset Telemark at det ikke skal tilbys kirurgi for sykelig overvekt ved Sykehuset Telemark. Sykehuset Telemark bes om å samarbeide med Sykehuset i Vestfold om hvordan et best mulig utrednings- og behandlingstilbud til denne pasientgruppen kan ivaretas.

SPØRSMÅL NR. 1218**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg****Besvart 10. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Ser statsråden at dagens system, der hver enkelt kommune selv bærer ansvar for kontroll ved mistanke om trygdesvindel, ikke er godt nok og kan gi ulik praksis, og vil statsråden ta initiativ til å få på plass et system der NAV i kommunen enklere kan få håndtert mistanke om trygdesvindel, herunder se på mulighet for å legge kontroll av kommunale ytelser til NAV Kontroll?»

BEGRUNNELSE:

NAV kontroll håndterer og følger opp mistanke om trygdesvindel. Arbeidet de gjør er uvurderlig for å få avdekket trygdesvindel og sikre at felleskapets midler ikke misbrukes.

Bare siste året er det avdekket misbruk av nærmere 200 millioner kroner. Dog gjelder dette kun statlige ytelser, ikke kommunale. De håndteres ikke under samme regime som statlige ytelser. I dag er kontroll av kommunale ytelser som for eksempel sosialstønad lagt til kommunen, gjennom partnerskapet og kommunerevisjonen. Kommunerevisjonen har imidlertid ikke tilgang til samme informasjon som NAV Kontroll. Kommunerevisjonen har i tillegg ansvaret for svært mye annet i kommunen, og kan ikke forventes å ha samme spisskompetanse som NAV kontroll på dette feltet. Det er og en utfordring at det er 422 antall kommuner som vil kunne prioritere og håndtere mulig svindel på like mange måter som det er antall kommuner.

Trygdesvindel er et stort samfunnsproblem. NAV kontrolls resultater viser med all tydelighet at det er grunn til å tro at det også forekommer trygdesvindel på kommunale ytelser. I 2016 ble det utbetalt over 6 mrd. kroner bare i sosialhjelp. I tillegg kommer flere kommunale ytelser på toppen.

Svar:

Når et ansvar er lagt til kommunen, vil man kunne få noe ulik praksis mellom de ulike kommunene. Det følger av det kommunale selvstyret og gjelder på mange områder. Det er grunn til å tro at behovet og metodene for kontroll varierer noe mellom kommunen, bl.a. som følge av svært varierende kommunestørrelse.

Arbeids- og velferdsforvaltningen består av Arbeids- og velferdsetaten og de delene av kommunens tjenesteter som inngår i de felles lokale kontorene (NAV-kontoret). Kommunene har det fulle forvaltningsansvaret for de sosiale tjenestene som ligger i NAV-kontoret, og har en

egeninteresse i å hindre misbruk og svindel, da et høyere sosialhjelpsbudsjett enn nødvendig vil gå på bekostning av andre kommunale tjenester. Forebygging er billigere og mer effektivt enn reparasjon. Dette gjelder ikke minst for sosiale tjenester, da mottakerne i liten grad har midler og kan tilbakebetale dersom det avdekkes at de har mottatt for mye stønad. Den viktigste kontrollen skjer derfor ved behandling av søknader. Et riktig vedtak i første instans er den beste sikkerheten både for bruker og kommunen. For at vedtaket skal være riktig, må kommunen ha tilgang til oppdaterte korrekte opplysninger. Sosialtjenesteloven har som utgangspunkt at opplysninger skal innhentes i samarbeid med søker, eller med søkers samtykke. Fra denne hovedregelen er det gjort enkelte unntak, og departementet vurderer nå om det er mulig og hensiktsmessig å gi kommunene direkte tilgang til flere registeropplysninger, bl.a. i a-ordningen, og hvordan dette i så fall kan gjøres i praksis.

NAV-loven § 8 inneholder bestemmelser om gjensidig bistand mellom Arbeids- og velferdsetaten og sosialtjenesten. Her heter det at Arbeids- og velferdsetaten skal gi sosialtjenesten bistand i saker som gjelder den enkelte brukeren. Etaten skal i sitt arbeid være oppmerksom på forhold som bør føre til tiltak fra sosialtjenestens side, og skal av eget tiltak gi sosialtjenesten opplysninger om slike forhold. Opplysninger om stønadssaker, ytelsessaker og arbeidsforhold kan gis uten hinder av taushetsplikt. Dette innebærer at kommunen (sosialtjenesten) vil få opplysninger fra etaten f.eks. om arbeidsforhold og inntekt til en sosialhjelps-søker, dersom den ber om det.

NAV-loven § 16 regulerer behandling av personopplysninger ved det enkelte NAV-kontor. Internt i NAV-kontoret er taushetsplikt ikke til hinder for at opplysninger er tilgjengelig for andre ansatte innen kontoret i den utstrekning som trengs for en hensiktsmessig arbeids- og arkivordning, blant annet til bruk ved veiledning i andre saker.

Disse bestemmelsene innebærer at det både i det enkelte NAV-kontor og i relasjon til sentrale forvaltningsenheter skjer utveksling av informasjon fra Arbeids- og velferdsetaten til sosialtjenesten. Dette bidrar til å sikre at alle opplysninger kommer frem i forbindelse med søknadsbehandling, eller i forbindelse med kontroll i etterkant.

Den statlige kontrollen med de kommunale tjenestene i NAV-kontoret er knyttet til rettssikkerhetskrav, og fokuserer på at innbyggerne skal få forsvarlige tjenester. Dette skjer gjennom fylkesmennenes tilsyn og Statens helsetilsyns rolle som overordnet tilsynsmyndighet. Det

har derfor ikke vært vurdert som aktuelt å innføre en mer omfattende statlig kontroll med kommunale tjenester som administreres av NAV-kontoret.

Det vil ikke være i tråd med prinsippet om kommunalt selvstyre og kommunalt ansvar dersom NAV Kontroll som en statlig etat skulle bli tillagt kontrolloppgaver som i dag ligger til kommunen selv og til kommunerevisjonen.

Departementet vurderer imidlertid fortløpende om det er behov for endringer i regelverk knyttet til informasjonsdeling mellom kommunen og staten internt i arbeids- og velferdsforvaltningen. Det arbeides konkret med muligheten for å gi kommunen tilgang til a-ordnin-

gen, slik at de kommunale saksbehandlerne kan skaffe oppdaterte arbeids- og inntektsopplysninger direkte, uten å gå veien om etaten. En slik løsning vil også fordre en lovendring. Dersom kommunen får slik tilgang, vil det kunne redusere feil utmålt sosialhjelp betraktelig og tilgang til slike inntektsopplysninger vil samtidig gjøre kommunenes kontrollarbeid enklere. Hvis det viser seg å ikke være mulig å gi kommunen tilgang til opplysningene i a-ordningen, vil vi ta opp spørsmålet om andre metoder for forebygging og kontroll med feil tildeling av sosialhjelp.

SPØRSMÅL NR. 1219

Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Erlend Wiborg

Besvart 5. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Kan justisministeren redegjøre for hvilke føringer politiet har fått i forhold til å følge opp kriminalitet som avdekkes gjennom fellesaksjonene med Arbeidstilsyn, Skatteetaten, NAV og tollvesenet, og hva kan justisministeren bidra med for å få politiet aktivt til å ta i bruk sitt handlingsrom for å sørge for at kriminelle handlinger som avdekkes i slike aksjoner blir anmeldt og fulgt opp?»

BEGRUNNELSE:

I Klassekampen 2.februar d.a. fremstilt påstander om at det i Oslo-politiet ligger føringer om at "man ikke skal anmelde økonomiske straffesaker" der politiet sammen med NAV, Skatteetaten, Arbeidstilsynet og tollvesenet gjør samlede aksjoner mot arbeidslivskriminalitet. Føringen skal være gitt til politiet som jobber i A-krimsentrene. Det betyr at politiet ikke kan gripe inn, gjøre beslag eller pågripe folk, selv om de oppdager økonomisk kriminalitet under en fellesaksjon i akrim-samarbeidet.

Om dette er riktig er det bekymringsfullt, da arbeidslivskriminalitet er et høyt prioritert område for regjeringen. I Jeløy-erklæringen er kampen mot arbeidslivskriminalitet løftet høyt og en egen strategi mot a-krim ble lagt frem allerede i 2015. Flere tiltak er allerede iverksatt.

Svar:

I tildelingsbrev til Politidirektoratet og Den høyere påtalemyndighet er det gitt tydelige signaler om at kampen mot

arbeidslivskriminalitet skal prioriteres. Riksadvokaten har i sitt mål- og prioriteringsskriv understreket betydningen av en aktiv og målrettet innsats mot kriminalitet som rammer arbeidslivet.

Det er imidlertid ikke slik at ethvert brudd som avdekkes gjennom a-krim-samarbeidet skal føre til anmeldelse til politiet. Som min forgjenger har redegjort for i svar på spørsmål til skriftlig besvarelse nr. 879, skal oppfølging av saker som avdekkes av det tverretatlige a-krim-senteret i hovedsak skje i linjene i de enkelte etatene. Dette gjelder også saker som avdekkes gjennom fellesaksjoner. Den ansvarlige etaten skal ta i bruk de virkemidlene som anses som mest effektiv, men som samtidig også er minst mulig ressurskrevende. Der det gjennom a-krim-samarbeidet avdekket lovbrudd som er av en slik alvorlighet at saken blir anmeldt til politiet. Politidirektoratet opplyste i anledning

spørsmålet også at innsatsen mot arbeidslivskriminalitet prioriteres høyt av Oslo politidistrikt, og at det ikke er gitt føringer om unnlattelse av å opprette straffesaker som omhandler økonomisk kriminalitet.

Mange typer saker vil kunne avgjøres gjennom en forvaltningsmessig behandling, for eksempel gjennom ileggelse av ulike former for sanksjoner eller pålegg. Dette gjelder også gjennom bruk av politiets forvaltningsmessige sanksjoner, slik som bortvisning og utvisning. Nasjonalt tverretatlig analyse- og etterretningssenter (NTAES) har utarbeidet en oversikt over alle etatenes samlede virkemidler, og rapporten skal være et verktøy for de som deltar i a-krim-samarbeidet. En god samordning og

kombinasjoner av etatenes reaksjonsbruk er viktig i bekjempelsen av arbeidslivskriminalitet. Riksadvokaten skal nå i samarbeid med Økokrim og de respektive etatene se nærmere på bruken og potensialet, herunder se på grensegangen mellom bruk av dette og straffesakssporet.

De endringene som politiet nå gjennomfører knyttet til politireformen, vil legge til rette for at deres innsats mot arbeidslivskriminalitet også vil styrkes. Av særlig be-

tydning er etableringen av større fagmiljøer innen etterretning, etterforskning og forebygging. Den nye organiseringen av politiet skal både styrke samarbeidet internt og mellom ulike etterforskningsmiljøer. Dette vil være viktige tiltak i kampen mot alvorlig kriminalitet som begås på ulike arenaer som genererer økonomisk profitt, også innenfor arbeidslivet.

SPØRSMÅL NR. 1220

Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Tom Kalsås

Besvart 10. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«I februar 2015 besluttet statsråden at alternativ trasé over Høg-Jæren skulle vurderes som ny trasé for E39 på strekningen Sandnes - Flekkefjord. Over tre år senere er det fortsatt ikke truffet noe trasévalg for den aktuelle strekningen. Statens vegvesen og Nye Veier AS kom med sin anbefaling i desember 2017.

Når ser statsråden for seg å treffe en beslutning om trasévalg for ny E39 på strekningen Sandnes - Flekkefjord?»

BEGRUNNELSE:

Diskusjonen om trasé for ny E39 på strekningen Sandnes - Flekkefjord har pågått i mange år. I februar 2015 ble det besluttet at forslaget fra Rune Gjedrem om ny E39 over Høg-Jæren ("Jærlinja") skulle vurderes av Statens vegvesen i den videre planleggingen.

Samtlige 11 berørte kommuner samtykket i desember 2015 til statlig plan for gjennomføringen av ny E39. Statlig plan ble besluttet av Kommunal- og moderniseringsdepartementet i mai 2016. Bakgrunnen for beslutningen om statlig plan, var blant annet å sikre en rask gjennomføring av planprosessen. Kommunenes erfaring med statlig plan har hittil vært at statlig styring ikke har medført raskere gjennomføring, men tvert imot en trenering av saken.

Valget av trasé for den aktuelle strekningen vil i stor grad påvirke andre planlagte vegprosjekter. I Rogaland gjelder dette blant annet utbedring av fv. 44 forbi Bryne, omkjøringsvei forbi Kvernaland og siste del av tverrforbindelsen mellom fv.

44 og E39. Flere av prosjektene som vil kunne bli påvirket er satt på vent, i på vente av en beslutning om trasé for ny E39. Det haster derfor med å få truffet en beslutning,

både for å kunne komme i gang med byggingen, men også for å komme videre med planleggingen av andre viktige vegprosjekter. Uavhengig av trasévalg er det også viktig å komme i gang med planleggingen av gode tilførselsveier til ny E39.

Svar:

Regjeringen har økt satsingen på infrastruktur betydelig. I perioden 2018-21 vil det bygges ca. fire ganger mer firefelts motorvei enn i perioden 2010-13. Det er viktig at vi bygger veier som er trygge, raske og fremtidsrettede, og at vi finner løsninger som holder kostnadene nede, fungerer for lokalsamfunnene, og ivaretar overordnede miljø- og arealbehov.

Strekningen Stavanger-Kristiansand er en av flere områder hvor det er viktig å få en moderne vei. For meg har det vært viktig at vi ikke bygger noe som man etter få år ville se på som mangelfull. Derfor har vi gjort en rekke endringer i prosjektet sammenlignet med de tanker som ble lagt til grunn av foregående regjeringer for videre planlegging av E39 Søgne – Ålgård. Beslutningen fra 2013 innebar at videre planlegging for utbygging på strekningen skulle ta utgangspunkt i "Midtrekkverkskonseptet" og at alle tunneler som ikke bygges med midtrekkverk skulle planlegges for to løp. For strekningen Lyngdal vest - Sandnes innebærer dette to- og trefelts vei med 90 km/t skiltet hastighet.

Samferdselsdepartementet har i etterkant av beslutningen justert rammene for arbeidet. Vegdirektoratet ble i juni 2014 bedt om at det i planarbeidet for E39 Søgne - Ålgård planlegges med sikte på firefelts vei som langsiktig løsning. I november 2014 presiserte departementet i brev til Vegdirektoratet at nye motorveier skal planlegges for 110 km/t. Departementet besluttet i mai 2015 å utvide

utredningsarbeidet med en ytre korridor over Høg-Jæren ("Jærlijnja").

I løpet av 2016 og 2017 har Statens vegvesen utført kartlegging og et omfattende feltarbeid for de aktuelle korridorene. Arbeid med vurdering, siling og bearbeiding av alternativer var grunnlag for utlegging av forslag til planprogram på høring i 2017. Høringen ble gjennomført i to omganger. Høringen våren 2017 omfattet veilinjer i ytre, midtre og indre korridor. Som følge av høringsinnspill, ble en ny indre korridor lagt ut på høring høsten 2017.

Samferdselsdepartementet mottok i februar 2018 brev fra Vegdirektoratet med Statens vegvesens forslag til fastsatt planprogram for statlig kommunedelplan for strekningen E39 Lyngdal vest – Sandnes. Som grunnlag for beslutning om hvilke korridorer som skal være med i planprogrammet, har Statens vegvesen utarbeidet et vurderingsnotat med dokumentasjon av kunnskapsgrunnlag for korridorvalg til planprogram. Notatet sammenfatter den kunnskap som foreligger pr. januar 2018:

- Store deler av konsekvensutredningen er gjennomført for prissatte og ikke-prissatte konsekvenser, andre samfunnsmessige virkninger, risiko- og sårbarhet

- Linjer innenfor alle korridorene er bearbeidet
- Høringsuttalelser fra begge høringer er oppsummert og kommentert
- Forhold til regionale planer og statlige føringer er vurdert
- Tiltaket er vurdert opp mot prosjektmål

I mars i år mottok departementet oppdaterte trafikkprognoser for de alternative strekningene på Jærlijnja.

Det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet som skal fastsette planprogrammet. Planprogrammet vil bli fastsatt så snart som mulig uten at jeg nå kan angi et konkret tidspunkt for dette.

Selv om beslutningen om å se på mulighetene for å kunne bygge moderne firefelts motorvei på strekningen har tatt ekstra planleggingsarbeid sammenlignet med å realisere en 2/3 felts vei, så mener jeg tidsbruken er vel anvendt tid i et generasjonsperspektiv. Erfaringsmessig har slike veistreknings også blitt bygget ut stykkevis og delt. Jeg er også kjent med at Nye Veier AS har ambisiøse planer for utbygging av hele veistrekingen mellom Stavanger og Kristiansand i løpet av de neste årene. Det gleder jeg meg over.

SPØRSMÅL NR. 1221

Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 23. mars 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Hvorfor mener statsråden det er en god idé å bytte navn på Statoil til Equinor?»

Svar:

Statoils styre foreslo 15. mars 2018 å skifte navn på Statoil til Equinor. Styret mener at dette navnet vil understøtte selskapets utvikling som et bredt energiselskap og selskapets strategi for sikker drift, høy verdiskaping og lave utslipp. Jeg deler styrets vurderinger.

Styrets forslag vil bli behandlet på Statoils generalforsamling 15. mai 2018. Dette er en vedtektsendring som krever 2/3 flertall. Staten ved OED eier 67 % av aksjene i Statoil og vil stemme for dette forslaget på generalforsamlingen.

SPØRSMÅL NR. 1222**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Jonas Gahr Støre****Besvart 5. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Ser statsråden den særlige betydningen av Antirasistisk senterers arbeid og vil statsråden sikre at dette viktige arbeidet kan videreføres?»

BEGRUNNELSE:

Som følge av endringene i tildelingen av spillemidler står Antirasistisk Senter i fare for å miste en betydelig del av sin finansiering fra 2019.

Antirasistisk Senter har gjennom mange år spilt en viktig rolle for arbeidet mot rasisme og ekstremisme og bortfallet av finansiering vil svekke dette arbeidet alvorlig. Dette er meget uheldig og bør unngås.

Svar:

Antirasistisk senter (ARS) er en av 16 organisasjoner som mottar tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet i 2018. De nasjonale ressursmiljøene har en viktig rolle i å følge innvandrings- og integreringsfeltet. De skal være en kilde til alternativ kunnskap og formidle erfaringer og synspunkter fra innvandrere og barna deres. Tilskuddet bevilges direkte over statsbudsjettet. I 2018 fordeles i alt 28 mill. kr til nasjonale ressursmiljøer, hvorav i underkant av 2,2 mill. kr går til ARS. Disse midlene utgjør en av flere tilskuddskilder for ARS.

ARS gjør etter min vurdering en viktig innsats for å bekjempe rasisme og diskriminering i Norge i samsvar med formålet med tilskuddet.

Tilskudd til nasjonale ressursmiljø på integreringsfeltet bevilges av Stortinget. Departementet vil komme tilbake til stortinget med forslag om tildelinger for 2019.

SPØRSMÅL NR. 1223**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth****Besvart 6. april 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Departementet sendte 13.10.2015 et forslag til endringer i reglene om deltakelse i høsting av tang og tare mv.

Hva er status på dette arbeidet?»

Svar:

Representanten Myrseth viser i sitt spørsmål til Nærings- og fiskeridepartementets høringsnotat datert 13. oktober 2015: "Forslag til endringer i ervervstillatelsesforskriften mv. – deltakelse i høsting av tang og tare." Høringsfristen var 15. januar 2016, og departementet mottok totalt 12 ulike høringsinnspill.

Høringsnotatet er en oppfølging av Stortingets vedtak fra 2013 om å ta inn et nytt § 2 annet ledd annet punktum i deltakerloven. Den nye lovbestemmelsen lyder slik:

"Departementet kan i forskrift bestemme at hele eller deler av loven her ikke skal gjelde for høsting av én eller flere arter som ikke er fisk, krepsdyr, bløtdyr eller sjøpattedyr."

Departementet arbeider nå med å følge opp høringen, men det er ennå ikke trukket noen konklusjon i saken. Oppfølgingen av høringen har av ulike årsaker tatt mer tid enn jeg opprinnelig så for meg, men jeg har like fullt fortsatt et siktemål om å bli ferdig med saken innenfor en rimelig tidshorisont.

SPØRSMÅL NR. 1224**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Nancy P. Anti****Besvart 4. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«I 2016 ble det besluttet å sette i gang en prosess for å få en alternativ organisering av virksomheten ved Sameskolen i Midt-Norge. Det er og en sameskole i Troms, og Sametinget jobber for en felles sameskole for elever fra norsk og finsk side av Tana. Disse skolene anser Sametinget som meget viktige for å bevare og utvikle samisk språk.

Har regjeringen klarlagt alternativ organisering for Sameskolen i Midt-Norge, og vil ordningen kunne innbefatte øvrige liknende sameskoler?»

Svar:

Regjeringen er opptatt av å bevare og utvikle samiske språk. Høsten 2017 gikk Sameskolen for Midt-Norge over fra å være en statlig grunnskole til å bli en ordinær stat-

lig virksomhet. Virksomheten er direkte underlagt og etatsstyres fra Utdanningsdirektoratet. Samtidig endret virksomheten navn til Åarjel saemien vierhtie sáafoe – Sørsamisk kunnskapspark. Sametinget ble jevnlig orientert om endringene. I virksomheten er det satt i gang en prosess for å utvikle og effektivisere tilbudet om samisk fjernundervisning, slik at tilbudet treffer målgruppen enda bedre enn i dag og rekrutteringen av elever øker. Digitalisering og fjernundervisning kan benyttes for å gi flere samiske elever et godt undervisningstilbud på tross av store avstander og at noen språk er svært sårbare, eksempelvis sørsamisk. Jf. omtale i Prop. 1 S (2017-2018) for Kunnskapsdepartementet. I arbeidet med å vurdere alternativ organisering av Sameskolen i Midt-Norge har andre lignende kommunale sameskoler ikke vært innbefattet.

SPØRSMÅL NR. 1225**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 5. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Tidlegare fekk studentar med lang reiseveg reisestipend for å koma seg mellom heim og studiestad ved studiestart og studieavslutning. Med opptrapping til 11 månaders studiestøtte, vart reisestipendet fjerna. Dette gjer at alle får like mykje, uavhengig av reiseveg og kva dei treng. Dette inneber ei økonomisk ulempe for dei som bur i mindre urbane strøk og med høgare reisekostnader.

Kva tenkjer statsråden å gjere for å betre vilkåra for dei som studerer med lang reiseveg?»

Svar:

Stortinget vedtok å avvikle stipend til reiser mellom heimstad og lærestad for studentar frå og med studieåret 2017-2018. Ordninga skulle syte for at dei studentane som var under 25 år og som hadde lang reiseveg frå bustaden til studiestaden, skulle få tilskott til to reiser tur-retur i året for å dra heim.

På det tidspunktet ordninga blei avvikla, var ho ei ordning for dei med svært lange reiseavstandar. Berre sju prosent av mottakarane av støtte hadde rett til stipend til reiser, og for å få utbetalt slikt tilskott måtte avstanden mellom heimstad og lærestad vere på over 600 km. Fleirtalet av mottakarane av reisestipendet fekk små beløp. Lånekassen har heilt frå starten på verksemda i 1947 gitt tilskott til lange reiser. Den gongen og i tiåra framover måtte mange reise langt for å ta utdanning. Seinare har utdanningstilbodet blitt utvikla over heile landet slik at ingen treng reise svært langt for å ta høgere utdanning. Regjeringa meinte difor at behovet for å ha eit reisestipend ikkje lengre var like stort.

Regjeringa prioriterer betre studentøkonomi gjennom opptrappinga til elleve månaders støtte. Slik vil alle studentar i høgere utdanning og fagskole som tar utdanning på heiltid få det betre i eksamensperioden på våren.

SPØRSMÅL NR. 1226**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 6. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Studentene i Oppland, Hedmark, Agder, Buskerud, Vestfold, Østfold og Telemark har ikke samme psykososiale tilbud gjennom samskipnadens helsetilbud som andre studiesteder i landet.

Hvorfor skal ikke studentene som hører til SiÅ, SSN, SiA, SiØ eller SINN ha samme finansiering for sitt psykososiale helsetilbud som ved andre studiesteder?»

GRUNNGJEVING:

Statsråden viser i sitt svar 13.02.2018 til Tuva Moflag at han forutsetter at Helse Sør-Øst RHF sørger for at de studentsamskipnadene som ønsker å inngå avtaler om psykiske helsetjenester til studenter får dette, samtidig som det i samme svar kommer fram at Helse Sør-Øst «Studenter ved andre studiesteder i Helse Sør-Øst kan benytte seg av spesialisthelsetjenestene innen psykisk helsevern på lik linje med alle andre».

Svar:

For å kunne besvare dette spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Helse Sør-Øst RHF om de studentsamskipnadene som ønsker det, har fått tilbud om en avtale med aktuelt helseforetak. I sin tilbakemelding viser Helse Sør-Øst RHF til at alle helseforetak og sykehus med et befolkningsansvar i Helse Sør-Øst tilbyr spesialisthelsetjeneste innen psykisk helsevern til studenter som oppholder seg i helseregionen, på lik linje med den øvrige befolkningen.

Helse Sør-Øst RHF har bedt helseforetakene i regionen om informasjon om eventuelle avtaler med respektive studentsamskipnader. Tilbakemeldingene fra helseforetakene viser at det finnes enkelte eldre avtaler, men at de fleste helseforetakene ikke har slike avtaler og heller ikke har opplevd at dette har vært etterspurt fra samskipnadene. Helse Sør-Øst RHF viser til at økonomiske tilskudd historisk sett har vært forbeholdt Studentsamskipnaden i Oslo (SiO), som fra 2011 er slått sammen med Oslo og Akershushøgskolens studentsamskipnad til Studentsamskipnaden i Oslo og Akershus. Videre opplyses det fra Helse Sør-Øst RHF at deler av dette tilskuddet var øremerkede midler til psykiske helsetjenester ved Universitetet i Oslo, som ble overført til det regionale helseforetaket etter foretaksreformen.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at på grunn av omstrukturering av universitets- og høyskolesektoren med flere fusjoner er det nå 5 samskipnader i Helse Sør-Øst som or-

ganiserer noe under halvparten av studentene i regionen: Studentsamskipnaden i Agder (SiA), Studentsamskipnaden i Innlandet (SINN), Studentsamskipnaden i Sørøst-Norge (SSN), Studentsamskipnaden i Østfold (SiØ) og Studentsamskipnaden i Ås (SiÅs).

Disse studentsamskipnadene har i brev av 25.01.2018 formidlet et ønske om et møte med Helse Sør-Øst RHF. Helse Sør-Øst RHF vil følge opp denne henvendelsen og invitere samskipnadene til en dialog om psykiske helsetjenester til studenter. Helse Sør-Øst RHF vil i denne dialogen legge til grunn at studenter, på lik linje med andre, skal kunne benytte seg av det regulære tjenestetilbudet innen psykisk helsevern i regionen. Gjennom sammenslåing av og omstrukturering i universitets- og høyskolesektoren, griper samskipnadene nå over flere sykehusområder, noe som i følge Helse Sør-Øst RHF gjør det mindre hensiktsmessig enn tidligere å forankre eventuelle avtaler til helseforetaksnivået. Helse Sør Øst RHF opplyser at de vil tilby at det etableres avtaler med de studentsamskipnader som ønsker det, og at de i denne sammenheng vil gjøre en ny vurdering av spørsmålet om et eventuelt økonomisk tilskudd til studentsamskipnadene.

SPØRSMÅL NR. 1227**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 9. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«Det er nå bekreftet at hver fjerde medarbeider i Medietilsynet vil bli overtallig. «Noen sitter og gråter på kontoret, andre er forbannet, men de fleste er livredde.», sier en av de ansatte ved tilsynet til Klassekampen.

Mener statsråden det er fornuftig mediepolitikk at Medietilsynet reduseres så drastisk, og støtter statsråden omorganisering utfra et næringspolitisk og distriktspolitisk perspektiv når disse arbeidsplassene i utgangspunktet ble flyttet til Fredrikstad for å sørge for statlige arbeidsplasser utenfor Oslo?»

BEGRUNNELSE:

Medietilsynet ble opprettet i Fredrikstad i 2006 gjennom å flytte ut statlige arbeidsplasser og samle all virksomheten til Medietilsynet på ett sted. Tilsynet gjør en viktig faglig jobb for hele medie-Norge. Medietilsynet har ansvaret for å forvalte norsk mediepolitikk på vegne av Kulturdepartementet og Stortinget. Det fører blant annet tilsyn med allmennkringkastere som NRK og TV 2, betaler ut press støtte til landets aviser og gir råd til Kulturdepartementet i mediasaker, samtidig som de innhenter kunnskap om barn og unges medieforbruk. Alt svært viktige oppgaver i en tid der mediekonsumet bare fortsetter å øke - gjerne på nye flater - og behovet for kunnskap om dette er evig økende.

Medietilsynet ble etablert ved å flytte mange arbeidsplasser fra Oslo til Fredrikstad. Nylig har direktøren ved Medietilsynet varslet en kraftig omorganisering og kutt i stillinger som medarbeiderne denne uka får vite hvilke gjelder. Av de 48 årsverkene er det nå varslet at 12 vil forsvinne, og et nytt organisasjonskart skal legges frem allerede før påske. Ytterligere stillinger er også varslet å forsvinne ettersom nye digitaliseringsprosjekter sluttføres.

De ansatte sier til Klassekampen at en så stor nedbemanning på så kort tid ikke er mulig uten oppsigelser. Samtidig som den varslede nedbemanningen bruker medietilsynet de tre eksterne konsultentselskapene SDG, Deloitte og BackerSkeie for hittil 4,5 millioner kroner for å bistå med omorganiseringen. De ansatte har etter spurt endring i flere år og er interessert i å bidra til en retningsendring. Men de er svært uenige i omfanget av nedbemanningen, valg av prosess, og ikke minst av hastverket i gjennomføringen. Dermed haster det like mye med å få omgjort denne nedbemanningen.

Svar:

Medietilsynet har en sentral rolle i mediepolitikken. For å fylle denne rollen står tilsynet overfor store omstillingsbehov. I styringsdialogen med Medietilsynet har Kulturdepartementet understreket at Medietilsynet må organiseres og styres i takt med de raske endringene på mediefeltet og nye oppgaver som tilsynet er pålagt.

Departementet understreker i tildelingsbrevet for 2018 at

“For at tilsynet skal være organisert og styrt i takt med de raske endringene på mediefeltet, må tilsynet særlig styrke ledelsesfunksjonene, styrke kompetansen gjennom rekruttering og utvikling av medarbeidere og videreutvikle et godt arbeidsmiljø. Tilsynet må også foreta endringer og justeringer i sin interne organisasjonsstruktur som måtte være nødvendig.

(...)

Regjeringen har fra og med 2015 innført en avbyråkratiserings- og effektiviseringsreform som gjelder alle statlige virksomheter. Reformen skal gi incentiver til mer effektiv statlig drift og skape handlingsrom for prioriteringer i statsbudsjettet. Medietilsynet skal effektivisere administrative funksjoner og tjenester, slik at mest mulig av tilsynets ressurser kan brukes på kjernevirksomheten”.

Det er direktøren som har ansvar for at virksomheten har en mest mulig hensiktsmessig organisering og utfører sine oppgaver innenfor de rammene som departementet og Stortinget fastsetter. Direktøren satt i gang en omfattende omstillingsprosess høsten 2017 og hele omstillingen vil være gjennomført september 2019.

I enhver omorganiseringsprosess er det viktig at de ansatte ivaretas på en god måte. Samtidig er det naturlig at ansatte som opplever at det blir varslet endringer og nedbemanning på arbeidsplassen også opplever at slike prosesser skaper utrygghet. Direktøren i Medietilsynet har i orientert om at hun har vært opptatt av bred involvering i prosessen og at regelverk om medbestemmelse og involvering i statlige omstillingsprosesser har vært fulgt.

Kulturdepartementet har vært orientert underveis og har tillit til at tilsynets ledelse fatter de beslutningene som er nødvendig for at virksomheten er riktig organisert og har kompetanse og kapasitet som er nødvendig for å utføre oppgavene innenfor sine rammer.

SPØRSMÅL NR. 1228**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 9. april 2018 av fungerende justis-, beredskaps- og innvandringsminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Hvorfor har regjeringen ikke opprettet «Enheten for strafferettslig inndragning»?»

BEGRUNNELSE:

I Regjeringens handlingsplan mot økonomisk kriminalitet (2011 til 2014) var et av tiltakene å utrede nye samarbeidsformer mellom politiet og påtalemyndigheten og kontrollmyndighetene med henblikk på inndragning og beslag av utbytte fra økonomisk kriminalitet.

I april 2014 ble det nedsatt en arbeidsgruppe med deltakelse fra Skatteetaten, Toll- og avgiftsdirektoratet, Politietaten, Arbeids- og velferdsetaten, Statens Innkrevningssentral og ØKOKRIM. Mandatet var å følge opp tiltak 11 i handlingsplanen: «Det skal igangsettes et arbeid med å utrede nye samarbeidsformer mellom politiet og påtalemyndigheten og kontrollmyndighetene med henblikk på inndragning og beslag av utbytte fra økonomisk kriminalitet.»

Gruppen fremmet samme år følgende forslag: «Arbeidsgruppen foreslår at det opprettes en riksdekkende enhet som har som overordnet formål å fokusere på inndragning av utbytte som strafferettslig reaksjon. «Enheten for strafferettslig inndragning» legges under ØKOKRIM, og etableres som en egen avdeling innenfor den bestående strukturen i ØKOKRIM.»

Under høring av Ap forslag om opptrappingsplan for akrimsentrene ble enheten etterlyst som mulig viktig til-

tak mot arbeidslivskriminalitet og det ble opplyst at regjeringen aldri har etablert denne.

Svar:

Inndragning av utbytte er en viktig forutsetning for å bekjempe den profittmotiverte kriminaliteten, og det er viktig å slå fast at kriminalitet ikke skal lønne seg.

Forslaget om en enhet for strafferettslig inndragning var Tiltak 11 i Stoltenberg-regjeringens handlingsplan mot Økonomisk kriminalitet (2011-2014). Forslaget må ses i sammenheng med samme handlingsplans Tiltak 7 om utredning av «hvordan administrativ inndragning kan gjøres mest mulig effektivt i praksis». På oppdrag fra Justis- og beredskapsdepartementet leverte professor Jon Petter Rui i august 2015 en betenkning som foreslår en lov om sivilrettslig inndragning. Betenkningen omhandler i forslaget til lovtekst § 5 opprettelse av en enhet for sivilrettslig inndragning (Inndragningsenheten) med nærmere forslag til dimensjonering. Betenkningen har vært på høring og er under oppfølging i departementet.

Det er ikke hensiktsmessig å vurdere opprettelse av en enhet for strafferettslig inndragning løst fra utredningen om sivilrettslig inndragning.

I tillegg vil jeg trekke frem at politiet nå gjennomfører en stor reform. Det er gjort en rekke strukturelle og innholdsmessige endringer for å legge til rette for at politiet på en bedre måte kan bekjempe blant annet profittmotivert kriminalitet. Eventuelle organisatoriske løsninger for inndragning nevnt ovenfor må også sees i sammenheng med dette.

SPØRSMÅL NR. 1229**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 9. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«EUs nye mobilitetspakke åpner opp for mer kabotasje. Dette har skapt bekymringer både i norsk lastebil- og bussnæring.

Hva vil regjeringen gjøre for å begrense skadevirkningene av EUs nye mobilitetspakke i Norge og hvordan vil regjeringen kunne øke kontrollen med ulovlig kabotasjejølring?»

BEGRUNNELSE:

Dagens kabotasjeregulering åpner for at en transportør kan utføre tre nasjonale oppdrag innenfor syv dager etter lossing av en internasjonal last. Transportøren må imidlertid ikke vente syv dager før han kan dra inn i landet igjen. Så lenge han har en ny innkommende internasjonal last, starter en ny syv dagers periode. Det er derfor mulig å utføre kabotasje i en lang periode. EU-kommisjonen foreslår å fjerne begrensningen i antall turer og erstatte den med en periode på 5 dager. I dette tidsrommet kan transportøren utføre så mange kabotasjeoppdrag som han ønsker. Dette åpner opp for betydelig mer kabotasjekjøring i Norge. Når flere utenlandske sjåførere med betydelig lavere lønninger kan ta tilnærmet ubegrenset med oppdrag i Norge, vil det sette den norske næringen i fare. Når vi vet at 70 prosent av kabotasjekjørere ikke får den lønnen de har krav på, blir det også enda viktigere å sette inn tiltak for å kontrollere lønnsvilkårene for kabotasjekjøring slik at næringen kan konkurrere på likere vilkår. Får å sikre sikkerheten på norske veier må også den tekniske kontrollen med kjøretøyene trappes opp.

Svar:

Jeg viser til at jeg for ca. seks uker siden orienterte Stortinget om dette arbeidet i mitt svar på Dokument nr. 15:988 (2017-2018). EU-kommisjonen la den 31. mai 2017 fram forslag til regelverksendringer i den såkalte mobilitetspakken del 1. Mobilitetspakken inneholder forslag til regelverksendringer på en rekke områder som skal legge til rette for å etablere konkurransedyktige tjenester og bidra til et velfungerende indre marked. Pakken inneholder forslag til endringer i reglene om kjøre- og hviletid, kontroll, utvidet adgang til kabotasje i godstransport og regler for utsending av arbeidstakere til et annet land enn der de hører hjemme.

Kommisjonen presenterte den 8. november 2017 del 2 av Mobilitetspakken. Del 2 har et tydelig miljøfokus, og skal bidra til EUs policy og visjoner for fremtidig europeisk mobilitet, og overgangen til et lav-utslipps transportsystem. Pakken inneholder forslag til standarder for CO₂-utslipp fra nye person- og varebiler, endringer i direktivet om kombinert transport, og i forordningen om felles regler markedsadgang for passasjertransport med buss.

Regjeringen er opptatt av å aktivt fremme norske posisjoner til de enkelte deler av pakken, og vi har involvert berørte aktører i arbeidet med å komme frem til norsk posisjon til forslagene. Vi har blant annet opprettet et vegtransportforum, som har drøftet tematikken ved gjentatte anledninger. Forslag til endrede kabotasjeregler går i retning av å liberalisere adgangen til å drive kabotasje. Dette er en utvikling vi ikke ønsker nå.

Regjeringen er svært opptatt av like konkurransevilkår i vegtransportsektoren og regjeringsplattformfor-

men fra Jeløya slår fast at regjeringen skal bidra til ryddige konkurranseforhold innen transportnæringen, og arbeide aktivt mot liberalisering av kabotasjereguleringen.

Det er viktig at transportsektoren er regulert på en god måte slik at de virksomhetene som driver lovlig kan gjøre dette på en effektiv og trafikksikker måte, og at de som driver ulovlig skal kunne lukes ut av markedet. Siden vegtransport i stor grad er internasjonalisert, er det også viktig at man i felleskap med EU, oppnår enighet om hvilke regler som skal ligge til grunn for det indre transportmarkedet. For å styrke vår mulighet til å få gjennomslag for norske synspunkt deltar Norge i Road Alliance sammen med 9 andre land som har samme hovedsyn som oss. Vi deltar her både på politisk nivå og på embetsnivå. Dette arbeidet vil også bli prioritert framover.

Mobilitetspakken er nå til behandling i Europaparlamentet og Rådet. I november i fjor sendte jeg brev til disse institusjonene og presenterte Norges posisjoner. I tillegg har statssekretær Tommy Skjervold hatt møte med rapportør Jens Nilsson i desember i fjor der han presenterte Norges posisjoner når det gjelder godstransportkabotasje. Han møtte også 19. mars i år rapportør Robert Zile for å presentere norsk posisjon på forslaget om adgang til markedet for persontransport. Road Alliance jobber aktivt inn mot prosessene i Rådet.

Regjeringen har generelt økt satsningen på utekontrollvirksomhet for å bidra til økt trafikksikkerhet og like konkurransevilkår i vegtransportnæringen. Kabotasje og kjøre- og hviletid er prioriterte kontrollområder.

I desember 2013 la SD fram en rapport om kabotasje på veg i Norge. Som en oppfølging av kabotasjerapportens tiltak 6.1.3 om økt samarbeid mellom tilsynsetater ble det utarbeidet en rapport om Strategi for økt samarbeid mellom ulike kontroll- og tilsynsetater på vegtrafikkområdet. Sistnevnte rapport ble utarbeidet av Vegdirektoratet i samarbeid med Arbeidstilsynet, politiet, Tolletaten og Skatteetaten.

På bakgrunn av denne rapporten ble det besluttet å opprette et operativt samarbeid mellom de ovennevnte etatene, med hensikt å foreta felles kontrollaksjoner både langs veg og i bedriftene. Kontrolletatene vil i et slikt samarbeid samordne kontrollen slik at alle etatene har felles kontroll, likevel slik at hver etat kontrollerer i forhold til sitt regelverk. Dette samarbeidet vil foregå i regi av Statens vegvesen, og det vil bli etablert samarbeidsgrupper i alle regioner med sikte på at første felles aksjon gjennomføres mellom april og juni 2018.

SPØRSMÅL NR. 1230**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 9. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Mener statsråden at det kan være hensiktsmessig for Gjenopptakelseskommisjonen å ta opp flere saker enn den gjør i dag, inkludert store og vanskelige saker som en er usikker på vil føre til frifinnelse, hva anser i så fall statsråden som den riktige måten å få frem på for å sørge for dette, og mener statsråden eventuelt det er behov for en større kartlegging av dagens terskel og praksis?»

BEGRUNNELSE:

Viser til sak hos P4 22.03.18 der det kommer frem at kun 13 prosent av sakene Gjenopptakelseskommisjonen har behandlet har blitt gjenopptatt. I saken kommer det frem at Gjenopptakelseskommisjonen har fått 2148 saker på bordet siden sin oppstart, og kun 279 av disse sakene har blitt sendt til ny behandling i rettsvesenet. Det trekkes også frem at en høy andel av sakene som har gått videre har endt med frifinnelse, det vil si 166 av 297 saker.

Representanten har stor forståelse for at terskelen for gjenopptakelse bør være høy, og har tiltro til at kommisjonen arbeider godt med de saker som blir lagt frem for den. Representanten vil også presisere at det ikke er om å gjøre at flest mulig saker blir tatt opp igjen, men at de riktige sakene blir tatt opp. Representanten mener samtidig det

kommer frem interessante synspunkter i saken hos P4, bl.a. fra en anerkjent jussprofessor ved UiO som mener at Gjenopptakelseskommisjonen burde ta opp flere saker, og at det å ta opp store og vanskelige saker kan bidra til større tillit til at kommisjonen er balansert.

Representanten vil understreke at tiltroen til at Gjenopptakelseskommisjonen er balansert og tar opp igjen de riktige sakene er svært viktig for tilliten til både kommisjonen og det norske rettssystemet generelt, og ønsker derfor at statsråden redegjør for sitt synspunkt på dagens terskel og praksis.

Svar:

Vilkårene for gjenåpning av straffesaker reguleres av reglene om gjenåpning i straffeprosessloven. I NOU 2016: 24 Ny straffeprosesslov er vilkårene for gjenåpning gjennomgått, og det er foreslått visse endringer. Det fremgår av utredningen at utvalget har sett hen til drøftelser og lovforslag i rapporten Etterkontroll av kommisjonen for gjenopptakelse av straffesaker fra 2012 og til høringsuttalelser gitt til denne. NOU 2016: 24 er til behandling i departementet. Hvorvidt terskelen for gjenåpning bør endres vil vurderes i dette arbeidet, herunder vil det vurderes om det er behov for å kartlegge dagens praksis.

SPØRSMÅL NR. 1231**Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 9. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Er det planlagt noen flytting eller omorganisering av konfliktrådene i de ulike politidistriktene, og i så fall hvilke politidistrikter og kontorer gjelder dette?»

Svar:

Alle statlige virksomheter er pålagt å effektivisere og forenkle for å få en best mulig ressursutnyttelse. Jeg er opptatt av at vi skal ha et konfliktråd for fremtiden. Konfliktråd er en effektiv måte å løse konflikter på som gir

gode resultater for brukere, og for samfunnet. Sakene som kommer til konfliktrådene er stadig mer komplekse og arbeidskrevende. Det er viktig å skape gode fagmiljøer, sikre en enhetlig oppgaveløsning og lettere tilgang til konfliktrådet både for brukere og samarbeidspartnere.

Departementet er kjent med at Sekretariatet for konfliktrådene har et pågående organisasjonsarbeid der målet har vært å komme fram til forslag til en enhetlig og faglig robust organisering. Dette skal igjen sikre økt kvalitet og effektivitet og gi økt ressursutnyttelse i oppgaveløsningen til beste for brukerne.

Sluttrapporten fra organisasjonsarbeidet er under ferdigstilling og departementet er varslet om at den vil

oversendes innen kort tid. Jeg ser fram til å lese rapporten og grundig vurdere de anbefalingene som ligger i den.

SPØRSMÅL NR. 1232

Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Petter Eide

Besvart 9. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Det har nylig blitt kjent at personlig informasjon fra 50 millioner brukere av Facebook skal ha kommet på avveie. Det er ikke kjent om norske brukere er blant disse, men det er ikke usannsynlig at lignende sanking av persondata uten samtykke skjer også med norske brukere.

Hvilke virkemidler vil regjeringen ta i bruk for å sikre bedre personvern i sosiale medier, og hvilke tiltak vurderer regjeringen for å hindre uønsket kommersielt salg av personinformasjon fra sosiale medier?»

BEGRUNNELSE:

I USA har det nylig blitt kjent at personlig informasjon samlet inn via FB har kommet i hendene til konsulent-selskapet Cambridge Analytica. CA har innhentet opplysningene uten samtykke fra brukeres vennelister gjennom en tredjepartsapp. CA har solgt en kombinasjon av denne personlige informasjonen og atferdsvitenskap til aktører i valgkamp.

Befolkningen i Norge har for liten beskyttelse mot sosiale medieselskapers kommersielle bruk av personlig informasjon. Tiltak for å forhindre at personinformasjon i store mengder fra sosiale medier kommer på avveie er derfor nødvendig. Sosiale medier opptrer på tvers av landegrensene i land med ulik personvernlovgivning og ulik regulering av salg av personlig informasjon. Det er derfor nødvendig å klargjøre hva som er mulig å kontrollere og regulere innenfor rammen av det norske lovverket.

Svar:

Jeg mener det er avgjørende å ivareta den enkeltes personvern ved bruk av sosiale medier. Misbruk av personopplysninger kan ha store konsekvenser for den enkelte og for samfunnet som helhet. Jeg mener vi må ha et sterkt og oppdatert personvernregelverk, et internasjonalt samarbeid for å kunne rette tiltak mot aktører som opererer på tvers av landegrensene og gode informasjonstiltak som sørger for kunnskap om viktigheten av personvern.

Personopplysningsloven fastsetter regler for de som behandler personopplysninger på sosiale medier. Når behandling av personopplysninger skjer på grunnlag av samtykke, krever loven at samtykket skal være frivillig, uttrykkelig og informert. Loven gir den enkelte en rekke rettigheter for å ivareta sine personverninteresser, blant annet rett til å motta informasjon om hvem opplysningene eventuelt vil bli utlevert til. Den som behandler opplysningene kan ikke utlevere dem eller ellers behandle opplysningene på en måte som strider mot samtykket. Ved overtredelse av reglene i personopplysningsloven kan det kreves erstatning for både økonomisk tap og skade av ikke-økonomisk art. Overtredelser av regelverket kan også sanksjoneres med administrative gebyrer, for eksempel dersom opplysningene på en ulovlig måte har blitt solgt eller spredd på annen måte. Det er Datatilsynet som fører tilsyn med at personopplysningsregelverket overholdes.

Regjeringen har nylig fremmet forslag om en ny norsk personopplysningslov som gjennomfører EUs personvernforordning, se Prop. 56 LS (2017–2018). Den nye personopplysningsloven vil styrke den enkeltes personvern på sosiale medier og i andre sammenhenger hvor personopplysninger behandles. Blant annet tydeliggjøres og skjerpes kravene til behandling av opplysninger som baseres på samtykke. Det gjøres også klart at man har rett til å trekke tilbake et samtykke på en like enkel måte som samtykket ble gitt. De grunnleggende rettighetene til blant annet å motta informasjon fra den som behandler personopplysninger, og til å kreve innsyn, retting og sletting, videreføres og styrkes. Den som overtrer det nye regelverket vil kunne møtes med langt høyere overtredelsesgebyrer enn etter någjeldende regelverk. Det vil fremdeles være Datatilsynet som fører tilsyn med reglene.

EUs personvernforordning innebærer at personvernregelverket i større grad harmoniseres slik at den enkelte vil ha samme personvernrettigheter i hele EØS. Forordningen etablerer også et europeisk personvernråd som vil bidra til å sikre en ensartet praktisering av reglene. Dette vil komme norske borgere til gode i møte med utenlandske aktører, blant annet utenlandske tilbydere

av sosiale medier. Den nye personopplysningsloven vil på nærmere vilkår også gjelde for aktører som er etablert utenfor EØS hvis de behandler personopplysninger om personer i Norge.

Selv med et godt personvernregelverk er det en risiko for at personopplysninger vil kunne komme på avveie eller blir behandlet på andre uønskede måter. Et viktig tiltak for å styrke personvernet er derfor å tilby informasjon som kan øke den enkeltes bevissthet om personvern ved bruk av sosiale medier. Datatilsynet har blant sine

lovpålagte oppgaver å gi råd om hvordan farer for personvernet kan unngås eller begrenses. På Datatilsynets hjemmesider finnes en mengde informasjon om

personvern og sosiale medier, blant annet råd om bruk av sosiale medier og en egen veileder for foreldre som har barn som bruker sosiale medier. Nettsiden dubestemmer.no, som er et samarbeidsprosjekt mellom Senter for IKT i utdanningen og Datatilsynet, inneholder informasjon om personvern og nettvett for barn og unge. Medietilsynet har også egne nettsider om barn og medier.

SPØRSMÅL NR. 1233

Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant **Nina Sandberg**

Besvart 10. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister **Jan Tore Sanner**

Spørsmål:

«Kan statsråden avklare om intensjonene og tiltakene i samarbeidserklæringen tilsier at departementet kan åpne for en tilpasning av engelskkravet for inntak til videregående opplæring, eller om det må lovendring til for at slik tilpasning skal kunne skje?»

BEGRUNNELSE:

Innvandrere som skal bo i Norge, skal komme i jobb, bli skattebetalere, lære norsk og delta i samfunnet.

Voksne over 25 år har lovfestet rett til videregående opplæring hvis de har fullført grunnskoleopplæring eller tilsvarende.

Utenlandske søkere som har grunnskole fra hjemlandet uten å ha hatt engelsk, anses ikke å ha fullført opplæring tilsvarende norsk grunnskole. De kan imidlertid tas inn dersom realkompetansevurdering viser at de har tilstrekkelig kompetanse i engelsk (Kilde: Utdanningsdirektoratet).

Den kommunale voksenopplæringen melder om økende utfordringer med voksne (også høyt utdannede) innvandrere som ikke tas inn i videregående opplæring fordi de mangler engelsk. På spørsmål fra voksenopplæringen om tilpasning av engelskkravet, ved at søkerne tar engelsk på grunnskolenivå samtidig som de går videregående på deltid/kveld, svarer Utdanningsdirektoratet at dette krever lovendring.

I Stortingsmelding 30 (2015-2016) Fra mottak til arbeidsliv, lanserte regjeringen et hurtigspor for å få flere flyktninger i jobb, konkretisert i en samarbeidserklæring om raskere integrering (2016). Erklæringen nevner språkopp-

plæring blant flere mulige tiltak, med fellesnevner fleksibel bruk av eksisterende ordninger.

Det er klart at engelskferdigheter er nødvendige for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv, slik at det må stilles krav både i videregående og høyere utdanning. Samtidig tilsier intensjonene i Stortingsmeldingen at myndighetene bør se etter flere veier til raskere inkludering i arbeidslivet. Samarbeidserklæringen kan ikke ses som et uttømmende arsenal av tiltak. En mulig tilpasning av kravet kan som nevnt være at søkere med fluktbakgrunn, som kun mangler engelsk på grunnskolenivå, kan undervises i engelsk parallelt med at de går i videregående opplæring, og ta grunnskoleeksamen i løpet av videregående.

I første omgang er det nødvendig å ta stilling til om slike tilpasninger kan foretas administrativt, eller om de må vedtas i Stortinget.

Svar:

Det framgår av opplæringsloven § 4A-3 at voksenretten til videregående opplæring forutsetter at grunnskolen, eller tilsvarende, er fullført. Engelsk er et grunnleggende fag i norsk grunnskole. En utenlandsk søker som har gjennomgått grunnskole i sitt hjemland uten å ha engelsk som fag, kan etter departementets oppfatning ikke sies å ha fullført "tilsvarende" norsk grunnskole i lovens forstand. Dette betyr at det må lovendring til dersom det skal gjøres noe med den lovfestede voksenretten.

Saken reiser også spørsmålet om i hvilken grad fylkeskommunen på frivillig basis kan gi tilbud om videregående opplæring til utlendinger som ikke oppfyller kravet om å ha hatt engelsk i grunnskolen, eller om opplæringsloven eller forskrift til opplæringsloven (inntaks-

forskriften) må forstås slik at det ikke er åpning for dette. Departementet har behov for noe tid til å vurdere dette nærmere. Vi vil følge opp med et oppfølgende svar når vurderingen er klar.

Det gjøres for øvrig oppmerksom på at departementet har gitt Utdanningsdirektoratet, i samarbeid med Kompetanse Norge, i oppdrag å gjennomføre forsøk som kombinerer moduler fra forberedende voksenopplæring (grunnskolenivå) og moduler innenfor fag- og yrkesopplæring. En viktig hensikt med modulbaserte læreplan-

er og kombinasjoner mellom opplæring på grunnskole og videregående nivå er å finne raskere og mer fleksible løp for voksne. Dette forsøket er ennå ikke startet opp, fordi det fortsatt arbeides med å finne gode modeller for å kombinere forberedende voksenopplæring og moduler på videregående nivå. Forsøket vil også kunne ha overføringsverdi ut over fag- og yrkesopplæringen.

Departementet vil vurdere om det eventuelt er nødvendig å foreta enkelte justeringer av regelverket uten å vente på at forsøket er gjennomført.

SPØRSMÅL NR. 1234

Innlevert 22. mars 2018 av stortingsrepresentant Nina Sandberg

Besvart 6. april 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Vil statsråden innføre en likestillingspris for høyere utdanning og forskning?»

BEGRUNNELSE:

Fra 2007 til 2014 delte Kunnskapsdepartementet ut en likestillingspris til universiteter, høyskoler eller forskningssinstitutter som utmerket seg i sitt arbeid for likestilling. Solberg-regjeringen la ned prisen, dels med begrunnelse i at prisen allerede hadde bevisstgjort institusjonene.

Da den rød-grønne regjeringen opprettet likestillingsprisen, var det for å stimulere og aktivisere sektoren, og øke kvinneandelen i vitenskapelige stillinger.

Det er vanskelig å finne belegg for at prisen har utspilt sin rolle.

Selv om kvinner nå er i flertall på doktorgradsnivå, er de i klart mindretall blant professorene. Det er mange eksempler på at det langt igjen til likestilling i akademia, og regjeringen bør sette seg i førersetet og sette fart på utviklingen.

En likestillingspris for høyere utdanning og forskning vil sørge for å holde vedvarende søkelys på et felt der det gjenstår mye før vi kan være fornøyd, og den kan bidra til å påvirke både holdninger, strukturer og praksis.

Svar:

Først vil jeg takke representanten Sandberg for spørsmålet og engasjementet hun viser for likestilling i akademia. I den forbindelse vil jeg vise til tidligere spørsmål som eldre- og folkehelseministeren besvarte på mine vegne i

den ordinære spørretimen den 7. mars. Her ble det framhevet at arbeidet for kjønnsbalanse både er et spørsmål om rettferdighet og en forutsetning for ambisjonene om økt kvalitet i høyere utdanning og forskning. I svaret ble det vist til hva vi gjør for å komme nærmere målet og redegjort for at kunnskap er en grunnleggende forutsetning for å finne nye, gode og målrettede tiltak.

Avtakende nasjonal interesse for å søke likestillingsprisen var en del av begrunnelsen for at den ikke ble videreført. Samtidig med at prisen ikke ble videreført ble tildelingen til Kif-komiteens arbeid styrket. Det var med andre ord snakk om en vridning av tiltakene på feltet, og ikke en nedprioritering.

Jeg har ingen umiddelbare planer om å gjeninnføre likestillingsprisen, men jeg er åpen for å se på og vurdere tiltak som bidrar til at vi får et mer likestilt og mangfoldig akademia.

SPØRSMÅL NR. 1235**Innlevert 23. mars 2018 av stortingsrepresentant Aleksander Stokkebø****Besvart 10. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hva vil kunnskaps- og integreringsministeren gjøre for å sikre et godt faglig grunnlag for opprettelsen av de nye utdanningsprogrammene på yrkesfag, herunder det toårige utdanningsprogrammet for IKT og medieproduksjon?»

BEGRUNNELSE:

5.mars kunngjorde statsråden den nye tilbudsstrukturen for yrkesfag, hvor opplæringen gjøres mer yrkesrettet og relevant.

Flere av utdanningsprogrammene blir løftet og elevene får spesialisere seg tidligere. IKT-servicefag har hittil vært en del av programområdet service og samferdsel. Nå blir det allerede fra skoleåret 2020/21 mulig for tiendeklassinger å søke seg direkte inn på et eget toårig studieløp for IKT og medieproduksjon. I en stadig mer digital verden er dette et viktig skritt fremover.

Jeg vil berømme næringslivet og spesielt Haugaland videregående skole, med dyktige lærere, ledere og elever (med Daniel Whittle Stensland i front), som har understreket og synliggjort behovet for et eget IKT-løp overfor stortingspolitikere og departement.

Det er nå kort tid til endringene skal tre i kraft og for å oppnå et vellykket programområde, er det viktig med et godt faglig grunnlag. Statsråden har understreket at fagrådene kommer til å få en sentral rolle i ette arbeidet. Per i dag ligger IKT-Servicefaget imidlertid under fagrådet for service og samferdsel.

Før opprettelsen av det nye utdanningsprogrammet, bør man sikre seg et godt faglig grunnlag fra fagfolk med direkte relevant bakgrunn for det nye utdanningsprogrammet. Opprettelsen et eget fagråd for IKT og medieproduksjon kan være en løsning.

Svar:

Norge trenger flere fagarbeidere, og vi må bidra til at flere både velger og fullfører yrkesfag. Jeg presenterte ny tilbudsstruktur for yrkesfagene på Kuben yrkesarena den 5.mars 2018. Hensikten med omleggingene er å bidra til mer relevante yrkesfaglige utdanninger, og at elever på yrkesfag tidligere skal kunne begynne å forberede seg til det de møter i arbeidslivet.

Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å følge opp den nye yrkesfaglige tilbudsstrukturen slik at den er klar for implementering skoleåret 2020/21. I etableringen av et nytt utdanningsprogram i IKT- og medieproduksjon skal det både lages nye læreplaner og vurderes om det

er behov for flere lærefag enn de som nå foreslås lagt til programmet. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å utrede dette. I tillegg skal direktoratet vurdere fagbetegnelser og hva som skal være selve navnet på utdanningsprogrammet.

Utdanningsdirektoratet har i dag åtte rådgivende organ for fagopplæringen, et faglig råd for hvert av utdanningsprogrammene. En ny tilbudsstruktur skaper behov for å etablere nye faglige råd. Utdanningsdirektoratet vil starte prosessen med nyoppnevning denne våren, og ønsker å ha nye operative råd fra høsten 2018. Inntil videre skal de etablerte faglige rådene fortsette sitt ordinære arbeid knyttet til drift av de eksisterende utdanningsprogrammene.

For de nye utdanningsprogrammene skal Utdanningsdirektoratet oppnevne fire utvalg som skal fungere midlertidig for å bistå i å løse oppgaver som forbereder den nye tilbudsstrukturen. Disse skal særlig løse oppdrag som forbereder utviklingen av nye læreplaner.

Høringen viste et stort og bredt engasjement for å få etablert et nytt utdanningsprogram for IKT- og medieproduksjon. For at vi skal lykkes i å utvikle et faglig godt utdanningsprogram, hvor elever og lærlinger opparbeider seg kompetanse som er etterspurt i arbeidslivet, er direktoratet avhengig av å bygge videre på dette engasjementet. Videre vil det legges vekt på å utarbeide læreplaner i tett samarbeid med bransjen. Jeg har på denne bakgrunn bedt Utdanningsdirektoratet om å etablere et utvalg for utviklingen av det nye utdanningsprogrammet for IKT og medieproduksjon, i tråd med representanten Stokkebøs forslag. Utvalget, som skal se på IKT og medieproduksjon, vil få et særskilt mandat fordi de blant annet også skal vurdere behov for nye lærefag.

Utdanningsdirektoratet vil blant annet bruke de innspillene som kom i høringen for å identifisere gode aktører og fagfolk som kan bidra med sin fagkompetanse i utvalget de oppnevner. Utdanningsdirektoratet ønsker at de relevante arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjonene er representert i utvalget, sammen med andre relevante interesseorganisasjoner og fagfolk.

Dette midlertidige utvalget vil også danne et godt grunnlag for at direktoratet senere kan etablere et permanent faglig råd for det nye utdanningsprogrammet.

SPØRSMÅL NR. 1236**Innlevert 23. mars 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen****Besvart 9. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden sørge for at tiltak for å bevare og styrke mediemangfoldet snarest iverksettes?»

BEGRUNNELSE:

Det er over et år siden det regjeringsoppnevnte Mediemangfoldsutvalget leverte sin NOU med forslag til tiltak for å bevare og styrke mediemangfoldet. Arbeiderpartiet oppfordret den gang daværende kulturminister om å iverksette enkelte tiltak straks, og ikke vente med ethvert tiltak til den helhetlige gjennomgangen i form av en melding. Deler av mediebransjen opplever krisetider. Digitaliseringen og bortfall av annonseinntekter legger press på økonomien og journalistikkens kår. Dette svekker demokratiet, og det haster med å få på plass kompensere tiltak.

Svar:

Det er ingen tvil om at mediebransjen går gjennom en krevende omstilling. Mediemangfoldsutvalgets rapport konkluderte derfor med at det haster å endre mediepolitikken. Men at noe haster er ikke et argument for forhastede avgjørelser. De avgjørelsene vi tar nå må lykkes, og stå seg over tid. Derfor har vi lagt opp til en grundig og åpen prosess i arbeidet med endringer i det mediepolitiske virkemiddelapparatet. Målet må være å finne fram til løsninger som det er bred enighet om, og som reelt bidrar til å styrke mediemangfoldet. Derfor har jeg invitert partiene til et møte for å drøfte hva som skal være prinsippene for mediepolitikken framover. Så snart som mulig skal regjeringen også legge fram en stortingsmelding som følger opp forslagene fra Mediemangfoldsutvalget, der vi vil vurdere konkrete endringer og tiltak.

Samtidig vil jeg minne om at regjeringen allerede har tatt flere viktige grep på medieområdet, som har modernisert og utviklet de politiske virkemidlene. I år etableres en innovasjonsrettet tilskuddsordning i tråd med forslaget fra Mediemangfoldsutvalget. Det kanskje viktigste enkelttiltaket, som regjeringen gjennomførte i samarbeid med Venstre (før regjeringsutvidelsen) og KrF, er momsfrirket for elektroniske nyhetsmedier. Dette tiltaket trekkes fram som et viktig bidrag til at flere piler i mediebransjen nå peker i riktig retning. Etter 19 år med nedgang har nesten halvparten av avisene vekst i opplag i 2017. Flere medier melder også om økte i opplagsinntekter.

Det betyr ikke at vi skal bruke de positive tallene som en sovepute. Det finnes også grunn til bekymring.

Mediemangfoldsutvalget fikk blant annet gjennomført en undersøkelse som viser at et par titalls kommuner har svak journalistisk dekning, og at landets største kommune er en journalistisk blindsoner. Det er grunn til å tro at også viktige samfunnsområder underdekkes når økonomien i mediebransjen blir strammere. Å hindre at flere slike medieskygger og blindsoner oppstår vil være høyt prioritert i det videre arbeidet.

Jeg kan forsikre representanten om at det arbeides på spreng for å finne de beste tiltakene for å bevare og styrke mediemangfoldet. Mediepolitikken er avgjørende for ytringsfriheten og for demokratiet vårt. Den er for viktig til å avspores av kjekling og årlige drakamper på Stortinget. Som medieminister er det mitt ansvar at vi finner fram til gode politiske løsninger som står seg over tid. Derfor vil jeg jobbe for et bredt forlik i mediepolitikken som kan sikre forutsigbare, trygge og gode rammer for mediene framover. Det er slik vi kan få solide ordninger som er fleksible for utvikling og endringer – men som også står seg over tid.

SPØRSMÅL NR. 1237**Innlevert 23. mars 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid****Besvart 4. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Når og på hvilken måte vil helseministeren følge opp rapport om kvalitet og basestruktur for luftambulansetjenesten i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har bevilget 10 millioner kroner til prosjektering av en luftambulansebase i Innlandet. Det er ennå ikke bestemt om basen skal bygges. Stortinget har dessuten vedtatt å gjøre en helhetlig vurdering av kapasiteten og basestrukturen i hele luftambulansetjenesten i Norge. Rapporten er levert til helseministeren, men ennå ikke presentert for Stortinget.

Svar:

De regionale helseforetakene fikk i foretaksmøtet i mai 2016 i oppdrag å gjennomgå basestruktur for luftambulansen. Helse Sør-Øst RHF ble i oppdragsdokument for 2017 tildelt 10 mill. kroner til prosjektering av luftambulansebase Innlandet, jf. Innst. 11 S (2016–2017). I

Oppdragsdokumentet 2017 til Helse Sør-Øst RHF framgår følgende: “Prosjektering av luftambulansebase i Innlandet må inngå som en del av de regionale helseforetakenes samlede gjennomgang av basestrukturen, jf. Innst. 11 S (2016–2017) om prosjektering av luftambulansebase i Innlandet. Gjennomgangen utgjør et beslutningsgrunnlag om luftambulansebase i Innlandet.”

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1214 til skriftlig besvarelse. I svaret framgår det at videre prosess for luftambulansebase Innlandet vil være avhengig av hvilke tilrådninger de regionale helseforetakene kommer med i gjennomgangen av basestruktur. Rapporten om gjennomgang av basestruktur skal behandles i de regionale helseforetakene i løpet av våren, før den oversendes til Helse- og omsorgsdepartementet.

Det er riktig at Stortinget har bedt regjeringen komme tilbake til Stortinget med egen sak om basestrukturen for luftambulansen i Norge, jf. vedtak nr. 545 (2015–2016), 17. mars 2016.

Det er omtalt i Prop. 1 S (2017–2018), hvor det fremgår at regjeringen tidligst kan komme tilbake til Stortinget med sak om basestrukturen i 2018.

SPØRSMÅL NR. 1238**Innlevert 23. mars 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 10. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kan statsråden garantere for beredskapen for liv og helse i Nord-Norge i påsken og videre utover våren, og vil statsråden med bakgrunn i ambulansefly- krisen i Nord-Norge avslutte praksisen med anbud for en så kritisk infrastruktur for sikkerhet og beredskap som luftambulansen er?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge NRK 22. mars har to av ti ambulanseflypiloter den siste måneden ikke kunnet fly, enten har de vært syke eller har sluttet.

Sjef ved Akuttmedisinsk klinikk ved UNN i Tromsø sier i følge NRK: – Det er ikke tvil om at luftambulansetjenesten i Nord-Norge er svekket. Det er dårligere beredskap helg og natt, og svekket kapasitet på dagtid. () Totalt sett er dette en veldig krevende situasjon. Hittil har vi ikke opplevd at liv og helse har stått på spill, men vi opplever at beredskapen er på strekk.

NRK oppgir at kombinasjon av sykdom og at piloter har sluttet hos operatøren Lufttransport skaper pilotmangelen. Fordi Lufttransport tapte kampen om ny kontrakt fra sommeren 2019, har flygere valgt å søke seg bort. NRK oppgir at det til sammen har manglet innpå 20 piloter i vinter.

Spørsmålsstilleren registrerer at Helse Nord ikke kommenterer saken i NRK og at administrerende direktør i Lufttransport sier de holder på med å erstatte ti piloter som har valgt å slutte hos dem.

Men det tar tid å få dem flygeklare.

Spørsmålsstilleren mener den svekkede beredskapen i Nord Norge nå er så alvorlig at det må igangsettes strakstiltak, inntil permanente løsninger er på plass. Anbudspraksisen utsetter beredskapen for kritisk sårbarhet i overgangsperioder og dette er ikke forsvarlig. Spørsmålsstilleren viser til at Akuttutvalget også pekte på offentlig drift av luftambulansetjenesten. Luftambulansetjenesten er en så viktig del av beredskapen at den ikke kan settes i spill slik det nå er gjort i Nord Norge.

Svar:

I en kort periode før påske var det utfordringer med å holde ambulansefly i beredskap i Nord-Norge. Dette skyldtes pilotmangel i operatørselskapet Lufttransport AS. Årsakene til dette er flere. Som representanten Toppe viser til har noen piloter sluttet og noe skyldtes sykdom. Men på samme tid har flere piloter blitt ansatt. De nye pilotene trenger opplæring som må gis av erfarne piloter. I en overgangsfase kan det da bli utfordringer med kapasiteten når

opplæringen sammenfaller med sykdom og andre forhold.

Operatørbytter av luftambulansetjenester er krevende. Ved overgang fra en operatør til en annen vil det alltid være risiko for at kapasiteten i en overgangsfase blir lavere enn ved ordinær drift. Gode og forpliktende avtaler, og systematiske forberedelser, er viktig for å lykkes. Luftambulansetjenesten har derfor gitt nåværende og ny operatør klare føringer om tett samarbeid i overgangsfasen. Det er også etablert et eget innfasingsprosjekt hvor begge parter bidrar. Disse tiltakene skal bidra til å redusere risikoen for kapasitetsproblemer.

I Norge løses nær 98 pst. av alle syke transporter med bilambulanser. Luftambulansetjenestens 9 fly og 13 helikoptre løser om lag to pst. av oppdragene. Omtrent halvparten av alle oppdrag redningshelikoptrene utfører er luftambulansoppdrag for luftambulansetjenesten. I tillegg har mange helseforetak ambulansebåter flere steder langs kysten. I situasjonen som oppsto før påske har de transportene som hastet mest blitt prioritert. Transporter med mindre hastegrad har blitt løst ved alternative transportmidler eller lengre ventetid.

Styret for Luftambulansen HF har informert meg om at de følger situasjonen løpende. Etter deres vurdering vil situasjonen forbedres utover våren etter hvert som nyansatte flygere har fått nødvendig opplæring.

Siden spørsmålet ble stilt har også Helse Nord RHF uttalt seg til media. De viser til at det er de som har ansvaret for at pasienter i regionen får hjelp, og at de har holdt seg løpende oppdatert om situasjonen. De viser videre til at de ikke har noen opplysninger om at liv eller helse har vært truet.

SPØRSMÅL NR. 1239

Innlevert 23. mars 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 9. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva er begrunnelsen for at ikke alle studenter som hadde startet sitt psykologistudie ved ELTE-universitetet i Ungarn før Helsedirektoratet endret praksis for autorisasjon, er inkludert i løsningen som er foreslått for autorisasjon i Norge og vil helseministeren endre dette og inkludere alle nordmenn som begynte på det ungarske profesjonsløpet senest høsten 2016?»

BEGRUNNELSE:

I stortingsvedtak 770 heter det:

“Stortinget ber regjeringen foreta en vurdering av mulige kompensierende tiltak som kan bidra til at studenter som har avsluttet profesjonsstudier i utlandet, men som ikke får autorisasjon i Norge som følge av endret praksis i Helsedirektoratet etter at de har påbegynt studiet ved den aktuelle utdanningsinstitusjonen, kan oppnå autorisasjon i Norge.”

I dag er det ifølge informasjon Helse- og omsorgskomiteen har fått i fra ELTE-studentene, 84 studenter

som gikk på ELTE før praksisendringen som ikke er innarbeidet i løsningen som er foreslått. Disse hadde påbegynt studiet ved den aktuelle utdanningsinstitusjonen.

Svar:

Hesledirektoratet har fått i oppdrag fra Helse- og omsorgsdepartementet å foreslå et tiltak som kan kvalifisere kandidater med masterutdanning i psykologi fra ELTE-universitetet i

Ungarn til autorisasjon som psykolog i Norge. Som tydeliggjort i oppdraget fra departementet skal tiltaket avgrenses til kandidater som hadde startet masterstudier ved ELTE fram til og med høsten 2016, og som dermed ble berørt av Helse- og omsorgsdepartementets endring i godkjenningsspraksis. Departementet vurderer for tiden direktoratets forslag.

Jeg er kjent med at også studenter som tar en bachelorgrad i psykologi ved ELTE ønsker å kunne være omfattet av en løsning for ELTE-utdannede. Departementet har imidlertid avgrenset løsningen til å omfatte kandidater med masterutdanning, som tidligere har vært lagt til grunn for muligheter til å arbeide på lisens.

Departementet er kjent med at ELTE-universitetet i likhet med mange universiteter har to nivåer på sin psykologiutdanning, med både bachelor- og masterutdanning i psykologi. Fullført bachelorgrad i psykologi er et opptakskrav til masterutdanningen. Det er imidlertid ikke et krav at bachelorutdanningen må være fullført ved ELTE eller i Ungarn. Så langt departementet er kjent med har også et flertall av de som har søkt om godkjenning i Norge på bakgrunn av masterutdanning i psykologi fra ELTE sin bachelorutdanning fra Norge eller andre land. Det er derfor ikke slik at disse kandidatene har vært gjennom et enhetlig, integrert og likt profesjonsløp ved ELTE.

Jeg vurderer derfor at det ikke vil være hensiktsmessig å inkludere alle bachelorstudenter i psykologi som har eller kan ha hatt til hensikt å ta masterstudiet ved ELTE i løsningen som det nå blir jobbet med å få på plass. Dette vil også være et spørsmål om ressurser og prioriteringer. Videre vil det vil være uheldig å gi enkelte grupper bachelorstudenter, eksempelvis basert på utdanningssted, særskilt behandling når det kan være bachelorstudenter i en rekke land og ved en rekke utdanningsinstitusjoner som ellers kunne tenkt seg å ta masterstudier i psykologi ved ELTE.

SPØRSMÅL NR. 1240

Innlevert 23. mars 2018 av stortingsrepresentant Terje Aasland

Besvart 5. april 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvor mange skip har flagget til NIS de siste to årene, hvor mange har flagget fra NOR til NIS, og hvor mange norske sjøfolk er nå sysselsatt på skipene som har flagget fra NOR til NIS og hvor mange er sjøfolk er sysselsatt på disse skipene totalt?»

BEGRUNNELSE:

De siste årene har flere skip flagget til Norsk Internasjonalt Skipsregister. Mange av disse har tidligere vært registrert i Norsk Ordinært Skipsregister, men etter at fartområdebegrensningene for konstruksjonsskip i NIS ble opphevet i mars 2016 har flere av disse flagget til NIS.

Siden NIS-skipene også har rett til tilskudd til sysselsetting av arbeidstakere til sjøs, antar vi at disse tallene kan legges til grunn for å gi en oversikt over hvor mange sjøfolk som totalt sett er sysselsatt på disse skipene og hvor mange norske sjøfolk som inngår i totalen.

Vi antar at det ikke finnes data på nasjonalitet, så vi ber om at "norske sjøfolk" forstås som sjøfolk bosatt i Norge. Ber altså om oversikt per skip.

Svar:

Regjeringen gjennomførte i 2016 en oppmykning i fartområdebegrensningene for NIS lasteskip og NIS konstruksjonsskip og gjennomførte en betydelig styrking av tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk. Endringene var en oppfølging av det partssammensatte Fartområdeutvalget og et ledd i å styrke konkurransevnen til norsk skipsfart.

NIS teller i dag 611 skip. Siden endringene i fartområdebestemmelsene for skip i NIS trådte i kraft 1.1.2016, har antallet skip i registeret økt med 76. I samme periode har totalt 43 skip flagget fra NOR til NIS – hvorav 37 fortsatt er registrert i NIS i dag, og 19 skip har flagget fra NIS til NOR. Dette gir en netto omflagging fra NOR til NIS på 18 skip for perioden.

Omflagging mellom skipsregistre er normalt i rederinæringen og et stort antall skip flagger hvert år mellom ulike registre – både mellom norske og utenlandske registre og mellom de norske registrene. Skipsregistrene har anslått at 60 skip har flagget til NIS fra andre registre som en direkte følge av endringene i fartsområde. Blant disse 60 finnes ingen av skipene som flagget fra NOR til NIS i perioden, men kun skip flagget til NIS fra utenlandske registre. De 43 skipene flagget fra NOR til NIS og de 19 skipene flagget fra NIS til NOR i perioden er altså som mer rutinemessige omflagginger å regne, og knyttes ikke direkte til endringene i fartsområde.

NFD har ikke opplysninger om hvor mange norske sjøfolk som har arbeid om bord på de skipene som har

flagget fra NOR til NIS i perioden. Departementet kan imidlertid opplyse om at det ved utgangen av 2017 var ca. 30 skip i tilskuddsmodellen for NIS konstruksjonsskip under tilskuddsordningen for sysselsetting av sjøfolk. Denne modellen ble etablert samtidig med endringene i fartsområdebestemmelsene. Til sammen ble det utbetalt tilskudd for mer enn 700 norske sjøfolk som var sysselsatt på disse skipene i 2017. Antallet norske sjøfolk i denne tilskuddsmodellen har stadig økt siden den ble etablert i 2016. Det samlede antallet nordmenn som er omfattet av tilskuddsordningen og har arbeid på NIS-skip har også økt, fra ca. 270 i 2015 til over 1300 i 2017. Nær 9 av 10 ansatte som det har blitt utbetalt tilskudd for og som jobber på skip i NIS er altså nordmenn.

SPØRSMÅL NR. 1241

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 9. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvilken fremdrift kan vi forvente på regjeringens videre arbeid med flerbruksfartøy, og har statsråden nå fått ryddet i problemstillingene tilstrekkelig til å vurdere om der er behov for en endring i forskrift, regelverk eller lovverk for å gjøre arbeidsmiljøloven gjeldende for petroleumsrelaterte aktiviteter fra fartøyer på norsk sokkel?»

BEGRUNNELSE:

SAFETEC har på oppdrag fra Arbeids- og sosialdepartementet kartlagt utviklingstrekk i petroleumsvirksomheten og bruken av flerbruksfartøy på norsk sokkel. Rapporten ble levert 8. februar 2018, og den peker på flere HMS og regelverks-svakheter, og at en kan forvente en økning i bruk av slike fartøy. Rapporten gir et ryddig bilde av situasjonen på norsk sokkel, og bør kunne samle partene til en felles virkelighetsoppfatning. I debatten ved Stortingets behandling av Dokument 8:61 S (2016–2017) var statsråden avventende i sine svar, men varslet at flere konklusjoner vil komme når en hadde fått kartlagt en felles virkelighetsoppfatning:

«Vi må først sortere problemstillingene, så får vi se hvordan vi skal følge det opp etter hvert».

I den samme debatten sa statsråden: «Regjeringen vil komme tilbake til dette spørsmålet i stortingsmeldingen om sikkerhet i petroleumsvirksomheten, som etter pla-

nen skal legges fram på sen vinteren 2018.» Meg kjent har nå regjeringen gått bort fra målet om å avklare spørsmålet om flerbruksfartøy i stortingsmeldingen, og slik blir en endelig avklaring skjøvet ytterligere ut i tid. Det er derfor avgjørende at statsråden avklarer hvilken fremdrift en ser for seg i denne saken.

Svar:

Den sentrale problemstillingen i denne saken er om grensen for arbeidsmiljølovens virkeområde på sokkelen skal flyttes. Noe som har særpreget denne saken, er den tydelige uenigheten som har vært mellom partene, både om de faktiske forhold og hvilket handlingsrom som foreligger.

Jeg mener at problemstillingen krever at det er best mulig klarhet rundt de faktiske forhold. Og det er et poeng i seg selv at partene er så godt omforent som mulig om situasjonen. Som jeg også opplyste arbeids- og sosialkomiteen om i forbindelse med komiteens behandling av

Dok 8: 61 S (2016–2017), inviterte jeg derfor til et partssammensatt arbeid med dette som mål. Til hjelp i arbeidet, bestilte departementet en ekstern utredning om den faktiske situasjonen. Safetecs rapport, som forelå i februar i år, ble presentert for partene i arbeidsgruppens møte 1. mars. Partene skal komme med sine skriftlige synspunkter til rapporten innen 7. mai. Rapporten vil deretter være ett av flere grunnlag for arbeidsgruppens videre

diskusjoner. Arbeidsgruppen har ikke fått noen spesifikk frist for sitt arbeid, men det vil være naturlig å ta sikte på å avslutte arbeidet i løpet av høsten 2018. Regjeringen vil

på egnet måte komme tilbake til saken etter dette, jf. også anmodningen fra arbeids- og sosialkomiteen om dette i Innst. 298 S (2016–2017).

SPØRSMÅL NR. 1242

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 10. april 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I sitt svar på mitt spørsmål nr. 1191 unnlater finansministeren å svare på spørsmålet. Det finner jeg både oppsiktsvekkende og urovekkende. Jeg tillater meg derfor å stille spørsmålet igjen:

Mener finansministeren at hun i dag har tilstrekkelig kontroll på Norges grenser?»

BEGRUNNELSE:

Det vises til begrunnelse til spørsmål nr. 1191.

(Finansministeren har tidligere slått fast at «regjeringen mener det er avgjørende for samfunnssikkerheten i Norge at Tolletaten har en sterk grensekontroll» (Dokument nr. 15:173 (2016-2017)). Tollernes fagforeninger og andre har i lang tid varslet om at grensekontrollen ikke er tilstrekkelig. Til tross for forsikringer fra regjeringen om at den anser grensekontroll for viktig, synes situasjonen på grensen å bli stadig mer prekær. Man kan bli i stuss om regjeringen har kapitulert på et område den selv beskriver som avgjørende for samfunnssikkerheten.

I NRKs artikkel beskrives det en situasjon der yrkeskriminelle smuglere får passere grensen uhindret selv om Tollvesenet observerer dem fordi det ikke er ressurs-er til å stoppe smuglerne. Det skildres en virkelighet der Norges største grenseovergang har en bemanning på to-tre personer nattetid og der dette forhold blir utnyttet av organiserte kriminelle.

NTL Tolletaten rykket 23. juni i fjor ut og advarte om at den operative evnen i etaten er svekket. Det tegnes et bilde av en etat som kutter til beinet. Norsk tollerforbund oppgir at ressurs-situasjonen aldri har vært mer anstrengt og at det er meget stor frustrasjon blant tjenestefolkene ute i distriktene. Forbundet opplever situasjonen som prekær og verre enn noen gang. Det oppfattes at etaten og turnusen til de ansatte nå styres etter budsjettmessige og ikke faglige vurderinger. Det stilles samtidig spørsmål fra fagpersoner rundt manglende tilstedeværelse og kontroll

langs kysten, som utgjør en yttergrense for Schengen-området. Bekymringsmeldingene er alvorlige og omfattende.

Senterpartiet prioriterte i sitt alternative statsbudsjett for 2018 200 mill. kroner til styrket grensekontroll, hvorav 100 mill. kroner til Tolletaten. Vil statsråden følge opp Senterpartiets initiativ og stille til rådighet tilstrekkelige ressurser for å styrke kontrollen ved Norges grenser?)

Svar:

Norge har 2 562 kilometer grense mot Sverige, Finland og Russland, 25 000 kilometer kystlinje og om lag 40 millioner reisende inn i Norge årlig. 9,1 millioner personbiler og 1,2 millioner godskjøretøy passerer grensen årlig. I tillegg kommer det 45 millioner postsendinger via Posten Norge og en stor mengde postforsendelser med andre transportører. Det er ikke praktisk mulig å kontrollere samtlige varer som krysser Norges grenser og sikre landet mot all smugling. Dette har Finansdepartementet tidligere utdypet i svar av 13. oktober 2017 på spørsmål 94 fra SPs fraksjon i Finanskomiteen i forbindelse med budsjettet for 2018.

Finansdepartementet har i Prop. 1 S (2017–2018) for Finansdepartementet (s. 73) fastsatt at det er et hovedmål for Tolletaten å beskytte samfunnet mot ulovlig inn- og utførsel av varer. Departementet understreket at det i oppfølgingen av etaten tas hensyn til at målet aldri vil kunne nås fullt ut. Tolletaten må i sin utvelgelse av kontrollobjekter basere seg på etterretning og analyser og risiko- vesentlighetsvurderinger.

Representanten Gjelsvik stiller spørsmålet om finansministeren mener «at hun har tilstrekkelig kontroll på Norges grenser». Når det ikke er mulig å ha kontroll på samtlige varer som krysser grensen, er det vanskelig å vurdere hva som er «tilstrekkelig kontroll». Det er imidlertid mulig å vurdere om kontrollen er bedre nå enn tidligere. Regjeringen har gjennomført den største satsingen på Tolletatens grensekontroll i moderne tid. Satsningen består blant annet av flere tollere og kameraer og skiltgjenkjenningsutstyr på alle landeveis grenseoverganger

og ferjeterminaler med utenlandstrafikk innen utgangen av 2020. Tolletaten har aldri før gjort så mange beslag som i 2017. I Tolletatens årsrapport for 2017 uttaler tolldirektøren at regjeringens styrking av grensekontrollen antagelig er en viktig årsak til at Tolletaten aldri før har gjort så mange beslag som i 2017. Dyktige medarbeidere, god etterretning, godt analysearbeid og målrettet tilstedeværelse på grensen bidro til over 37 000 beslag i 2017. Tolletaten har aldri før gjort så mange beslag. Med nesten 600 000 liter beslaglagt øl, 70 000 liter brennevin og 60 000 liter vin er mengden beslaglagt alkohol i 2017 den største Tolletaten har hatt de siste 50 årene. I tillegg har etaten aldri gjort så mange beslag av narkotika, antall våpenbeslag har økt med 60 pst., antall treff ved kontroll

av reisende har økt med 5 prosentenheter fra 2016, og til tross for stor økning i flytrafikken er det opprettholdt samme kontrolldekning som tidligere.

Jeg mener vi har bedre kontroll på vareførselen over grensene nå enn tidligere. Resultatene er bedre enn sist Senterpartiet satt i regjering. Jeg er fornøyd med den store satsningen regjeringen har fått gjennomført, men vil fortsette arbeidet for en enda bedre tollkontroll. Vi kan aldri lene oss tilfreds tilbake, fordi smuglerne stadig finne nye metoder. Etatsinterne prioriteringer er etatsleders ansvar. Jeg har full tillit til at tolldirektøren, innenfor de rammer Stortinget til enhver tid tildeler etaten, gjør valg og prioriteringer som i størst mulig grad fører til en god kontroll av vareførselen over Norges grenser.

SPØRSMÅL NR. 1243

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 10. april 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Det ble født 56 600 barn i Norge i 2017, 2 300 færre enn året før. Dette ga et samlet fruktbarhetstall på 1,62 barn per kvinne – det laveste som er målt i Norge noen gang. Med så lave fødselstall vil man på mellomlang og lang sikt kunne få betydelige utfordringer med å finansiere dagens velferdsmodell.

Mener statsråden, som øverste ansvarlige for landets finanser, at utviklingen i fruktbarhetstallene er bærekraftige og hvilken strategi og konkrete tiltak har regjeringen eventuelt for å endre utviklingen?»

BEGRUNNELSE:

6. mars publiserte SSB ny statistikk som viser at fruktbarhetstallet stupte fra allerede rekordlave 1,71 til 1,62 fra 2016 til 2017. Dette er det laveste fruktbarhetstallet som noensinne er målt i Norge, og fallet fra 2016 til 2017 er også blant de aller største man har registrert. Under dagens regjering har fruktbarhetstallet falt år for år og er nå altså nede på rekordlave 1,62. I den rødgrønne perioden lå fruktbarhetstallene i intervallet 1,8-2,0, som også er for lavt til å opprettholde befolkningen på lengre sikt, men likevel betydelig høyere enn dagens tall. Det er selvsagt ikke slik at politikerne hverken kan eller bør finstyre dette tallet, men gitt den svært negative utviklingen de siste årene er det forstemmende at regjeringen ikke er på banen og iverksetter tiltak for å øke fødselstallet. Det er få

parametere som har like store konsekvenser for et samfunns fremtid og utvikling som fruktbarhetstallet. Det er et politisk ansvar å sørge for at vi på lengre sikt kan opprettholde det velferdsnivået vi har i Norge. Senterpartiet har tidligere påpekt at skatte- og avgiftssystemet kan være et viktig verktøy for å påvirke fødselstallet. Samtidig er også store makroøkonomiske variabler som boligprisene sannsynligvis av stor betydning – og selvsagt landets generelle økonomiske situasjon. Det er imidlertid også viktige tiltak som kan gjøres på andre politikkområder, blant annet på områder som ligger under arbeids- og sosialministeren, helse- og omsorgsministeren, barne- og likestillingsministeren, kommunal- og moderniseringsministeren og statsrådene i Kunnskapsdepartementet. Det vil likevel ikke være unaturlig at det er finansministeren som tar et overordnet ansvar på dette området. Mitt spørsmål til finansministeren er da om hun vil ta dette ansvaret og hvilke tiltak hun vil iverksette for å øke fødselstallet.

Svar:

Det siste tiåret er det særlig innvandring som har bidratt til befolkningsvekst i Norge. Fruktbarheten i Norge økte fra 1,75 barn per kvinne i 2002 til 1,98 barn per kvinne i 2009. Siden det har fruktbarhetstallet falt hvert år, og i 2017 var fruktbarheten på 1,62 barn per kvinne. Tall fra andre europeiske land fra 2015 viser at samlet fruktbarhet i Norge de siste årene har nærmet seg gjennomsnittet i EU.

Samtidig viser norske erfaringer at både fruktbarhet, innvandring og samlet befolkningsvekst kan svinge over tid.

På kort og mellomlang sikt kan lavere fruktbarhet styrke offentlige finanser ved å dempe behovet for offentlig tjenester rettet mot barn og unge. På lengre sikt vil lave fødselskull isolert sett trekke opp andelen eldre i befolkningen, noe som svekker finansieringen av velferdsordningene våre. Betydningen av nivået for fruktbarheten for offentlige finanser vil også avhenge av utviklingen i innvandring og utvandring og av deltakelsen i arbeidsmarkedet, se omtale i Perspektivmeldingen 2017.

Bakgrunnen for nedgangen i fruktbarhet de siste åtte årene er trolig sammensatt. Rapporten «Nedgangen i fruktbarhet fra 2010» som ble lagt frem av Statistisk sentralbyrå i fjor peker på at større økonomisk usikkerhet er en viktig forklaring for nedgangen i førstefødsler. Det gjelder blant annet den generelle økonomiske situasjonen i Norge og den enkelte kvinnens tilknytning til arbeidsmarkedet. Forskningsresultatene viser for eksempel at det etter 2010 har blitt viktigere for kvinner å være i arbeid når de får sitt første barn.

Oljeprisfallet for fire år siden innledet et kraftig økonomisk tilbakeslag, og norsk økonomi var lenge preget av lav inntektsvekst, oppsigelser og økende arbeidsledighet. Nå er veksten i økonomien på vei opp og arbeidsledighet-

en faller, godt hjulpet av en vekstfremmende økonomisk politikk. Det vil isolert sett kunne trekke fødselsratene opp igjen fremover. Samtidig påvirkes fruktbarheten også av andre forhold. Rapporten nevnt ovenfor peker for eksempel på at en langvarig nedadgående trend i antall tredjefødsler kan tyde på at færre har preferanser for store barneflokker enn tidligere.

Beslutning om å få barn er en grunnleggende privat avgjørelse. I Norge har vi lagt forholdene godt til rette for barnefamilier og for foreldres muligheter til å kombinere arbeidsliv med omsorg for barn. Vi har god tilgang på barnehager, en fødselspermisjonsordning som er blant de beste i verden, støtte til enslige forsørgere og et forholdsvis fleksibelt arbeidsliv. Som det fremgår av regjeringens politiske plattform fra Jeløya, vil regjeringen føre en politikk som skaper et inkluderende arbeidsliv og legger til rette for at alle barn og unge får en trygg og god oppvekst.

Regjeringen har som mål å sikre fortsatt høy velstand og gode velferdstjenester for de som bor i Norge. Den økonomiske politikken må da understøtte en balansert økonomisk utvikling, og legge til rette for høy produktivitet og sysselsetting. I tråd med dette har regjeringen ført en ansvarlig økonomisk politikk og samtidig prioritert tiltak som kan øke sysselsettingen og vekstevnen i norsk økonomi.

SPØRSMÅL NR. 1244

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Per Olaf Lundteigen

Besvart 9. april 2018 av statsminister Erna Solberg

Spørsmål:

«Som ombudsmann for Buskerud er det viktig å ha god kontakt med statlige etater i fylket. Videre er det for meg som Senterpartiets talsperson i arbeids- og saksaker viktig å ha tilsvarende god kontakt med statlige etater på landsplan som arbeider med spørsmål tilknyttet arbeidsliv og sosiale ytelser. Jeg opplever nå krav om at folk fra departementet skal være til stede på disse møtene.

Er denne nye praksisen resultat av beskjed fra statsministerens kontor til departementer og ytre etater?»

Svar:

Denne problemstillingen er omtalt i Statsministerens kontors hefte Om forholdet til Stortinget. Dette heftet er publisert på regjeringen.no (<https://www.regjeringen.no/>

[no/dokumenter/om-forholdet-til-stortinget/id2467322/sec1](https://www.regjeringen.no/dokumenter/om-forholdet-til-stortinget/id2467322/sec1)).

Av heftet fremgår det at regjeringsmedlemmene har konstitusjonelt og parlamentarisk ansvar overfor Stortinget, og at regjeringen og departementene er overordnet de underliggende etatene. Som en følge av dette skal underliggende etater i utgangspunktet ikke møte noen av Stortingets organer uten at statsråden er representert og gitt anledning til å være til stede, og henvendelser fra Stortinget til en ytre etat skal normalt skje gjennom departementet.

I heftets punkt 10.3 om underliggende etaters kontakt med stortingskomiteene vises det til brev fra Stortingets presidentskap til komiteene der det blant annet legges til grunn at statsrådene/departementene skal varsles og gis adgang til å være til stede ved høringer og andre møter

som en stortingskomite har med departementenes underliggende etater.

Videre er det lagt til grunn at det samme som er sagt om møter, også bør legges til grunn dersom møtene med underliggende etater finner sted som en del av en komitereise. Også muntlige henvendelser om informasjon fra stortingsrepresentantene til departementene er omtalt i heftets punkt 10.4.

Heftet gir uttrykk for en praksis som har vært fulgt i lang tid, også under tidligere regjeringer.

Statsministerens kontor har ikke tatt initiativ med sikte på å endre praksis etter regjeringsskiftet i 2013. Heftet har vært tilgjengelig på regjeringen.no i mange år.

Jeg kan selv huske at da jeg som stortingsrepresentant hadde møter med for eksempel Forsvarets forskningsinstitutt og NAVs ledelse, mens den rødgrønne regjeringen styrte, var det også representanter fra de respektive departementene til stede.

SPØRSMÅL NR. 1245

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 10. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hva er dagens rettigheter knyttet til fedrenes muligheter til å bli med på fødsel, og hvis dagens regelverk ikke inkluderer far rett til å være med på fødsel og få utgifter til dette dekket, vil helseministeren vurdere å forbedre fedres rettigheter?»

BEGRUNNELSE:

I et facebook-innlegg 28. mars d.å. skriver lofotværingen Ivan Myklebust et innlegg til helseministeren om opplevelsen Myklebust og hans samboer hadde da de fikk en gutt samme måned.

Fødsel på lokalsykehuset på Gravdal var utelukket pga. manglende barnelege og familien ble dermed sendt til Bodø.

Flybillett for å følge samboeren tur/retur måtte Myklebust betale selv, samme med hotellopphold.

Dette kan bli en økonomisk belastning for en familie i etableringsfasen, og kan medføre at mor blir nødt å reise alene for å føde. Forskjellene i Norge øker og vi i SV er bekymret for at dette rammer familier med dårligere råd.

Nedbyggingen av lokalsykehusets mulighet til å ta imot alle fødende har altså medført store økonomiske belastninger for familier i distriktene som må reise for å få et trygt fødetilbud. Innlegget har fått stor oppmerksomhet lokalt i Lofoten, antagelig fordi det er mange som har vært i samme situasjon. Innlegget er per 3. april 2018 delt 443 ganger og er på førstesiden i Lofotposten.

Svar:

Det er regjeringens mål å opprettholde et desentralisert fødetilbud i Norge, og det er et mål at så mange kvinner som mulig har så kort reisevei som mulig når de skal føde.

Helsedirektoratet har gitt klare retningslinjer for hvilke fødsler som kan foregå ved ulike typer fødeavdelinger og fødestuer. Risikofødsler med fare for komplikasjoner kan ikke være et tilbud ved alle sykehus i Norge. Ved små sykehus er det få slike fødsler, og det er derfor vanskelig å opprettholde et godt nok tilbud med kvalifisert personell. Da må den fødende flyttes til et større sykehus. I slike tilfeller er det også et mål at reiseveien blir så kort som mulig.

Jeg har full forståelse for at fedre ønsker å være tilstede når deres barn blir født. Det er også viktig for den fødende å ha sin partner tilstede.

Etter dagens regelverk har ikke far en selvstendig rett til å være med på fødselen. Men det følger av pasient- og brukerrettighetsloven at dersom en pasient ønsker at andre skal være til stede når helsetjenesten gis, skal dette som hovedregel imøtekommes. Dette vil også gjelde ved fødsel.

Når det gjelder dekning av reise- og oppholdsutgifter er det ikke gitt en generell rett til dekning av reise- og oppholdsutgifter for fedre i forbindelse med fødsel. Dersom den fødende av medisinske årsaker har behov for ledsager på reisen kan ledsagers utgifter dekkes. Det vil være den pasientansvarlige ved fødeavdelingen som gjør den medisinskfaglige vurderingen av om det eventuelt foreligger behov for ledsager på reisen.

I Helsedirektoratets faglige retningslinje for barse- lomsorgen foreslås det at det legges til rette for opphold

i familierom på sykehuset, slik at begge foreldrene kan være til stede så langt det er mulig. I praksis organiserer sykehusene barselomsorgen noe forskjellig. Ved flere sykehus er det etablert familierom hvor far kan overnatte sammen med mor og barn. Det er også muligheter for far å overnatte i pasienthotell der dette finnes. I de aller fleste tilfeller betaler far for overnattingen. Dersom det oppstår komplikasjoner/sykdom hos mor og/eller barn, vil overnatting ofte være kostnadsfri.

Dagens regelverk gir pasienter og nødvendig ledsager rett til reise- og oppholdsutgifter. Det å gi andre, for eksempel fedre i forbindelse med fødsel eller nære pårørende ved alvorlig sykdom, rett til dekning av reise- og oppholdsutgifter vil gi økte utgifter for de regionale helseforetakene på bekostning av behandling av pasienter. Dette reiser et spørsmål om riktig prioritering av de ressursene vi har til rådighet i helsetjenesten. Jeg har per i dag ikke til vurdering å utvide regelverket.

SPØRSMÅL NR. 1246

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Anette Trettebergstuen

Besvart 6. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Hvordan fordeler søknadene om momskompensasjon for idrettsanlegg seg på de enkelte fylkene?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge Lotteri- og stiftelsestilsynet er det kommet inn 488 søknader med et søknadsbeløp på omlag 305 mill. kroner innen fristen 1. mars.

Svar:

På Lotteri- og stiftelsestilsynets hjemmesider ligger det en liste over alle innkomne søknader i 2018 om kompensasjon av merverdiavgift for bygging av idrettsanlegg. Søknadene fordeler seg på fylkene på følgende måte:

Anleggets plassering	Antall søknader	Total søknadssum
Akershus	53	56 857 128
Aust-Agder	15	9 696 646
Buskerud	16	6 913 211
Finnmark	14	2 099 912
Hedmark	25	12 041 723
Hordaland	39	12 320 318
Møre og Romsdal	37	11 728 570
Nordland	22	17 049 979
Oppland	31	14 886 496
Oslo	17	39 307 173
Rogaland	32	41 866 453
Sogn og Fjordane	41	11 899 664
Telemark	28	8 624 141
Troms	12	3 452 598
Trøndelag	45	19 874 629
Vest-Agder	12	8 106 422
Vestfold	33	25 946 068
Østfold	16	2 541 814
	488	305 212 945

SPØRSMÅL NR. 1247**Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 13. april 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«I behandling av statsbudsjettet for 2018 fremhevet Stortinget at offentlige instanser har et særlig ansvar for å stille krav til effektivitet på områder med brukerbetaling, og at effekten av elektronisk rapportering skal komme brukerne til gode i form av lavere gebyrer. Ifølge NHO betaler næringslivet ca. 480 mill. kr. i gebyr årlig til ulike registre. Det er hovedsakelig brukerbetaling.

Hvilke næringslivsrelevante gebyrer har økt, og hvilke har blitt redusert de siste 4 årene og hvor stor har endringen vært?»

Svar:

I det følgende gir jeg en oversikt over aktuelle næringslivsrelevante gebyrer og endringer på mine ansvarsområder de siste fire årene.

Brønnøysundregistrene krever inn diverse næringsrelaterte gebyrer. De mest vesentlige gebyrene er knyttet til Foretaksregisteret og Løsøreregisteret. I Foretaksregisteret er det to satser, hvor sats 1 blant annet gjelder for registrering av aksjeselskap, allmennaksjeselskap mm. og hvor sats 2 blant annet gjelder registrering av enkeltpersonforetak, ansvarlig selskap mm. Med økt digitalisering har saksbehandlingen i disse registrene blitt mer effektiv, og gebyrer knyttet til elektronisk innsending ble derfor redusert i forskrift av 11. desember 2015, med ikrafttredelse fra 1. januar 2016.

Relevante endringer i forskrift av 11. desember 2015:

- Papirbasert tinglysningsgebyr i Løsøreregisteret ble økt med om lag 2,9 pst. fra 1473 kroner til 1516 kroner.
- Elektronisk tinglysningsgebyr i Løsøreregisteret ble redusert med om lag 28,7 pst. fra 14 73 kroner til 1051 kroner.
- Elektronisk registreringsgebyr (sats 1) i Foretaksregisteret ble redusert med om lag 1, 7 pst. fra 5666 kroner til 5570 kroner.
- Elektronisk registreringsgebyr (sats 2) i Foretaksregisteret ble redusert med om lag 0,7 pst. fra 2265 kroner til 2250 kroner.
- Gebyr for elektroniske kunngjøringer ble redusert med om lag 36,3 pst. fra 2265 kroner til 1440 kroner.

Ut over dette har det ikke skjedd vesentlige endringer i relevante gebyrer hos Brønnøysundregistrene de siste fire årene. Jeg gjennomgår nå gebyrstrukturen til etaten for å se på behovet for å gjøre ytterligere endringer.

Gebyrene og avgiftene til Justervesenet prisjusteres årlig. Prisjusteringsfaktoren foreslås av Finansdepartementet og vedtas av Stortinget i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet. For 2018 ble Justervesenets gebyrer og avgifter prisjustert med 2,7 pst. Fra 1. januar 2016 ble det innført en ny finansieringsmodell for Justervesenets tilsynsområder. Dette innebar at enkelte tilsynsområder som tidligere var finansiert ved gebyr per tilsynsbesøk, ble finansiert med en årsavgift fordelt på bedrifter i næringen. Endringen var begrunnet i at det ga rom for endring av tilsynsmetodikk mot mer risikobasert tilsyn, noe som ble vurdert til å være mer samfunnsøkonomisk effektivt. Endringen til ett avgiftsnivå fulgte samme grunnprinsipp som for fastsettelsen av gebyrsatser; at brukerfinansieringen skal betale for kostnaden ved å produsere og levere tjenesten, og likevel slik at kostnaden dekkes fullt ut. Den 20. desember 2017 sendte departementet på høring forslag til endringer i årsavgift for tilsyn med fiskemottak, med høringsfrist 23. mars 2018. Bakgrunnen for forslaget er at det er ønskelig å ytterligere redusere administrativt arbeid for bransjen og Justervesenet, og skape en mer balansert innretning på avgiftsmodellen.

Virksomheten i Norsk akkreditering (NA) finansieres hovedsakelig ved at etaten tar betalt for å akkreditere sine kunder. Akkrediterte virksomheter er som regel laboratorier, inspeksjons- eller sertifiseringsorganer. Gebyrene består av søknadsgebyr, årsgebyr, administrasjonsgebyr og timepris. I 2015 økte timesprisen med 17 pst. fra 1185 kroner til 1385 kroner. Søknadsgebyr og årsgebyr økte med 3,3 pst., i tråd med vedtatt prisjusteringsfaktor. I 2016, 2017 og 2018 ble gebyrer og timespris kun prisjustert.

Det betales også gebyrer og avgifter for industrielle rettigheter som søknadsbehandles av Patentstyret og Klagenemda for industrielle rettigheter (KFIR). Det generelle nivået på gebyr- og avgiftssatsene ble sist endret ved forskrift av 26. mars 2014, med kun mindre justeringer i enkelte satser siden.

Disse omfatter forskriftsendringer gjort i 2015-17 som følger:

- Omgjøring av gebyrstruktur for innlevering og behandling av oversettelse av patentkrav i EPO-patenter som ønskes validert som norske patenter. Det ble innført et flatt gebyr på 5500 kroner som erstattet et grunngebyr på 1200 kroner og et tilleggsgebyr på 250 kroner pr. side over på søknader over 14 sider.
- Årsavgifter for patenter som betales etter forfall ble forhøyet med 700 kroner. Disse avgiftssatsene er ulike

mellom de enkelte årene, slik at den prosentvise økningen er ulik alt etter hvilket år det er tale om. Maksimalt er økningen på 100 pst. (for det tredje året) og minimalt på 10, 7 pst. (for det tyvende og siste året).

- Ved levering av søknad om forlengelse av supplerende beskyttelsessertifikat for legemidler (SPC) ble det inn-

ført en ny, egen gebyrsats på 2000 kroner. Dette gebyret var en del av gjennomføringen av EUs pediatripakke i norsk rett.

Det innkreves også gebyr for behandling av søknader etter mineralloven. Gebyrene er imidlertid ikke endret eller justert de siste fire årene.

SPØRSMÅL NR. 1248

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 11. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Vil Norge stille seg bak FNs generalsekretær Antonio Guterres og EUs utenrikssjef Federica Mogherini sitt krav om en uavhengig granskning av volden mot demonstranter på grensen til Gazastripen sist helg, og formidle dette til israelske myndigheter?»

BEGRUNNELSE:

Volden mot palestinske demonstranter sist helg har blitt møtt med sterk kritikk fra flere hold, inkludert utenriksminister Eriksen Søreide som har uttalt at det er "uakseptabelt" å skyte med skarpt mot de som demonstrerer mot okkupasjon og å bringe sivile i fare i konfliktsituasjoner. Både EUs utenrikssjef og FNs generalsekretær har gått ut og etterlyst en uavhengig granskning av hendelsene.

Svar:

Regjeringen er dypt bekymret over den tilspissede situasjonen på grensen til Gaza. Vi har oppfordret alle til å vise tilbakeholdenhet for å unngå eskalering og tap av flere liv.

Det er uakseptabelt å skyte med skarpt mot sivile demonstranter. I likhet med FNs generalsekretær og EUs høyrepresentant mener Norge at denne typen handlinger må bli undersøkt på en troverdig måte. I første omgang er det et nasjonalt ansvar å gjennomføre en troverdig granskning. Dette budskapet kom klart frem i mine kommentarer i media 31. mars og 1. april. Så langt har israelske myndigheter avvist dette.

Det bor rundt to millioner mennesker i Gaza, og den humanitære situasjonen blir stadig mer alvorlig. Under det siste giverlandsmøtet for Palestina (AHLC) i Brussel 20. mars i år ble det mobilisert for å sikre rent vann og energi. Dette er et viktig skritt for å bedre levekårene. I tillegg

er det avgjørende at palestinske selvstyremyndigheter (PA) tar tilbake styringen av Gaza.

Den ustabile situasjonen i Gaza viser hvor viktig det er å få fremgang i arbeidet med en varig fredsløsning mellom palestinere og israelere. Vi vil fortsette å bruke AHLC til å understøtte arbeidet for en to-statsløsning.

SPØRSMÅL NR. 1249**Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Karin Andersen****Besvart 12. april 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«En skal ikke bruke lang tid på sosiale medier eller i kommentarfelt på nyhetssaker før en kommer over ganske åpen, tydelig og klar rasisme. Ordbruken har hardnet til og innvandrere melder om uro for økende uttalt rasismen og truslene som følger med. Det er behov for en bred innsats på området, blant annet gjennom frivillig sektor og organisasjoner som opparbeider kunnskap på feltet.

Hvilke initiativ vil statsråden ta for å styrke organisasjoner som arbeider med antirasisme?»

BEGRUNNELSE:

– Det er nødvendig med langsiktig og kontinuerlig innsats for å endre samt forebygge holdninger og handlinger som bunner i rasisme og forskjellsbehandling av mennesker på grunn av etnisitet, hudfarge, religion, kjønn, seksuell orientering, og/eller nedsatt funksjonsevne.

Politidirektoratets rapport fra 2016 viste en tredobling av hatkriminalmeldelser. 108 av de 175 anmeldte forholdene i 2016 i Oslo hadde etnisitet som motiv. Norsk Folkehjelps Solidaritetsungdom la fram en rapport i 2016 der ett av hovedmålene var å undersøke om norske kommuner har handlingsplaner mot rasisme. Av de 168 kommunene som besvarte undersøkelsen var det kun 10 kommuner som kunne vise til planer som involverte arbeid mot rasisme.

– Dette illustrerer godt at man har en jobb å gjøre fra nasjonalt til lokalt nivå hva gjelder arbeidet mot rasisme og diskriminering.

En overordnet nasjonal handlingsplan med gode kunnskapsbaserte tiltak og mål vil være et viktig verktøy for å bevisstgjøre samt jobbe målrettet med å bekjempe rasisme og diskriminering.

Svar:

Jeg har fått spørsmålet oversendt fra Kunnskaps- og integreringsministeren siden Barne- og likestillingsdepartementet koordinerer regjeringens arbeid for å motvirke diskriminering. Kunnskapsdepartementet og Kommunal- og moderniseringsdepartementet har gitt innspill til svaret.

Jeg deler stortingsrepresentant Karin Andersen sin bekymring om rasisme i det norske samfunnet. Rasisme og diskriminering hindrer inkludering, og skaper frykt og mistillit.

Regjeringen la høsten 2016 fram en strategi mot hatefulle ytringer. Oppfølgingen er godt i gang. Regjeringen prioriterer kunnskapsutvikling, rettssystemet, møteplasser, barn og unge, mediesektoren og arbeidsliv. Målsettingen med strategien er å legge til rette for en god offentlig meningsutveksling, og bidra til å forebygge og bekjempe hatefulle ytringer.

I arbeidet med strategien ble det etablert en egen referansegruppe. Gruppen er bredt sammensatt av representanter for frivillige organisasjoner, forskere, Sametinget og andre relevante aktører. Gruppen bidro i utviklingen av strategien, og vil også gi innspill til oppfølgingen av den.

Barne- og likestillingsdepartementet tok i 2013 initiativ til å opprette Stopp hatprat kampanjen, og har gitt driftstilskudd til kampanjen siden 2014. Kampanjekomiteen består av ni frivillige organisasjoner. Kampanjen informerer og arrangerer møteplasser for ungdom som engasjerer seg mot trakassering og diskriminering. Kampanjen har vært en del av Europarådets kampanje Young people combating hate speech online. Europarådets kampanje er nå avsluttet, men den norske kampanjen videreføres.

Det er behov for en god regional forankring av arbeidet mot hatefulle ytringer. I 2018 har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet fått i oppdrag å sørge for gjennomføringen av dialogmøter og konferanser flere steder i landet. Dette vil skje i samarbeid med lokale aktører, for eksempel kommuner og interesseorganisasjoner.

Frivillige organisasjoner spiller en viktig rolle i integreringsarbeidet, og regjeringen vil legge til rette for at disse har gode rammevilkår for sin virksomhet. Det er bevilget mer enn 100 mill. kroner på kap. 496, post 71 Tilskudd til innvandrersorganisasjoner og annen frivillig virksomhet. Bevilgningen er fordelt på ulike ordninger, blant annet til Tilskudd til lokale innvandrersorganisasjoner og frivillig virksomhet i lokalsamfunn og Tilskudd til nasjonale ressursmiljøer på integreringsfeltet.

Formålet med tilskudd til frivillig virksomhet er å skape møteplasser og aktiviteter lokalt på tvers av ulike grupper i befolkningen, og medvirke til økt tillit og tilhørighet i det norske samfunnet. De nasjonale ressursmiljøene har en viktig rolle i å følge integreringsfeltet. Målet med tilskuddet til nasjonale ressursmiljøer er å medvirke til økt deltakelse i, og økt tillit til, samfunnet blant innvandrere og barna deres. Tilskuddet skal sikre samfunnet kunnskap om alle sider ved integreringsprosessen, også mulige utfordringer, og hvordan disse kan håndteres. Tilskuddet skal medvirke til å gi alle de samme pliktene,

rettighetene og mulighetene når det gjelder å delta i samfunnet og ta i bruk egne ressurser.

Barne- og likestillingsdepartementet gir tilskudd til barne- og ungdomsorganisasjonene gjennom den nasjonale og internasjonale grunnstøtten. Flere av disse organisasjonene engasjerer seg i antirasistisk arbeid. I budsjettforliket for 2018 styrket Stortinget grunnstøtten med 10 millioner kroner. Barne- og likestillingsdepartementet gir også midler til Landsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (LNU) gjennom tilskuddsordningen Mangfold og inkludering. LNU viderefremidler midlene til ulike prosjekter.

I statsbudsjettet for 2018 er ordningen med samiske veivisere styrket med 1 million kroner.

Organisasjoner som arbeider mot rasisme spiller en viktig rolle blant annet ved å sette viktige spørsmål på dagsorden, og ved å engasjere befolkningen på nasjonalt og lokalt nivå.

Styrking av organisasjonene bør gjøres gjennom de årlige budsjettprosessene.

Jeg er kjent med representantforslaget fra Senterpartiet om å utarbeide og iverksette en handlingsplan mot rasisme og diskriminering (Dokument 8:117 S (2017-2018)), og avventer Stortingets behandling av dette.

SPØRSMÅL NR. 1250

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Jon Gunnes

Besvart 6. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Det har vært en betydelig vekst i jernbanesatsingen over statsbudsjettet de siste årene. Men aller viktigst er veksten i antall reisende og transportvolumene på jernbanen.

Kan statsråden gi en oversikt over veksten i antall reisende og utviklingen i godstransport på jernbanen de siste stortingsperiodene (for eksempel 2010-13 vs. 2014-17), så vel som utviklingen i bevilgning til vedlikehold, planlegging og investeringer?»

Svar:

Figur 1 og figur 2 nedenfor viser utviklingen i henholdsvis persontransport og godstransport i perioden 2010-2016. Samferdselsdepartementet presenterer årlig den mest oppdaterte statistikken for denne utviklingen over en rullerende tiårsperiode i budsjettproposisjonen. Nederste del av figur 1 og 2 er presentert og utdypet (blant annet med tall tilbake til 2007) i Prop. 1 S (2017-2018), side 144-146. Tall for 2017 er p.t. ikke tilgjengelig, men vil presenteres

i Samferdselsdepartementets budsjettproposisjon for 2019 når denne legges fram for Stortinget i oktober 2018.

Figur 3 viser utviklingen i årlig bevilgning til vedlikehold, planlegging og investeringer i perioden 2010-2018, og samlet for de to siste stortingsperiodene (2010-13 og 2014-17). Disse bevilgningene er nærmere omtalt i de respektive års budsjettproposisjoner under kap. 1350 Jernbanelinjen, post 30 Investeringer i linjen og post 31 Nytt dobbeltspor Oslo-Ski (for årene 2010-16), og under kap. 1352 Jernbanedirektoratet, post 72 Kjøp av infrastruktur-tjenester – planlegging og post 73 Kjøp av infrastruktur-tjenester – investering (fra og med 2017).

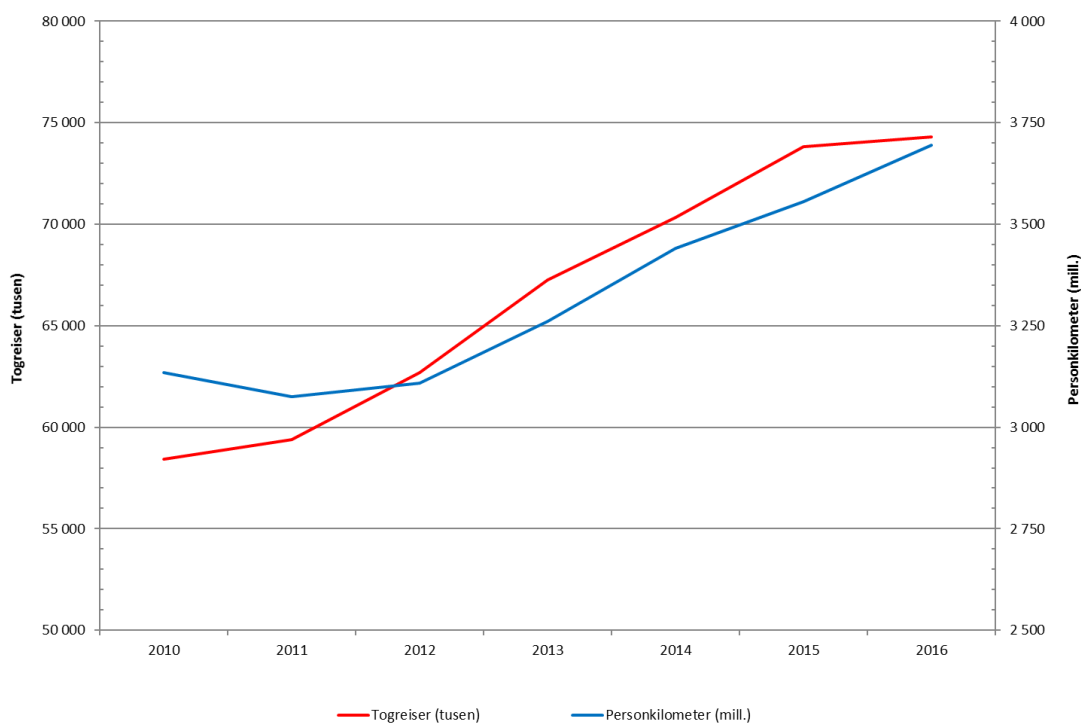
Figur 1: Utvikling i persontrafikk med tog, 2010-16

Figur 2: Utvikling i godstrafikk med tog, 2010-16

Figur 3: Utvikling i bevilgninger til vedlikehold, 2010-18

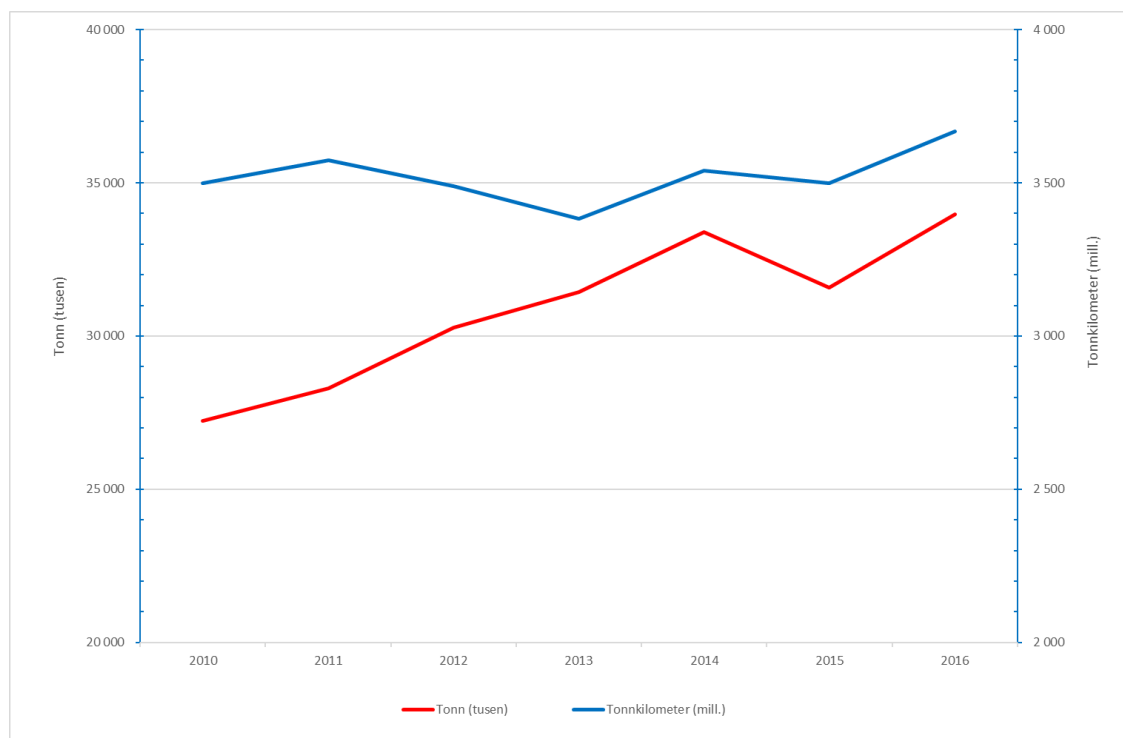
Figur 1: Utvikling i persontrafikk med tog, 2010-16

Persontrafikk med tog		
År	Togreiser (tusen)	Personkilometer (mill.)
2010	58 437	3 134
2011	59 385	3 076
2012	62 689	3 109
2013	67 251	3 260
2014	70 341	3 440
2015	73 836	3 555
2016	74 295	3 695



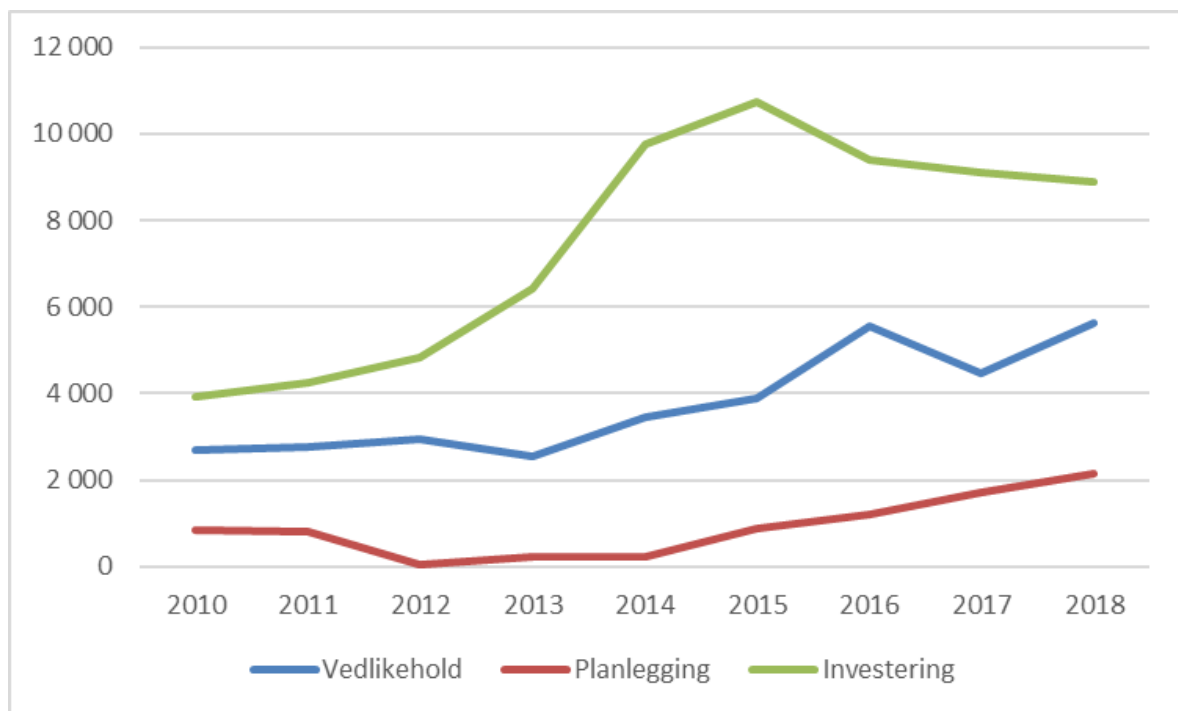
Figur 2: Utvikling i godstrafikk med tog, 2010-16

Godstrafikk – tonnkilometer og tonn		
År	Tonn (tusen)	Tonnkilometer (mill.)
2010	27 237	3 498
2011	28 305	3 574
2012	30 273	3 489
2013	31 429	3 383
2014	33 393	3 539
2015	31 585	3 498
2016	33 972	3 668



Figur 3: Utvikling i bevilgninger til vedlikehold, 2010-18

År	(i løpende mill. kr)		
	Vedlikehold	Planlegging	Investering
2010	2 679	836	3 908
2011	2 775	822	4 242
2012	2 927	53	4 811
2013	2 533	216	6 417
2014	3 449	238	9 746
2015	3 901	885	10 723
2016	5 539	1 219	9 378
2017	4 448	1 697	9 109
2018	5 626	2 138	8 893
Sum 2010-2013	10 914	1 927	19 378
Sum 2014-2017	17 337	4 039	38 956



SPØRSMÅL NR. 1251

Innlevert 3. april 2018 av stortingsrepresentant Jon Gunnes

Besvart 17. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Utover Follobaneprosjektet – hvordan har norske aktører klart seg i konkurransen om øvrige jernbanekontrakter de siste årene, og har statsråden noen anslag/oversikt over hvor stor del av Follotunnelkontrakten som ender hos norske entreprenører?»

BEGRUNNELSE:

Det er viktig at vi både bygger landet og bidrar til utvikling av norske arbeidsplasser og bedrifter. God kontraktsstrategi, ryddige arbeidsfolk, vektlegging av HMS, og troverdig prosjektstyring er viktige faktorer om bør vektlegges. Ved utbygging av Follobanen gikk mange av kontraktene til utenlandske aktører.

Svar:

Det investeres store summer i norsk infrastruktur, både på bygg og vedlikeholdssiden. Norske entreprenører har vist seg svært konkurransedyktige i både vei og jernbaneprosjekt.

Innen jernbanen har norske aktører vunnet majoriteten av kontrakter de siste årene. Som det fremgår av

figuren nedenfor har norske aktører vunnet om lag 88 prosent av samlet kontraktsverdi på om lag 24 mrd. kroner innenfor vedlikeholds- og investeringsprosjekter over 10 mill. kroner utover Follobaneprosjektet.

Utbygging av Follobanetunnelen er et spesielt stort prosjekt, hvor blant annet fire tunnelboremaskiner er i drift. Det er tildelt kontrakter for om lag 16 mrd. kroner, hvorav om lag 14 mrd. kroner (87 prosent) er tildelt utenlandske aktører mens de resterende om lag 2 mrd. kroner (13 prosent) er tildelt norske aktører. De utenlandske kontraktene bruker norske underleverandører til flere oppgaver. Det er ikke mulig å gi eksakte tall for andelen oppgaver på Follobanen som utføres av norske aktører, men en studie fra Oslo Economics fra 2016 som vurderte norsk verdiskaping i Follobaneprosjektet konkluderte med at andelen norsk innhold på Follobanen utgjør om lag 70 prosent. Pr. i dag er det inngått kontrakter på Follobaneprosjektet for 21,3 mrd. kroner. Bane NOR SF har nylig hevet en stor kontrakt med en utenlandsk aktør (Condotte), som vil inngås med nye aktører i løpet av 2018. Fordelingen av kontrakter mellom norske og utenlandske aktører på Follobaneprosjektet kan dermed vise seg å bli annerledes.

Kontraktinngåelser jernbanevedlikehold og -investeringer 2010-2017

	Norske leverandører		Utenlandske leverandører	
	Kontraktverdi		Andel av kontraktverdi	
2010 Øvrige aktiviteter	1 287 843 934		100 %	0 %
Follobanen				
2011 Øvrige aktiviteter	2 748 247 671	763 299 663	78 %	22 %
Follobanen				
2012 Øvrige aktiviteter	5 758 771 581	978 480 681	85 %	15 %
Follobanen				
2013 Øvrige aktiviteter	5 165 276 484	246 993 493	95 %	5 %
Follobanen	403 000 000		100 %	0 %
2014 Øvrige aktiviteter	3 209 996 894	784 712 174	80 %	20 %
Follobanen	150 000 000		100 %	0 %
2015 Øvrige aktiviteter	2 964 850 124	332 800 000	90 %	10 %
Follobanen	1 078 000 000	13 867 000 000	7 %	93 %
2016 Øvrige aktiviteter	1 776 000 195	118 462 674	94 %	6 %
Follobanen				
2017 Øvrige aktiviteter	1 157 159 133	92 024 755	93 %	7 %
Follobanen	474 900 000		100 %	0 %
Totalsum	26 174 046 016	17 183 773 440	60 %	40 %
Sum kontrakter øvrige aktiviteter	24 068 146 016	3 316 773 440	88 %	12 %
Sum kontrakter Follobanen	2 105 900 000	13 867 000 000	13 %	87 %
Samlet kontrakter	26 174 046 016	17 183 773 440	60 %	40 %

SPØRSMÅL NR. 1252**Innlevert 4. april 2018 av stortingsrepresentant Tore Storehaug****Besvart 17. april 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Kva tiltak vil statsråden sette i verk for å hindre gummigranulat frå kunstgrasbanene i Noreg hamnar i havet som forureinande plast?»

GRUNNGJEVING:

I avfallsmeldinga vedtok stortinget å pålegge oppsamling av gummigranulat frå kunstgrasbaner. Det vil hjelpe på avfallsmengda frå kunstgrasbanene, men vil ikkje vere tilstrekkeleg for å hindre all forureining. Ein reknar med at det kvart år forsvinn vel 3000 tonn gummigranulat frå norske kunstgrasbaner. Samarbeid med fotballklubbane vil kunne sikre tiltak som får effekt, bl.a. vinterdekke på utsida av banene for å hindre at gummigranulat forsvinn under snøsmelting etter måking eller eigen gummipaviljong der spelarane kan skifte sko og strømpes.

Svar:

Marin forsøpling og spredning av mikroplast er et alvorlig og raskt økende miljøproblem. I Norge er tap av gummigranulat fra kunstgressbaner en stor kilde til spredning av mikroplast. Det er anslått at mellom 1500 og 3000 tonn granulat havner på avveie hvert år. Gummigranulatene kan både skade lokal natur og gå ut i havet gjennom avløpsvann. I regjeringens arbeid mot forurensing og marin forsøpling er derfor arbeidet med å få på plass tiltak for å redusere gummigranulater høyt prioritert.

Det fremgår av Meld. St. 45 (2016-2017) Avfall som ressurs – avfallspolitikk og sirkulær økonomi at regjeringen vil arbeide for å redusere spredning av mikroplast fra

kunstgressbaner, gjennom blant annet samarbeid med idretten. På oppdrag fra Klima- og miljødepartementet har Miljødirektoratet vurdert ulike tiltak mot spredning av gummigranulat. De konkluderte med at krav i forskrift vil bidra til bedre praksis for håndtering av gummigranulater, både ved eksisterende anlegg og ved opprettelse av nye anlegg. Jeg har derfor bedt Miljødirektoratet utarbeide forslag til en forskrift som regulerer etablering og drift av kunstgressbaner. Miljødirektoratet skal vurdere om andre fritids- og idrettsanlegg som bruker gummigranulater og lignende bør inkluderes i forslaget.

Forskriftskrav til driften og utformingen av kunstgressbaner vil redusere utslippene betydelig. For eksempel vil krav til bruk, lagring og oppsamling av gummigranulatene, og krav til utformingen av områdene rundt utendørs helårsanlegg, bidra til at gummigranulaten holder seg innenfor anlegget. Det kan også settes særlige krav til kunstgressbaner som er plassert nær sårbare økosystemer i elver og vann.

Selv om det i dag ikke finnes gode alternativer til dagens gummigranulat kan det i en forskrift også være aktuelt å tydeliggjøre at de som drifter kunstgressbanene har plikt til å bytte til mer miljøvennlige alternativer dersom dette finnes. Jeg er kjent med at det pågår forskning for å utvikle mer miljøvennlige alternativer til gummigranulat.

Miljødirektoratets forslag til forskrift vil oversendes departementet for nærmere vurdering. En forskriftsregulering må på vanlig måte sendes på høring. Jeg vil deretter sørge for at nytt regelverk kommer på plass i løpet av året.

I dag er det mulig for idrettsforeninger å søke Miljødirektoratets tilskuddsordning om penger til tiltak mot spredning av gummigranulat fra kunstgressbaner.

SPØRSMÅL NR. 1253**Innlevert 4. april 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 16. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Er statsråden bekymret for utviklingen der færre arbeidstakere tar etter- og videreutdanning, og når kan arbeidslivets parter forvente å få nye rettigheter og plikter

tilpasset behovene for en ny bred kompetansereform for arbeidslivet?»

BEGRUNNELSE:

Ifølge en ny rapport utført av Ny analyse på oppdrag for Econa, en av Akademikernes medlemsorganisasjoner, har andelen som tar etter- og videreutdanning falt det siste tiåret og fallet er størst blant høyt utdannede. Mens 14 prosent av universitets- og høyskoleutdannede tok videreutdanning i 2009, er tallet nede i 8 prosent i 2016. Nedgangen i ikke-formell opplæring har falt med 10 prosentpoeng for denne gruppen siden 2008. Dette skjer i en tid der vi trenger et løft for kompetanse i arbeidslivet, og hvor vi er avhengige av at flere står lenger i jobb. Løsningen ligger i en bred kompetansereform for arbeidslivet der både arbeidsgivere og arbeidstaker gis rettigheter og plikter for økt satsing på kompetanse. Denne reformen må utarbeides i tråd med den norske modellen med et tett trepartssamarbeid mellom myndighetene, og partene i arbeidslivet.

Svar:

Spørsmålet ble stilt til arbeids- og sosialministeren, men er oversendt meg som rette statsråd.

Regjeringens mål er at ingen i norsk arbeidsliv skal gå ut på dato. Derfor har vi varslet en kompetansereform for å lære hele livet.

Selv om kravene til omstilling og kompetanse øker, har andelen som deltar i etter- og videreutdanning gått ned de siste årene. Det er viktig å identifisere årsakene til dette. Regjeringen har derfor satt ned et ekspertutvalg for å gi oss et bedre kunnskapsgrunnlag om udekkede behov for etter- og videreutdanning. Utvalget skal se nærmere på hvordan dagens system fungerer og vurdere rammebetingelsene for å investere i kompetanseutvikling. Utvalget leverer sin rapport 1. juni 2019. I tillegg satte regjeringen 22. mai 2017.

I tillegg satte regjeringen 22. mai 2017 ned Kompetansebehovsutvalget (KBU) som skal levere årlige rapporter om Norges fremtidige kompetansebehov både nasjonalt og regionalt. Utvalget består av representanter fra hovedorganisasjonene i arbeidslivet, analytikere/forskere og departementer. Jeg mottok første rapport 1. februar 2018. Utvalget er i første omgang utnevnt for tre år.

Arbeidslivet endrer seg raskt og stiller økende krav til kompetanse. Omstilling av arbeidslivet og livslang læring er ikke noe nytt, men tempoet i endringene og konsekvensene er større enn før. Teknologisk utvikling er positivt for samfunnet, men da må vi sørge for at det fører til økt konkurransekraft og økonomisk vekst, og ikke utenforskap og arbeidsledighet. For å lykkes med det er en kompetansereform hvor det blir mer attraktivt å bygge på sin egen kompetanse, mer attraktivt for bedriftene å investere i kompetanse og et bedre samsvar mellom det tilbudet som finnes og det arbeidslivet har behov for.

Regjeringen startet arbeidet med å bedre muligheten til å løfte kompetansen allerede i forrige periode. Vi har

gitt flere voksne rett til videregående opplæring og satt i gang forsøk med modulstrukturert opplæring for voksne som trenger grunnskole og fag- og yrkesopplæring. Kompetansepluss-ordningen har blitt styrket slik at flere har fått opplæring på arbeidsplassen. En ordning med fagbrev på jobb skal også innføres, slik at det blir enklere å kombinere arbeid og opplæring for voksne.

I februar 2017 underskrev regjeringen Nasjonal kompetansepolitisk strategi sammen med partene i arbeidslivet, Voksenopplæringsforbundet og Sametinget. Strategien gjelder fra 2017 til 2021 og følges opp gjennom Kompetansepolitisk råd. I dette rådet skal regjeringen få innspill fra partene i arbeidslivet om den konkrete utformingen av kompetansepolitikken. Nå vil regjeringen ta initiativ til å samarbeide med partene i arbeidslivet om utformingen av to nye tiltak:

- Utvikling av opplæringstilbud for spesifikke bransjer som er særlig utsatte for omstilling, og bransjer med store rekrutteringsbehov.
- |Utvikling av korte moduler i høyere utdanning og i fagskoler som svarer til arbeidslivets behov for fleksibel videreutdanning innen digital kompetanse.

Regjeringen er med andre ord i gang med å utforme elementer i en kompetansereform sammen med partene i arbeidslivet. I dette arbeidet vil regjeringen også vurdere flere tiltak som skal styrke tilbud og etterspørsel etter kompetanseutvikling. Blant annet vil vi vurdere insentivordninger for både arbeidstaker og arbeidsgiver, herunder en ordning med Kompetansefunn etter modell av Skattefunn. Regjeringen vil også vurdere hvordan det kan bli enklere å få finansiering av livsopphold for voksne som å ønsker å studere for å gjøre seg mer attraktive i arbeidsmarkedet.

SPØRSMÅL NR. 1254**Innlevert 4. april 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 11. april 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Kan statsråden vise døme på norske bedrifter som vil miste marknadstilgong eller oppleve problem som følge av utsett implementering av EU si tredje energimarknadspakke, og hva vil desse problema konkret vere?»

GRUNNGJEVING:

Klassekampen skriv 3. april mellom anna følgjande:

«Mens Høyre og Erna Solberg puster lettet ut her hjemme etter at Ap-ledelsen valgte å støtte regjeringen i Acer-saken, heller enn egne fylkeslag, ordførere og et samlet LO, ser frontene annerledes ut på Island.

Der står Høyres søsterparti, Selvstendighetspartiet, i spissen for Acer-motstanden sammen med regjeringspartiet Fremskrittspartiet, Islands svar på Senterpartiet.

Begge partiene har landsmøtevedtak på at de ikke vil avgi suverenitet over energiresursene til EU. Finansminister Bjarni Benediktsson, fra Selvstendighetspartiet, har dessuten kommet med hard kritikk av EUs tredje energipakke, som inkluderer Acer, i Alltinget.

Tungen på vektskålen kan bli det siste regjeringspartiet, De venstregrønne – Islands svar på SV. De har ikke fattet noe vedtak i saken, men sier de nei, vil det åpne for et veto som også omfatter Norge. Alle Efta-landene, Norge, Island og Liechtenstein, må ratifisere nye ordninger før de blir en del av EØS-avtalen.»

Svar:

EØS-komiteens beslutning 5. mai 2017 om å innlemme rettsaktene som inngår i EUs tredje energimarkedspakke i EØS-avtalen vil først bli bindende når forfatningsrettslige krav er oppfylt, jf. også mitt brev 5. mars 2018 til energi- og miljøkomiteen. Det vil si at beslutningen først vil tre i kraft når de tre EFTA-statene Norge, Island og Liechtenstein, som har tatt forfatningsrettslig forbehold, meddeler at de forfatningsrettslige kravene er oppfylt.

I nevnte brev redegjorde jeg for de folkerettslige reglene om dette. Til spørsmålet om konsekvensene dersom Stortinget hadde valgt å ikke gi samtykke til innlemmelse i EØS-avtalen av rettsaktene som inngår i den tredje energimarkedspakken, uttalte jeg blant annet følgende: «Erfaringene med anvendelsen av artikkel 102 er begrenset, og så langt har vi ikke hatt en situasjon der Stortinget har unnlatt å godkjenne en EØS-komitebeslutning. Spørsmålet om hvilke konsekvenser det skulle ha dersom Stortinget ikke samtykker til innlemmelsen av tredje energimarked-

spakke, lar seg derfor ikke besvare med henvisning til tidligere erfaringer.»

Under henvisning til den folkerettslige gjennomgangen i brevet mente jeg at det ikke ville være mulig å kommentere nærmere hvilke eventuelle direkte og indirekte konsekvenser det vil ha for klima- og energisamarbeidet med EU dersom Stortinget valgte å ikke samtykke til innlemmelsen. Etter mitt skjønn er dette langt på vei også dekkende for spørsmål om hvilke konsekvenser en utsatt implementering av EUs tredje energimarkedspakke vil kunne ha, blant annet fordi en slik analyse vil bero på hva slags utsettelse man ser for seg.

Norge har i flere tiår utvekslet strøm med nabolandene våre, og er tilknyttet Sverige, Danmark, Finland og Nederland gjennom overføringsforbindelser. Regelverket i den tredje energimarkedspakken gjelder i dag for våre nordiske partnere. Vi har allerede erfart usikkerhet og at det har blitt stilt spørsmål fra våre nordiske samarbeidspartnere ved hvordan nordiske aktører i kraftmarkedet skal forholde seg til norske aktører som ikke er omfattet av det samme regelverket som for øvrig gjelder i Norden.

Norge, som en liten åpen økonomi med store naturressurser, er særlig avhengig av åpne og velfungerende internasjonale markeder. Vi har sentrale handelspartnere i EU. Mest eksport går til Storbritannia på grunn av høy eksport av råolje og naturgass. Også til Tyskland, Nederland og Frankrike er det betydelig eksport av petroleumprodukter. Sverige er det landet vi importerer mest varer og tjenester fra. Litt under 80 prosent av eksporten går til EU-land, og i overkant av 60 prosent av importen kommer derfra. Blant annet på denne bakgrunn er det min vurdering er at en eventuell utsettelse av gjennomføringen av den tredje energimarkedspakken ikke vil tjene norske interesser.

SPØRSMÅL NR. 1255**Innlevert 4. april 2018 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes****Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Hvordan vil statsråden bidra med avklaring om hvordan resolusjonen skal forstås i dagens situasjon?»

BEGRUNNELSE:

Kgl. Resolusjon av 10. juni 1949, bedre kjent som «Plakaten på veggen» gir føringer på hva som forventes av befalingsmenn og tidligere befal ved angrep på Norge. Dagens situasjon er annerledes enn i den tiden resolusjonen var vedtatt. Statsrådets overrekkelse av et eksemplar til den amerikanske forsvarsministeren forleden, understreker betydningen av «plakaten».

Svar:

Direktiv for militære befalingsmenn og militære sjefer ved væpnet angrep på Norge, populært kalt 'Plakaten på veggen', ble fastsatt ved kongelig resolusjon 10. juni 1949. Resolusjonens innhold er preget av erfaringene fra annen verdenskrig. Instruksen er formelt hjemlet i Grunnloven § 25, og kunngjort som "forskrift" med basis i Kongens kommandomyndighet. I det følgende vil direktivet/forskriften bli omtalt som instruks, som er den betegnelse som best reflekterer bestemmelsenes rettslige status. Instruksen ble fremmet av Forsvarsdepartementet.

'Plakaten på veggen' har stor symbolverdi, og anses som et viktig dokument og en sentral forholdsordre til militære befalingsmenn, dersom riket igjen en gang skulle bli angrepet. Det gjennomgående budskapet er således klart og aktuelt. Likevel er det flere henvisninger til Forsvarets organisering som naturlig nok er utdatert. Særlig gjelder det fremstillingen av kommandoområdene.

Instruksen retter seg til militære befalingsmenn og militære sjefer (jf. definisjonene i pkt. 1, 2 og 4). De viktigste pliktene den pålegger dem er:

- Plikt til total motstand ved væpnede angrep mot norsk territorium. Alle militære befalingsmenn skal uten videre gjøre motstand mot et væpnet angrep med alle midler som står til rådighet og sette all kraft inn på forsvaret i løpet av kortest mulig tid, uten på forhånd å ha mottatt særskilt ordre om det (se pkt. 8 a).
- Plikt til å mobilisere. Uten nærmere ordre skal militære sjefer som får kjennskap til at et væpnet angrep har funnet sted i sitt "kommandodistrikt", straks mobilisere alle underlagte enheter så raskt og effektivt som mulig, dog slik at forholdsordre fra nærmeste sjef skal

innhentes dersom dette er mulig uten å forsinke mobiliseringen (pkt. 9 og 10).

- Plikt til å fortsette forsvarskampen dersom regjeringen blir satt ut av spill. Dersom regjeringen blir satt ut av funksjon gjennom tilfangetakelse eller på annen måte, skal forsvarskampen fortsettes uavhengig av de ordre som blir utstedt i dens navn (pkt. 8 c).
- Plikt til å sikre mobiliseringen og de væpnede styrker mot femtekolonnister. Med "femtekolonnister" menes i instruksens nordmenn eller utlendinger som innenfor landet driver såkalt subversiv virksomhet, dvs. å arbeide for fremmed makt med ulovlig etterretningsvirksomhet, planlegging og gjennomføring av sabotasje, attentater og lignende (se pkt. 5). Når det gjelder tiltak mot subversjon, oppstiller instruksens også plikter i fredstid. Militære sjefer er både i fred og krig ansvarlig for sikringen av militært område mot femtekolonnister, og skal i fred og krig samarbeide med politiet og andre sivile myndigheter om dette "etter de bestemmelser som til enhver tid er gitt" (jf. pkt. 13 b og 13 d). Militære sjefer plikter med de midler de råder over å sikre mobiliseringen og de væpnede styrker mot femtekolonnister (jf. pkt. 13 c).

Hvis Norge blir utsatt for et væpnet angrep, kan altså norske styrker komme til å bli mobilisert og satt inn i kamp uten at regjeringen treffer noen særskilt beslutning om det. Å sammenkalle tropper og å begynne krig til landets forsvar, jf. Grunnloven § 26 første ledd, er en så viktige avgjørelser at det etter Grunnloven § 28 må anses som en beslutning som må treffes av Kongen i statsråd. Instruksens må imidlertid forstås som en forhåndsordre som Kongen i statsråd har full adgang til å gi etter konstitusjonen.

Dette betyr videre at dersom regjeringen ikke er satt ut av spill, skal ordre fra regjeringen følges, enten de utstedes før eller etter at et væpnet angrep har funnet sted. Og regjeringen må her være berettiget til å gi ordre om alle forhold knyttet til mobiliseringen samt å gi nærmere regler om maktanvendelse til de militære styrker, f. eks. om hvorledes de skal forholde seg overfor fremmed statsstyrker for ikke å unødige eskalere en spent situasjon.

Det er ikke tvil om at enkelte bestemmelser er foreldet organisasjonsmessig. For eksempel tales det om kommandosjefer i distriktene med henvisning til "DK, SK og LF-sjef" i tillegg til at instruksens definerer kommandodistrikt som "vedkommende Distriktskommando (DK), Sjøforsvarskommando (SK) og Luftkommando (LK)". Det kunne derfor tenkes at det ville være hensiktsmessig å gjøre instruksens organisasjonsmessig nøytral og å

oppdatere beskrivelsen av kommandostrukturen. Det er likevel lite som tyder på at definisjonene faktisk gjør at den enkelte befal/militære sjef har vanskeligheter med å forholde seg praktisk til instruksens materielle bestemmelser. Grunnsetningene for forsvarskampen (instruksens pkt. 8) er dessuten allerede organisasjonsmessig nøytrale.

Det kan hevdes at 'Plakaten på veggen' er en del av vår beredskapsarv som tilhører en svunnen tid basert på 9. april-scenariet, og som derfor bør endres eller oppheves. Jeg mener at instruksens relevans også i dag, og at bestemmelser av denne karakter må være langsiktige og uavhengige av skiftende sikkerhetspolitiske ramme-

betingelser. Selv om sannsynligheten for væpnet angrep fra fremmed stat mot Norge er liten, kan dette endre seg over tid. Instruksens relevans må også vurderes uavhengig av om den faktisk benyttes. Det er noe av beredskapsregelverkets egenkarakter, og instruksens kan således sammenlignes med store deler av den beredskapslovgivningen ellers som kommer til anvendelse i krig eller når krig truer. Instruksens symbolmessige verdi må heller ikke underkommuniseres. Instruksens er et synlig tegn på Forsvarets lojalitetsplikt og plikt til å stå imot anslag mot rikets selvstendighet og frihet med alle midler, og den – som navner tilsier – henger synlig på veggen i utallige kontorer og rom på alle nivåer i Forsvaret.

SPØRSMÅL NR. 1256

Innlevert 4. april 2018 av stortingsrepresentant Hårek Elvenes

Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Hvordan ser statsråden for seg at de som er vernepliktige i henhold til loven skal utnyttes til Norges beste i en krigssituasjon, og på hvilken måte skal de berørte informeres?»

BEGRUNNELSE:

En ny forsvarslov trådte i kraft 1. juli 2017. Loven opprettholder adgangen til å pålegge en svært stor del av befolkningen til tjeneste i det militære forsvaret. Selv om det i langtidsplanen for forsvarssektoren, Prop. 151 S (2015–2016) legges opp til å utnytte potensialet i en aktiv reserve mer enn tidligere, er forsvarsstrukturen ikke stor nok til å utnytte totalt antall vernepliktige.

Svar:

Verneplikten er en grunnlovfestet samfunnsordning med lange historiske tradisjoner og bred oppslutning i befolkningen. Den henter sin legitimitet fra den verdien den spiller for Forsvaret og samfunnet.

Grunnlovens § 119 første ledd fastslår at «Enhver statsborger er i alminnelighet like forpliktet til i en viss tid å verne om sitt fedreland, uten hensyn til fødsel eller formue.»

Det følger av dette at vernepliktens hensikt er vern av fedrelandet. Verneplikten er derved også nært knyttet til de av Forsvarets oppgaver som krever evne til nasjonalt forsvar, inkludert i en alliansesammenheng.

Når den nye forsvarsloven trådte i kraft 1. juli 2017 ble rammene for verneplikten i all hovedsak videreført slik de var i den gamle vernepliktsloven fra 1953. Rammene for vernepliktsordningen er i stor grad tidløse, men behovet for å pålegge norske borgere en tjenesteplikt varierer i tråd med forsvars- og sikkerhetspolitiske utviklingstrekk. Det har i lang tid vært bred politisk enighet om at Forsvarets behov skal ligge til grunn for antallet vernepliktige som innkalles til førstegangstjeneste. Langtidsplanen (Prop. 151 S (2015–2016)) og Stortingets behandling av denne bekrefter dette prinsippet. Forsvarets behov som dimensjoneringsgrunnlag er sentralt både for å unngå kostbar overproduksjon av kompetanse, og for å redusere belastningen samfunnet legger på de vernepliktige. Dette har vært et sentralt prinsipp for skiftende regjeringer.

Verneplikten skal sikre Forsvaret tilgang på nødvendig personell og kompetanse for å bemanne Forsvarets stående avdelinger og enheter. Dette gjøres direkte gjennom bemanning av stående vernepliktige avdelinger som Hans Majestet Kongens Garde og Grensevaktene, og indirekte ved at de vernepliktige utgjør rekrutteringsgrunnlaget for offiserer og spesialister som bemanner de helprofesjonaliserte avdelingene som f.eks. Telemark bataljon og Forsvarets spesialstyrker. Samtidig gir verneplikten også Forsvaret tilgang til en betydelig reserve av personell som kreves for bemanning av Forsvarets ikke-stående styrkestruktur, inkludert Heimevernet. Styrkestrukturen er tilpasset Forsvarets til enhver tid gjeldende behov. Verneplikten legger imidlertid grunnlaget for at styrkestrukturen

kan økes både i bredde og dybde når behovene endres. I utvidet betydning kan det derfor sies at verneplikten er en nasjonal beredskapsordning som ivaretar det grunnleggende og tidløse behovet for å skape sikkerhet for staten, befolkningen og samfunnet.

Regjeringen har gjennom langtidsplanen (Prop. 151 S (2015–2016)) og landmaktproposisjonen (Prop. 2 S (2017–2018)) foreslått en rekke endringer som vil modernisere og revitalisere verneplikten og dens betydning for den nasjonale beredskapen i krise og krig. Differensiering og en lengre førstegangstjeneste gir økt kampkraft og mer målrettet og kostnadseffektiv styrkeproduksjon. Fordeling av de vernepliktige over flere innrykk gir økt kontinuitet og bedre operativ evne. Egne utdanningsavdelinger bidrar til at de operative avdelingene kan gjennomføre operasjoner året rundt. En aktiv reserve styrker beredskapen og legger til rette for robusthet og eskaleringsmuligheter. I sum vil disse endringene bidra til å styrke kompetansen til de vernepliktige og deres forutsetninger for å løse de mest krevende oppgavene nasjonen vil kunne stå overfor i en krigssituasjon.

Forsvaret har allerede i dag et helhetlig system som ivaretar dagens bruk av reserver, herunder rammer og ru-

tiner for varsling og innkalling av vernepliktige ved styrkeoppbygging og operasjoner. Dette innebærer blant annet at alle personer som er styrkedisponert i Forsvarets styrkestruktur blir varslet om dette ved at de blir tilsendt et disponeringskort. Personell som tjenestegjør i Forsvaret skal i tillegg informeres om disponeringen av tjenestegjørende avdeling. Disponeringskortet inneholder informasjon om rettigheter og plikter som disponeringen medfører, og pålegger den enkelte å orientere Forsvaret om alle forhold som er viktig når det gjelder disponeringen, inkludert endring av kontaktinformasjon. Det er i tillegg lagt opp til et supplerende varslingssystem ved hjelp av tekstmelding, e-post og telefon, dersom det er behov for hurtig varsling.

Dagens system for bruk av reserver har sitt grunnlag i lov og plenarvedtak og gjennomføres i direktiver og planverk for styrkeoppbygging. Forsvaret gjennomgår nå systemet på oppdrag fra Forsvarsdepartementet. Dette gjøres på bakgrunn av den sikkerhetspolitiske situasjonen og den pågående moderniseringen av verneplikten. Arbeidet er forventet slutført før sommeren og vil deretter bli behandlet av Forsvarsdepartementet. Eventuelle behov for justeringer i lov og plenarvedtak mv. vil bli fremmet Stortinget på vanlig måte.

SPØRSMÅL NR. 1257

Innlevert 4. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 11. april 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Barn har en lovfestet rett til samvær med begge foreldre, også når de bor hver for seg. Foreldrene har gjensidig ansvar for at samværsretten blir oppfylt.

Hva er grunnlaget for fastsettelse av samværsklasse for barnebidrag for avtalt/fastsatt samvær eller faktisk samvær, både i tilfeller der det er bidragsyter som ikke følger opp samvær, og i tilfeller der det er bidragsmottaker som saboterer det avtalte samværet?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har fått en henvendelse der samværet er fastsatt ved dom, men der bidragsmottaker saboterer samværet som er fastsatt, samtidig som hun har fått innvilget fullt barnebidrag av NAV.

Fra rettsforliket om fordeling i november 2016, har far til barnet samarbeidet med barnevern og familiekon-

tor uten resultat. Retten har stilt krav om at alt skal være prøvd før de vil behandle bruk av tvangsbot.

Far stiller seg undrende til at NAV gir en part fullt bidrag, selv om parten har inngått et rettslig bindende forlik. I slike tilfeller vil denne parten ha mindre interesse for å overholde avtalen, og dermed ivareta barnets lovfestede rett til samvær.

Svar:

Det er bred enighet om at det er viktig for barn å ha så god kontakt som mulig med begge foreldrene sine, selv om de ikke lever sammen. Dette er også utgangspunktet i barneloven, som sier at barnet har rett til samvær med begge foreldrene sine. Samvær medfører utgifter for den bidragspliktige, og reglene om barnebidrag prioriterer at den bidragspliktige kan dekke disse utgiftene før barnebidraget fastsettes. Samværsfradraget fastsettes på bakgrunn av muntlig eller skriftlig avtalt samvær eller offentlig fastsatt samvær. Størrelsen på fradraget utgjør et fast beløp for fire

alternative samværsklasser etter hvor mye samvær det er, og med ulik sats i forskjellige aldersgrupper.

Samværsfradraget skal dekke de utgiftene den bidragspliktige har under samværet, og som bidragsmottakeren samtidig sparer. Utgiftene "følger" med andre ord barnet, og utgiftene som inngår i samværsfradraget korresponderer med de utgiftene som inngår i barnets underholdskostnad. Dersom det ikke er samvær, er det heller ikke samværsutgifter, og det gis ikke fradrag i barnebidraget. Den eneste vurderingen som foretas i forbindelse med beregningen av barnebidraget er følgelig om det er samvær eller ikke, og ikke hva som er årsaken til at det er lite eller ikke noe samvær. Dette følger av formålet med reglene om barnebidrag som er å sikre barnets behov for forsørgelse. Det er videre fastslått i barneloven at ingen kan gi avkall på den retten barnet har til forsørgelse. Det betyr at barnet har krav på forsørgelse fra begge foreldrene sine uavhengig av hvor barnet måtte bo eller oppholde seg, og uavhengig av forholdet mellom foreldrene og ev. uenigheter om samvær.

Jeg er opptatt av å sikre begge foreldrene muligheten til å være sammen med barna sine etter samlivsbrudd. Det er derfor nødvendig og viktig å ha regler som sørger for at avgjørelser etter barneloven respekteres og følges opp. Det er i tillegg viktig å legge til rette for at samarbeidet mellom foreldre i delte familier styrkes. Godt samarbeid vil i de fleste tilfeller gi grunnlag for gode og varige løsninger mellom foreldrene, til beste for barnet. Jeg viser i denne sammenheng til lovendringene i barneloven som trådte i kraft 1. januar 2018, jf. Prop. 161 L (2015-2016) Endringer i barnelova mv. (likestilt foreldreskap) og Innst. 195 L (2015-2016), som skal bidra til etterlevelse av avgjørelser om samvær. Reglene om tvangsbortsettelse ved samværshindring er klargjort og forenklet, og innkrevningen er effektivisert ved at ansvaret er flyttet fra namsmannen til Statens Innkrevningssentral (SI). Det er videre i større grad tilrettelagt for frivillig oppfyllelse av samværet også i saker om samværshindring. Det er derfor innført nye regler om mekling også i disse sakene. Det er et mål at dette skal redusere konfliktnivået og forebygge hindring av samvær, samtidig som det gir grunnlag for god dialog mellom foreldrene.

SPØRSMÅL NR. 1258

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Solfrid Lerbrekk

Besvart 12. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ifølge Statistisk sentralbyrå var om lag 2 millioner nordmenn innom sykehus i 2017. Ikke alle trenger en sykehusseng ved besøket, men siden 1964 har vi sett en nedgang i sykehussenger fra ca. 34 000 til om lag 14 000. Av disse 14 000 er ca. 4000 satt av til rehabilitering, og antallet sengeposter er stadig under press.

Hvordan vurderer helseministeren behovet for sengeposter i rehabiliteringssektoren opp mot den fremtidige oppgavedelingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten?»

BEGRUNNELSE:

Helse Stavanger planlegger i disse dager bygging av et nytt sykehus i det som kalles SUS2023. I den forbindelse skal man spare betydelige summer over driftsbudsjettet, og det er satt i gang ulike konsekvensutredninger, blant annet om nedlegging av rehabiliteringsposten 2 Øst ved Egersund sykehus.

Rehabiliteringsposter legges ned over hele landet, og utviklingen er bekymringsverdig. Oppgavedelingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten fordrer kommuner som er i stand til å ta en god del av jobben med både hverdags- og døgnrehabilitering. Rehabilitering er en ekstremt kompleks og tidkrevende prosess, som krever tverrfaglig arbeid. Per i dag er mange kommuner ikke i stand til å ta over dette ansvaret, og løsningen med såkalte ambulante rehabiliteringsteam vil muligens ikke dekke det behovet som oppstår når sengeposter legges ned. Kjøp av kapasitet, for eksempel hos private ideelle aktører, vil også være risikabelt ettersom flere tilbydere forutsetter en viss grad av egenhjelpethet hos pasientene. Når pasienter trenger innlegging, må tilbudet være rigget tilsvarende.

En tilleggseffekt av denne nedleggingstrenden er at en fjerner viktige læreplasser, ettersom praksis ved sengeposter er en forutsetning for læretiden innen helsesektoren. Hvordan sikrer vi adekvat lærepraksis for lærlinger i helsesektoren dersom vi ikke kan tilby nok sengeposter?

Kort oppsummert: Er vi i ferd med å bygge ned nødvendig sengepostkapasitet i rehabiliteringssektoren, og bør man ta et steg tilbake for å vurdere hvorvidt oppgavedelingen mellom kommune- og spesialisthelsetjenesten får utilsiktede konsekvenser?

Kilder:

<https://www.ssb.no/helse/artikler-og-publikasjoner/4-av-10-nordmenn-innom-sykehus-hvert-ar>

<https://helsedirektoratet.no/retningslinjer/rehabilitering-habilitering-individuell-plan-og-koordinator/seksjon?Tittel=ambulante-tjenester-i-habilitering-8196>

Svar:

Det har vært en sterk reduksjon i sykehussenger de siste tiårene. Dette skyldes mange forhold. Viktigst er den faglige utviklingen innen de fleste fagområder, med for eksempel bedre akuttbehandling, bedre medisiner for revmatiske tilstander og en rekke andre sykdommer, og mer skånsomme kirurgiske inngrep. Sengekapasiteten er også redusert på grunn av styrket kompetanse i kommunehelsetjenesten. Mange pasienter kan skrives ut tidligere og følges opp av fastlege, fysioterapeut og hjemmesykepleie. Endret sengebehov er i stor grad en følge av medisinsk utvikling, og av et faglig begrunnet ønske om at mer av behandlingen skjer i hjemmet og hjemkommunen.

Jeg er samtidig enig med representanten Lerbrekk i betydningen av å følge med på utviklingen, spesielt i fagområder utenfor "blålysmedisinen". Rehabilitering er et fagområde hvor store pasient- og brukergrupper som ikke har behov for spesialisert kompetanse bør få sitt tilbud i hjemkommunen. Men regjeringen har gitt en tydelig føring for overføring av oppgaver fra spesialisthelsetjenesten til kommunene som er relevant for fagområdet rehabilitering. I de siste årenes oppdragsdokumenter til de regionale helseforetakene har jeg presisert at omstilling av spesialisthelsetjenester som berører kommunene, ikke skal gjennomføres før kommunene er i stand til å håndtere de nye oppgavene.

Statistikk fra Helsedirektoratet viser en reduksjon i antall pasienter som mottar rehabilitering i sykehusene, og en liten vekst i private rehabiliteringsinstitusjoner som har avtale med regionale helseforetak. Det er en vekst i antall personer som mottar rehabiliteringstiltak både i og utenfor institusjon i kommunene.

Representanten Lerbrekk stiller spørsmål om sengepostkapasiteten. Det er viktig å presisere at antall senger alene ikke gir et riktig bilde av kvaliteten på rehabiliteringstilbudet. Poliklinisk behandling, dagbehandling og ambulant virksomhet er bygget opp i de fleste helseforetak. Innretningen og den faglige kvaliteten på rehabilit-

eringen er også endret, slik at sluttresultatet er bedre for pasienten selv om liggetiden er kortere.

Rehabilitering etter hjerneslag illustrerer denne kvalitetsutviklingen. Hjerneslag er en av de hyppigste årsakene til død og funksjonshemming. På grunn av ny og bedre akuttbehandling vil flere overleve hjerneslag, og flere vil leve med følgene av hjerneslaget og ha behov for rehabilitering.

Tidligere ble det vist forsiktighet med mobilisering og rehabilitering i tidlig fase etter slaget. Nå er det dokumentert at rehabilitering i tidlig fase er av stor betydning for langtidsprognosen, og rehabiliteringen starter ofte allerede de første døgn på slagenheten.

Mange pasienter får mulighet for et bedre og mer aktivt liv gjennom rehabiliteringstiltakene.

Hjerneslagbehandlingen kan illustrere at innholdet i rehabiliteringstilbudet er viktigere enn antall dager pasienten er i en sykehusseng.

Avveiningene om hva som skal være kommunens ansvar og hva som skal være spesialisthelsetjenestens ansvar må skje lokalt. Derfor inngår rehabilitering i de lovpålagte samarbeidsavtalene som er inngått mellom spesialisthelsetjenesten og kommunene. De regionale helseforetakene informerer om at mange helseforetak har etablert et godt samarbeid med kommunene, men at noen helseforetak og kommuner må samordne seg bedre for å sikre oppfølging av inngåtte avtaler og et godt tilbud til pasientene.

Jeg vil følge opp at de regionale helseforetakene samarbeider med kommunene om endringer i tilbudet til pasienter med behov for rehabilitering.

SPØRSMÅL NR. 1259**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Øystein Langholm Hansen****Besvart 12. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«NTP for inneværende periode sier følgende: «Ved Florø Lufthavn vurderer Avinor å utvide terminalområdet og antallet flyoppstillingsplasser i planperioden».

Vil samferdselsministeren bidra til at dette arbeidet starter opp snarlig?»

BEGRUNNELSE:

Lavkonjunkturen offshore har redusert trafikken ved Florø Lufthavn. Det har imidlertid vært en stor økning i trafikken i årets to første måneder. I februar var trafikkøkningen på mer enn 9 prosent. Det er ingen statlige innkjøp av flyruter ved Florø, og det er derfor viktig at fasilitetene blir bedret, slik at den økte trafikken kan produseres på en god måte! Veksten ved lufthavna vil være kraftig i årene som kommer, og lufthavnen bør rustes opp for at de reisende skal oppleve at lufthavnen er godt rigget for både flyselskap, ordinære passasjerer og reisende til offshoreinstallasjoner.

Svar:

Avinor AS er et statsaksjeselskap der det tilligger styret og ledelsen i selskapet å beslutte hvilke investeringer som skal gjennomføres på lufthavnen og når dette skal skje. Spørsmålet er derfor forelagt Avinor.

Avinor viser til at behovet for nye investeringer kontinuerlig vurderes opp mot utviklingen i trafikken på Florø lufthavn. Avinor har over tid arbeidet med å utvide antall flyoppstillingsplasser på lufthavnen. Antall oppstillingsplasser for helikopter er utvidet fra to til tre selv om det per i dag bare er ett offshorehelikopter fast stasjonert på lufthavnen. Drivstoffanlegget ved lufthavnen er i vinter blitt flyttet for å gjøre det mulig å øke antall flyoppstillingsplasser fra tre til fire, selv om det per i dag er to fly som trafikkerer lufthavnen med dagens ruteproduksjon.

Når det gjelder utvidelse av terminalområdet, viser Avinor til at det arbeides med å avklare behovet for blant annet hangar for nye redningshelikoptre. Dette må avklares før planarbeidet for terminalutvidelse kan tas videre, og Avinor forventer at nødvendige avklaringer vil foreligge i løpet av året.

SPØRSMÅL NR. 1260**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 13. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Kor mykje koster det å administrere pasientreiser, brutt ned på kvar enkelt helseforetak?»

Svar:

Vi har innhentet informasjon om kostnadene med å administrere pasientreiseordningen ved de enkelte helseforetakene. Disse fremkommer i tabellen under og er også inndelt etter reiser med og uten rekvisisjon.

Det er to former for pasientreiser, reiser uten rekvisisjon og reiser med rekvisisjon. Reiser uten rekvisisjon vil si at pasienten planlegger, gjennomfører og betaler reisen

på egen hånd, og i etterkant av reisen søker om refusjon, enten digitalt på helsenorge.no, eller gjennom en søknad på papir.

Reiser med rekvisisjon bestilles av helseforetaket. Ordningen er for pasienter som enten av helsemessige årsaker trenger en rekvisisjon, eller som bor slik til at de ikke kan komme seg til og fra behandling med offentlig transport eller egen bil. Pasienten betaler egenandel og transportøren sender faktura direkte til helseforetaket.

Under tabellen er det tatt med enkelte forklaringer. Med administrasjonskostnader menes lønnskostnader og øvrige driftskostnader.

Helseforetak	Reiser med rekvisisjon Prognose 2017*	Reiser uten rekvisisjon** Prognose 2017*
St Olavs hospital	7 518 000	605 000
Helse Møre og Romsdal	10 299 000	11 176 877
Helse Nord-Trøndelag	5 546 333	150 000
Helse Midt-Norge	23 363 333	11 931 877
Helse Stavanger	11 936 619	507 735
Helse Fonna	4 646 870	237 015
Helse Bergen	21 725 321	769 305
Helse Førde	4 685 600	7 420 596
Helse Vest	42 994 410	8 934 651
Universitetssykehuset Nord-Norge	8 072 850	901 587
Finnmarkssykehuset	4 687 970	35 529
Nordlandssykehuset	7 512 540	596 142
Helgelandssykehuset	7 045 268	10 908 840
Helse Nord	27 318 628	12 442 098
Sykehuset Innlandet	13 926 000	18 491 798
Oslo og Akershus universitetssykehus	34 027 042	0
Sykehuset Østfold	5 300 234	0
Vestfold og Telemark sykehus	11 844 138	97 357
Vestre Viken	10 963 900	0
Sørlandet sykehus	9 716 501	0
Helse Sør-Øst	85 777 816	18 589 155
Pasientreiser HF	64 613 000***	103 573 000
Totalt	244 067 187	155 470 781

* Prognosen er basert på faktiske tall januar-september, samt estimat for oktober-desember 2017.

** Reiser uten rekvisisjon ble i 2017 behandlet ved ett kontor per helseregion.

*** Pasientreiser HF har kostnader til administrasjon av reiser med rekvisisjon fordi helseforetaket driver datasystemene som brukes her, samt har andre støttefunksjoner for helseforetakene. Beløpet omfatter lønnskostnader, avskrivnings- og driftskostnader samt kostnader til vedlikeholdsavtaler.

SPØRSMÅL NR. 1261**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Hadia Tajik****Besvart 13. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Dersom personer bak ein mobilapplikasjon som administrerer bilkøying/ -henting tek betalt, vil dei då kunne definerast som ein drosjesentral?»

Svar:

Begrepet drosjesentral har ingen legal definisjon. Den viktigste oppgaven til en drosjesentral er å formidle transport med drosje til kjøpere av persontransport. Etablering av drosjesentraler krever tillatelse av løyvemyndigheten, og vedtekter for sentralens organisasjon og drift skal godkjennes av løyvemyndigheten. Det legges derfor til grunn at organisert formidling av løyvepliktig persontransport med drosje må skje gjennom godkjent drosjesentral. Flere av de etablerte drosjesentraler har selv tatt i bruk mobilapplikasjoner i sin formidling av drosjetjenester.

Dersom det formidles persontransport som drives mot vederlag uten påkrevd drosjeløyve, vil den som for-

midler transporten kunne rammes av straffelovens medvirkningsbestemmelse, uavhengig av transporten formidles via nett eller mobilapplikasjon og det er heller ikke avgjørende om det tas betalt for formidlingen.

Det er ikke satt noen krav til, eller forbud mot formidling av persontransport med personbil som ikke er løyvepliktig. Etter en endring i yrkestransportloven § 20 med virkning fra 1. januar 2018 er såkalt samkjøring med personbil blitt fritatt for krav til løyve, dersom vederlaget for transporten ikke overstiger passasjerenes forholdsmessige andel av transportkostnadene. Markedsføring/ formidling av slike transporttilbud kan fritt organiseres gjennom en nettportal og/eller ved bruk av mobilapplikasjoner. Det vil ikke være i strid med yrkestransportlovgivningen om det tas betalt for formidling av transporter som faller innenfor de rammene som yrkestransportloven § 20 trekker opp.

SPØRSMÅL NR. 1262**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Mani Hussaini****Besvart 12. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete endringer til dagens situasjon har statsråden ønsker om å gjennomføre i den videregående skolen når det gjelder å ta i bruk digitale læremidler?»

BEGRUNNELSE:

Verden går fremover og det gjør også skolen. Likevel ligger skolen alt for langt tilbake på bruk av digitale læremidler. Dette gjelder særlig i den videregående skolen. Skolen består fortsatt mye av tavle, penn og papir.

Svar:

Tavle, penn og papir vil nok fremdeles være en del av skolehverdagen, men det vil også nettbrett, digitale flater, interaktive undervisningsopplegg og tilpasset under-

visning i digitale verktøy og læremidler. Digitalisering i skolen er viktig for å ruste elevene til en digital hverdag, og et arbeidsliv som stiller krav til digital kompetanse. Samtidig må vi benytte de mulighetene som ligger i teknologien til å skape enda bedre tilpasset undervisning, spennende og nyskapende undervisningsopplegg og økt læringsutbytte. Det er avgjørende at vi i spørsmål rundt digitalisering i skolen også har elevenes læring og læringsmiljø som hovedmål, digitaliseringen er et viktig virkemiddel.

Regjeringen har lagt fram en digital strategi for grunnskolen og videregående opplæring med målsettinger om hvor vi skal være i 2021. Målene knytter seg til elevens læring og skolens innhold, til læremidler, til kompetanse i skolen og til infrastruktur. Skolen skal legge et godt grunnlag for videre digitalisering av samfunnet og til at elevene blir kompetente brukere av digitale tjenester og hjelpemidler.

I forbindelse med fagfornyelsen, som skal tre i kraft i 2020, vil det bli behov for oppdaterte og til dels helt nye læremidler som er tilpasset de nye læreplanene. I arbeidet med fornying av læreplanverket for Kunnskapsløftet skal digitale ferdigheter som grunnleggende ferdighet videreutvikles. Fagfornyelsen omfatter også læreplanene i fellesfagene (norsk, engelsk, matematikk, naturfag og kroppsøving) i videregående opplæring.

I arbeidet med digitale læremidler legger regjeringen vekt på å stimulere til læremidler av god kvalitet og læremidler som utnytter potensialet som ligger i det digitale. Stortinget har i 2018 bevilget 50 millioner kroner til en nasjonal ordning for digitale læremidler. Kunnskapsdepartementet arbeider nå med å finne best mulig innretning på disse midlene, og vil komme tilbake til dette i forbindelse med revidert nasjonalbudsjett 2018.

I digitaliseringsstrategien tar regjeringen til orde for at det også i framtiden skal være grunnlag for både kommersielle og offentlig finansierte læremidler. Det frie læremiddelmarkedet er en forutsetning for innovasjon og mangfold i læremidler. Det er skoleeier som er ansvarlig for hvilke læremidler som tas i bruk i opplæringen, og som må stille krav til de læremidlene som anskaffes. Regjeringen vil ikke regulere dette markedet, men ønsker å bidra med tiltak som kan stimulere til økt kvalitet både på tilbuds- og etterspørselssiden. Vi ønsker å legge til rette for

gode valg av læremidler og for at det utvikles læremidler av høy kvalitet.

For å kunne utnytte digitale læremidler og systemer på en god måte må det også sikres løsninger for god håndtering av informasjonssikkerhet, personvern og dataflyt mellom skoleeier og læremiddelprodusentene. Derfor ønsker regjeringen å prioritere videreutvikling av Feide 2.0 (Dataporten) som fellesløsning for sektoren. Feide 2.0 er et godt eksempel på at infrastruktur og digitalt innhold henger nøye sammen.

Lærernes kompetanse er en viktig forutsetning for å lykkes med å utvikle en skole som utnytter mulighetene, men også håndterer utfordringene digitaliseringen representerer. Derfor har vi opprettet flere nye videreutdanningstilbud som vil bidra til at flere lærere kan få bedre digital kompetanse. Det nye videreutdanningstilbudet i profesjonsfaglig digital kompetanse er fra høsten 2018 tilgjengelig for lærere i grunnskolen, men vil bli utvidet til å omfatte faginnhold for lærere i videregående opplæring. Vi har også utviklet et videreutdanningstilbudet i programmering for lærere. Vi ser at også skoleeierne, kommuner og fylker, er opptatt av digitalisering og vektlegger kompetanseheving på dette området.

Vi må samtidig anerkjenne at skoleeierne har ulike behov og at det derfor må legges til rette for lokale prioriteringer i skoleeierens arbeid med planlegging og gjennomføring av bedre og økt bruk av digitale læremidler.

SPØRSMÅL NR. 1263

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande

Besvart 13. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie

Spørsmål:

«Hvilke geografiske områder dekker de 7 arbeidslivskriminalitetssentrene, og hvilke ressurser har de tilgjengelig?»

BEGRUNNELSE:

Ber om at geografisk ansvar og ressursene synliggjøres for hvert av de syv sentrene.

Sosial dumping og arbeidslivskriminalitet er et stort og voksende problem. Det er opprettet syv arbeidslivskriminalitetssentre. Arbeiderpartiet mener det er avgjørende at hele landet dekkes av arbeidslivskriminalitetssentre, samt at sentrene har nok ressurser tilgjengelig til oppgavene de blir tildelt.

Svar:

Arbeidslivskriminalitet er en betydelig utfordring i deler av arbeidslivet. Kriminelle aktører utvikler stadig nye metoder for å kunne fortsette sine ulovlige aktiviteter. Ofte er det helt avgjørende at etater samarbeider for å ta de kriminelle. Et sentralt tiltak i regjeringens strategi mot arbeidslivskriminalitet er å videreutvikle et forpliktende og koordinert samarbeid mellom Arbeidstilsynet, NAV, politiet og Skatteetaten. For å legge bedre til rette for et slikt etatssamarbeid har regjeringen siden 2015 etablert 7 arbeidslivskriminalitetssentre. Arbeidslivskriminalitetssentrenes plassering og organisering er basert på etatens samlede erfaringer og faglige vurderinger.

Det er viktig at innsatsen settes inn der det er størst risiko for arbeidslivskriminalitet. Etter innspill fra etatene

er det etablert arbeidslivskriminalitetssentre i Bergen, Stavanger, Oslo, Kristiansand, Trondheim, Tønsberg og Bodø. I tillegg til arbeidslivskriminalitetssentrene er det også etablert samarbeid mellom Arbeidstilsynet, NAV, politiet, Skatteetaten og andre myndigheter andre steder i landet uten at etatene er fast samlokalisert. For eksempel ble det inngått en samarbeidsavtale for Møre og Romsdal i januar 2017, der også skatteoppkreverne og Statens vegvesen inngår i samarbeidet.

I 2017 har de samarbeidende etatene arbeidet med å utvikle en felles styringsmodell for arbeidslivskriminalitetssentrene. Dette arbeidet ble ferdigstilt høsten 2017 og modellen er i ferd med å implementeres. Formålet med en felles styringsmodell er å målrette og effektivisere etatenes innsats mot arbeidslivskriminalitet gjennom en

mer enhetlig organisering. Dette skal gjøres blant annet ved å fastsette bemanning fra hver enkelt etat og etablere felles retningslinjer for hvordan saker skal behandles i samarbeidet og følges opp i "linjen" i hver enkelt etat.

Arbeidslivskriminalitetssentrene skal først og fremst legge til rette for mer synlighet fra etatene og opplevd oppdagelsesrisiko for aktørene, blant annet gjennom kontroller og aksjoner ute på arbeidsplassene. Hvilke oppgaver som skal løses av arbeidslivskriminalitetssentrene og linjen i etatene er derfor viktig, og ved vurdering av ressurser må dette sees i sammenheng.

For å gi en framstilling av operative ressurser og geografiske områder som arbeidslivskriminalitetssentrene dekker slik stortingsrepresentant Grande ber om, viser jeg til tabellen nedenfor (tall pr. mars 2018).

Tabell: Arbeidslivskriminalitetssentre, operative ressurser og geografisk nedslagsfelt

Arbeidslivskriminalitetssenter	Operative ressurser fra de fire etatene (antall årsverk)	Geografisk nedslagsfelt
Bergen	14	Hordaland
Stavanger	17	Sør-Rogaland*
Oslo	24	Oslo og Akershus
Kristiansand	11	Aust-Agder og Vest-Agder
Trondheim	15	Trøndelag
Tønsberg	25	Vestfold, Telemark og Buskerud
Bodø	9,5	Nordland

** Da arbeidslivskriminalitetssenteret i Stavanger ble etablert i 2015, var det to forskjellige politidistrikt i Rogaland, ett i sør og ett i nord. Nå dekker det nye Sør-Vest politidistrikt hele Rogaland og Sunnhordland. Etatene vil derfor vurdere en endring mht nedslagsfeltet for arbeidslivskriminalitetssenteret i Stavanger.*

Arbeidslivskriminalitetssentrene i Tønsberg og Bodø dekker relativt store geografiske områder og har derfor valgt i tillegg å etablere enkelte operative grupper som geografisk har tilhold andre steder enn på selve senteret, men som samarbeider med senteret. Eksempelvis er det etablert en operativ gruppe i Telemark og en operativ gruppe i Buskerud, i tillegg til operativ gruppe i Vestfold som sitter på arbeidskriminalitetssenteret i Tønsberg. Ressursene i Tønsberg og Bodø gjengitt i tabellen ovenfor omfatter derfor også ressurser i de tre operative gruppene.

Det presiseres at de operative ressursene i tabellen over er kun fra Arbeidstilsynet, NAV, politiet og Skatteetaten. I tillegg er Skatteoppkreverne en sentral samarbeidspart og ressursleverandør i nesten alle arbeidslivskriminalitetssentrene. I Oslo og Trondheim deltar i tillegg Tolletaten med noen ressurser inn i senteret. I Bodø er Fiskeridirektoratet en fast samarbeidspart. Også andre relevante myndigheter samarbeider med arbeidslivskriminalitetssentrene, blant annet Mattilsynet, Statens vegvesen, El-tilsynet med flere.

I tillegg til de operative ressursene i tabellen ovenfor kommer også deltakere fra lokal koordineringsgruppe, herunder koordinator for lokal koordineringsgruppe. Alle arbeidslivskriminalitetssentre har en lokal koordineringsgruppe som skal koordinere og lede arbeidet slik at innsatsen i senteret understøtter måloppnåelse. Gruppen skal også koordinere samarbeidet mellom arbeidslivskriminalitetssenteret og linjen i hver etat slik at arbeidet i senteret blir en integrert del av etatenes øvrige arbeid mot arbeidslivskriminalitet.

Etatenes felles årsrapport om innsatsen mot arbeidslivskriminalitet i 2017 viser at deres innsats ved arbeidslivskriminalitetssentrene førte til betydelige resultater. De anslår selv at 56 aktører ble satt ut av stand til å fortsette sin virksomhet, og at 425 aktører fikk sin kapasitet redusert. Om lag 3 400 virksomheter ble kontrollert. Samarbeidet har gitt etatene anledning til å sette kriminelle aktører ut av spill eller redusere deres kapasitet vesentlig.

SPØRSMÅL NR. 1264**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 17. april 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen****Spørsmål:**

«Hvorfor blir takstene i maksimalprisforskriften for drosjenæringa økt med bare 0,91 prosent, når det er nødvendig med en økning på 1,82 prosent for å dekke inn kostnaden ved økning av den lave merverdiavgiftssatsen på 2 prosentpoeng?»

Svar:

Den lave merverdiavgiftssatsen ble med virkning fra 1. januar 2018, endret fra 10 til 12 prosent. Konkurransetilsynet fulgte vanlig praksis, som er å justere maksimalprisene i forskrift om takstberegning og maksimalpriser med halvparten av avgiftsøkningen. Takstene ble derfor justert med 0,91 prosent fra 15. februar 2018.

Første gang problemstillingen med fordeling av avgifter mellom drosjeleverandører og kundene deres ble vurdert av Konkurransetilsynet var i 2004, da persontransport ble pålagt å regnskapsføre utgående merver-

diavgift. Tilsynet valgte da å fordele avgiften likt mellom leverandør og kunde, ved å heve maksimalprisene med halvparten av avgiftssatsen.

Begrunnelsen for at maksimalprisen ikke ble hevet tilsvarende hele avgiftssatsen, er at kostnaden ved innføring av en avgift i et marked normalt vil deles mellom avgiftspliktig leverandør og dens kunder. Dette gjelder selv om avgiften faktureres ut til kunde, siden selgeren normalt ikke kan heve prisen like mye som avgiften, uten å selv påføres et tap. Det er de konkrete økonomiske forholdene i den aktuelle bransjen som avgjør hvordan avgiften fordeles mellom leverandør og kunde. For Konkurransetilsynet er det i praksis vanskelig å ha sikker kunnskap om disse forholdene, for eksempel om hvordan tilbud og etterspørsel av drosjetjenester påvirkes av prisendringer. Derfor har tilsynet valgt å fordele avgiftsøkningen likt mellom tilbyderne og konsumentene. Denne tilnærmingen er videreført ved justering av maksimalprisene for drosjer ved senere endringer av lav mva-sats.

SPØRSMÅL NR. 1265**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Lise Christoffersen****Besvart 16. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Norge er et velferdssamfunn der mange har god økonomi, men mange sliter også med å få endene til å møtes, blant annet en del uføretrygdede.

Har statsråden en oversikt over hvor mange uføretrygdede, herunder dem med stønad som “ung ufør”, som har en svakere økonomi enn det staten selv definerer som minstesatser for en akseptabel levestandard, og hva gjør regjeringen i tilfelle for å rette opp i disse forholdene?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget har ved flere anledninger diskutert uforutsette virkninger av uføreforamen, blant annet konsekvenser

av økt bruttoinntekt for bostøtte og egenandeler på ulike tjenester. Det finnes ulike tilskuddsordninger og skjeringsregler, men de er spredt på mange lovverk i flere sektorer og er krevende å få oversikt over.

I følge tall fra Norsk Forbund for Utviklingshemmede (NFU) vil personer med utviklingshemming og/eller andre store medfødte funksjonsnedsettelse kunne ha en svært stram økonomi. Det vises til eksempler på personer med stønad som “ung ufør”, som gir ca. 17.200 kr utbetalt pr. mnd. Husleie i kommunale bofellesskap varierer, men kan komme opp i både 10.000 og 13.000 kr. Etter uføreforamen er inntekten deres stort sett for høy til å komme inn under Husbankens bostøtteordning. Mange av husleiene er dessuten for høye til å kunne dekkes. Personer med ytelse som “ung ufør” kan dermed ha en økonom-

isk situasjon som er strammere enn det som defineres i statlige veiledende retningslinjer for økonomisk stønad (rundskriv A-1/17).

I følge NFU blir det også stadig vanligere at kommuner benytter egenandeler for omsorgstjenester. Egenandelsforskriften åpner for egenandeler for dem med inntekt over 2G, og som mottar omsorgstjenester utover personlig pleie og egenomsorg. Alle med “ung ufør” kom over inntektsgrensa etter uførereformen. Egenandelen skal likevel ikke være høyere enn at vedkommende beholder tilstrekkelig til å dekke personlige behov og forsørgeransvar, men “tilstrekkelig” er ikke definert.

I forskrift om livsoppholdssatser ved utleggstrekk og gjeldsordning er beløpet for enslige nå kr. 8. 463 pr, mnd., når bokostnader holdes utenfor. Veiledende sats for en enslig etter rundskriv A-1/17 er pr. 1. januar 2018 kr. 6.050. Da er utgifter til bolig, strøm, oppvarming, forsikring, innbo og utstyr ikke inkludert i de veiledende satsene.

Det ser med andre ord ut til at mange uføre, herunder personer med stønad som “ung ufør», kan ha en økonomi som er svakere enn det ulike statlige normer setter som minimum. Når man også pålegges egenandeler for kommunale omsorgstjenester, som i tillegg kan ha blitt høyere som følge av uførereformen, blir situasjonen enda vanskeligere for mange.

Svar:

Jeg er enig med representanten Lise Christoffersens beskrivelse av Norge som et velferdssamfunn. Vi har høy sysselsetting og lav arbeidsledighet. Det er mange som deltar i arbeidslivet og velstanden er jevnere fordelt enn i de fleste andre land. Sammenliknet med andre land har vi små inntektsforskjeller. Jeg oppfatter det slik at det er en bred politisk enighet om at virkemidler og velferdsordninger bør utformes slik at det skal lønne seg å arbeide. Samtidig skal inntektssikringsordningene gi økonomisk trygghet for de som ikke kan arbeide og for de som har lav inntekt.

Selv om Norge fortsatt har høy sysselsetting i internasjonal sammenheng, er det for mange som står utenfor arbeidslivet. Vi må arbeide kontinuerlig for å inkludere flere i arbeidslivet. Dette fordi utenforskap svekker velferdsstatens bærekraft, forsterker fattigdomsproblemene og gir oss varige integreringsutfordringer. Vi registrerer at enkelte grupper har særlige utfordringer med å komme seg i arbeid. Regjeringen har derfor satt ned et sysselsetningsutvalg som skal se på årsakene til den svake sysselsetningsutviklingen vi har bak oss og foreslå tiltak som kan bidra til at flere kommer i arbeid, at flere får utnyttet sin arbeidsevne, og at færre får unødig langvarige stønadsforløp eller faller utenfor arbeidslivet på en varig stønad. Utvalget vil gi viktige innspill til innsatsen for økt inkludering i arbeidslivet. I tillegg arbeider vi med inkluderingsdugnaden der personer med nedsatt funksjonsevne,

innvandrere og personer med “hull i CVen” vil bli viet spesiell oppmerksomhet.

Ettersom representanten spesielt nevner situasjonen til unge uføre, vil jeg innledningsvis kort presentere hovedtrekkene i regelverket for uføretrygd. Uføretrygd skal som kjent være en erstatning for bortfalt inntekt på grunn av uførhet, og den tilsvarer 66 prosent av tidligere inntekt. Personer uten tidligere inntekt eller med forholdsvis lav tidligere opptjening er imidlertid i tillegg sikret gjennom en minste årlig ytelse. Den tilsvarer 2,28 G (ordinær sats) for personer som lever sammen med ektefelle eller samboer, men likevel 2,33 G dersom uføretrygden er en omregnet uførepensjon. For andre tilsvarer den minste årlige ytelsen 2,48 G (høy sats).

Personer som er født uføre eller blir uføre i ung alder, har ofte ikke hatt mulighet til å prøve seg i arbeid. Disse får derfor en høyere ytelse enn andre uføretrygdede. Den høyere minsteytelsen gis til personer som har blitt uføre før fylte 26 år på grunn av en alvorlig og varig sykdom, skade eller lyte, og som er klart dokumentert. Sivilstand avgjør størrelsen på minsteytelsen som ung ufør. Nivået på den minsteytelsen for uføretrygd (ung ufør) på 2,66 G (kr 246 252 i 2016 og 249 066 i 2017) for gifte/samboende og 2,91 G for enslige (kr 269 396 i 2016 og 272 475 i 2017). Ved utgangen av 2017 var det 325 900 personer som mottok uføretrygd, hvorav 67 900 personer med stønaden “ung ufør”.

Representanten stiller spørsmål om det finnes oversikt over de med stønaden “ung ufør” som har en svakere økonomi enn det staten selv definerer som minstesatser for en akseptabel levestandard.

I Norge har ikke vi en klar definert inntektsgrense for fattigdom. Det er vanlig å bruke relativ lavinntekt som en indikator på fattigdom. Det tas da utgangspunkt i det generelle inntektsnivået i befolkningen. Lavinntektsgrensen settes i et bestemt forhold til medianinntekten, vanligvis 60 prosent eller 50 prosent av medianinntekten. Medianinntekten er den inntekten som deler befolkningen i to like store deler, der den ene halvparten har lavere inntekt enn medianinntekten og den andre halvparten har høyere inntekt. Inntektsbegrepet omfatter de fleste kontante inntekter husholdningene mottar, dvs. summen av alle yrkesinntekter, kapitalinntekter og offentlige stønader, fratrukket skatt. Informasjon om registrert inntekt bør imidlertid også sammenholdes med informasjon om andre faktorer som påvirker husholdningens økonomiske ressurser, men som ikke omfattes av inntektsbegrepet. Dette gjelder blant annet verdien av offentlige tjenester, hjemmeproduksjon og verdien av egen bolig. I Norge vil verdien av offentlige tjenester kunne ha stor betydning.

EU bruker 60 prosent av medianinntekten som indikator på andel personer i risiko for fattigdom («at-risk-of-poverty»). Som en indikator på fattigdom tas det her utgangspunkt i vedvarende lavinntekt målt som

gjennomsnittlig inntekt i en treårsperiode under en lavinntektsgrense satt ved 60 prosent av medianinntekten og ved bruk av EUs ekvivalensskala.

Siste tilgjengelig tall fra SSB viser at om lag 10 prosent av befolkningen (inkl. studenter) og 9 prosent (ekskl. studenter) har vedvarende lavinntekt i treårsperioden (2014-2016) ved bruk av EU-skala 60 prosent. I samme periode var det 9 prosent av de uføretrygdede (definert som at de mottok uførepensjon/-trygd alle tre årene) som hadde vedvarende lavinntekt, dvs. om lag samme andel av de uføretrygdede som av befolkningen som helhet. Uføretrygdede er med andre ord ikke overrepresentert i gruppen med vedvarende lavinntekt (de utgjorde om lag 7 prosent av de med vedvarende lavinntekt (ekskl. studenter)). Vi har imidlertid ingen informasjon om hvor mange av disse som mottok ytelse som “ung ufør”.

Dersom man legger til grunn OECD-skala 50 prosent (som har en lavere lavinntektsgrense enn EU-skala), viser SSB at 5 prosent av befolkningen (inkl. studenter) og 1 prosent uføretrygdede (2014-2016) har vedvarende lavinntekt. Etter denne målemetoden er det en klart mindre andel uføretrygdede med vedvarende lavinntekt enn i befolkningen som helhet.

Stønadene “ung ufør” ligger som nevnt noe høyere enn satsene for minste årlig uføreytelse for andre, fordi denne gruppen ikke har mulighet til å opparbeide trygderettigheter basert på arbeidsinntekt. Uføreordningen er dermed utformet for å ivareta disse særskilt.

Som nevnt innledningsvis har vi har formet inntektssikringsordningene slik at de skal gi økonomisk trygghet for de som ikke kan arbeide og de som over tid har lav inntekt. Økonomisk sosialhjelp er en stønad som gis til personer som ikke er i stand til å sørge for eget livsopphold eller fordi trygden ikke strekker til.

Vi har fått utarbeidet en rapport som viser at færre uføretrygdede supplerte uføretrygden med økonomisk sosialstønad sammenlignet med andre grupper i befolkningen. Rapporten viser at 3 prosent av uføretrygdmottakere supplerte trygden med sosialhjelp i 2015. Mens

mottakere av arbeidsavklaringspenger som supplerte med sosialhjelp utgjorde 9 prosent, utgjorde mottakerne av introduksjonsstønad og kvalifiseringsstønad som supplerte med sosialhjelp hhv. 39 og 43 prosent samme år.

Som den norske befolkning generelt kan noen med “ung ufør” havne i gruppen med lavinntekt og risiko for fattigdom. Selv om uføretrygd bare skal ytes dersom inntektsevnen er varig nedsatt, kan det senere skje endringer som påvirker personens inntektsmuligheter, dvs. inntektsevnen. Med inntektsevne menes evnen til å skaffe seg inntekt ved eget arbeid. Derfor er det viktig at det legges til rette for at de med en restinntektsevne kan ha mulighet til bruke den i inntektsgivende arbeid.

Uførereformene ble enstemmig vedtatt av Stortinget og trådte i kraft 1. januar 2015. Hensikten med ny uføretrygd er å sikre inntekt når arbeidsinntekt har falt bort. Samtidig er det viktig at også reglene for uføretrygden bygger opp under arbeidslinja. Det ble innført en ny, fleksibel og sømløs ordning for å kombinere uføretrygd med arbeidsinntekt. Personer med varierende arbeidskapasitet kan nå tilpasse seg sin egen arbeidsevne og ikke lenger forholde seg til tidligere terskler i regelverket. De kan trygt ta arbeid uten at de risikerer en varig reduksjon i uføregraden dersom de “arbeider for mye”. Siste tilgjengelige tall viser at per september 2017 var 19 pst. av alle personer med vedtak om uføretrygd registrert med et arbeidsforhold, fordelt på 5,7 pst. blant 100 pst. uføre og 73,9 pst. blant de graderte uføre. Som nevnt innledningsvis har vi nedsatt et sysselsettingsutvalg som skal foreslå tiltak som kan løfte deltakelsen i arbeidslivet for utsatte grupper. I Jeløy-plattformen har regjeringen tatt initiativ til en inkluderingsdugnad hvor målet er å få flere personer som i dag står utenfor arbeidslivet over i arbeid, og jeg har nå igangsatt dette arbeidet. Vi vil arbeide bredt med alle aktørene i arbeidslivet og i samfunnet i denne dugnaden. I tillegg vil jeg oppfordre alle som har en restinntektsevne til å ta den i bruk og at potensielle arbeidsgivere åpner opp dørene sine for de med særlige utfordringer.

SPØRSMÅL NR. 1266

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Når vil statsråden sørge for en avklaring i denne saken, og hva mener statsråden kan være eventuelle «sikkerhets-

messige utfordringer» ved at Forsvaret avgir en tomt som skal brukes til bygging av en hangar til et selskap som leverer tjenester til Forsvaret?»

BEGRUNNELSE:

Nye Troms skriver i en artikkel 5. april at «avklaringa om tomt til den sivile hangaren på Bardufoss lar vente på seg».

Nye Troms skriver at:

«Storegga Entreprenør AS ønsker å bygge en hangar på om lag 3300 kvadratmeter ved siden av Luftforsvarets flygerskole på Bardufoss. Hangaren skal leies ut til Patria Helicopters AS, som har en vedlikeholdsavtale på Forsvarets nye NH90-helikoptre. Hangaren er kostnadsberegnet til i størrelsesorden 100 millioner kroner, men det har vist seg å være lettere sagt enn gjort å få Forsvaret til å avgi tomt til den. Blant annet har Luftforsvarsstaben vært negativ til å frigi den aktuelle tomten».

Ordfører i Målselv, Nils Foshaug, nå er utålmodig. Nye Troms skriver at

«I slutten av februar møtte han forsvarsminister Frank Bakke-Jensen i Tromsø for å diskutere tomtesaken. På det møtet lovte statsråden å følge opp saken for å få ei rask avklaring.»

Svar:

Forsvarsdepartementet mottok en henvendelse fra entreprenørselskapet Storegga AS i mai i fjor om kjøp av tomt på Bardufoss flystasjon for å sette opp en hangar. Saken har vært til uttalelse hos Forsvaret og Forsvarsbygg, og departementet fikk oversendt en anbefaling 8. mars i år.

Det har tatt for lang tid å få svart på denne henvendelsen og få klarlagt vårt standpunkt i saken. Grunnen til at det har tatt så lang tid er blant annet at dette er en komplisert sak med avveininger mellom mange ulike hensyn. Et av momentene som må vurderes, og vektlegges tungt i denne saken, er sikkerheten og at skjerming av Forsvarets virksomhet i området blir tilstrekkelig ivaretatt.

Forsvarsdepartementet vurderer nå om en etablering av hangar på Bardufoss vil kunne la seg gjennomføre slik det er foreslått fra Storegga AS. Selskapet Patria Helicopters AS er ment å stå som leietaker av bygget, der hensikten opplyses å være vedlikehold for Forsvaret og å utvikle og styrke selskapets sivile virksomhet.

En etablering av sivil virksomhet på den aktuelle tomten vil kunne gjøre det utfordrende for Forsvaret å gjennomføre nødvendige sikkerhetstiltak slik at risiko kan aksepteres. Muligheten for sikkerhetsmessig oversikt, kontroll og oppfølging kan bli vanskeliggjort. Forsvarets evne til å drive forbyggende sikkerhetsarbeid reduseres, og kompenserende tiltak kan bli kostbare og potensielt ikke gjennomførbare i praksis.

Som en del av departementets vurdering kartlegges positive og negative konsekvenser for forsvarssektorens interesser, inkludert hvilke kompenserende og risikoreducerende tiltak som eventuelt må iverksettes med tilhørende kostnader.

Jeg følger arbeidet tett og vil sikre at det blir en rask avklaring i saken.

SPØRSMÅL NR. 1267

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 18. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Vil statsråden medvirke til at kreftomsorgstilbudet Maggies blir etablert i tråd med de enstemmige budsjettmerknader i Helse og Omsorgskomiteen, og i første omgang i tilknytning til Oslo Universitetssykehus, Radiumhospitalet?»

BEGRUNNELSE:

Det er politisk enighet om at det er et stort behov for tilrettelagt omsorgstilbud for kreftpasienter og pårørende under hele kreftforløpet både før, under og etter behandlingen. Behovet er stort for kvalifiserte tilbud. Maggies Cancer Care senteret er et velpård, bredspektret tilbud

som er utviklet av fagmiljøer i Storbritannia gjennom vel 20 år. Tilbudet er gratis og skal etableres i egne spesialbygde hus i nærheten av sykehuset. Barn og voksne, pårørende og pasienter skal her få faglig støtte og hjelp. Hjelp som er lett tilgjengelig og på den enkeltes premisser, for bedre å kunne mestre en vanskelig hverdag.

Tilbudet er bredt og inkluderer samtaler, psykososial støtte, forberedelser til behandling og rådgivning knyttet til økonomi, kosthold, samliv med mer. Personalet består vanligvis av psykologer, sosionomer, kreftsykepleiere og terapeuter. Maggies har nært samarbeid med sykehuset, uten å vær en del av den kliniske behandlingen, noe som gjør at senteret har en rolle som et faglig supplerende

pasienttilbud utenfor, men i samarbeid med det offentlige tilbudet.

Maggies Cancer Caring Centres Norge ønsker å opprette et slikt tilbud i Norge. En samlet komite har ønsket tilbudet velkommen, Maggies Norge har arbeidet i flere år med å etablere et senter blant annet innenfor OUS, men lite skjer, selv om budsjettmerkene er tydelige.

Svar:

Jeg har merket meg helse- og omsorgskomiteens merknader i forbindelse med statsbudsjettet om Maggies.

Jeg vil også vise til at Regjeringen i Jeløya-plattformen har uttrykt at Regjeringen vil legge til rette for at det kan etableres omsorgssentre for kreftrammede og deres pårørende flere steder i Norge, som for eksempel Maggies-senter.

Helse Sør-Øst RHF opplyser at det har vært flere møter med ledelsen i Maggies Norge angående etablering av et Maggies Cancer Caring Center ved Radiumhospitalet. Sist møte fant sted 16. mars i år mellom ledelse i Helse Sør-Øst RHF og Oslo universitetssykehus HF og representanter for initiativet om et Maggies Cancer Caring Center. Oslo universitetssykehus HF (OUS) melder følgende om status:

«Det har vært jevnlig kontakt med representanter for «Maggies Norge» som ønsker å etablere et Maggies Cancer Caring Center i Norge. Plassering både i Gaustadområdet og ved Radiumhospitalet har vært diskutert med Oslo universitetssykehus (OUS), og representantene har også vært i møte med Plan- og bygningsetaten (PBE) i Oslo kommune flere ganger. PBE har konkludert med at siden OUS planlegger store endringer i bygningsmasse både på Gaustad og Radiumhospitalet, må regulering av begge disse områdene gjennomføres før man kan vurdere om det er mulig å avstå tomt til et Maggies senter. På Radiumhospitalet skal det nå gjennomføres to viktige og store byggeprosjekter som vil kreve riggplass i byggeperioden. I tillegg er tomten relativt kompakt og det er derfor viktig at reguleringsarbeid og byggearbeider er ferdigstilt før man ev. kan starte på bygging av et Maggies senter. Dette er meddelt representanter fra Maggies senter i flere møter, senest 16. mars 2018. Representantene for Maggies har presentert forslag til intensjonsavtaler, men man har så langt ikke inngått dette. Det er nå avtalt videre dialog senere denne våren i etterkant av møte med Kreftforeningen og avklaringer med Oslo Cancer Cluster Innovasjonspark knyttet til deres planlegging av en fjerde lamell på Radiumhospitalet/Montebello.

Ved både OUS Radiumhospitalet og ved OUS Ullevål er det tilbake i tid etablert Vardesentre i samarbeid med Kreftforeningen. I tillegg har vel Vardesentrene delvis fått finansiering over statsbudsjettet. De ansatte i Vardesentrene ved OUS er ansatt i OUS. Dette er viktig ift. personvern, journalføring osv. OUS har i tillegg nylig etablert et relativt stort rehabiliteringssenter for pasienter med kreft

på Aker sykehus. Aktiv mot kreft har i tillegg finansiert Pusterom både ved Ullevål og ved Radiumhospitalet.

I tillegg til tomtespørsmålet hvor Maggies ønsker å få stilt en tomt gratis til disposisjon og hvor statsstøtteproblematikk vil kunne komme inn i bildet, er det også andre problemstillinger som må utredes. Dette er spørsmål om ansvar for OUS ved ev. etablering av et slikt frittstående senter på OUS sin eiendom, personvernspørsmål, journalspørsmål, erstatningsansvar ved feilbehandling eller feil råd, medlemskap i NPE osv. som har medført at OUS har valgt å utrede disse forholdene juridisk i en egen rapport. Maggies har fått advokatfirmaet Selmer til å vurdere de juridiske aspektene OUS har pekt på og i all hovedsak sammenfaller Selmers vurdering med OUS sitt syn, dvs. Maggies må ta konsekvensene av innholdet i relevant lovverk og legge opp til en drift som ivaretar pasientene rettssikkerhet osv.”

OUS opplyser videre at de ikke er kjent med at det foreløpig er etablert Maggies senter utenfor Storbritannia, men det har vært kontakt med sykehus i Nederland i lengre tid.

Helse Nord RHF og Helse Midt-Norge RHF opplyser at de ikke har hatt noen kontakt med stiftelsen Maggies.

Helse Vest RHF opplyser at Helse Bergen har fått en henvendelse om muligheten for etablering av Maggies på området til Haukeland universitetssykehus. Denne henvendelsen ble besvart i brev av 13.2.2017, hvor Helse Bergen skriver at de ikke finner det riktig å legge til rette for etablering av ytterligere et tilbud til den samme pasientgruppen som allerede har et tilbud gjennom helseforetaket, kommunene, det oppbygde nettverket og Vardesenteret, og som derfor avslår henvendelse fra Maggies om mulighet for å disponere en av foretakets tomter. Det blir også vist til at Helse Bergen har et svært begrenset tomteareal til disposisjon.

Helse Vest opplyser at Maggiestiftelsen videre har hatt kontakt med Helse Stavanger, hvor de har ønsket å etablere et senter på tomten for det nye sykehusbygget på Ullandhaug i Stavanger. Helse Stavanger har i utgangspunktet ikke ønsket senteret i direkte tilknytning til sykehuset, men er i en situasjon hvor tomtegrunnen rundt nytt sykehus på Ullandhaug i Stavanger eies av Rogaland fylkeskommune og Stavanger kommune, slik at et senter kan bygges om eierne avgir tomt til dette. Helse Stavanger har innhentet informasjon, og deltatt på en tur til Aberdeen, sammen med lokale politikere og flere, for å se på et senter. Det er ikke undertegnet noen avtale om samarbeid. Helse Vest RHF deltok på et møte med Stavanger kommune og Maggiesstiftelsen 22. mars 2017. På møtet deltok det representanter fra Stavanger kommune, Rogaland fylkeskommune, Greater Stavanger og Kreftomsorg Rogaland. Det ble gitt en orientering fra stiftelsen. Kommune og fylkeskommune stilte seg positive til en videre prosess. Helse Vest uttrykte at initiativ med tilbud om støtte til pasienter og pårørende generelt er av det gode og

at de, også på generelt grunnlag, var mindre sikre på å legge slike sentre tett opp til sykehusene (gitt bl.a. behov og hensynet til andre tilbud og andre pasientgrupper). Helse Vest henviste til Helse Stavanger for evt. videre samarbeid.

Regjeringen ønsker å legge til rette for at det kan etableres omsorgssentre for kreftrammede og deres pårøren-

de flere steder i Norge, som for eksempel Maggies-senter. Samtidig må slike etableringer tilpasses det øvrige tilbudet og aktiviteten ved sykehusene for øvrig og må vurderes av det enkelte helseforetak. Helse- og omsorgsdepartementet vil følge med på saken videre.

SPØRSMÅL NR. 1268

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Cecilie Myrseth

Besvart 13. april 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Hvilke tiltak mener statsråden burde iverksettes for å få ned antallet skredulykker som involverer utenlandske skiturister, og hvordan følges komiteens flertallsmerknad om guidesertifisering opp?»

BEGRUNNELSE:

De siste ukene har vært preget av en rekke skredhendelser i Nord-Norge. Svært mange av hendelsene er knyttet til utenlandske skiturister, som beveger seg i nordnorske fjell, men uten å ha med lokale guider. Det har også de siste årene vært flere dødsulykker som følge av skred i de nordnorske fjellene.

I Dokument nr. 15:353 (2017-2018) stilte representanten Sandra Borch spørsmål til næringsminister Mæland om statsråden ville vurdere å innføre sertifisering av guider. Svaret hun ga var at regjeringen, som vi vet, ikke foreslo sertifisering av guider i Meld. St. 19 (2016-2017) «Opplev Norge - unikt og eventyrlig», og viste til at næringen selv ikke hadde prioritert sertifisering av guider i arbeidet med meldingen.

Men hun nevner ikke at det i næringskomiteens behandling av stortingsmeldingen, Innst. 324 S (2016-2017), står følgende flertallsmerknad:

«Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, vil etablere en nasjonal godkjenningssordning for lokal- og regionguider, turledere og fjellførere. Dette vil være et steg i riktig retning for å øke kvaliteten for turister samt få ned ulykker og trykninger i forbindelse med mer organisert turgåing.»

Stortingsflertallet har dermed vært tydelige på at det bør etableres en sertifiseringsordning for guider, og må kunne forvente at statsråden følger opp flertallsmerknaden.

Svar:

I Norge har alle rett til å ferdes fritt på ski i utmark, og det gjøres på eget ansvar. Dette er et fellesgode som gjør det attraktivt å besøke Norge. De siste årene har vi sett at interessen for naturbaserte opplevelser og toppturer har økt betraktelig fra både norske og utenlandske turister.

For utenlandske skiturister kan forholdene for toppturer være annerledes i Norge enn hva de er vant med fra hjemlandet. Generelt mener jeg det er behov for god og tilgjengelig informasjon til utenlandske skiturister som ønsker å komme til Norge, om hvilke forhold de vil kunne komme til å møte her, og hvilke forberedelser de anbefales å gjøre før de legger ut på en topptur på ski.

Innovasjon Norge har ansvar for å markedsføre Norge som reisemål, på oppdrag fra Nærings- og fiskeridepartementet. I samarbeid med Norges vassdrags- og energidirektorat/Varsom.no lager Innovasjon Norge nå egne sikkerhetsfilmer for toppturer på ski, tilsvarende filmene som tidligere er laget for sommerruter. Disse filmene er blitt tatt godt imot både av bransjen og besøkende, og er tilgjengelige på visitnorway.com.

Jeg mener dette er et godt eksempel på hvordan viktig informasjon kan nå frem til turistene i forkant av en tur. Informasjon på de stedene hvor turistene ankommer, vil også kunne bidra til mer sikker ferdsel.

Gode guider bidrar positivt til både norske og utenlandske turisternes opplevelse av Norge. Det er etablert ulike kanaler for formidling av guidetjenester i Norge. Det gjør tilgangen på guider enklere og kan bidra til at flere turister benytter seg av slike tjenester. Samtidig er det viktig at guider har den kompetansen som kreves for å lede og veilede turister i ulike situasjoner, spesielt knyttet til naturbaserte opplevelser.

I tillegg til komiteens flertallsmerknad har Nærings- og fiskeridepartementet også fått flere henvendelser om sertifisering av guider. Jeg vil derfor nå ta initiativ til å

samle aktuelle aktører i næringen med formål om å dis-

kutere behov for og forslag til organisering av en eventuell sertifisering av guider.

SPØRSMÅL NR. 1269

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson

Besvart 12. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Retten til ny vurdering er en viktig rettssikkerhetshjemmel. Den gjelder bare innenlands, noe SV støtter i vanlige saker. Men situasjonen er annerledes når det bare finnes ett miljø og pasienten dermed i praksis ikke har rett til en ny vurdering. Dette gjelder for eksempel Nasjonal behandlingstjeneste for transseksualisme (NBTS).

Vil statsråden åpne for rett til ny vurdering i utlandet når det ikke er mulig i Norge, eller vurdere nye tiltak for å sikre alle rett til ny vurdering i Norge?»

Svar:

Jeg er enig med stortingsrepresentanten i at retten til fornyet vurdering er en viktig pasientrettighet. Jeg ser samtidig at det kan være utfordrende for enkelte pasienter med sjeldne tilstander å få fornyet vurdering i Norge fordi fagmiljøet kan være lite. Dette gjelder ikke bare for transseksualisme, men også for noen få andre pasientgrupper.

Retten til fornyet vurdering etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-3 går ut på at en pasient etter henvisning fra fastlegen kan få en fornyet vurdering av sin helsetilstand av spesialisthelsetjenesten. Som kjent har retten til fornyet vurdering i utgangspunktet kun vært knyttet til spesialisthelsetjenesten i riket.

Bestemmelsen har imidlertid aldri vært til hinder for at regionale helseforetak etter en konkret vurdering velger å akseptere at en pasient blir henvist til vurdering i utlandet for foretakets regning.

Den 1. mars 2015 ble pasientrettighetsdirektivet implementert i norsk rett i forskrift om stønad til helsetjenester i EØS. Etter forskriften § 3 kan det ytes stønad til dekning av utgifter ved helsehjelp mottatt i EØS-land som tilsvarer helsetjenester som "ytes helt eller delvis vederlagsfritt etter spesialisthelsetjenesteloven". Pasienten kan fritt velge tjenesteyter, men refusjon ytes bare for helsehjelp som tilsvarer helsetjenester pasienten ville fått dekket av det offentlige i Norge.

Etter pasient- og brukerrettighetsloven § 1-3 bokstav c defineres helsehjelp bl.a. som handlinger som har di-

agnostisk formål. I praksis innebærer dette at en fornyet vurdering etter pasient- og brukerrettighetsloven § 2-3 mottatt i et annet EØS-land kan anses som helsehjelp som kan kreves refundert. Dette forutsetter at de nærmere vilkårene for refusjon etter forskrift om stønad til helsetjenester i EØS er oppfylt.

Det er HELFO som behandler søknader og konkret tar stilling til om pasienter har rett til å få dekket utgifter etter forskriften.

SPØRSMÅL NR. 1270**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 13. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Forskjellene i Norge øker. Kjeveortopeder opplever allerede i dag at foreldre må takke nei til tannregulering for barna fordi det er for dyrt. Nå kan støtten til mange kuttes helt om Helsedirektoratet får støtte for sitt forslag der flere skal miste all støtte til tannregulering. Dette er pasienter der behovet er mindre enn for andre - men likevel tydelig til stede.

Mener statsråden det er greit at tannstillingen din skal avgjøres av hvor mye penger foreldrene dine har?»

BEGRUNNELSE:

NRK-sak om saken: <https://www.nrk.no/telemark/tannregulering-kan-bli-dyrere-1.13972171>

Svar:

Folketrygden utbetalte i 2017 om lag 2,4 milliarder kroner til tannbehandling. Stønad til tannregulering til barn og unge utgjorde om lag en fjerdedel eller 580 mill. kroner. Helsedirektoratet har som oppgave å følge med på utviklingen i folketrygdens utgifter på helseområdet, og fikk i oppdrag i 2013 å se spesielt på stønadsordningen til tannregulering. På det tidspunktet oppdraget ble gitt, utgjorde stønaden til tannregulering om lag en tredel av all stønad som ble utbetalt via folketrygden til tannbehandling. Det var behov for å se både på organisering, finansiering og ikke minst en sammenligning med vilkårene i våre naboland.

Tannregulering (kjeveortopedi) utføres nesten i sin helhet av private tannlegespesialister. Kriteriene og vilkårene for slik behandling har ligget fast siden 1990. Samtidig har utgiftene på dette området økt fra et nivå fra om lag 250 mill. kroner til om lag 600 mill. kroner i løpet av de siste 15 år. I våre naboland gis tannregulering til om lag ¼ av barn og unge.

Helsedirektoratet foreslår å fjerne stønad til tannstillingsavvik som anses å være av estetisk og kosmetisk karakter, innenfor kategorien med minst avvik fra et "normalbitt". Forslaget gjelder ikke opphør av stønad til behandling av sykdom, og omfatter heller ikke tannstillingsavvik som har betydning for funksjoner som å kunne spise, tygge eller snakke. Forslaget berører heller ikke tannstillingsavvik som kan medføre risiko for slike funksjonstap i fremtiden. Sammenligningen med Danmark og Sverige viser at dette er barn og unge som ikke ville fått behandlingen dekket i disse landene. Direktoratet foreslår dermed at terskelen i Norge legges nærmere det nivået som er trukket opp i våre naboland.

Verken jeg eller regjeringen har tatt stilling til Helsedirektoratets forslag. Kjernen i denne saken er ikke foreldrenes økonomi, men hvordan vi på best mulig måte prioriterer offentlige midler til nødvendige helsetjenester og sykdomsbehandling. Når det gjelder rett til spesialisthelsetjenester, er dette basert på klare prioriteringskriterier. Det er ikke urimelig at også offentlig finansiert tannregulering til barn og unge også blir vurdert blant annet ut fra prioriteringskriterier som nyttekriteriet, ressurskriteriet og alvorlighetskriteriet.

SPØRSMÅL NR. 1271**Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand****Besvart 12. april 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Viser til svar på skriftlig spørsmål nr. 755 fra undertegnede.

Hvilke aktører gjenvinner norsk plastavfall, og hvordan bidrar statens miljøavgifter inn i arbeidet med

å stimulere og videreutvikle norske gjenvinningsbedrifter?»

Svar:

Norsk plastavfall materialgjenvinnes av en rekke ulike aktører, som opererer i et marked og som vil variere over tid. Eksempler på kjente aktører i dette markedet i dag er Norfolier GreenTec AS i Folldal som gjenvinner plastfolie, og Lunde Resirkulering AS i Sandnes som gjenvinner ekspandert polystyren (EPS). I tillegg materialgjenvinnes norsk plastavfall ved minst 20 ulike behandlingsanlegg utenlands, hvorav hoveddelen ligger i Europa. I tillegg til materialgjenvinning blir en betydelig andel av norsk plastavfall også sendt til energiutnytting, både i Norge og utenlands.

Det er ingen miljøavgifter som har som hovedformål å stimulere og videreutvikle norsk gjenvinningsbransje, men miljøavgift anvendes blant annet på drikkevareemballasje, jf. avfallsforskriften kapittel 6. Produsenter av

drikkevareemballasje betaler en miljøavgift som reduseres basert på hvor mye retursystemet de er med i samler inn. Reduksjon forutsetter ombruk, materialgjenvinning eller energiutnyttelse av drikkevareemballasjen. Retursystemet som samler inn mer enn 95 prosent av drikkevareemballasjen de setter på markedet får fullt fritak fra miljøavgiften.

Det er flere tiltak enn avgifter som kan bidra til å stimulere til økt materialgjenvinning, og til utviklingen av norske gjenvinningsbedrifter. For eksempel vil et krav om utsortering og materialgjenvinning av plast fra husholdningsavfall og liknende avfall gi økt og stabil tilgang på plast til materialgjenvinning. Regjeringen har varslet at den vil innføre prising av utslipp av klimagasser fra avfallsforbrenningsanlegg. En slik prising kan også stimulere til økt materialgjenvinning av plast.

SPØRSMÅL NR. 1272

Innlevert 5. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Knutsdatter Strand

Besvart 12. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Forskning viser at barna savner leken når de går fra barnehagen til skolen. Leken blir trukket fram med en egenverdi for barns læring. I NOU 2014:7 "Elevens læring i fremtidens skole" kommer det fram hvordan barna skulle lære gjennom lek da 6-årsreformen ble innført.

Hvordan kan det pågående arbeidet med læreplanene ivareta lekens egenart?»

Svar:

Det er kjent at små barn både lærer og utvikler seg gjennom lek, og det er viktig at undervisningen i skolen baserer seg på den kunnskapen vi har om hvordan de yngste barna lærer. Læringsformene i skolen må være tilpasset barnas alder og behov, og leken har en egenverdi samtidig som den kan være et verdifullt pedagogisk virkemiddel i skolen.

Opplæringslovens formålsparagraf legger vekt på at elevene skal utfolde skaperglede, engasjement og utforskertrang. Den overordnede delen av læreplanverket, som ble fastsatt av regjeringen i fjor høst, utdyper verdigrunnlaget i formålsparagrafen og beskriver det grunnsynet for pedagogisk praksis som skal prege hele grunnopplæringen. I overordnet del er leken fremhevet som en viktig dimensjon, spesielt for de yngste barna. Leken gir

muligheter for kreativ og meningsfull læring. Overordnet del understreker at læring foregår gjennom et bredt spekter av aktiviteter, fra strukturert og målrettet arbeid til spontan lek, og at for de yngste barna i skolen er lek nødvendig for trivsel og utvikling.

Et av målene med det pågående arbeidet med å fornye fagene i skolen, er bedre sammenheng i læreplanverket. Det innebærer blant annet sammenhengen mellom overordnet del og læreplaner for fag. Hvordan verdigrunnlaget i skolen, det skapende, det utforskende og leken skal ivaretas som en del av læreplanene, er en del av fagfornyelsen. Utdanningsdirektoratet, som har ansvar for fagfornyelsen, jobber i tillegg med å se dette arbeidet i sammenheng med rammeplanen for barnehagen.

En sentral prosess i forarbeidet til læreplanutviklingen, er å utvikle kjerneelementene i fagene. Kjerneelementene, som er det viktigste elevene skal lære i hvert fag, inneholder ikke bare kunnskapsområder. De inneholder også tenkemåter og uttrykksformer i fagene, jf. Meld. St. 28 (2015-2016) Fag – Fordypning – Forståelse. En fornyelse av Kunnskapsløftet. En viktig del av oppdraget til kjerneelementgruppene har vært å inkludere verdigrunnlaget i fagene. I utkastene til kjerneelementene er det flere eksempler på at både leken, det skapende og utforskende er ivaretatt. Kjerneelementene er nå ute på høring.

Utgangspunktet for arbeidet med læreplanene er at det er lærernes faglige skjønn som skal ligge til grunn for valg av metode i undervisningen, herunder når og hvordan leken tas i bruk i klasserommene. Dette prinsippet understreket også Stortinget da Meld. St. 28 (2015-2016) ble behandlet. Flertallet fattet følgende vedtak: «Stortinget ber regjeringen sikre at det er lærernes ansvar og faglige skjønn som skal avgjøre hvilke metoder og virkemidler som skal tas i bruk i undervisningen for å nå kompetansemål og oppfylle skolens generelle samfunnsmandat», jf. Innst. 19 S (2016-2017).

Jeg mener det er nødvendig at vi viser lærerne tilliten de både fortjener og behøver for å gi barn og unge et godt pedagogisk tilbud. Studentene som tar grunnskolelærerutdanning for trinn 1-7 skal bli eksperter på de yngste elevenes læring og utvikling. De skal blant annet ha inngående kunnskap om sammenhengen i utdanningsløpet mellom barnehage og skole, om overgangen fra barnehage til skole og om begynneropplæring.

Det er 20 år siden 6-årsreformen ble gjennomført og både samfunnet og skolen har endret seg mye siden den gang. Det er ikke gjennomført så mange omfattende undersøkelser på trivsel og læringsmiljø spesifikt for den yngste elevgruppen. Men det finnes enkeltundersøkelser som viser at barna trives i skolen. En kartleggingsun-

dersøkelse av læringsmiljø for de yngste elevene som er gjennomført i Hedmark, viser at elevene på 1.-4. trinn trives godt på skolen, de har venner og ikke minst liker de fagene. Disse resultatene henger godt sammen med resultater fra Elevundersøkelsen, som baserer seg på svar fra elever fra 5. trinn til Vg3. Denne viser at ni av ti elever på 5. trinn trives svært godt eller godt på skolen. Åtte prosent trives litt, mens to prosent oppgir at de ikke trives på skolen. Trivselen holder seg noenlunde stabil gjennom hele skoleløpet, med unntak av 9. og 10. trinn, der trivselen er litt lavere. Trivselen blant norske elever har også vært stabil over tid.

Jeg viser for øvrig til det representantforslaget representanten Knutsdatter Strand har fremmet sammen med stortingsrepresentantene Marit Arnstad, Geir Pollestad, Jenny Klinge og Kjersti Toppe om behovet for å evaluere seksårsreformen med sikte på å innrette skolen slik at den bedre ivaretar behovene til de yngste elevene, jf. Dokument 8: 149 S (2017-2018). Her har jeg svart at jeg mener det er behov for mer kunnskap om nettopp denne elevgruppen. Jeg vil derfor sette i gang et eksternt og uavhengig forskningsoppdrag om hva som kjennetegner lærernes pedagogiske praksis overfor de minste, forventninger til barna, tilbudet barna får, organisering av skoledagen og læringsmiljøet deres.

SPØRSMÅL NR. 1273

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken

Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for lengde, mandat og målsettinger for oppdraget Norge har forpliktet seg til i Niger, og hva slags evaluering som er planlagt for å se om disse blir oppfylt?»

BEGRUNNELSE:

Forsvarsdepartementet ved forsvarsminister Frank Bakke-Jensen har nylig kunngjort at 40 norske soldater og et Hercules-fly skal stasjoneres til Niger for et tidsavgrenset oppdrag. I tillegg skal Norge sende et mindre antall stabsoffiserer. Det er imidlertid foreløpig uklart hvor lenge disse skal være i Niger. I VG den 3. april 2018 uttaler forsvarsdepartementet at dette fremdeles er under utredning.

Svar:

Regjeringen har besluttet at Forsvaret i perioder vil kunne bidra til trening og mentorering av sikkerhetsstyrker fra land i Sahel-regionen. I 2018 deltar Forsvaret i en tre ukers periode med et mindre bidrag til kapasitetsbygging av regionale sikkerhetsstyrker i Niger sammen med en rekke andre vestlige land. Målsetningen er å bidra til å styrke stabiliteten i regionen. Samtidig er Forsvarets deltakelse i denne typen aktiviteter nyttig for å ivareta Norges evne til krisehåndtering.

Terrortrusselen i Niger og flere andre land i regionen er økende, og regjeringen ønsker derfor å ta del i det internasjonale samfunnets innsats for å styrke disse landenes evne til å beskytte seg mot slike trusler. Denne innsatsen er en del av en helhetlig tilnærming hvor politiske, humanitære, utviklingsmessige og militære virkemidler sees i nær sammenheng. Regjeringen har også styrket den hu-

manitære innsatsen i Sahel og lagt betydelig vekt på utviklingsbistand til Mali og Niger.

Evalueringen av Forsvarets kapasitetsbyggingso-pdrag i Niger finner sted som en del av den løpende oppdragsdialogen mellom Forsvarsdepartementet og Forsvarsstaben. For å få et best mulig informasjonsgrunnlag når det gjelder Forsvarets bidrag i Sahel vil et begrenset

antall norske stabsoffiserer bli sendt til relevante fran-ske og amerikanske hovedkvarter med ansvar for denne regionen. Det er ennå ikke avgjort hvilke konkrete hov-edkvarter som er aktuelle. Det pågår en dialog mellom Forsvarsdepartementet, Forsvarsstaben, samt USA og Frankrike for å avklare dette.

SPØRSMÅL NR. 1274

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 16. april 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«Riksrevisjonen har nettopp kommet med en kritisk rap-port om akutt plasseringer i barnevernet. Ulik praksis var ett av momentene i den rapporten. VG har oppslag den 5.4 om store forskjeller i landet når det gjelder tilsyn med barnevernstiltak.

Kan statsråden redegjøre for hva som ligger til grunn for denne ulikheten, skyldes det personellmangel, økonomi ulik fortolkning av regelverk eller annet og hva vil statsråden gjøre for å sikre lik kvalitet for alle barn i barnevernet?»

Svar:

Tema for spørsmålet er ulik praksis i norsk barnevern. I spørsmålet vises det til Riksrevisjonens forvaltningsre-visjon av Bufetats bistandsplikt ved akutt plasseringer i barnevernet, samt oppslag i VG om kommunenes tilsyn med barn i fosterhjem. Disse to sakene er av såpass for-skjellig karakter at jeg velger å kommentere dem hver for seg under.

Når det gjelder ulik praksis ved akutt plasseringer, viser Dokument 3:8 (2017-2018) fra Riksrevisjonen, som nylig er lagt frem for Stortinget, at aktørene på området tolker regelverket ulikt. Rapporten viser også at det er mangler og variasjoner i dimensjoneringen og kapasitet-en i tilbudet. Dokument 3:8 (2017-2018) inneholder også en redegjørelse for hvordan departementet vil følge opp anbefalingene fra Riksrevisjonen, og jeg viser til denne. Jeg vil særlig fremheve behovet for å heve kvaliteten i barnev-ernets arbeid for å forebygge at barn må flyttes akutt fra hjemmet, noe både barnevernsreformen og kompetans-estrategien skal bidra til. Jeg vil også iverksette tiltak for å klargjøre innholdet i Bufetats bistandsplikt.

Når det gjelder kommunenes tilsyn med barn i foster-hjem viser jeg til mine svar av 6. og 9. mars i år, til hen-holdsvis spørsmål nr. 1041 og 1052. Som nevnt i disse svarene er det svært alvorlig at kommunene i så mange tilfeller svikter sitt tilsynsansvar. Barn i fosterhjem er i en sårbar situasjon og kan mangle muligheter til å selv å gi ut-trykk for hvordan de har det. Tilsyn er et sentralt virkem-iddel for å ivareta rettssikkerheten til barn i fosterhjem.

Tilsynsordningen ble endret i 2014 for å legge til rette for et mer profesjonalsert og tydeligere kommunalt forankret tilsynsansvar. Det ble også lagt vekt på at tilsyn-et skulle skje innenfor stabile og forutsigbare rammer. Samtidig ble kommunene gitt stor administrativ frihet til å bestemme hvordan ansvaret for tilsynet skal organ-iseres.

For å legge til rette for at den nye tilsynsordningen fungerer på en god måte, er ansvaret presisert i forskrift. Departementet har også utarbeidet et rundskriv med merknader til forskriften. I tillegg har Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet etter oppdrag fra departementet utarbeidet en veileder.

I Meld. St. (2015-2016) Trygghet og omsorg. Fosterh-jem til barns beste er et av tiltakene å evaluere den nye til-synsordningen. Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet har fått i oppdrag å følge opp dette. Evalueringen vil bli et viktig bidrag ved en vurdering av om det er behov for å gjøre endringer i tilsynsordningen. Evalueringen skal et-ter planen foreligge innen september i år.

Jeg ønsker mer systematisk informasjon om til-standen i kommunene, og har gitt Bufdir i oppdrag å utar-beide halvårlige rapporter om status i kommunene. I rap-porteringen skal det fremgå hvilke kommuner som har betydelige avvik i gjennomføringen av tilsyn og hvilken oppfølging kommunene får.

Jeg vil videre be Helsetilsynet etterspørre informasjon fra fylkesmennene om hvordan kravet etterlevs i dag,

om hvordan fylkesmannen følger opp svikt og om kommunene retter avvikene. Jeg vil også ta opp saken med KS.

SPØRSMÅL NR. 1275

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete

Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Det vert vist til oppslag på Vol.no 5. april.

Kva «øvrige allierte behov» er det som er dekket av Andøya flystasjon i dag, men som det ikkje vert lagt til grunn at skal overførast til Evenes?»

GRUNNGJEVING:

Yngve Laukslett skriv i Vol.no 5. april følgjande:

«På side 11 i KVU leser man følgende «Evenes skal overta rollen som vertsbaser for allierte maritime patruljefly etter nedleggelsen av Andøya flystasjon, både hva angår øvelser og oppdrag. Når det gjelder øvrige allierte behov som er dekket av Andøya flystasjon i dag, er det ikke lagt til grunn at disse overføres til Evenes». Dette kan ikke tolkes på en annen måte enn at allierte kampflyforsterkninger som per i dag er dedikert til Andøya flystasjon bortfaller i sin helhet. Dette er oppsiktstvekkende og fremstår som en ny opplysning.»

Svar:

Lokaliseringa av dei ulike styrkane er gradert informasjon. Det er difor krevjande å gje eit detaljert svar på spørsmålet. Noreg har eit planverk i dag som dekkar alle

allierte styrkar som er aktuelle å overføra til Noreg. Fram til Evenes står klar til å ivareta si nye rolle i 2022 og Andøya flystasjon vert lagt ned, vil Forsvaret sørgja for å harmonisere nasjonale og allierte planverk, slik at allierte behov og vert dekket med ny basestruktur.

I Forsvaret er det difor sett i gang eit arbeid med å skildre korleis ulike flyplassar og lufthamner best kan utnyttast ved alliert forsterking av Noreg. Alle flyplassar og lufthamner vil kunne spele ei rolle i ein totalforsvarssamanheng. Dette er i tråd med det som er skildra i Prop. 151 S (2015–2016). Kva for flyplassar og lufthamner det vert behov for, og kor mange, vert til sjuande og sist ei operativ vurdering. Forsvarsministeren har orientert Stortinget om at regjeringa kjem tilbake til dette arbeidet.

Evenes flystasjon har allereie i dag ei rolle som base for alliert mottak og allierte operasjonar. Denne kapasiteten vert vidareført, samstundes som det vert etablert kapasitet for maritime patruljefly (MPA) og Quick Reaction Alert (QRA) med kampfly. Evenes skal overta rolla som vertsbaser for allierte MPA etter at Andøya flystasjon vert lagt ned, både kva gjeld øvingar og oppdrag. Vidare vert lagra knytt til Co-located Operating base (COB)-avtala flytta frå Bodø til Evenes.

SPØRSMÅL NR. 1276

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 13. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Mener statsråden at glukosemåleren Freestyle Libre er medisinsk behandlingshjelpemiddel, og dermed underlagt sykehusenes finansieringsansvar, eller er det et

hjelpemiddel på lik linje med ordinære blodsuktermålere som i dag finansieres av folketrygden, og hva vil statsråden gjøre for at norske diabetespasienter skal slippe å betale 16 000 kr i året for å bruke dette apparatet?»

BEGRUNNELSE:

I over to år har norske diabetespasienter kjempet for at flash glukosemåleren Freestyle Libre skal komme på refusjon for personer med diabetes 1. Det er en sensor som festes på armen som måler glukosenivået i underhuden og leses av trådløst ved hjelp av en avleser. Denne målemetoden erstatter i stor grad den vanligste måten for diabetespasienter å sjekke blodsukkeret; å måle ved å stikke i fingrene opp til 10 ganger daglig. En brukerundersøkelse som ble gjennomført av Diabetesforbundet i år, viste tydelig at de som brukte Freestyle Libre opplevde å få bedre kontroll på blodsukkeret og en bedre hverdag.

Beslutningsforum har bedt statsråden om å gi en prinsipiell avklaring om finansieringsansvaret for flash glukosemåleren Freestyle Libre. Denne avklaringen har ennå ikke kommet. Kjernen i saken er hvorvidt glukosemåleren Freestyle Libre faller inn under kategorien medisinsk behandlingsmiddel, og dermed sykehusenes finansieringsansvar, eller om dette er et apparat som erstatter de ordinære blodsukkerapparatene og dermed finansieres gjennom Helfo og folketrygden.

Svar:

Beslutninger om bruk og finansiering av helsetjenester i spesialisthelsetjenesten er del av de regionale helsefore-

takenes ansvar. De regionale helseforetakene har derfor ansvar for å gjennomføre offentlige anskaffelser av bl.a. medisinsk utstyr som skal finansieres av spesialisthelsetjenesten. Kontinuerlige glukosemålere (CGM) finansieres i dag av helseforetakene. Hver enkelt pasient som utstyres med CGM får dette basert på sitt sykdomsbilde og dette behovsprøves i hvert enkelt tilfelle. I følge de regionale helseforetakene og Nye metoder ligger FreeStyle Libre tett opp til metoder i kategorien CGM, og en eventuell anskaffelse av FreeStyle Libre må sees i sammenheng med øvrig tilgjengelig utstyr for kontinuerlige glukosemålere ut i fra dagens anskaffelsesreglement og pågående anskaffelsesprosesser i de regionale helseforetakene.

De regionale helseforetakene er i gang med en prosess for å kunne tilby FreeStyle Libre til barn med type 1 diabetes. Jeg forventer dermed at det kommer en snarlig avklaring på spørsmålet vedrørende finansiering og en eventuell anskaffelse av Freestyle Libre for barn under 18 år med diabetes type 1.

Jeg mener det er behov for å forbedre systemet for å avklare finansieringsansvar for medisinsk utstyr utenfor sykehus. Et utredningsarbeid er derfor satt i gang i Helse- og omsorgsdepartementet for å se på dette.

SPØRSMÅL NR. 1277

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan

Besvart 13. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Hvordan vil statsråden sikre at omstillingen i postsektoren ikke går ut over hurtig og nødvendig frakt av pasientprøver og biologisk materiale?»

BEGRUNNELSE:

Omstillingen av postsektoren er nødvendig på grunn av store endringer i postmarkedet, men da Stortinget behandlet Meld. St. 31 (2015 - 2016) om postsektoren i endring, la en samlet Transport- og kommunikasjonskomite klare føringer knyttet til distribusjon av blant annet biologisk materiale.

Komiteen viste i Innst. 76 S (2015 - 2016) til at biologisk materiale har begrenset holdbarhet, og at tidsfaktoren for leveranse av biologiske prøver er kritisk for å unngå

at prøvematerialet blir ødelagt. Kvaliteten på prøvematerialet styrer kvaliteten på undersøkelsen og pasientens mulighet til å få en riktig diagnose. En samlet Transport- og kommunikasjonskomite forutsatte i sine merknader til saken at man skal finne gode alternative løsninger for dem som blir berørt av endringene.

I følge Dagsavisen 5. april er det nå bekymring i deler av helsevesenet for hvorvidt hensynet til hurtig frakt av biologisk materiale ivaretas godt nok i tiden som kommer som følge av omstillingen i postsektoren.

Svar:

Det er viktig å skille mellom omleggingen til én felles brevstrøm som allerede er gjennomført og trådte i kraft fra 1. januar 2108, og den foreslåtte omleggingen til færre

omdelingsdager som Samferdselsdepartementet nylig har hatt på høring.

Omleggingen til én brevstrøm er beskrevet i Meld. St. 31 (2015-2016) Postsektoren i endring. Stortinget sluttet seg til omleggingen, men ba blant annet Regjeringen finne gode alternative løsninger for sending av biologiske preparater før én brevstrøm ble iverksatt. Sykehusinnkjøp HF har derfor gjennomført en offentlig anskaffelse som sikrer at pasientprøver fra legekontorer til sykehusenes laboratorier kommer frem i tide også etter at én felles brevstrøm ble innført fra 1. januar 2018.

I høringen av forslag om færre omdelingsdager har det kommet inn mange innspill som omhandler omleggingen til én brevstrøm. Innspillene uttrykker bekymring for at en økende andel forsendelser med prøvemateriale fra Norsk kvalitetsforbedring av laboratorieundersøkelser (Noklus) i Bergen sendt til laboratorier rundt om i Norge, ikke har kommet frem i tide etter nyttår. Dette er forsendelser som ikke er omfattet av anskaffelsen til Sykehusinnkjøp HF. Representanten Grøvans spørsmål har sin bakgrunn i et oppslag i Dagsavisen 5. april som bygger på de nevnte høringsinnspillene.

Noklus opplyser at analysematerialet de sender ut har begrenset holdbarhet, oftest på noen dager, at kontrollene må komme fram i løpet av de nærmeste dagene etter postlegging, og at analysefristen vanligvis er en uke.

Analysematerialet sendes som ordinære, uregistrerte sendinger.

Postens konsesjon setter krav om at minst 85 prosent av innenlandsk brevpost skal være fremme to dager etter innlevering, i tråd med sektormeldingen. Minst 97 prosent skal være fremme innen fire dager. Omleggingen til én brevstrøm var den største driftsmessige omstillingen i Postens historie. Selskapet opplyser at det var en del forsinkelser i januar på grunn av en kombinasjon av utfordringer i innkjøringsfasen og krevende vær- og føreforhold, men at fremsendingstiden etter den tid har vært bedre enn konsesjonskravet.

De krav som Posten er stilt overfor gjør at de aller fleste sendingene fra Noklus skal komme fram i tide. For mer tidskritiske sendinger finnes det tilbud om ekspresendinger både fra Posten og andre tilbydere. Departementet har oppfordret Posten til å ta kontakt med Noklus for å avklare om det er enkelte adressater som er spesielt utfordrende å nå fram til ved postlegging i Bergen.

Når det gjelder lovforslaget som har vært på høring om endringer fra tidligst 2020, er departementet nå i gang med å vurdere alle høringsinnspillene. Da vil selvsagt også innspillene til Noklus og andre aktører i helsesektoren vurderes. Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget dersom det foreslås endringer i postloven.

SPØRSMÅL NR. 1278

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 16. april 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen

Spørsmål:

«Kan statsråden gjøre rede for utviklingen av utbyggingen av dagaktivitetsplasser for hjemmeboende eldre med demens, hvor mange plasser er etablert, hvor mange tilskudd for nye plasser er gitt, og hvor mange plasser mangler for at behovet blir dekket?»

Svar:

Dagaktivitetstilskuddet til hjemmeboende personer med demens har som mål å stimulere kommunene til å tilrettelegge for og bygge ut dagaktivitetstilbudet til hjemmeboende personer med demens. Utbygging av fleksible og differensierte tilbud inngår i Demensplan2020 og regjeringens målsetting om å jobbe for et demensvennlig samfunn.

Da tilskuddet ble etablert i 2012 ble det lagt til grunn et behovsanslag på 9200 plasser.

Det er Helsedirektoratet som forvalter tilskuddet på vegne av Helse- og omsorgsdepartementet. Ved utgangen av 2017 kunne direktoratet rapportere at 3505 plasser ble driftet med midler fra tilskuddet. I Prop 1 S (2017-2018) er det lagt til rette for ytterligere 350 plasser.

Helse- og omsorgsdepartementet har i sine budsjettforelegg fra 2012 til og med 2018 lagt til rette for opprettelse av i overkant av til sammen 8300 plasser gjennom den statlige tilskuddsordningen.

Kommunene har sterke økonomiske incentiver til å bygge ut dagaktivitetstilbud til hjemmeboende personer med demens fordi det kan utsette bruk av mer kostnadskrevede tjenester, avlaste pårørende, i tillegg til å gi bedre livskvalitet til brukere. Dessverre har kommunene

utnyttet tilskuddsordningen i mindre omfang enn forventet.

SPØRSMÅL NR. 1279

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe

Besvart 16. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Hvordan vil regjeringen følge opp FNs menneskerettighetskomite sin kritikk av Norge sin praksis med bruk av elektroshokkbehandling uten at pasienten selv har gitt samtykke, og vil regjeringen komme tilbake til Stortinget med en samlet redegjørelse for akutte og langsiktige tiltak for å rette opp praksisen?»

Svar:

Regjeringen tar kritikken fra FN på stort alvor, og ønsker å få ned bruken av tvang i den norske helsetjenesten.

Helsedirektoratet har utarbeidet retningslinjer for bruk av ECT. Her beskrives blant annet når det kan være aktuelt å vurdere ECT uten pasientens samtykke og hvilken fremgangsmåte som da bør følges.

Elektrokonvulsiv behandling (ECT) kan som hovedregel bare gis med pasientens samtykke. Det anbefales at samtykket er skriftlig.

Helt unntaksvis kan ECT brukes uten pasientens samtykke, på grunnlag av nødrett. Da må det foreligge en nær

forestående alvorlig fare for pasientens liv eller alvorlig helseskade som ikke kan avhjelpes med andre midler.

Dette er blitt presisert i styringsdialogen med de regionale helseforetakene, og jeg forventer at de følger opp dette.

Videre har Nasjonal kompetansetjeneste ROP i oppdrag å implementere retningslinjen fra Helsedirektoratet.

Omfanget av bruken av ECT uten samtykke er uklart. Sykehusene er allerede pålagt å rapportere bruken av ECT til Norsk Pasientregister (NPR). Fra 2019 må de i tillegg rapportere om ECT er gitt med hjemmel i samtykke eller på grunnlag av nødrett.

Hvilke regler vi bør ha for bruk av ECT-behandling uten pasientens samtykke fremover, er en del av de problemstillinger som Tvangslovutvalget utreder. Utvalget skal levere innstilling innen 15. juni neste år.

Jeg mener det således er satt i verk både kortsiktige og langsiktige tiltak knyttet til de juridiske sidene av ECT.

SPØRSMÅL NR. 1280

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 13. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«26. mars utviste Norge en russisk diplomat, på bakgrunn av at britiske myndigheter hevder Russland stod bak giftangrepet mot en russisk dobbeltagent i Salisbury. Nå har den britiske utenriksministeren blitt avslørt for å villede

om tekniske bevis i saken. Solberg-regjeringen har ikke redegjort for bevisgrunnlaget.

Har Norges regjering blitt forelagt dokumentasjon som beviser utover enhver rimelig tvil at den russiske regjeringen står bak giftangrepet, og hvilken dokumentasjon er i så fall dette?»

BEGRUNNELSE:

Den norske regjeringen har gjentatte ganger uttalt at den baserer utvisningen av den russiske diplomaten på den britiske regjeringens vurdering av skyldspørsmålet i giftangrepet i Salisbury, men uten å redegjøre for hvilke beviser den britiske regjeringen måtte ha for at den russiske staten sto bak angrepet. Den britiske regjeringen er imidlertid nylig avslørt for å ha villet på det groveste om bevismaterialet i saken. 20. mars uttalte utenriksminister Boris Johnson at testresultater fra Storbritannias militære topplaboratorium Defense Science and Technology Laboratory i Porton Down hadde bevist at nervegiften som ble brukt i angrepet kom fra Russland. Tirsdag 3. mars sa imidlertid øverste leder for laboratoriet Gary Aitkenhead, at man ikke hadde noe slikt bevis for at nervegiften kom fra Russland. Britiske regjeringer har villet om graden av bevis i en rekke andre liknende saker. Det var en britisk regjering som bestilte og presenterte to dokumenter med usanne påstander om Iraks «masseødeleggende våpen» i opptakten til krigen mot Irak i 2003. Nåværende utenriksminister Johnson har også uttalt seg skråsikkert om det syriske Assad-regimets bruk av kjemiske våpen, for eksempel i april 2017. 2. februar i år fastslo imidlertid USAs forsvarsminister at det tvert imot ikke var fremlagt bevis for at Assad-regimet hadde brukt kjemiske våpen i krigen.

Vi registrerer at tidligere våpeninspektør for FN, Jørn Siljeholm, på Dagsnytt 18 4. april 2018 fastslo at det ikke er lagt frem bevis for at Russland sto bak giftangrepet i Salisbury, og at logikken om at «Russland er skyldig inntil det motsatte er bevist, er fryktelig problematisk»

Det er foruroligende om den norske regjeringen går til drastiske skritt som forverrer Norges forhold til vårt naboland Russland, uten tilstrekkelig bevis. Dette er spesielt alvorlig når det nå er klart at Solberg-regjeringen bygger avgjørelsen på vurderingen til en britisk regjering som er avslørt for å villet om bevis i denne saken. Derfor ber vi om at Solberg-regjeringen redegjør overfor Stortinget og det norske folk om hvorvidt det foreligger beviser for at den russiske staten sto bak giftangrepet i Salisbury, og hvilke beviser dette er.

<http://www.dw.com/en/boris-johnson-accused-of-making-misleading-russia-novichok-claim-in-dw-interview/a-43251856>

<https://tv.nrk.no/serie/dagsnytt-atten-tv>

<http://www.newsweek.com/now-mattis-admits-there-was-no-evidence-assad-using-poison-gas-his-people-801542>

Svar:

Norge har uttrykt solidaritet med Storbritannia etter det sjokkerende nervegiftangrepet i Salisbury 4. mars. Dette er første gang et kjemisk stridsmiddel er brukt på europeisk jord siden andre verdenskrig. Storbritannia erklærte

tidlig at det var stor sannsynlighet for at Russland stod bak angrepet.

Vi har hele veien hatt tett kontakt med britiske myndigheter, samt med allierte og europeiske samarbeidspartnere. Norske myndigheter har fått utfyllende informasjon fra britiske myndigheter. Norge har i likhet med EU, USA og andre land uttrykt full tillit til den britiske etterforskningen. Vi legger den britiske regjeringens vurderinger til grunn.

Det har vært viktig å vise at Norge står sammen med allierte, partnere og naboland i denne saken. Norge har i likhet med EU og USA fordømt angrepet. Vi har oppfordret Russland til å besvare Storbritannias legitime spørsmål i saken, og etterkomme Storbritannias krav om full åpenhet overfor Organisasjonen for forbud mot kjemiske våpen (OPCW) om ethvert relevant våpenprogram. Dessverre har Russland så langt ikke etterkommet anmodningene.

På grunnlag av en bred vurdering besluttet vi mandag 26. mars å anmode en medarbeider ved den russiske ambassaden i Oslo om å forlate landet fordi medarbeideren hadde bedrevet virksomhet som var uforenlig med hans diplomatiske status. Regjeringens beslutning i denne saken var i tråd med andre lands reaksjoner og et klart uttrykk for en felles vestlig solidaritet med Storbritannia. Som forventet, har dessverre en norsk diplomat ved vår ambassade i Moskva blitt utvist og erklært uønsket i Russland. Vi anser denne utvisningen som uberettiget.

Fra norsk side har vi tydelig gitt uttrykk for at enhver bruk av slik nervegift er forbudt under kjemivåpenkonvensjonen og et brudd på folkeretten. Vi har også lagt vekt på å vise alliert solidaritet i en så alvorlig sak. En slik hendelse må få konsekvenser.

Det er avgjørende at vi er prinsippfaste i vårt forsvar av etablerte konvensjoner og normer som forbyr bruken av denne type stridsmidler.

OPCW publiserte 12. april analysen av kjemiske prøver som ble tatt i Salisbury. Resultatene bekrefter at identiteten til det kjemiske stoffet som ble brukt samsvarer med britiske funn. På bakgrunn av dette har Storbritannia har kalt inn til ekstraordinært møte i Eksekutivrådet onsdag 18. april.

SPØRSMÅL NR. 1281**Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes****Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«27. mars skrev danske Jyllandsposten om en IT-oppdatering av F-35-kampflyene kalt «C2D2», som koster 28,4 milliarder norske kroner. Både den danske og den norske regjeringen har hittil holdt hemmelig hvor stor andel av dette som skal betales av de respektive regjeringer.

Hvor mye skal Norge betale for IT-oppdateringen C2D2, og hvorfor har regjeringen valgt å hemmeligholde dette?»

BEGRUNNELSE:

Kjøpet av 40 amerikanske kampfly av typen F-35 ligger an til å bli en av de dyreste og mest kontroversielle offentlige anskaffelsene i Norges historie. Det knyttes sterk tvil til selve anbudsprosessen, som har vært preget av hemmelighold. En rekke spørsmål om flyets egnethet til forsvar av norsk territorium, F-35-investeringens tapping av norske forsvarsbudsjetter, forsinkelser og ikke minst den endelige prisen, anses fortsatt ikke tilfredsstillende belyst.

Svar:

Da F-35 ble valgt som nytt kampfly i 2008, var dette begrundet med at F-35 best tilfredsstilte kravene til operativ og teknisk ytelse, samt at det ble vurdert å ha de laveste investerings- og levetidskostnadene. En viktig faktor for å oppnå dette var at anskaffelsen blir gjort gjennom et flernasjonalt partnerskap som utvikler, anskaffer, videreutvikler og etablerer en felles, global løsning for drift- og vedlikehold av flyene. Utviklingsfasen til flyene, kalt SDD-fasen (System Development and Demonstration), har hatt til hensikt å utvikle flyene til grunnleggende operativ konfigurasjon. Denne er benevnt block 3F. Flyene som ble levert til Ørland i november 2017 har denne konfigurasjonen.

Som for alle høyteknologiske militære systemer er det for våpensystemet F-35 planlagt en løpende videreutvikling gjennom systemets levetid for å holde det operativt ledende frem til det tas ut av tjeneste. Eksempelvis er F-16-flyene Norge anskaffet for snart 40 år siden fortsatt svært kapable fordi det har vært gjennomført løpende oppdateringsprogram gjennom hele levetiden.

Nå som SDD-fasen er i ferd med å sluttføres, er arbeidet satt i gang med å videreutvikle F-35 for å holde våpensystemet i takt med den teknologiske og operative utviklingen. Strategien for denne videreutviklingen er betegnet Continuous Capability Development and Delivery (C2D2). Hensikten med C2D2 er å øke våpensys-

temets operative evne med jevne mellomrom gjennom oppdateringer av systemets program- og maskinvare.

Første trinn i dette arbeidet er å utvikle flyene til en såkalt Block 4-konfigurasjon, som gir den operative evnen de norske flyene skal inneha når anskaffelsen er ferdigstilt og vi når full operativ evne (FOC) i 2025.

Da F-35 ble valgt som nytt kampfly for Forsvaret gjennom behandlingen av Innst. S. nr. 299 (2008-2009), jf. St.prp. nr. 36 (2008-2009), ble det i tillegg til ytelseskravene kampflyene skulle tilfredsstille, også stilt krav om systemets potensiale for å kunne videreutvikles i takt med teknologiutviklingen for øvrig i samfunnet og innenfor militærteknologi. Hensikten er å opprettholde en relevant kampflykapasitet i hele våpensystemets levetid. I kostnadsgrunnlaget som ble lagt til grunn for beslutningen, var både anskaffelseskostnader og kostnader til videre oppgraderinger i hele levetiden inkludert i de totale levetidskostnadene.

På samme måte ble det, da selve anskaffelsen av flyene ble besluttet i 2012 gjennom behandlingen av Innst. 388 S (2011-2012), jf. Prop. 73 S (2011-2012), orientert om at investeringskostnadene i kampflyanskaffelsen dekker det ambisjonsnivået som er beskrevet i St.prp. nr. 48 (2007-2008). Dette innebærer at det planlegges med å anskaffe 52 fly i en Block 4-konfigurasjon, i tillegg til nødvendig tilleggsutstyr og tjenester. I flyenes levetid er det gjennom levetidskostnadene planlagt for kostnader til videre oppgraderinger, reservedeler, drivstoff, utdanning, trening og vedlikehold.

I presseopplagene om C2D2 har det fremkommet flere misforståelser, først og fremst om hva dette er. C2D2 er betegnelsen på rammeverket for hvordan man skal videreutvikle våpensystemet F-35 gjennom parallell utvikling og testing av nye kapasiteter og funksjoner på selve flyet, inkludert understøttende systemer, herunder IT-systemer.

Det flernasjonale F-35-programmet har opplyst den amerikanske Kongressen om at det mest oppdaterte estimatet for den første delen av C2D2-oppdateringene (Block 4) for hele F-35 flåten, utgjør om lag 16 mrd. USD. Dette er totalkostnader som inkluderer utvikling, testing, integrering og anskaffelse av program- og maskinvare for hele F-35-systemet. Dette gjelder både felleskapasiteter som alle skal betale sin rettmessige andel av (Norges andel utgjør

1,7 %), og kapasiteter land har bestilt for å dekke egne nasjonale krav og således skal dekke alene. For Norge er integrasjonen av JSM-missilet et eksempel på en slik nasjonal kapasitet som er inkludert i den omtalte kostnaden.

Kostnadene for å integrere JSM ble sist behandlet av Stortinget gjennom Innst. 278 S (2013-2014), jf. Prop. 98 S. (2013-2014).

Disse estimatene jobbes det løpende med å beregne og forhandle i programmet. Norges andel av denne oppgraderingen og de som følger videre gjennom levetiden, er beregnet og inkludert i de norske anslagene for levetidskostnader. Kampflyprogrammet gjennomfører årlig en usikkerhetsanalyse av alle kostnader og tilhørende usikkerheter knyttet til flyene. Resultatene fra denne analysen brukes blant annet som grunnlag for bevilgningsforlagene og den status som rapporteres til Stortinget. De anslag for første del av C2D2 som har fremkommet gjennom det flernasjonale programmet er ivare tatt i de norske kostnadsberegningene.

Helt siden Stortinget valgte F-35 som Norges nye kampfly har kostnadsestimatene Stortinget har blitt forelagt inneholdt beregnede kostnader for videreutvikling av systemet gjennom levetiden. Omfanget av første del av C2D2 er både avhengig av nærmere avklaringer i partnerskapet og utfallet av forhandlingsresultater. Således er det heftet betydelig usikkerhet ved det samlede anslaget og de enkelte elementene i første del av C2D2. Det er derfor for tidlig å angi Norges andel, men de estimater som har fremkommet så langt ligger innenfor de norske kostnadsberegningene som er forelagt Stortinget. Forsvarsdepartementet har med andre ord ikke hemmeligholdt informasjon knyttet til kostnadene ved C2D2.

SPØRSMÅL NR. 1282

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Ordningen med de amerikanske soldatenes tilstedeværelse på Værnes skulle bli evaluert i 2017.

Kan ministeren legge fram evalueringen for Stortinget, hva var konklusjonen og hvordan vil ministeren legge opp til en diskusjon om ordningen i Stortinget?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 6. april 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Lars Haltbrekken om evalueringen i 2017 av den amerikanske rotasjonsbaserte øvingen og treningen med Værnes som utgangspunkt.

Alliert øving og trening bidrar til kunnskap blant allierte land om å operere under krevende klimatiske og topografiske forhold i Norge. Gjennom den nye langtidspanen for forsvarssektoren endrer vi innretningen på alliert øving og trening i Norge. Det legges større vekt på at den allierte øvings- og treningsaktiviteten skal foregå integrert med norske styrker, i områder der de norske styrkene holder til. Dette vil gi økt operativt utbytte for begge parter. Stortinget sluttet seg til denne endrede innretningen.

Vi har lang og god erfaring med at allierte styrker øver og trener i Norge, særlig britiske, amerikanske, nederlandske, tyske og franske styrker. Alliert samtrening i

Norge demonstrerer den gjensidige allianseforpliktelsen i NATO i praksis. Det er del av de lange linjene i norsk forsvars- og sikkerhetspolitikk.

Den amerikanske rotasjonsbaserte øvingen og treningen med utgangspunkt i Værnes ble evaluert våren 2017. Allerede i juni samme år ble det, basert på de gode erfaringene, besluttet å videreføre ordningen ut 2018. Evalueringen indikerer at den amerikanske rotasjonsbaserte øvingen og treningen støtter opp under en mer helhetlig innretning av alliert øving og trening i Norge, og bidrar til økt operativ evne hos norske styrker. Videre bidrar ordningen, sammen med annen alliert trening og øving, til utvikling av norsk evne til mottak, understøttelse og integrering av allierte styrker, slik at de raskt og effektivt kan tas imot og eventuelt operere sammen med norske styrker ved en eventuell sikkerhetspolitisk krise i Norge. Samlet styrker dette troverdigheten av alliansegarantien.

Evalueringen utgjorde en del av grunnlaget for beslutningen om å videreføre den rotasjonsbaserte ordningen ut 2018, og var følgelig også noe av grunnlaget for konsultasjonene med Stortinget om samme sak sommeren 2017. Status for den rotasjonsbaserte øvingen og treningen, herunder de erfaringer man har gjort seg, vil også bli redegjort for i budsjettproposisjonen for 2019.

SPØRSMÅL NR. 1283**Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 16. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Ved utbygging av ny vei og bane via det såkalte Kroksund-alternativet vil man ramme et internasjonalt vernet våtmarksområde som blant annet er viktig for fugleliv. Å bygge i ustabile våtmarksområder kan også bety risiko for forsinkelser, kostnadsoverskridelser, drifts og vedlikeholdsutfordringer, noe som kan unngås om man velger trase over Åsa eller Nittedal.

Er statsråden trygg på at trase over Kroksund ikke vil medføre overskridelser og problemer som kan unngås hvis man heller velger Åsa eller Nittedal-alternativet?»

Svar:

Ringeriksbanen har vært diskutert i 150 år, og det er utarbeidet en rekke utredninger som har sett på mulige

trasévalg. Forut for regjeringens beslutning om å starte opp reguleringsplanarbeidene for en trasé over Kroksund og Helgelandsmoen, ble denne korridoren vurdert opp mot blant annet Åsa-alternativet. I 2014 anbefalte Jernbaneverket og Statens vegvesen en felles korridor for veg og bane over Kroksund.

Det foreligger nå et forslag til reguleringsplan for fellesprosjektet Ringeriksbanen og E16 Høgstet-Hønefoss med trasé over Kroksund. Detaljkunnskapen om denne traséen er derfor fundamentalt større enn for andre alternativer. Potensialet for overraskelser i en Nittedal- eller Åsakorridor er dermed betydelig høyere enn for alternativet vi nå planlegger.

SPØRSMÅL NR. 1284**Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 11. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Hvilke konkrete halvautomatiske våpen – i tillegg til Ruger Mini 14 - vurderer nå regjeringen å forby gjennom forskrift, og hvordan vil statsråden sikre forutsigbarhet for folk som i dag er i ferd med eller vurderer å erverve et nytt halvautomatisk våpen?»

BEGRUNNELSE:

Guro Angell-Gimse (H) sa i Dagsnytt 18 13/3 at (sitert fra sendingen):

«Det er ikke bare Mini Ruger 14 som vil bli forbudt, men det blir tilsvarende våpen også som har et skadepotensiale tilsvarende en Mini Ruger 14. Da vil det bli fastsatt i forskrift hvilke våpen det dreier seg om, og det kan bli veldig mange andre øg.»

Senterpartiet var det eneste partiet som stemte mot et forbud med tilbakevirkende kraft på enkelte halvautomatiske jaktvåpen da den nye våpenloven ble vedtatt før

påske. Vi fikk heller ikke støtte for at det må innføres en kompensasjonsordning for våpeneiere som blir rammet av at forbudet får tilbakevirkende kraft. Vi må forholde oss til stortingsflertallet, men vi er nå opptatt av å sikre forutsigbarhet for våpeneiere og våpenkjøpere. Tidligere justisminister Listhaug sa som svar på en replikk fra undertegnede i debatten om den nye våpenloven at hun ville ta med seg innspillet mitt om at folk som ønsker å kjøpe halvautomatiske våpen må få informasjon om hvilke modeller som vil bli forbudt i løpet av få år. Jeg har fått beskjed om at dette er fulgt opp på et vis, men det er fint om det kan gis informasjon om på hvilken måte dette er fulgt opp, samt om det er avklart hvilke andre modeller enn Ruger Mini 14 som kan bli forbudt.

Det er nødvendig å få avklart om det stemmer at «veldig mange andre» modeller også kan bli forbudt, slik Guro Angell Gimse sa i Dagsnytt 18 den 13/3. Helst bør det avklares snarest nøyaktig hvilke modeller som blir forbudt, men jeg forutsetter at dette gjøres etter faglige

innspill fra organisasjonene. Det kan synes som om den faglige tilnærmingen sviktet i innføringen av dette tilbak-evirkende forbudet.

Svar:

Som det fremgår av ny våpenlov § 5 nr. 3 er våpen som opprinnelig er konstruert for militære eller politiet omfattet

av forbudet mot erverv og innehav til alminnelig sportsskyting og jakt.

Det er viktig at det bli gitt informasjon om hvilke våpen som vil være omfattet av forbudet. Departementet har derfor i brev av 5. april 2018 anmodet Politidirektoratet om å «informere på egnet måte slik at personer som vurderer å erverve de aktuelle våpentyper blir varslet om de nye bestemmelsene.»

SPØRSMÅL NR. 1285

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Tuva Moflag

Besvart 16. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Ved bygging av nye føde- og barselavdelinger, hvor mange prosent av de fødende er det beregnet at skal reise hjem i løpet av det første døgnet for at kapasiteten skal være tilstrekkelig?»

BEGRUNNELSE:

Gjennomsnittlig liggetid på barsel har gått ned fra 3,2 døgn i 2007 til 2,7 døgn i 2016, viser tall fra Folkehelseinstituttet. Nå varsler flere sykehus at de planlegger for enda kortere gjennomsnittlig liggetid. Når snittet går ned, betyr det at flere må reise hjem tidligere enn i dag. Mange kvinner uttrykker bekymring over dette og vil ha klarhet i hva slags føde- og barseltilbud de faktisk kan forvente.

Svar:

Vi har et godt fødetilbud, og brukerundersøkelser viser god tilfredshet med fødetilbudet. Kvinner er gjennomgående mer fornøyd med fødsels- og barselomsorgen i 2016 sammenliknet med 2011.

Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra helseregionene om bygging av nye føde- og barselavdelinger og liggetid.

Helse Midt-Norge opplyser at det i regional plan for svangerskap, fødsel og barsel 2016–2020 framgår at vanlig liggetid i fødeinstitusjonene i Helse Midt-Norge er 2-3 dager. En statusgjennomgang gjort i fagledernetverket i regionen i mars 2018 viser at dette stemmer. Hvis noen kvinner ønsker å ligge lengre, får de det, og det er alltid en individuell vurdering, ifølge Helse Midt-Norge.

Helse Midt-Norge opplyser at det er planlagt nytt bygg ved Sykehuset Nordmøre og Romsdal, som er en del

av Helse Møre og Romsdal HF. Av innspillet framgår det at Helse Møre og Romsdal har følgende liggetider, og at de ikke planlegger endringer i overskuelig framtid:

- 3 døgn for førstegangsfødende
- 2 døgn for andregangsfødende
- 3 døgn for planlagte keisersnitt

Det framgår av innspillet fra Helse Midt-Norge at Sykehuset Nordmøre og Romsdal er dimensjonert for 900–1000 fødende i tråd med framskrivninger og basert på dagens liggetider. Den gjennomsnittlige liggetiden er 3,4 dager for Helse Møre og Romsdal samlet, og med noe variasjon mellom de enkelte sykehusene i helseforetaket.

Helse Vest opplyser at den nasjonale faglige retningsslinjen er førende for planlegging av det framtidige føde- og barseltilbudet i regionen. I Helse Vest er det planlagt nytt barne- og ungdomssykehus i Bergen og nytt sykehus i Stavanger.

Det framgår av innspillet fra Helse Vest at Helse Bergen har lagt følgende liggetid etter fødsel til grunn for dimensjonering av det nye barne- og ungdomssykehuset:

- Kompliserte fødsler/risikofødsler er beregnet å utgjøre om lag 20 pst. Det er lagt til grunn at de fødende i denne gruppen i gjennomsnitt trenger seks døgn på sykehus.
- Om lag 40 pst. av de fødende krever mer oppfølging/intervensjon enn de ukompliserte fødslene. I denne gruppen vil enten mor, barn eller begge trenge moderat medisinsk oppfølging. Det blir lagt til grunn at denne gruppen i gjennomsnitt er fire døgn på sykehus.
- Omlag 40 pst. av de fødende vil være friske kvinner som har gjennomgått et normalt svangerskap, en normal fødsel og har fått et friskt barn til termin.

Beregningen er gjort på bakgrunn av tall som viser at 60 pst. av fødslene per i dag er ukompliserte fødsler med friske barn og mødre, men det er lagt til grunn at ikke alle kan reise hjem tidlig. Helse Bergen understreker i innspillet at alle skal være trygge på at Kvinneklubben tar vare på barselkvinnene og barnet så lenge de har behov for det.

Helse Bergen opplyser videre at barselkvinner som trenger spesialisthelsetjenester også i tiden etter at de er utskrevet fra sykehuset, får tilbud om oppfølging. Spesialisthelsehjelp skal være lett tilgjengelig for barselkvinner som har behov for dette, uavhengig av tallet på dager som har gått siden fødselen.

Helse Bergen opplyser at et viktig poeng med det nye tilbudet i Barne- og ungdomssykehuset er at kvinnene og familiene deres får bo på enerom, familierom eller multifunksjonsrom. Det vil gi trygghet, nærhet, stabilitet og ro for familien. Situasjonen på Kvinneklubben ved Haukeland universitetssykehus i dag er at mange kvinner må dele rom etter fødsel. Det er heller ikke alltid plass til far/partner. Syke mødre eller syke barn må flytte, som regel hver for seg, mellom Kvinneklubben og Barne- og ungdomsklinikken for å få oppfølging og pleie. Helse Bergen påpeker at det ikke er tilfredsstillende, verken fra et faglig ståsted eller et pasientperspektiv.

Når det gjelder nytt sykehus i Stavanger, skal all somatisk døgndrift inn i nytt sykehusbygg på Ullandhaug fra 2023. Helse Vest opplyser at det ikke er tallfestet konkret liggetid etter fødsel, og dermed er det heller ikke definert endringer i sengebehov. Alle døgnplassene i det nye sykehuset blir bygd som enerom med en fleksibilitet som gjør det mulig å endre bruksområdet etter behov innen det enkelte fagområde.

Helse Vest opplyser videre at Helse Stavanger har en prosess i nært samarbeid med kommunene der målet er å etablere en god og trygg barselomsorg i sykehusets opptaksområde. Det skal legges til rette for et tilbud der mor og barn skal ha mulighet for å reise tidligere hjem fra sykehuset dersom de ønsker det, og helsetilstanden tilsier at det er forsvarlig. Jeg viser for øvrig til mitt svar i spørretimen 7. mars om planene for nye Stavanger sykehus og barseltilbudet.

Helse Nord opplyser generelt at det ved bygging av nye føde- og barselavdelinger ikke er beregnet at noen skal reise hjem i løpet av det første døgnet for at kapasiteten skal være tilstrekkelig.

Helse Nord opplyser at det i Finnmarkssykehuset, i forbindelse med bygging av Nye Kirkenes sykehus, ikke er lagt opp til at de fødende skal reise tidligere hjem enn de gjør i dag. Alle som føder har minimum en liggetid på 48 timer, deretter gjøres det en individuell vurdering i samarbeid med den som har født om når de skal reise hjem. De fleste reiser hjem tre dager etter fødsel. Heller ikke for Nye Hammerfest sykehus er det lagt opp til at de fødende skal

reise hjem tidligere enn i dag (liggetiden er i snitt er 3,5 døgn).

Helse Nord opplyser videre at det er gjort kapasitetsberegning for ny føde- og barselavdeling i Bodø (Nordlandssykehuset HF), men at det ikke er satt som forutsetning at de fødende skal reise hjem i løpet av første døgn.

Helse Nord opplyser følgende om Nye Narvik sykehus (Universitetssykehuset Nord-Norge HF): Nye Narvik sykehus er ferdig utredet til og med konseptfasen. Sykehuset er planlagt med normalt fremskrivning av fødselstall og generell reduksjon i liggetid på 5 % for alle somatiske senger. Om fødetilbudet står det følgende i hovedfunksjonsprogrammet: Det vil være 2 forløsningsrom i nytt sykehus samt undersøkelsesrom for å drive poliklinikk. I tillegg vil det være 2 plasser for kvinner som har behov for observasjon før eller like etter fødsel. Etter fødsel overflyttes mor og barn til pasienthotell der de kan ha opphold med barnefar eller annet følge. Enkelte barselkvinner vil ha behov for opphold i ordinære sengeområder ved f.eks. komplikasjoner, keisersnitt eller liknende.

Ifølge Helse Nord er det ingen nye føde- eller barselavdelinger under bygging eller planlegging i Helgelandssykehuset HF. Helgelandssykehuset har heller ikke gjort grep for å redusere sengekapasiteten i de eksisterende fødeavdelingene.

Avslutningsvis opplyser Helse Sør-Øst at helseforetakene med føde/barselavdelinger følger anbefalingene i den nasjonale retningslinjen ved hjemreise for kvinner og barn. Tidlig hjemreise (i løpet av 24 timer) skjer etter spesielt ønske og gjelder bare noen få kvinner, dvs. flergangsfødende mødre med tidligere gode ammeerfaringer og god hjelp hjemme. Helse Sør-Øst opplyser at det i nytt sykehus i Drammen (Vestre Viken HF) er beregnet en gjennomsnittlig liggetid på barsel på 3 døgn.

SPØRSMÅL NR. 1286**Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth****Besvart 12. april 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Mange ser at regjeringa prioriterer rovvilt framfor beitedyr, til tross for en todelt målsetning i rovdyrpolitikken.

Ministeren nekter for at det er slik, og da er det naturlig å spørre om når ministeren vil sørge for å få fjernet statlig info om rovvilt på fylkesmannen i Nordlands hjemmesider hvor det står: Det er et hovedmål å sikre levedyktige bestander av de fire store rovdyrartene og av kongeørn?»

BEGRUNNELSE:

Fylkesmannen er Kongens og regjeringas representant i fylket, og utfører arbeidsoppgaver for departementer, direktorater og tilsyn. Dette står på fylkesmannen i Nordland sin hjemmeside.

Fylkesmannen er populært sagt statens forlenga arm, en som påser at statens vilje blir fulgt. På hjemmesiden til både Fylkesmannen i Nordland og andre fylkesmenn står det følgende:

«Det er et hovedmål å sikre levedyktige bestander av de fire store rovdyrartene og av kongeørn. Samtidig er det et mål å opprettholde et aktivt jordbruk for å utnytte beiteressursene for sau og rein i utmark.»

Dette kan tyde på at det ikke arbeider for en todelt målsetning med to likeverdige mål, men et hovedmål og et underordnet mål.

Svar:

Jeg viser til at norsk rovviltforvaltning skal skje innenfor rammen av Bernkonvensjonen, bestemmelsene i naturmangfoldloven og Stortingets behandling av denne og den todelte målsettingen i rovviltforliket av 2004 og 2011, og den videre oppfølging av disse.

Det er ikke riktig slik representanten Mossleth antyder, at regjeringen ikke følger opp den todelte målsettingen i rovviltforvaltningen. Den todelte målsettingen skal sikre levedyktige rovviltbestander og beitenæringer i Norge, og Stortinget har bestemt at dette skal skje gjennom en tydelig soneforvaltning, der det settes av områder til henholdsvis beitedyr og rovdyr. Det vil i praksis si at man skal prioritere rovvilt fremfor beitedyr i noen områder, mens beitedyr i andre områder skal prioriteres fremfor rovvilt. Det er de regionale rovviltnemndene som fastsetter soneinndelingen i Norge for bjørn, jerv og gaupe. Regjeringen har ved flere anledninger understreket ovenfor nemndene viktigheten av å ha en tydelig soneforvaltning, i tråd med Stortingets rovviltforlik og den todelte målsettingen. Dette vil på sikt føre til lavere tap og et redusert konfliktnivå.

Når det gjelder Fylkesmannen i Nordland sine hjemmesider, som representanten viser til, vil jeg vise til at Fylkesmannen på sine nettsider også trekker fram at det er et mål å opprettholde et aktivt jordbruk for å utnytte beiteressursene for sau og rein i utmark, og at rovviltbestandene må forvaltes for å nå dette todelte målet. Slik det står nå, kan jeg ikke se at det er grunnlag for å kritisere fylkesmannens beskrivelse.

SPØRSMÅL NR. 1287**Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 12. april 2018 av statsminister Erna Solberg****Spørsmål:**

«Hvorfor har ikke statsministeren stilt krav om at justisminister Tor Mikkel Vara sine kundelister skulle gjøres tilgjengelig i prosessen med å vurdere han som statsråd?»

Svar:

First House og deres kunder har underskrevet avtaler som innebærer konfidensialitet om kundeforholdet. Det finnes ikke et forbud mot å avtalefeste konfidensialitet mellom private. Dersom det er ønskelig at kundeforhold

mellom private skal bli gjenstand for innsyn, må det i tilfelle skje ved at det gis en lov som forbyr avtaler om dette.

På grunn av konfidensialitetsavtalene mellom kundene og First House er det ikke utarbeidet en fullstendig liste over de kundeforholdene justis-, beredskaps- og innvandringsministeren har hatt i sin jobb i First House. Som kjent har imidlertid First House utarbeidet en oversikt over flere av kundeforholdene som ligger på deres hjemmesider på internett.

Dersom det hadde blitt utarbeidet en liste som hadde blitt overlevert meg, Statsministerens kontor eller Justis-

og beredskapsdepartementet, ville den uansett vært omfattet av forvaltningens taushetsplikt etter forvaltningsloven § 13 første ledd nr. 2, med unntak for offentlige kunder og kundeforhold som ellers åpenbart er kjent.

Vi kunne derfor ikke gjort en eventuell liste tilgjengelig uten å bryte en lovbestemt taushetsplikt. Dette er også konklusjonen i Sivilombudsmannens uttalelse i saken om innsyn i statsråd Sylvi Listhaugs kundeliste (2013/2751) og i samsvar med uttalelse fra Lovavdelingen 6. november 2013 (JDLOV-2013-6908).

SPØRSMÅL NR. 1288

Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 13. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Har statsministeren vurdert, og i den prosessen hatt tilstrekkelig kunnskap til å gjøre en fullverdig vurdering av, om den nye justisministeren er habil i henhold til forvaltningsloven § 6 annet ledd?»

BEGRUNNELSE:

I «Håndbok for politisk ledelse» står følgende om habilitet:

“I tillegg inneholder § 6 annet ledd en mer generelt utformet regel hvor vedkommende tjenestemann (departementssjef, statssekretær eller politiske rådgiver) kan være inhabil etter en konkret skjønnsmessig vurdering:

“Likeså er han ugild når andre særegne forhold foreligger som er egnet til å svekke tilliten til hans upartiskhet; blant annet skal legges vekt på om avgjørelsen i saken kan innebære særlig fordel, tap eller ulempe for ham selv eller noen som han har nær personlig tilknytning til. Det skal også legges vekt på om ugildhetsinnsigelse er reist av en part.”

Det sentrale kriteriet ved vurderingen etter annet ledd er om det foreligger “særegne forhold som er egnet til å svekke tilliten til” vedkommende politikers “upartiskhet”. Man må foreta en bred vurdering av om vedkommendes tilknytning til saken er av en slik art og så nær og sterk at den kan gi grunn til å frykte at noen vil kunne bli særbehandlet - positivt eller negativt.”

Spørsmålet i denne saken er om statsministeren har hatt tilstrekkelig kunnskap om den nye justisministerens tidligere oppdrag til å kunne “foreta en bred vurdering av om vedkommendes tilknytning til saken er av en slik art og så nær og sterk at den kan gi grunn til å frykte at noen vil kunne bli særbehandlet - positivt eller negativt.”

Svar:

Forvaltningslovens regler om habilitet dreier seg om hvorvidt en offentlig tjenestemann, og tilsvarende en statsråd som sjef for et departement, kan eller ikke kan delta ved behandlingen av bestemte «forvaltningssaker». Etter forvaltningsloven gir det ikke mening å spørre om en offentlig tjenestemann generelt er «habil» eller ikke, løsrevet fra den konkrete saken det er spørsmål om å behandle.

I tråd med forvaltningslovens regler vil jeg naturlig nok vurdere om det i bestemte saker foreligger forhold som kan føre til at jeg er inhabil til å behandle saken.

SPØRSMÅL NR. 1289**Innlevert 6. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken****Besvart 19. april 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen****Spørsmål:**

«Er det aktuelt for regjeringen å stille nye og skjerpede klima- og luftforurensningskrav til cruisetrafikk som seiler i norske turistfjorder?»

BEGRUNNELSE:

Mye ny teknologi gjør det i dag mulig å seile utslippsfritt i lengre perioder for store båter og cruiseskip. Båtene trenger da plass til større batteripakker. Det er viktig at nye båter som bygges tilpasses ny teknologi og forberedes på nullutslippssamfunnet. Nye båter har lang levetid, for å unngå store utslipp i framtiden er det viktig at skjerpede krav for framtiden raskt signaliseres som en ambisjon.

Svar:

Sjøfartsdirektoratet er på oppdrag fra Klima- og miljødepartementet godt i gang med å utrede strengere utslippskrav til skip i verdensarvfjordene. Det tas sikte på å iverksette nye krav fra 1.1.2019. Det er viktig å få på plass strengere krav i disse fjordene så raskt som mulig for å redusere helse- og miljøbelastningen i disse fjordområdene og opprettholde den viktige verdensarvstatusen disse områdene har. Basert på erfaringene fra arbeidet med

verdensarvfjordene vil vi i det videre arbeidet se på strengere utslippskrav også i andre fjorder.

Vi arbeider også for å innføre strengere miljøkrav til all internasjonal skipsfart gjennom forhandlinger i FNs sjøfartsorganisasjon – IMO. Dette har gitt positive resultater, for eksempel når det gjelder etablering av strenge krav til svovelutslipp. Vi har også tatt initiativer i IMO for at også internasjonal skipsfart skal innlemmes i en ambisiøs avtale for reduksjon av klimagassutslipp. Under norsk ledelse ble IMOs medlemsland 13. april 2018 enige om en klimaavtale for skipsfarten som gir rammene for betydelige reduksjoner av klimagassutslipp. Vi vil følge opp denne avtalen med å arbeide for etablering av krav som medfører at utslippsmålene i avtalen nås.

Det er gledelig å se hvor raskt teknologiutviklingen av lav- og nullutslippsløsninger for skip skjer. Grønn skipsfart er et satsingsområde for regjeringen. Målet er å redusere klimagassutslippene samtidig som det opprettholdes høy verdiskapning og sysselsetting. Satsingen innebærer blant annet ulike støtteordninger og deltagelse i Grønt Kystfartsprogram. Jeg vil fremover videreutvikle Grønt skipsfartsprogram til å omfatte nullutslipps- og hybridkonsepter for ulike fartøyskategorier, inkludert tiltak overfor cruisenæringen.

SPØRSMÅL NR. 1290**Innlevert 9. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 19. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Statsråden gir i sitt svar på mitt spørsmål nr. 1111 en orientering om arbeidet mot useriøsitet i reinholdsbransjen. Svært få av tiltakene som nevnes er særlig konkrete, de aller fleste er av gammel dato og ingen er særlig egnet til å bedre på situasjonen for den delen av bransjen som tilbyr tjenester i private hjem.

Kan statsråden foreslå nye konkrete tiltak som kan bidra til å få bukt med useriøsitet i markedet for reinhold i private hjem?»

BEGRUNNELSE:

Kampen mot dårlige arbeidsvilkår er en høyst konkret kamp for mange i samfunnet vårt. For eksempel opplever flere tusen arbeidstakere usikkerhet, lav lønn og dårlige arbeidsvilkår på kroppen i en reinholdsbransje som i stor grad preges av useriøsitet og svart arbeid. Statsråden skriver at regjeringen er opptatt av at alle skal ha gode arbeidsforhold og at man prioriterer kampen mot useriøsitet høyt. Likevel vedgår hun at man opplever at dette ikke er tilfellet i reinholdsbransjen og særlig ikke i den delen av bransjen som tilbyr tjenester i private hjem. Statsråden

nevner en rekke tiltak som gjelder for eksempel godkjenningsordning og offentlige innkjøp. Disse har imidlertid neppe noen betydelig virkning i privatmarkedet. Hun nevner også et nettsted som ble etablert for snart syv år siden, men som altså tilsynelatende ikke har klart å endre situasjonen vesentlig frem til nå. I tillegg presenteres en del generelle vendinger om hva man må få til for å få bukt med useriøsiteten, men ikke hvordan man konkret skal gå til verks for å oppnå dette. Det er for eksempel høyst uklart hvordan statsråden vil «finne virkemidler som er egnet til å påvirke forbrukeratferden, slik at flere velger de virksomhetene som er godkjent og driver lovlig».

Det nevnes i det hele tatt ingen konkrete tiltak som fremover kan forventes å gi en betydelig bedring i situasjonen i den delen av reinholdsbransjen som leverer tjenester i private hjem. Dette er paradoksalt og nedslående når statsråden selv anerkjenner at det i dag foreligger et problem som regjeringen prioriterer. Statsråden inviteres herved til å foreslå konkrete tiltak som kan bidra til en slik forbedring. Problemet er jo at eksisterende tiltak ikke ser ut til å ha tilstrekkelig virkning.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på spørsmål nr. 1111 hvor jeg gjorde rede for flere gode tiltak som er iverksatt for å motvirke arbeidslivskriminalitet i renholdsbransjen. Eksempelvis har renholdsbransjen et eget treparts bransjeprogram, alle renholdsvirksomheter må være offentlig godkjent og det er innført allmenngjort lønn i bransjen. Nylig har regjeringen også styrket godkjenningsordningen for renholdsvirksomheter for å motvirke at ordningen misbrukes. De siste endringene er gjort med ikrafttredelse hhv 1. januar og 1. april i år, hvilket jo må sies å være av relativt ny dato. Samtidig må vi vedkjenne oss at det fortsatt er utfordringer med svart arbeid og arbeidslivskriminalitet i renholdsbransjen. Forbrukermarkedet reiser særlige utfordringer. I denne delen av markedet viser det seg for eksempel at regulering og effektiv håndheving er mer krevende. Her vurderes også praktikable tiltak. Stortingsrepresentant Gjelsvik mener at ingen tiltak er særlig egnet til å bedre på situasjonen for den delen av bransjen som tilbyr tjenester i private hjem. Det er jeg ikke enig i. Jeg minner om plikten renholdsvirksomhetene har i dag til å være godkjent av Arbeidstilsynet, og at plikten gjelder uavhengig av om kundene er næringsdrivende eller forbrukere. Det er mao. ikke tillatt å selge renhold til forbrukere uten godkjenning. For næringsdrivende er det også forbudt å kjøpe renholdstjenester fra renholdsvirksomheter som mangler godkjenning. I arbeidet med innføringen av endringer i godkjenningsordningen for renholdsbransjen, ble det vurdert å utvide dette forbudet til å gjelde også for private forbrukere. På bakgrunn av at et slikt forbud vanskelig kan håndheves, falt vi imidlertid ned på å ikke innføre det for forbrukere. Arbeidstilsynets

tilsynsvirksomhet og sanksjonering er rettet mot virksomheter i egenskap av at de er arbeidsgivere, og ikke mot privatpersoner. Forbudet ville dermed kun blitt en papirbestemmelse uten et reelt rettslig innhold. I stedet mener vi det er viktig å nå fram til forbrukerne med god og tilgjengelig informasjon for å bevisstgjøre og ansvarliggjøre dem. På dette området jobber myndighetene og partene i arbeidslivet tett sammen innenfor rammen av bransjeprogrammet. Bransjeprogrammet har nettopp iverksatt en stor informasjonskampanje rettet mot innkjøpere i privat sektor, og jobber løpende med å finne frem til gode tiltak rettet mot forbrukere. Som nevnt i forrige svar har Samarbeidet mot svart økonomi utarbeidet konkrete veiledninger for forbrukere på nettstedet handlehvit.no. På Arbeidstilsynets nettsider kan alle, både næringsdrivende og forbrukere, enkelt finne fram til seriøse renholdsvirksomheter ved å søke i Renholdsregisteret. Det er nylig gjort grep for å gjøre denne funksjonen mer brukervennlig. Det er viktig at forbrukere kjenner til siden og faktisk bruker den. På oppdrag fra Arbeidstilsynet holder Fafo på med en effektanalyse i renholdsbransjen. Dette er en oppfølging av rapporten Vil tiltakene virke? Status i renholdsbransjen 2012 som var en nullpunktsanalyse. Den nye rapporten skal være ferdig før sommeren. Det forventes at den vil gi et godt grunnlag for å vurdere de tiltakene som er iverksatt så langt i bransjen. Ellers viser jeg til Finansdepartementets forslag om endringer i reglene om Skatteetatens informasjonsbehandling som ble sendt ut på høring 23. mars 2018. Her foreslås det å vurdere om taushetsbelagte skatteopplysninger skal gjøres kjent for forbrukere og virksomheter for å gjøre det enklere å velge seriøse leverandører. Jeg vil også igjen vise til stortingsmeldingen om forbrukerpolitikk som Barne- og likestillingsdepartementet planlegger å legge frem i løpet av våren 2019, hvor et av temaene vil være svart økonomi og arbeidslivskriminalitet. Her vil det vurderes ytterligere tiltak på forbrukerområdet.

SPØRSMÅL NR. 1291**Innlevert 9. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik****Besvart 16. april 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Planlegger regjeringen å foreslå fjerning av den ekstra arbeidsgiveravgiften for finansnæringen, og når vil regjeringen eventuelt fremme forslag for Stortinget om dette?»

BEGRUNNELSE:

Finansskatten ble foreslått innført av regjeringen gjennom statsbudsjettet for 2017. For å hente inn noe av det proveny som staten taper gjennom at det ikke er moms på finanstjenester, ble det innført en særskilt skatt for finansnæringen bestående av to elementer. Det ene elementet innebar en ekstra skatt på overskudd i finansnæringen (ekstra selskapskatt). Det andre elementet en ekstra arbeidsgiveravgift for ansatte i næringen. Allerede i vårt alternative statsbudsjett for 2017 foreslo Senterpartiet å fjerne det såkalte arbeidsgiveravgiftselementet i denne skatten blant annet siden dette elementet gir negative virkninger for sysselsetting og dessuten medfører en konkurransevridning som er uheldig for sparebankene. En samlet komité gav samtidig uttrykk for at denne delen av finansskatten burde revurderes:

«Komiteen mener at det skal tas en ny vurdering av innretningen på finansskatten i lys av konklusjonene til Hjelmengutvalget med tanke på om den relative fordelingen mellom lønn og overskudd i finansskatten er optimal. Komiteen mener at økt finansskatt basert på overskudd på bekostning av lønnsdelen vil være en ønskelig retning.» (Innst. 3 S (2016-2017))

Også i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2018 foreslo Senterpartiet å fjerne arbeidsgiveravgiftselementet.

Samtidig opplever man i samfunnsdebatten og fra bransjen et økende press på endret innretning av finansskatten gjennom å fjerne den ekstra arbeidsgiveravgiften for finansnæringen. Statsråden bes orientere om hvilke planer regjeringen har for arbeidsgiveravgiftselementet i finansskatten.

Svar:

Finansskatten er en del av Stortingets enighet om skattereform fra 2016, som kom i forbindelse med Stortingets behandling av Meld. St. 4 (2015–2016) (Skattemeldingen). Her bestemte Stortinget at det skulle innføres en finansskatt fra 2017. Finansskatten skulle være en skatt på merverdien i finansiell tjenesteyting og ses i lys av at næringen er unntatt merverdiavgift.

Merverdien i produksjonen skapes både av arbeidskraft og kapital og den utgjør dermed lønnskostnadene i

virksomhetene og deler av selskapenes overskudd. Derfor er finansskatten som ble vedtatt i forbindelse med statsbudsjettet for 2017, lagt delvis på grunnlaget for arbeidsgiveravgift og delvis på selskapenes overskudd. Satsen på lønnsgrunnlaget er 5 pst., og finansskatten på overskudd består av at skattesatsen på alminnelig inntekt er 25 pst., som er noe høyere enn den ordinære satsen. På denne måten beskattes merverdien i næringen.

Det fremgår av regjeringserklæringen at regjeringen vil vurdere om finansskatten bør vris bort fra arbeidsplasser, i lys av blant annet EØS-rettslige problemstillinger, arbeidet med forbedring av skattegrunnlaget og mulighetene for omgåelser. I tillegg har finanskomiteen gitt uttrykk for at det bør gjøres en ny vurdering av finansskatten når Hjelmeng-gruppens rapport foreligger.

Jeg vil først minne om at innretningen av finansskatten allerede er noe endret fra 2017 ved at skattesatsen på overskudd for finansskattepliktige foretak også for 2018 er holdt på 25 prosent, mens den ordinære skattesatsen på alminnelig inntekt ble redusert fra 24 til 23 pst. Dette innebærer at overskuddsskattens andel av det samlede provenyet fra finansskatten er økt, i tråd med den ønskede retningen som Finanskomiteen har gitt uttrykk for.

Hjelmeng-gruppens rapport belyser sentrale problemstillinger og EØS-rettslige forpliktelser som må ivaretas når offentlige virksomheter utøver økonomisk aktivitet. Rapporten har ikke vurdert finansiell aktivitet særskilt, men rapportens vurderinger vil gjelde også for offentlige finansinstitusjoner som driver økonomisk aktivitet. Nærings- og fiskeridepartementet har sendt rapporten på høring, og høringsfristen går ut 2. mai 2018. Det vil også være dialog med ESA før man kan trekke konklusjoner om hvilke tiltak som eventuelt må gjennomføres for å oppfylle Norges forpliktelser.

Regjeringen tar fortsatt sikte på å forbedre finansskatten, slik at den både skaffer staten inntekter og motvirker de uheldige vridningene i produksjon og forbruk som skyldes at finansielle tjenester er unntatt merverdiavgift. Finansdepartementet vil vurdere ulike endringer som kan forbedre beskatningen av finanssektoren. Som skrevet i regjeringserklæringen, og som finanskomiteen har bedt om, vil vi vurdere om vi skal ta ytterligere steg i retning av å øke andelen finansskatt på selskapenes overskudd og redusere andelen av skatten som legges på lønninger. Dette arbeidet må identifisere og avveie de fordeler og ulemper som oppstår ved en eventuell omlegging i retning av redusert finansskatt på lønnsgrunnlaget. Særlige utfordringer som kan oppstå ved en finansskatt kun på overskudd er økte vridninger og økt risiko for overskuddsflytting.

Avklaringene som vil følge i lys av Hjelmeng-rapporten må også hensyntas. Det er derfor viktig at det ikke gjennomføres nye endringer i finansskatten uten at risikoen for uheldige konsekvenser samtidig er tilstrekkelig ivare tatt.

Jeg mener følgelig at det er for tidlig å konkludere med om det vil være hensiktsmessig samlet sett å avvikle lønn-

skatteelementet i finansskatten. Det vil heller ikke være mulig å ha dette godt nok utredet til å legge frem forslag til endringer i 2019-budsjettet, men jeg vil komme tilbake til Stortinget med en vurdering og eventuelle forslag til regelverksendringer så fort det lar seg gjøre.

SPØRSMÅL NR. 1292

Innlevert 9. april 2018 av stortingsrepresentant Lars Haltbrekken

Besvart 16. april 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Etter de nye avsløringene rundt oljeselskapet ENI i Stavanger Aftenblad, Bergens Tidende og Aftenposten, vil statsråden gjøre en ny vurdering av hvorvidt selskapet er skikket til å ha operatørskap på norsk sokkel, og hvorvidt de bør få være på norsk sokkel i det hele tatt?»

BEGRUNNELSE:

Stavanger Aftenblad, Bergens Tidende og Aftenposten har de siste dagene hatt grundige reportasjer om oljeselskapet ENI, både om de svært alvorlige sikkerhetsutfordringene ved oljeplattformen Goliat og hvordan de har opptrådt i selskapets hjemland, Italia. Reportasjene vitner om et selskap som har svært dårlig kontroll på sikkerheten for både mennesker og miljø. På bakgrunn av dette spør vi statsråden om hvilke tanker han gjør seg rundt ENI som innehaver av operatørskap og om selskapet i det hele tatt er skikket til å operere på norsk sokkel.

Svar:

Jeg viser til mitt svar på Dokument nr. 15:175 (2017-2018).

Det er Olje- og energidepartementet som tildeler nye utvinningstillatelser og utpeker operatør i utvinningstillatelser på norsk sokkel. Overdragelser av andeler og/eller operatørskap krever samtykke fra departementet. Når særlige grunner tilsier det kan Olje- og energidepartementet foreta skifte av operatør i et utvinningstillatelse. Sikkerhetsfaglige vurderinger i denne type saker innhentes fra Arbeids- og sosialdepartementet.

Det er ingen tvil om at Goliat-feltet har hatt en vanskelig gjennomførings- og oppstartsfase. Etter produksjonsstansen i andre halvår 2017 har feltet, i følge operatøren, hatt en oppetid på 97 prosent hittil i 2018. Dette

tallet inkluderer to hendelser på plattformen som har medført kortere produksjonsavbrudd. Mitt inntrykk er at de involverte selskapene og deres ansatte arbeider aktivt hver dag for å drive feltet sikkert og stabilt.

Eni Norge har vært aktive på norsk kontinentalsokkel i mange år. Selskapet har i dag et portefølje på norsk sokkel som inneholder andeler i en rekke utvinningstillatelser. Selskapet er operatør for flere av disse, herunder for feltene Marulk og Goliat. I den sist gjennomførte konsesjonsrunden på norsk sokkel (TFO 2017) ble Eni, i januar 2018, tildelt andeler i fire av utvinningstillatelsene.

I de tillatelsene Eni er rettighetshaver (men ikke operatør) skal selskapet, på lik linje med andre selskaper som er rettighetshavere, bidra til sikker drift og god ressursforvaltning blant annet gjennom å utøve sin påseplikt overfor operatøren. Jeg har ingen indikasjoner på at Eni ikke utøver denne rollen i tråd med gjeldende regelverk. Det er derfor ikke grunnlag for å vurdere Enis rolle som rettighetshaver på norsk sokkel.

Myndighetenes oppgave er å følge opp at Goliat i årene framover forblir i stabil, effektiv og sikker drift, samtidig som det sørges for et høyt nivå og kontinuerlig forbedringsarbeid når det gjelder sikkerheten. Ut fra dagens situasjon er det ikke en aktuell problemstilling å frata Eni operatørskapet på Goliat eller i andre utvinningstillatelser på norsk sokkel.

SPØRSMÅL NR. 1293**Innlevert 9. april 2018 av stortingsrepresentant Arild Grande****Besvart 16. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Kommer kommunene til å få anledning til å bruke personnummer i sitt kontrollarbeid for å hindre arbeidslivskriminalitet på sine byggeplasser, og når vil Oslo kommune få svar på sin forespørsel om saken?»

BEGRUNNELSE:

I oktober 2016 ba Oslo kommune for første gang om at dagens innsynsløsning i HMS-kortdatabasen utvides til å gjelde personnummer og bilde til innehavere av HMS-kort. Senere er dette fulgt opp med møte med, og løfter om tilbakemelding fra, statsråden. Fortsatt har ikke Oslo kommune fått svar.

Statsråden spesielt, og regjeringen generelt, har ofte utspill i mediene om at de kriminelle i arbeidslivet skal tas. At offentlig sektor skal gå foran i kampen for et ryddig arbeidsliv. At tiltak for et seriøst arbeidsliv prioriteres av regjeringen. Da er det vanskelig å forstå at henvendelsen fra Oslo kommune ikke har blitt prioritert av statsråden.

Svar:

Oslo kommune henvendte seg til Arbeids- og sosialdepartementet sommeren 2017 vedrørende elektronisk tilgang til fødselsnumre og bilder fra HMS-kortdatabasen. I møte om saken 31. august 2017 utdypet kommunen henvendelsen og bakgrunnen for denne. Det ble blant annet konkretisert at det Oslo kommune ønsker, er at den forskriftsfestede "sanntidskontrolløsningen" skal utvides til også å gjelde innsyn i fødselsnumre og bilder av kortholderne. En slik endring vil saklig sett innebære en betydelig utvidelse i forhold til dagens ordning, og henvendelsen har reist en rekke kompliserte spørsmål av bl.a. personvernmessig, teknisk og kostnadmessig karakter som har krevd grundige vurderinger.

Som et ledd i styrkingen av HMS-kortordningen i bygge- og anleggsbransjen, ble den forskriftsfestede sanntidskontrolløsningen etablert i 2016, slik at de lokale HMS-aktørene (byggherre, verneombud m.fl.) fikk adgang til å "sanntidskontrollere" gyldigheten av HMS-kort. Det var en klar forutsetning for å gi private adgang til å gjøre slik kontroll, at adgangen ble begrenset til opplysninger som ikke er taushetsbelagte, og som uansett kan hentes ut av registrene av hvem som helst. Sanntidskontrolløsningen innebærer således at aktørene får opplyst om hvorvidt HMS-kortet er aktivt, om virksomheten fortsatt oppfyller registreringskravene (dvs. plikt til å være registrert i Enhetsregisteret, Folkeregisteret, Arbeidsgiver- og

arbeidstakerregisteret, Merverdiavgiftsregisteret mv.), og om den aktuelle personen fortsatt er tilknyttet virksomheten.

Det er departementets oppfatning at personvern hensyn tilsier at en eventuell utvidelse av innsynsløsningen til også å gjelde personnummer og bilde, vil kreve en helt annen sikkerhet i forbindelse med tilgang til databasens opplysninger enn det som gjelder i dag. Det kan i den forbindelse vises til at Datatilsynet ved etableringen av HMS-kortordningen av sikkerhetshensyn var forbeholden til at kortutstederselskapet i det hele tatt skulle få tilsendt og oppbevare kopi av legitimasjon med bl.a. bilde og fødselsnummer. En løsning som den Oslo kommune nå etterspør, vil innebære at et betydelig antall personer vil få direkte tilgang til disse personopplysningene elektronisk.

Departementet har forelagt spørsmålet for Arbeidstilsynet som forvalter av HMS-kortordningen. Arbeidstilsynet påpeker at dagens database for HMS-kort er bygget opp etter et annet behov enn det som nå etterspørres av Oslo kommune, og at det ikke er teknisk mulig å bygge inn nødvendige sikkerhetsmekanismer i dagens database.

Arbeids- og sosialdepartementet har i brev til Oslo Kommune opplyst at departementet etter en samlet vurdering ikke har funnet å kunne gå videre med å utvide innsynsløsningen til også å gjelde elektronisk tilgang til fødselsnumre og bilder fra HMS-kortdatabasen, av de grunner som er redegjort for over.

SPØRSMÅL NR. 1294**Innlevert 9. april 2018 av stortingsrepresentant Freddy André Øvstegård****Besvart 20. april 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland****Spørsmål:**

«Deler statsråden Riksrevisjonens konklusjon om at private akutt-tiltak innebærer en forsvarlighetsrisiko, og vil statsråden foreslå at fosterhjemskøene skal avvikles innen to år slik hun tidligere tok til orde for, og således garantere et forsvarlig botilbud til alle barn og ungdommer som trenger det?»

BEGRUNNELSE:

Riksrevisjonen har i sin rapport Dok. 3:8 (2017-2018) kritisert en rekke forhold ved akuttplassering i barnevernstjenesten, blant annet at bruk av private fosterhjem medfører en forsvarlighetsrisiko med tanke på kvalitetssikring og at der er store regionale forskjeller i bruken av akuttplassering og private beredskapshjem.

Bruk av private fosterhjem medfører en forsvarlighetsrisiko. I regioner der mange akuttplasseringer gjøres i private tiltak vil det være større sjanse for at barn plasseres i et tiltak som ikke er tilstrekkelig kvalitetssikret. Det kommer frem at Bufdir selv har påpekt at tidspress gjør slike kjøp særlig utfordrende.

«Bufdir skriver i disponeringsbrevet for 2017 at enkeltkjøp av private fosterhjem innebærer en høy risiko med hensyn til forsvarlighet fordi det i en akuttsituasjon ikke er tilstrekkelig tid til kvalitetssikring»,

skriver Riksrevisjonen.

Det er et mål at alle akuttplasseringer skal dekkes av statlige tilbud for å få tilstrekkelig kvalitetssikring. Men ifølge Riksrevisjonen bodde en tredjedel av akuttplasserte barn i private institusjoner eller fosterhjem i midten av 2016. Disse kjøpene er ikke regulert gjennom rammeavtaler.

Riksrevisjonen mener det er alvorlig at BLD ikke har sørget for at gjeldende regelverk for akuttplasseringer tolkes likt. Over halvparten av de kommunale barnevernslederne oppgir at de har godkjent et akutttilbud de i forkant av plasseringen ikke var faglig fornøyd med.

Akutt-tilbudet varierer etter hvilken region barnet tilhører, og at disse ikke kan forklare ut fra naturlige forhold i de ulike regionene. Etter riksrevisjonens vurdering er det alvorlig, og ikke i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger, at barn risikerer å få ulikt akutt-tilbud avhengig av hvilken region i Bufetat de er bosatt i.

I 2011 uttalte nåværende statsråd Hofstad Helleland følgende til Dagsavisen (06.05.2011), om at fosterhjemskøene måtte bort i løpet av to år, innen 2013: -

«Nå er det fjerde familieministeren som i løpet av seks år med rødgrønn regjering begynner forfra for å skaffe fosterhjemsplasser. Men det hjelper jo ikke ungene som er der ute og trenger en mor, far og et sted å bo, sier familiepolitisk talskvinne i Høyre Linda Hofstad Helleland».

I dag har regjeringen Solberg styrt i snart fem år, og Riksrevisjonens rapport påpeker at det fortsatt er store mangler ved fosterhjemstilbudet.

Svar:

I spørsmålet vises det til Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon av Bufetats bistandsplikt ved akuttplasseringer i barnevernet, som nylig er lagt frem for Stortinget. Rapporten, Dokument 3:8 (2017-2018), inneholder også mine kommentarer til Riksrevisjonens merknader samt en redegjørelse for hvordan departementet vil følge opp anbefalingene fra Riksrevisjonen.

I mine kommentarer til Riksrevisjonens merknader fremgår Bufetats tiltak for å sørge for forsvarlighet ved akuttplassering av barn i tiltak tilknyttet private aktører, og jeg viser til disse. Faglige forhold ved akuttsaker gjør at Bufetat som hovedregel ønsker å ivareta plasseringene i eget tiltaksapparat, noe jeg mener det er gode grunner for, og jeg vil påpeke at bruken av private tiltak derfor har gått betydelig ned på dette området de siste årene. At Riksrevisjonen hadde merknader knyttet til forsvarlighet ved enkeltkjøp av private fosterhjem i akuttsaker, var en følge av at Bufetat selv hadde identifisert slik risiko. Det er etter mitt syn positivt at Bufetat har fokus på dette og har innført nye rutiner og nye rammer for avtaler om slike kjøp.

Når det gjelder spørsmålet om jeg vil "foreslå at fosterhjemskøene skal avvikles innen to år (...) og således garantere et forsvarlig botilbud til alle barn og unge som trenger det?", antar jeg at dette ikke er avgrenset til akuttfeltet, men gjelder fosterhjemstilbudet generelt. Rekruttering av et tilstrekkelig antall riktige og tilpassede fosterhjem er en sentral og vedvarende utfordring i barnevernet, og det er fortsatt for mange barn som må vente for lenge på en fosterfamilie.

Alle barnevernets tiltak og tjenester skal være forsvarlige og til barnets beste. Forsvarlig hjelp til enkelte barn kan noen ganger innebære at man må bruke god tid på undersøkelser og opplæring av fosterhjemmet, noe som medfører at barna må vente i midlertidige tiltak. På lengre sikt kan imidlertid dette være til barnets beste i enkelte tilfeller, men mitt mål er å redusere bruken av unødvendige midlertidige plasseringer. Dette krever en kontinuerlig og høy oppmerksomhet på rekruttering av fosterhjem.

Gjennom bistandsplikten har staten v/Bufetat et ansvar for å rekruttere fosterhjem når kommunene ber om det. Bufetat har målrettede tiltak for å øke rekrutteringen, både regionalt og nasjonalt. Et satsingsområde er rekruttering av fosterhjem i barnas slekt og nettverk, og bruk av familieråd for å understøtte dette. Kampanjer og markedsføring er et annet virkemiddel. Bufetat har også jobbet med å bedre oppfølgingen av potensielle fosterhjem.

For å sørge for at vi i fremtiden får rekruttert nok fosterhjem, er det også nødvendig å se nærmere på fosterhjemmenes rammebetingelser. For å kunne mestre oppdraget og gi barna en god omsorgssituasjon trenger fosterhjem rammebetingelser tilpasset barnets og fos-

terfamiliens behov. Regjeringen har satt ned et offentlig utvalg som skal utrede rammebetingelsene for ordinære fosterhjem. Utvalget leverer sin utredning i desember 2018, og jeg vil komme tilbake til hvordan utvalgets utredning skal følges opp.

Jeg har et mål om at barn, gjennom forebygging og tidlig innsats, skal få god hjelp før problemene i hjemmet vokser seg store. Dette ligger til grunn for mange av tiltakene i barnevernsreformen. Regjeringen har også lansert en langsiktig kompetansestrategi for det kommunale barnevernet, hvor en av målsetningene er å bidra til at barnevernet etablerer familiestøttende tilbud som kan forebygge at barn må flytte ut av hjemmet sitt. Dette vil bidra til å redusere mangelen på fosterhjem.

SPØRSMÅL NR. 1295

Innlevert 9. april 2018 av stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Besvart 17. april 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes

Spørsmål:

«Kommer konsesjonsbehandlingen av North Connect til å gå som før uavhengig av avtalen, eller vil behandlingen av kablet settes på vent inntil vi har høstet erfaringer med de eksisterende og vedtatte kablet?»

BEGRUNNELSE:

I behandlingen av Acer-saken i Stortinget har Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne inngått en avtale med regjeringens partiene. I denne avtalen står det at

«Beslutninger om eventuelle nye utenlandskabler skal fortsatt være en suveren beslutning fattet av norske myndigheter»,

at

«Eventuelle nye kabler skal være samfunnsøkonomisk lønnsomme og det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan etableres»,

og videre at

«Statnett skal eie og drive alle framtidige mellomlandsforbindelser. Dette tas inn i energiloven».

Stortinget skal den 19.04 behandle Rødts forslag om å stanse konsesjonsbehandlingen North Connect-kablet i bero inntil konsekvensene av kablet er utredet. Utredningen vi foreslår må ta for seg effektkjøring i norske kraftverk og sumvirkningene dette får for norsk vassdragsnatur, og endringer i strømprisen og hvordan dette vil på-

virke kraftforedlende industri, og må se på effektene av de to statseide kablet som er under bygging, NordLink og NSN Link.

Regjeringen, Ap og MDGs avtalepunkt om at det skal høstes erfaringer og gjøres grundige analyser før nye forbindelser kan etableres, er i tråd med dette. Likevel går Frp, Høyre, Venstre, Arbeiderpartiet og Miljøpartiet De Grønne i komitebehandlingen inn for å avvise vårt forslag.

På spørsmål fra undertegnede i Stortingets spørretime den 21. 03, sa statsminister Erna Solberg «Vi kommer ikke til å vente med North Connect til vi ser effektene av disse andre kablet. Vi kommer til å fatte vedtak som planlagt».

I Klassekampen 22.03, to dager etter avtalen mellom regjeringens partiene, Ap og MDG ble lagt fram og samme dag som Acer-saken ble behandlet i Stortinget, sa Tina Bru fra Høyre og Terje Halleland fra Frp at det ikke er noe i avtalen som legger hindre for North Connect-kablet fra Hordaland til Skottland. Statsråd Søviknes bekreftet også i Stortinget den 21.03 at North Connect-behandlingen går som før, uavhengig av avtalen.

I Energi- og miljøkomiteens behandling av Prop. 5 L (2017-2018) om endringer i energiloven, legger partiene bak Acer-enigheten til grunn at departementet ferdigbehandler søknadene fra North Connect før det fremmes sak for Stortinget – om at konsesjon for å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemans-

varlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse.

Arbeiderpartiets Else- May Botten skriver i Nationen 3. april at Arbeiderpartiet har brukt Acer-forhandlingene som brekkstang til å få Ap-politikk gjennom. «Som resultat blir det ingen private kabler til utlandet, der måtte høyrepartiene gjøre retrett. Men det blir heller ingen ny Statnett-kabel til før eventuelt om mange, mange år. Det er først når virkningen av eksisterende og vedtatte kabler er grundig evaluert og har demonstrert samfunnsøkonomisk lønnsomhet, at dette vil være aktuelt.» I Klassekampen 7. april sier Aps Espen Barth Eide at «Avtalen fører i praksis til en utsettelse».

For meg og alle de som har engasjert seg i Acer-saken, framstår «enigheten» om North Connect-kabelen derfor veldig uklart.

Svar:

Ved behandlingen av den tredje energimarkedspakken ba Stortinget om at regjeringen snarest fremmer sak om å endre energiloven slik at konsesjon til å eie eller drive utenlandsforbindelser bare kan gis til den systemansvarlige (Statnett) eller foretak hvor denne har bestemmende innflytelse, jf. vedtak 570 (2017-2018). Et stortingsflertall la samtidig til grunn at departementet ferdigbehandler

søknadene fra NorthConnect før det fremmes sak for Stortinget, jf. Innst. 175 L (2017-2018).

NorthConnect sendte inn sine konsesjonssøknader i fjor og departementet har bedt Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å gi sin vurdering av søknadene. Etter at NVEs vurdering foreligger, vil departementet konsesjonsbehandle NorthConnects søknader i tråd med regelverket og føringene fra Stortinget.

Departementet vil gjennomføre en grundig konsesjonsbehandling og i denne prosessen vurdere de samfunnsøkonomiske virkningene og øvrige konsekvenser av tiltaket. Det er i konsesjonsbehandlingen det tas stilling til om det kan gis konsesjon, og i tilfelle hvilke vilkår som skal stilles ved evt. konsesjon.

I tråd med vanlig saksgang når norske energimyndigheter tar stilling til om det kan gis konsesjon til produksjon eller overføring av strøm, gjennomfører NVE høring av NorthConnects søknader. Opprinnelig høringsfrist var 15. april, men jeg er kjent med at Statnett har fått vesentlig utsatt høringsfrist av NVE. Statnett vurderer at dette er nødvendig bl.a. for å kunne vurdere det konsesjonssøkte tiltaket opp mot den øvrige langsiktige utviklingen av det norske og nordiske kraftsystemet. Statnetts vurderinger av ulike utviklingstrekk i det nordiske kraftsystemet, bl.a. virkninger av eksisterende og nye utenlandskabler i hele Norden vil styrke grunnlaget for departementets endelige konsesjonsbehandling.

SPØRSMÅL NR. 1296

Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Else-May Botten

Besvart 17. april 2018 av klima- og miljøminister Ola Elvestuen

Spørsmål:

«Kan statsråden redegjøre for når han planlegger å legge fram en plan på hvordan allerede eksisterende avfall fra deponiet på Raudsand vil bli ryddet opp i og hvilket ansvar staten vil komme til å ta i den forbindelse?»

BEGRUNNELSE:

Det er blitt prosessert farlig avfall på Raudsand siden 1989, og dette har generert en mengde restavfall av diverse stoffer. I følge Miljødirektoratet dreier det seg om ca. 800.000 tonn. Avfallet er deponert i gruvesjaktene og noe i åpent landskap. Det er fortsatt noe usikkerhet om hva som er lagret i deponiene/gruven, derfor er det viktig å få undersøkt hvilke stoffer avfallet inneholder. I forbindelse med pålagt

har Staten ansvar i oppryddingsarbeidet, da de er grunneier i området.

Svar:

I terrenget på Raudsand ligger det avfall fra tidligere virksomhet fordelt på to steder; i de såkalte Deponi 1 og Deponi 2. Deponi 1 ble benyttet av Alumox AS (tidligere Aluvest Raudsand) og Aleris (tidligere Reox AS) til deponering av saltslagg, filterstøv og skrap. Dette deponiet ligger i dagen og avfallet er klassifisert som farlig avfall. Bergmesteren Raudsand AS eier i dag deponiet og Miljødirektoratet har fattet vedtak om tvangsmulkt overfor Bergmesteren Raudsand AS for å sikre at deponiet avsluttes (tildekkes) innen 1. oktober 2018 i henhold til de krav som direktora-

tet har satt. Det er knyttet tvangsmulkt på 1,25 mill. kroner til kravet, for å sikre gjennomføring.

I området kalt Deponi 2 ligger det i dag ca. 30 - 40 000 tonn møllestøv, lagret i sekker i et dalsøkk i terrenget. Møllestøvet er ordinært avfall som ble lagret i området i forbindelse med industrivirksomhet på Raudsand. Miljødirektoratet har mottatt en søknad fra Bergmesteren Raudsand om etablering av ordinært deponi i samme område. Bunntettingen i omsøkt deponi vil utgjøre avslutning av møllestøvdeponiet. En slik avslutning vil redusere utlekking fra møllestøvet. Saken er til behandling i direktoratet.

En befaring Miljødirektoratet utførte i september 2018 avdekket at det var hensatt 25 – 30 sekker med avfall inne i de gamle gruvene i Raudsand. De er etterlatt uten tillatelse fra miljømyndighetene og er å anse som ulovlig lagring av avfall. Den samme sjakten har tidligere blitt brukt til å lede ut prosessavløp fra industrivirksomheten Aluscan i Raudsand. Sjakten er i dag fylt med vann. Som følge av hjemfallsretten tilhører gruvene i dag staten ved Nærings- og fiskeridepartementet. Miljødirektoratet har pålagt Nærings- og fiskeridepartementet å fjerne sekkene innen 1. oktober 2018.

SPØRSMÅL NR. 1297

Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes

Besvart 17. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Finner ministeren det rimelig at en student som vil tilføre landet sitt viktig kompetanse skal kastes ut av Norge én måned før fullført utdanning fordi han har vist seg å være flittig og arbeidsom?»

BEGRUNNELSE:

En person fra Madagaskar er student i Tromsø og i ferd med å avslutte en Master i International Fisheries Management. Han har gjennom hele sitt opphold i Norge forsørget seg selv og ikke ligget noen til byrde. Han har fått beskjed om at han må forlate Norge den 17. april én måned før han er ferdig med masteren fordi han har betalt tilbake penger han hadde lånt. Han blir altså straffet av den norske staten slik at han ikke får fullført utdannelsen sin fordi han har hatt jobb ved siden av studiene og forsørget seg selv. Universitetet i Tromsø har vært i kontakt med departementet om saken.

Svar:

Som representanten sikkert er kjent med, har verken jeg eller departementet myndighet til å gripe inn eller påvirke utfallet av enkeltsaker som ikke gjelder hensynet til grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn. Å vurdere enkeltsaker forutsetter kjennskap til alle sakens detaljer og kan innebære krevende avveininger. Jeg har tillit til de vurderingene som gjøres av Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda.

På generelt grunnlag vil jeg imidlertid minne om at ett av vilkårene for å få oppholdstillatelse som student er at utlendingen kan forsørge seg selv. Det er sentralt at personer som søker opphold i Norge har tilstrekkelige midler til å klare seg mens de er her. Underholdskravet må være oppfylt på søknadstidspunktet. For studenter er underholdskravet oppfylt dersom utlendingen mottar full støtte fra Statens lånekasse eller har midler tilsvarende full støtte. For studieåret 2017/2018 utgjør full støtte 111 657 kroner.

Videre må midlene være til utlendingens disposisjon. Dersom underholdskravet oppfylles gjennom privat lån, må utlendingen ha full råderett over pengene og kunne bruke disse fritt gjennom oppholdet i Norge.

Utlendinger med studietillatelse har i utgangspunktet adgang til deltidsarbeid i inntil 20 timer per uke og heltidsarbeid i de ordinære feriene. Dersom utlendingen tjener så mye gjennom deltidsarbeid at han både kan forsørge seg selv i tråd med underholdskravet og kan tilbakebetale ev. lån som er tatt opp for å fylle underholdskravet, står han fritt til å gjøre dette. Det avgjørende er om utlendingen faktisk har 111 657 kroner til å bruke gjennom skoleåret.

SPØRSMÅL NR. 1298**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Eigil Knutsen****Besvart 18. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvilken oversikt har statsråden over hvor mange av deltakerne i arbeidstrening som i etterkant blir ansatt der de har vært i trening, hvor stor andel får fast ansettelse, og hvor mange i 100 prosent stilling?»

BEGRUNNELSE:

Arbeidstrening (tidl. Arbeidspraksis i ordinær virksomhet) gir opplæring i å stå i et ordinært arbeidsforhold, men er tilrettelagt hver enkelt sine behov og kapasitet. Det gis oppfølging fra NAV underveis, og det lages en avtale mellom deltaker, NAV og arbeidsgiver.

Personer på arbeidstrening er ikke ansatt i bedriften/virksomheten, og er et tilbud til mennesker med nedsatt arbeidsevne, lite erfaring på arbeidsmarkedet eller som av andre årsaker trenger bistand for å komme inn på arbeidsmarkedet.

Ordningen med arbeidstrening er svært positiv for deltakere som i etterkant kommer inn på det ordinære arbeidsmarkedet. Under arbeidstreningen skal deltakeren ikke være en del av den faste grunnbemanningen, men delta med mål om å bli ansatt i samme eller en annen bedrift i etterkant av praksisoppholdet.

Svar:

Arbeids- og velferdsetaten har en bred tiltaksportefølje, og formålene med de ulike tiltakene varierer. Hvilke tiltak som skal benyttes, avhenger av vurderingen av den enkeltes behov.

Formålet med tiltaket arbeidstrening er å prøve ut tiltaksdeltakerens muligheter i arbeidsmarkedet, gi relevant arbeidserfaring og bidra til å styrke deltakerens muligheter til å få ordinær ansettelse, jf. forskrift om arbeidsmarkedstiltak.

I 2016 iverksatte departementet en rekke endringer i tiltaksstruktur og regelverk med sikte på forenkling og økt bruk av ordinært arbeidsliv som tiltaksarena. For å bedre kvaliteten i arbeidstreningstiltaket ble det innført skjerpede krav til arbeidsgiver og NAV. Blant annet skal det utarbeides en avtale mellom tiltaksdeltaker, arbeidsgiver og Arbeids- og velferdsetaten som avklarer arbeidstreningens formål, innhold og plan for opplæring på arbeidsplassen. Oppfølging fra Arbeids- og velferdsetaten skal tilpasses den enkelte tiltaksdeltakerens og arbeidsgiverens behov, men skje minst hver tredje måned. Mulighetene til å få ordinær ansettelse skal vurderes jevnlig. Når tiltaket avsluttes skal Arbeids- og velferdsetaten i samar-

beid med arbeidsgiver utarbeide skriftlig dokumentasjon der det redegjøres for gjennomføringen av tiltaket og om målet med tiltaket er oppnådd. Når det er hensiktsmessig, kan det i tillegg inngås en tilretteleggings- og oppfølgingssavtale hvor det utpekes en fast kontaktperson i Arbeids- og velferdsetaten og på arbeidsplassen med ansvar for oppfølgingen.

Det framgår av regelverket at det kan være ulike formål med gjennomføring av en arbeidstreningsskjema. Det er ikke alltid fast jobb i bedriften der tiltaket gjennomføres er hovedmålet. Det kan alternativt være å trene på en arbeidssituasjon og skaffe generell arbeidserfaring, få dypere innsikt i en bestemt bedrifts arbeidsoppgaver, innsikt i et yrke eller annet. Målet med tiltaksdeltakelsen skal alltid angis, slik at det er kjent for både deltaker, arbeidsgiver og NAV hva som er hovedhensikten med gjennomføringen. Ungdom utgjør den største gruppen av deltakere i tiltaket. For denne gruppen vil overgang til utdanning også være et positivt utfall. NAV har ikke tilgang til data som viser overgang til utdanning.

Det eksisterer ikke en oversikt per i dag som gir svar på representantens spørsmål. Arbeids- og velferdsdirektoratet opplyser at det med dagens verktøy vil være vanskelig å kvalitetssikre informasjon som er nødvendig for å kunne utarbeide en slik oversikt.

Arbeids- og velferdsetaten produserer offentlig statistikk som viser overgang fra arbeidsmarkedstiltak til arbeid (www.nav.no). Statistikken viser at 35,7 prosent av arbeidssøkerne i tiltaket arbeidstrening i 2016 var i arbeid 6 måneder etter avsluttet tiltak. 16,5 prosent av arbeidssøkerne har overgang til arbeid i kombinert med en ytelse. Blant deltakere på tiltaket oppfølging var også 35,7 prosent i arbeid 6 måneder etter avsluttet tiltak, mens 18,3 prosent hadde overgang til arbeid i kombinert med en ytelse. Til sammenligning var 65,7 prosent av arbeidssøkerne i tiltaket tidsbegrenset lønnstilskudd i 2016 i arbeid 6 måneder etter avsluttet tiltak. 10,8 prosent av arbeidssøkerne med lønnstilskudd har overgang til arbeid kombinert med en ytelse. Forskjellene i overgang til arbeid har blant annet sammenheng med at deltakere på lønnstilskudd ansettes i virksomheten i tiltaksperioden, mens dette ikke er tilfelle ved deltakelse på arbeidstrening.

Statistikken publiseres to ganger i året.

SPØRSMÅL NR. 1299**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Arve Sigmundstad****Besvart 16. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«En endelig dato for utbygging av InterCity gjennom Østfold og frem til Halden, og således også en endelig dato for når vi kan forvente å få frigjort de båndlagte arealene i sentrum av Halden og de andre østfoldbyene er av avgjørende betydning for den videre utviklingen av østfoldsamfunnet.

Når vi kan forvente å få disse datoene?»

BEGRUNNELSE:

I Halden og de andre østfoldbyene er store sentrumsområder båndlagt i påvente av avklaringer på hvor og når en ny trase for InterCity utbyggingen skal føres frem til stasjonsområdene og videre mot Riksgrensen. Dette er ikke bare en utfordring for Halden, men for hele østfoldsamfunnet.

NTP som ble lagt frem av regjeringen Stoltenberg i 2013 slo fast at utbyggingen til Halden skulle stå ferdig i 2030. NTP som ble lagt frem av regjeringen Solberg i 2017 utsatte utbyggingen til 2034.

I Halden Arbeiderblad 09.04.2018 antyder statsråden ytterligere utsettelse av utbyggingen gjennom Østfold og frem til Halden. Dette skaper ikke bare utfordringer for pendlerne, men også for lokalsamfunnene som sitter med store båndlagte arealer og dermed mister muligheten til å drive utvikling og en fremtidsrettet samfunnsplanlegging.

Svar:

Regjeringen har en offensiv satsing på jernbanen. Bevilgningene har økt kraftig de siste årene, og i perioden 2014-18 er det i snitt bevilget 22,9 milliarder kr/årlig til jernbanen, mot 14,5 mrd. kr i tilsvarende periode før regjeringsskiftet. I Nasjonal transportplan 2018-2029 legger man opp til fortsatt vekst i jernbanesatsingen. Rundt 45 pst. av investeringene i ny infrastruktur skal gå til jernbanen. Når vi nå går fra at IC utbyggingen går fra å være overordnede ønsker til å bli konkrete byggeprosjekt, er det vesentlig for gjennomføring at vi har sterk kostnadskontroll, ser på gode kontraktsstrategier, ser helhet i trafikkviklingen mv.

I arbeidet med å realisere NTP 2018-29 har Jernbanedirektoratet nå fremlagt utkast til handlingsprogram. Direktoratets planer viser at NTP i all hovedsak går som planlagt. Store og små investeringer og vedlikeholdsprosjekt skal gjennomføres. De siste årene har arbeidet med planlegging og byggeforberedelse av prosjektene økt kraftig. Det gir bedre kunnskap om det enkelte prosjekt

og grunnlag for å se mer overordnet på de totale investeringer. I 2018 vil vi starte realisering av to store prosjekter.

Østfoldbanen er en av banestrekningene som vil oppleve desidert størst investeringer i årene fremover. Samtidig har planarbeidet i det siste avdekket utfordringer som må håndteres, blant annet etter omfattende grunnundersøkelser i 2016 og 2017. Fagetatene har anbefalt at utbyggingsplanene for strekningene Haug-Seut og Seut-Sarpsborg gjennomgås på nytt, som følge av kompliserte utbygginger og økte kostnader. Jernbanedirektoratet har i handlingsprogrammet foreslått å komme tilbake med nye kostnadstall og en ev. revidert fremdrift i ruleringen av transportplanen. La meg understreke at slike utfordringer ikke betyr at prosjektene settes på vent eller legges på is. Dette er utfordringer som vi skal løse, gjennom godt arbeid i Jernbanedirektoratet og Bane NOR, og i samarbeid med blant annet lokale myndigheter. Det er vanskelig nå å si når man finner enighet om slike løsninger, siden de kan involvere både tekniske og arealmessige/politiske sider. Jeg har dog kommunisert at det er viktig å gjøre avklaringer om trasevalg og arealprioriteringer slik at man kan frigjøre båndlagt areal.

SPØRSMÅL NR. 1300**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Kva var planlagt beløp for investeringar i Hæren for perioden 2013-2016, og kva var faktisk løyvd beløp til investeringar i Hæren i den same perioden?»

Svar:

Nivået på investeringane for perioden 2013-2016 var ein del av dei vedtaka som Stortinget fatta i samband med handsaminga av Innst. 388 S (2011-2012), jamfør Prop. 73 S (2011-2012) – Et forsvar for vår tid . Oppfølginga av Stortinget sitt vedtak knytt til førre langtidsplan er synleggjort i dei årlege budsjettproposisjonane handsama i Stortinget kvart år.

Dei årlege budsjettproposisjonane for åra 2013-2016 inneheld ein eigen tabell som viser dei planlagde utbetalingane til materiellinvesteringar fordelt på områda Landsystem, Sjøsystem, Luftsystm, Nettverksbasert forsvar, Logistikkssystem og Spesialoperasjonar og soldatsystem (kapittel 1760, tabell 4.X - Formålstabell). Denne inndelinga er ikkje 'skrudd saman' forsvarsgreinvis. Til dømes vil området Spesialoperasjonar og soldatsystem framskaffe uniformer og handvåpen til soldatar i alle forsvarsgreiner. Det har difor vore naudsynt å gjere eit

overslag over kor mykje av dei ulike områda som skaffar materiell til landstyrkane (det vil seie Hæren og Heimevernet). For Landsystem er delen tilnærma 100 %, for Logistikkssystem og Nettverksbasert forsvar om lag 60 %, og for Spesialoperasjonar og soldatsystem om lag 70 %. Ved å rekne saman desse delane, slik dei er presenterte i dei årlege Prop. 1 S, får ein oversikta over kva som var planlagt nytta til investeringar for kvart einaste år. Forsvarsdepartementet sine berekningar viser ein total sum til landstyrkane på 14,1 mrd. kroner rekna om til 2018-kroner. Eg gjer merk-sam på at det er naudsynt å ta høgd for ei viss usikkerheit i talgrunnlaget då prosjekt kan vera flytt mellom dei aktuelle investeringsområda.

Forsvarsdepartementet har vidare sett på kva som faktisk har vore utbetalt i prosjekta som inngår i dei områda som er nemnt over. Summen, rekna om til 2018-kroner, er om lag 12,3 mrd. kroner. Hovudårsaka til differansen er justeringa av investeringsporteføljen som vart gjort sumaren 2014. Som ei følgje av kampflyinvesteringa, og ei stor overhøgd i porteføljen, måtte det gjerast ei tilpassing for å sikra at dei høgast prioriterte prosjekta vart gjennomført. Nokre prosjekt vart då kansellert; andre fekk justert tidsplanen. Stortinget vart orientert om denne prosessen gjennom Prop. 1 S (2014-2015), side 94.

SPØRSMÅL NR. 1301**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Liv Signe Navarsete****Besvart 13. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen****Spørsmål:**

«Kan statsråden avklare om Noreg har svara på dette tilbodet?»

GRUNNGJEVING:

Kjelder seier at tyske styresmakter har gitt Noreg ved Forsvarsdepartementet tilbod om å vere med på deira op-

pgradering av eksisterande stridsvogner til Leopard 2A7V for på raskast mogleg måte løyse dei problema vi har hatt med våre stridsvogner frå 1980-talet. Dette ville gje Noreg ei fungerande "norsk spesifisert vogn" frå sommaren 2019 for utprøving og deretter moglegheita til å få tilført nye stridsvogner frå vinteren 2020.

Svar:

Gjennom handsaminga av Prop. 2 S (2017-18) ga Stortinget si støtte til regjeringas tilråding om at landmakta treng ein moderne stridsvogntkapasitet. Regjeringa arbeider no vidare med sikte på å fylgje opp Stortingets vedtak og vurderer i denne samanheng ulike alternativ

til omfang, framdrift og gjennomføring, der også mogleg samarbeid med andre land inngår. I samsvar med vedtaket i Stortinget vil regjeringa, i samband med revidert nasjonalbudsjett 2018, leggje fram ei heilskapleg sak om det vidare arbeid med moderniseringa av Hærens stridsvogntkapasitet. Der vil også eit mogleg samarbeid med Tyskland bli nærare omtalt.

SPØRSMÅL NR. 1302

Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Åsunn Lyngedal

Besvart 18. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Fagskolen ved Norges brannskole på Fjellidal i Tjeldsund kommune skulle åpnes for studenter høsten 2019.

Hva er årsaken til at åpningen er utsatt og når kan dette tilbudet stå klart?»

BEGRUNNELSE:

Fagskolen ved Norges brannskole på Fjellidal i Tjeldsund kommune skulle åpnes for studenter høsten 2019, og gi et etterlengtet tilbud om fagskoleutdanning til ansatte i alle landets brannvesen. På Brannvesenkonferansen 2018 ble det fra OSB opplyst at skolen ikke vil åpne som planlagt. Årsaken skulle være manglende infrastruktur. Det ble ikke opplyst om noen ny tidsplan for tilbudet. Fagskoletilbudet vil kreve utbygginger av undervisningsbygg som per i dag, ikke er igangsatt av regjeringen. Et suksesskriterium er også tilgang til studenthybler, og Tjeldsund kommune har tegnet intensjonsavtaler med utbyggere som skal bidra til husbankfinansiering for å sikre bygging av mellom 240 og 300 studenthybler. Tjeldsund kommune har som vertskommune for dette nasjonale kompetansesenteret ikke fått noe informasjon fra departement eller direktorat om utsettelsen. De har hørt fra deltakerne ved Brannvesenkonferansen at åpning av skolen er utsatt på ubestemt tid. Dette er uholdbart og svekker Tjeldsunds kommunes mulighet til å bidra til å tilrettelegge. Det er viktig at Stortinget nå forsikres om at planen om utbygging står ved lag, og at regjeringen vil sikre de nødvendige bevilgningene samt dialog med Tjeldsund kommune.

Svar:

Det er i statsbudsjettet for 2017 og 2018 avsatt midler til etablering av ny fagskole for utdanning av brann- og red-

ningspersonell ved Norges brannskole på Fjellidal i Tjeldsund kommune. Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap arbeider nå godt med etableringsprosjektet, og har i dette arbeidet hatt et mål om oppstart av fagskolen høsten 2019.

Det er behov for ny infrastruktur ved Norges brannskole før ny fagskole kan starte opp. Arbeidet med ny infrastruktur vil følge retningslinjene for statlige byggeprosjekter. Statsbygg vil i løpet av det neste året gjennomføre nødvendige vurderinger i tilknytning til bygging av ny infrastruktur. Samtidig er det slik at den videre etableringen av fagskolen vil avhenge av de årlige budsjettprosessene. Dette innebærer at nøyaktig fremdriftsplan og oppstartstidspunkt for ny fagskole på nåværende tidspunkt ikke kan tidfestes.

Det er imidlertid klart at ny infrastruktur ikke kan være på plass i 2019, noe som også innebærer at ny fagskole ikke kan starte opp høsten 2019.

SPØRSMÅL NR. 1303**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge****Besvart 18. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Kan statsråden klargjøre hvordan regjeringen har forstått innholdet i Stortingets vedtak av 23. mars 2017 om passutstedelse, og bekrefte eller avkrefte om regjeringen nå legger opp til at Stortinget ikke skal få reell påvirkningskraft på strukturen for passutstedelse i Norge?»

BEGRUNNELSE:

Senterpartiet mener alle gjenværende lensmannskontor som i dag utsteder pass skal beholde denne funksjonen også fremover. Det kommer til å bli altfor store avstander for folk i store deler av landet for å skaffe seg nytt pass dersom strukturen blir slik politimestrene har kommet med forslag om i prosessen så langt. Vi har tidligere oppfattet regjeringen slik at saken om passtrukturen kommer til Stortinget. Etter uttalelser fra stortingsrepresentant Frølich fra Høyre, som tyder på noe helt annet, mener jeg det trengs en avklaring.

Jeg viser i denne forbindelse til Stortingets vedtak av 23. mars 2017:

«Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake med en plan for utstedelse av våpenkort og pass i den nye tjenestestrukturen, som sikrer en god balanse mellom kvalitet, sikkerhet og brukertilgjengelighet.»

I dok. nr. 15: 1024 (2017-2018) uttaler tidligere justisminister Listhaug at «Enkelte lokasjoner som utstedte pass er i ferd med å bli nedlagt som følge av den tjenestestrukturen som følger av nærpolitireformen. Utover dette vil det ikke bli gjort noen endringer i hvilke tjenestesteder som utsteder pass i ny tjenestestruktur før Stortinget har behandlet spørsmålet.»

I Kvinnheringen 28. februar uttaler imidlertid Høyres justispolitiske talsperson, Peter Frølich, at Stortinget ikke kan gripe direkte inn når det gjelder hvor det skal utstedes pass i landet. Her er et utdrag fra saken:

«Lensmann Sigurd Børve sa for nokre veker sidan at det berre er politikarane som kan hindra at det ikkje blir utskrivning av pass i Kvinnherad. Ordføraren har engasjert seg, og ein av dei han har kontakta er stortingspolitikar Petter Christian Frølich. Til Kvinnheringen seier Frølich at ansvaret for dette ikkje ligg på Stortinget eller hos politikarane.

- Det er lang tradisjon for ikkje å gå inn på detaljstyring i funksjonar, kvar lensmannskontor skal liggja eller kva funksjonar dei skal ha. Vi på Stortinget kan ikkje gå ned i detaljar, og slike avgjerder skal og må liggja hos politiet, seier Frølich.»

Hva stemmer, skal saken til Stortinget eller ikke?

Svar:

Innledningsvis vil jeg gjerne få klargjøre at det denne våren pågår prosesser i de 12 politidistriktene for å få på plass endelig organisasjon med nye geografiske enheter innen juni 2018. Som det fremgår av daværende statsråd Listhaugs svar på skriftlig spørsmål nr. 1024 fra Sigbjørn Gjelsvik, innebærer gjennomføringen av politireformen at enkelte lokasjoner som utsteder pass planlegges eller er i ferd med å bli, nedlagt. Disse nedleggelsene har sammensatte årsaker. Dels er de en følge av at enkelte geografiske enheter forsvinner, og dels er de en følge av at ny struktur innebærer nødvendig omplassering av personell og utstyr som får konsekvenser for passtjenesten.

Parallelt er politidistriktene i dialog med Politidirektoratet om hvilke øvrige endringer som anses nødvendige for å lukke kvalitets- og sikkerhetsavvikene som ble påpekt av Riksrevisjonen og forberede produksjonsstarten for nye pass og ID-kort. I Dokument 1 (2015-2016) påpekte Riksrevisjonen vesentlige mangler i prosessen for saksbehandling og utstedelse av pass, herunder at kontrollen av pass-søkernes identitet er for dårlig, og at det er vesentlige mangler ved sikringen av informasjonen i saksbehandlingssystemet og i passregisteret. Det ble også påpekt vesentlige mangler ved den fysiske sikringen ved passkontorene. Politidirektoratet arbeider med å lukke de påpekte avvikene og organisere tjenesten på en slik måte at utstedelsen skjer i overensstemmelse med gjeldende regelverk.

Stortinget ble i brev 24. november 2017 orientert om utfordringene med fremdriften for innføringen av det nye saksbehandlingssystemet for pass og nye nasjonale ID-kort, og om hvilke tiltak som var under iverksettelse for å kvalitetssikre og støtte direktoratets prosjektarbeid. Som følge av den uavklarte situasjonen fikk Politidirektoratet også beskjed om å fortsette det igangsatte arbeidet med å forberede produksjonsstart inntil videre i henhold til politiets egne anbefalinger om organiseringen av passtjenesten i politidistriktene. Det betyr i praksis at forberedelsene i dag konsentreres om passkontorene som under enhver omstendighet vil bli videreført.

Jeg har forståelse for at det stilles spørsmål ved forholdet mellom de pågående prosessene og anmodningsvedtak 519 (2016-2017). Det er derfor viktig for meg å understreke at hensikten med å fortsette forberedelsen av tiltak for å styrke politidistriktenes passtjeneste ikke er å omgå vedtaket, eller foregripe Stortingets behandling av saken, men å sikre at arbeidet med å lukke avvikene som ble påpekt av Riksrevisjonen holder forsvarlig progresjon

i påvente av endelige politiske avklaringer. Det er også Politidirektoratet og politidistriktene klar over. Stortinget vil i løpet av vårsesjonen 2018 bli forelagt de føringer regjeringen mener skal legges til grunn for det nødvendige

arbeidet med å styrke politidistriktenes passtjeneste og sikre en god avveining mellom kvalitet og sikkerhet på den ene siden, og et godt tjenestetilbud til befolkningen på den andre.

SPØRSMÅL NR. 1304

Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg

Besvart 16. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner

Spørsmål:

«Vil kunnskapsministeren ta initiativ til at alle videregående skoler i Norge får en “mobbeknapp” som gjør det lettere for elever å varsle om mobbing eller trakassering?»

BEGRUNNELSE:

Etter initiativ fra elevrådet på Bodø vgs. har alle videregående skoler i Nordland fått en godt synlig “mobbeknapp” på sine nettsider på rekordtid. Mobbeknappen er like enkel som den er genial. En trykker på den røde knappen «Meld fra om mobbing». Et enkelt skjema åpner seg og gir mulighet for å fylle inn navn, epost, telefonnummer og noen korte setninger om hva du har opplevd. Når du trykker send, går det en epost rett til rektor ved din videregående skole som er forpliktet til å gi et svar og sette inn tiltak senest fem dager etter at meldingen er mottatt. Ideen er utviklet i Nordland, men så god at jeg mener den bør spres til hele landet.

Selv om mye av mobbingen skjer utenfor skoleområdet, på sosiale medier, og på andre tider av døgnet har skolen et viktig lovpålagt ansvar. Derfor vil et enkelt lavterskeltilbud som en «mobbeknapp» på skolens nettsider være et viktig verktøy i kampen mot mobbing og trakassering.

Svar:

Denne regjeringen tar mobbing og trakassering i skolen på alvor. I 2018 bevilges det om lag 80 millioner til arbeidet mot mobbing. Det er nær en tredobling på tre år. Den økte innsatsen går til kompetansesatsing, nytt og bedre lovverk og mer hjelp og støtte til elever som blir mobbet.

Alle elever har rett til et trygt og godt skolemiljø, og skolene skal ha nulltoleranse mot mobbing, vold, diskriminering og trakassering. Et nytt og bedre lovverk mot mobbing trådte i kraft 1. august 2017. Det nye lov-

verket styrker elevenes rettssikkerhet og stiller strengere krav til skolene. Elevene som blir utsatt for mobbing eller trakassering og deres foreldre kan nå klage direkte til fylkesmannen dersom de mener skolen ikke gjør nok for å hjelpe.

Gjennom det nye lovverket har vi innført en plikt til å informere om elevens rettigheter og hvor de skal henvende seg om slike saker. Det er skoleeier og skolen som selv beslutter hvordan de skal sikre at elever har informasjon og på en enkel måte får meldt fra om mobbing og trakassering. Dette kan gjøres på flere måter, og jeg synes en “mobbeknapp” som Nordland fylkeskommune har innført er et godt verktøy. Jeg håper andre fylkeskommuner ser på ideen og erfaringene som blir gjort der, og at de følger etter med løsninger som kan senke terskelen for å melde fra om mobbing eller trakassering.

Jeg vil likevel ikke pålegge alle skoleeiere å ha akkurat denne ordningen. Jeg mener det er riktig å overlate til skolene og skoleeierne å vurdere hvilke varslingsrutiner og verktøy som passer best på deres skoler. Dette skal de gjøre i samarbeid med de brukerorganene som er aktuelle, for eksempel elevrådet ved skolene. Vi har nylig sørget for at alle fylker får sitt eget mobbeombud. Skoler og skoleeiere vil kunne få nyttige innspill fra sitt lokale mobbeombud når de skal etablere rutiner og verktøy.

Jeg vil i tillegg understreke at det skal være enkelt å melde fra om mobbing og trakassering, både til skolen og fylkesmannen. Elever skal ikke måtte melde fra skriftlig eller på bestemte skjemaer. Opplæringsloven legger et klart ansvar på alle som arbeider på skolen om at de skal varsle rektor dersom de får mistanke om, eller kjennskap til, at en elev ikke har et trygt og godt skolemiljø. Nylig har vi også varslet Stortinget at vi vil foreslå at også videregående skoler får hjemmel til å tvangsflytte elever i de mest alvorlige sakene hvor andre tiltak ikke nytter.

Utdanningsdirektoratet har laget gode veiledninger og informasjonsmateriell til barn, unge og foreldre som ønsker å vite mer om rettigheter og klagemuligheter. Jeg

vil særlig trekke fram nettsiden nullmobbing.no som samler informasjon om hvilke rettigheter elevene har og hvordan man som elev eller foreldre bør gå fram i en mobbesak. Nettsiden er enkelt tilgjengelig på statlige nettsteder, og vi har oppfordret alle skoler og skoleeiere om å legge en lenke på sine nettsider. Jeg er glad for at mange

har gjort det. I tillegg vil jeg minne om at vi har styrket Barneombudets arbeid mot mobbing og chat-tjenesten "Snakk om mobbing" ved Blå Kors i Kristiansand. Ved hjelp av disse tiltakene har vi har lagt til rette for at elever og foreldre på en enkel måte kan si ifra når de ikke har det bra på skolen.

SPØRSMÅL NR. 1305

Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Emilie Enger Mehl

Besvart 18. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide

Spørsmål:

«Hva har Regjeringen gjort overfor franske myndigheter siden november 2017 for at Frankrike ikke skal motsette seg at FNs operasjon i Vest-Sahara permanent kan rapportere på menneskerettighetssituasjonen i det okkuperte territoriet?»

BEGRUNNELSE:

I slutten av april hvert år behandler FNs Sikkerhetsråd spørsmålet om situasjonen i Vest-Sahara. Marokko fortsetter sin okkupasjon av det ikke-selvstyrte territoriet, og motsetter seg både FNs arbeid for selvbestemmelsesprosessen, og FNs mulighet til å rapportere på menneskerettighetssituasjonen i områdene de opererer.

I Sikkerhetsrådet er forslag om inklusjon av menneskerettigheter i mandatet til FN-operasjonen MINURSO blitt fremmet både av USA og av Storbritannia, men det motarbeides av Marokkos nære allierte Frankrike. Franske myndigheter har lang tradisjon i å undergrave rettighetene til Vest-Saharas folk i EU og FNs Sikkerhetsråd. Det pågår alvorlige overgrep overfor Vest-Saharas folk. Senest i 2017 ble en gruppe politiske fanger dømt til livstid i en marokkansk domstol.

Det er verdt å berømme utenriksminister Søreide for et godt svar på spørsmålet fra FrPs Theodor Helland i november 2017 om hva den nye utenriksministeren akter å gjøre ved Frankrikes posisjon på MINURSO. Utenriksministeren svarte hun ville ta opp tematikken med sin franske motpart.

Svar:

Norske posisjoner når det gjelder situasjonen i Vest-Sahara er i tråd med FNs sikkerhetsråds beslutninger. Vår prinsipielle holdning er at alle FN-operasjoner bør ha et

menneskerettighetsmandat. Vi fortsetter derfor å støtte en utvidelse av MINURSOs mandat til å inkludere menneskerettighetsovervåking og -rapportering. Dette er det imidlertid ikke enighet om i Sikkerhetsrådet og Frankrike har ikke endret posisjon. Siden november i fjor har vi fra norsk side tatt opp spørsmålet om en utvidelse av MINURSOs mandat med franske myndigheter. Som følge av at MINURSO ikke har et mandat til å overvåke menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara, følger vi menneskerettighetssituasjonen i Vest-Sahara gjennom egne kanaler. Vår ambassade i Rabat og en representant fra Utenriksdepartementet besøkte senest området i februar i år. Etter hver reise tas det kontakt med marokkanske myndigheter for å ta opp både enkeltsaker og mer generelle menneskerettighetsspørsmål. Vi vil fortsette å oppfordre marokkanske myndigheter til å styrke menneskerettighetene i området.

SPØRSMÅL NR. 1306**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 18. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Det har vært flere saker der sykehus er blitt bygget for små til å dekke befolkningen de skal dekke på en skikkelig måte. Herunder Kalnes og Ahus. Nå skal nye Aker og Gaustad sykehus bygges i Oslo, og helseforetaket vil legge ned Ullevål. SV er bekymret for kapasiteten.

Hva ligger til grunn for beregningene av sykehusstørrelse og befolkningens behov?»

BEGRUNNELSE:

Vi vil gjerne ha denne informasjonen, og eventuell annen informasjon som kan være relevant:

- De konkrete formlene som brukes i utregningene.
- Planlagt liggetid for forskjellige typer pasienter og den eventuelle forskjellen fra gjennomsnittlig liggetid på sykehus i dag. Og begrunnelse for eventuell forskjell.
- Befolkningsframskrivingene som legges til grunn.
- Beregnet andel av befolkningen som vil trenge hjelp i sykehusene, og begrunnelse for eventuelt avvik fra dagens situasjon.
- Om det er planlagt med underkapasitet vil vi gjerne høre om eventuelle planlagte kompensierende tiltak.
- Annen informasjon for at vi fra Stortinget skal kunne kvalitetssikre at behovet for kapasitet blir dekket i årene framover.

Svar:

Det er utarbeidet en "Modell for fremskriving av aktivitet og kapasitetsbehov i sykehus".

Målet er at sykehusene skal ha et felles verktøy for å gjøre beregninger. Modellen benyttes til å beregne framtidig aktivitet, kapasitet og ressursbruk som en del av sykehusenes arbeid med utviklingsplaner, samt for dimensjonering av nye sykehus. Modellen er beskrevet på: <http://sjukehusbygg.no/wp-content/uploads/2014/10/Beskrivelse-av-Fremskrivingsmodellen-des-2014.pdf>.

Modellen tar utgangspunkt i kvantitative størrelser. Først gjennomføres det rene demografiske fremskrivinger hvor data fra dagens aktivitetsnivå i opptaksområdet hentes inn fra Norsk Pasientregister. Disse dataene kobles til befolkningsprognoser fra SSB fra basisåret til det valgte fremskrivningstidspunktet.

Deretter gjennomføres det kvalitative vurderinger for å fange opp utviklingstrekk ut over rene demografiske fremskrivinger. Dette gjelder f. eks sykdomsutvikling, medisinteknologisk utvikling, pasientforventninger, forven-

tet omstilling til dagbehandling og anvendelse av observasjonssenger og pasienthotell. Forventet liggetid er også avgjørende, da dette avgjør behovet for senger. Liggetiden i norske sykehus går ned som følge av endringer i medisinsk teknologi, metoder, prosedyrer og overgang til dagkirurgi. Det gjennomføres også beregninger av behov for areal til medisinske og ikke-medisinske støttefunksjoner mv., som ofte beregnes med basis i personalbehov, areal til utstyr mv.

Resultatene av framskrivingen kobles med data og forutsetninger om utnyttelsesgrader og brukstider, for eksempel åpningstid på poliklinikkene. Dette kobles igjen med arealstandarder for rom som gir grunnlag for å dimensjonere samlede arealer.

Vi kan ikke generelt si at dagens sykehus bygges for små. Det er gjort en rekke investeringer i nye sykehusbygg i store deler av landet. Det er mange ulike forhold som påvirker både etterspørsel og kapasiteten i det nye sykehuset, og disse vil variere over tid. Erfaringene fra de siste sykehusprosjektene viser at det tar tid før driften tilpasses nye sykehuskonsepter.

Alle sykehusprosjekter blir evaluert etter at de er tatt i bruk for å gi lærdom til framtidige prosjekter. Det arbeides nå med en felles veileder for dette arbeidet. Jeg vil også legge til at grunnlaget for dimensjonering av de enkelte sykehus er grundig dokumentert i hovedfunksjonsprogrammet/hovedprogram for de enkelte sykehusprosjekter, hvor det redegjøres for alle parametere som inngår i beregningen. Dette er offentlig tilgjengelige dokumenter som kan hentes fra nettet og som følger beslutningsprosessen for det enkelte sykehusprosjekt.

SPØRSMÅL NR. 1307**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Nicholas Wilkinson****Besvart 12. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Hjernehelsestrategien har viktige tiltak og mål som kan gjøre livene til mange bedre, og gjøre at færre blir syke. Strategien gjelder fra 2018 til 2024, men pasientorganisasjonene rapporterer at de ikke har sett noe til konkrete tiltak ennå. Strategien får først effekt når den settes ut i live med finansiering og konkrete tiltak.

Hva er framdriftsplanen for finansiering og iverksettning av tiltak for å nå hvert mål og delmål på side 10 i rapporten, og eventuelle andre tiltak som planlegges?»

Svar:

Nasjonal hjernehelsestrategi 2018-2024 ble lagt fram i desember 2017. Helsedirektoratet har i tildelingsbrev for

2018 fått i oppdrag å lage en samlet plan for oppfølging av hjernehelsestrategien. Helsedirektoratet har i brev til Helse- og omsorgsdepartementet opplyst at de tar sikte på å ferdigstille en plan med beskrivelse av tiltak, ansvar og tidsfrister i løpet av november 2018. Helsedirektoratet opplyser videre at de legger opp til bred involvering av brukerorganisasjoner, profesjonsorganisasjoner og tjenesteapparatet. Representanter fra KS og de regionale helseforetakene vil ha et særskilt ansvar for at tiltakene knyttet til de ulike tjenesteområdene blir gjennomført.

Eventuelle budsjettmessige konsekvenser vil legges fram for Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1308**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 18. april 2018 av helseminister Bent Høie****Spørsmål:**

«Er statsråden enig i at den økonomiske situasjonen ved Sørlandet sykehus viser at det er behov for å øke rammene til spesialisthelsetjenesten eller mener han sykehuset selv er skyld i sin anstrengte økonomi, og er det aktuelt å se på inntektsfordelingen internt i Helse Sør-Øst, for å sikre at man i tilstrekkelig grad tar høyde for de føringene nasjonal helse- og sykehusplan gir vedrørende videreføring av ulike lokasjoner for sykehusdrift med sine akuttfunksjoner, slik som ved Sørlandet sykehus?»

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen viste i et oppslag 10.april til at behovet for kutt i driften ved Sørlandet sykehus ser ut til å stige fra 200 til 300 millioner. Det advares mot en «lite bærekraftig økonomi».

I nasjonal helse- og sykehusplan slås det fast at det skal være tre sykehus i Agder, alle med akuttfunksjoner. Skal man klare å fylle alle tre sykehusene med et godt innhold med moderne utstyr og i funksjonelle bygg, krever det et økonomisk handlingsrom.

Regjeringen med støtte fra KrF har i sitt statsbudsjett for 2018 lagt opp til at sykehusene får en vesentlig strammere økonomi, enn hva Arbeiderpartiets alternative budsjett la opp til.

Svar:

Helse Sør-Øst RHF skal innen desember 2018 ferdigstille Regional utviklingsplan 2035 i tråd med føringer og mål fra Nasjonal helse- og sykehusplan. Den regionale utviklingsplanen skal presentere framskrivninger og kapasitetsbehov. Den skal også konkretisere strategiske mål og tilhørende tiltak som kan legge grunnlag for en bærekraftig helsetjeneste fram mot 2035. Planen skal sammenfatte helseforetakenes utviklingsplaner og kvalitetssikre dem opp mot regionens "sørge for"-ansvar og kapasitetsbehov. Regional utviklingsplan skal sendes til Helse- og omsorgsdepartementet innen utgangen av 2018. Utviklingsplanene til de fire regionale helseforetakene vil utgjøre et viktig bidrag i arbeidet med neste nasjonale helse- og sykehusplan. Oppdraget om regionale utviklingsplaner ble gitt i felles foretaksmøte 10. januar 2017. I foretaksmøte med de regionale helseforetakene 24. april 2017 ble akuttfunksjonene ved Flekkefjord sykehus avklart, for å sikre ro rundt det videre arbeidet med utviklingsplanen for Sørlandet sykehus.

Et enstemmig styre ved Sørlandet Sykehus HF vedtok administrasjonens forslag til utviklingsplan 2035 2. april 2018. Dette viser etter min mening at det er gjort et godt arbeid med å få en felles forståelse av de utfordringene helseforetaket står overfor, og i hvilken retning man skal gå for å møte de fremtidige utfordringene.

Jeg legger til grunn at Sørlandet sykehus HF i likhet med andre helseforetak baserer seg på de føringer som er gitt når det gjelder sykehusstruktur. Samtidig er jeg kjent med at situasjonen oppleves som krevende for helseforetaket, og at det er utfordrende å skape økonomisk handlingsrom for å kunne gjennomføre planlagte investeringer og vedlikehold.

De regionale helseforetakene har utviklet egne inntektsmodeller som ligner på modellen fra staten til de fire helseregionene. Formålet med inntektsmodellene er å legge til rette for et likeverdig tilbud. Det er opp til de regionale helseforetakene å bestemme hvordan midlene fra staten skal fordeles til det enkelte helseforetak.

Inntektsmodellen i Helse Sør-Øst fordeler inntekter etter objektive kriterier som skal reflektere det relative ressursbehovet mellom sykehusområdene i regionen. Kriteriene er basert på alderssammensetning og sosioøkonomiske kjennetegn ved befolkningen. Inntektsmodellen har også en komponent der helseforetakene kompenseres for kostnader de selv ikke rår over, eller særegne kostnader ved enkelte foretak.

Helse Sør-Øst RHF har over tid og i nært samarbeid med ledelse og fagressurser i helseforetakene utviklet

inntektsmodellen for regionen. Etter hvert som Helse Sør-Øst RHF har sett hvordan de forskjellige delene av modellen har fungert, er det høstet erfaringer og foretatt justeringer i modellen. I 2017 satte Helse Sør-Øst RHF ned et prosjekt for å se på videreutvikling av inntektsmodellen. Prosjektet ledes av ekstern prosjektleder fra Universitetet i Oslo og inkluderer representanter fra alle helseforetakene i regionen, tillitsvalgte, brukere etc. Helse Sør-Øst opplyser at ett av forholdene som vurderes, er om nasjonal helse- og sykehusplan gir grunnlag for å innføre en egen strukturkomponent i inntektsmodellen knyttet til små akuttisykehus, lange reiseavstander mv.

Denne regjeringen har sørget for at sektoren hvert år har fått en vekst i budsjettet. I perioden 2014 til 2018 har den samlede veksten i bevilgningene til de regionale helseforetakene vært på 10 400 mill. kroner. Dersom inntektsfordelingsmodellen legges til grunn, kan det anslås at veksten i Helse Sør-Øst har vært på om lag 5 600 mill. kroner i samme periode.

I budsjettet for 2018 er det lagt opp til om lag 2 pst. vekst i pasientbehandlingen. Dette er mer enn det som kreves for å håndtere den demografiske utviklingen, og legger til rette for en videre god utvikling av spesialisthelsetjenesten.

SPØRSMÅL NR. 1309**Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Tellef Inge Mørland****Besvart 17. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden garantere at man tar hensyn til de overordnede samfunnsinteressene, på tvers av Nye Veier og Statens vegvesen sine særskilte oppgaveporteføljer, slik at man finner de beste løsningene for de planlagte veiutbyggingene totalt sett, og at dette også blir gjort i saken rundt bygging av Gartnerløkka og Ytre ringvei i Kristiansand?»

BEGRUNNELSE:

Fædrelandsvennen har 3.april et oppslag med bakgrunn i at Norges Lastebileierforbund avdeling Agder er bekymret for forholdene under Gartnerløkkautbyggingen i Kristiansand, dersom Ytre ringvei ikke står klar først, og varsler trafikkaos.

I saken peker Norges Lastebileierforbund ved regionsjef Reidar Retterholt på at det ikke finnes realistiske omkjøringsveier for Gartnerløkka, særlig ikke for tunge kjøretøyer. Lastebileierforbundet peker videre på koordineringsutfordringen mellom Nye Veier og Statens Vegvesen: «Ytre ringvei inngår i Nye Veier AS' portefølje og er i utgangspunktet prioritert langt bak i køen hos dem. Mens Gartnerløkka er en del av Kristiansands «bypakke», som håndteres av Statens vegvesen».

Begge de aktuelle prosjektene er høyt prioritert av landsdelen. Utfordringen blir imidlertid hvordan man får til en best mulig koordinering av de to prosjektene med to ulike prosjekteiere, både med tanke på å redusere unødvendig køproblematikk i utbyggingsperioden, men også for å unngå eventuelle unødvendige, kostbare og midlertidige omkjøringsløsninger.

Prosjektleder Nils Ragnar Tvedt i Statens vegvesen uttaler i forbindelse med den aktuelle saken at: «Risikoen for køproblemer vil være langt mindre om Ytre ringvei står klar før Gartnerløkka-arbeidene påbegynnes. Men jeg må bare forholde meg til at Statens vegvesen står for Gartnerløkka-jobben, mens Nye Veier har Ytre ringvei.»

Nye Veier ved direktør for planprosesser og samfunnskontakt, Finn Aasmund Hobbesland svarer imidlertid at: «Når det gjelder Ytre ringvei så gjør forholdet mellom kostnader og nytteverdi at prosjektet ikke er prioritert høyere.» Han får følgende oppfølgingsspørsmål fra journalisten: «Er eventuelle trafikkproblemer under Gartnerløkkautbyggingen tatt med i vurderingen av samfunnsøkonomisk nytte?» Til det svarer representanten for Nye Veier: «Nei. Våre vurderinger skjer ut fra et 40-års tidsperspektiv.»

Denne problemstillingen reiser derfor spørsmålet om hvordan man sikrer at de overordnede samfunnsin-

teressene tas hensyn til, når staten har valgt at to ulike aktører skal bygge ulike veistrekninger i landet, og hvordan man sikrer god koordinering mellom disse aktørene, slik at man ikke velger løsninger som hver for seg internt hos henholdsvis Statens vegvesen og Nye Veier virker fornuftige, men som i det overordnede samfunnsregnskapet gir dårligere og dyrere løsninger.

Svar:

Det er viktig å løse de trafikale problemene som Kristiansand har opplevd over tid. E18 fungerer her både som en lokal, regional og nasjonal vei. De overordnede føringene knyttet til utvikling av transportsystemet, herunder vegutbygging, legges i Nasjonal transportplan (NTP) og Stortingets behandling av denne. Selv om Statens vegvesen og Nye Veier AS har ansvar for hver sin veistrekning i Kristiansand, så gjør man i NTP en jobb for å sikre koordinering og god ansvarsfordeling av prosjektene slik at overordnede samfunnsinteresser blir best mulig ivaretatt. Jeg minner også om at oppstartsporteføljen til Nye Veier ble fastsatt gjennom Meld. St. 25 (2014-2015) og det ble der tatt utgangspunkt i prosjekter prioritert i NTP 2014-2013, men hvor flere av de ble utvidet i omfang og lengde. For kommende NTP-prosesser vil utviklingen i selskapets portefølje være en del av arbeidet og dermed også i framtiden være en integrert del av de overordnede samfunnsmessige vurderingene.

Prosjektet E18/E39 Gartnerløkka – Kolsdalen forutsettes finansiert med statlige midler og bompenger fra ny bompengepakke for Kristiansandsregionen. I Nasjonal transportplan 2018-2029 er det prioritert 250 mill. kroner til anleggsstart på prosjektet i første seksårsperiode. I tillegg kommer bompenger. I Prop. 1 S (2017-2018) er det lagt til grunn 105 mill. kr i bompenger fra dagens bompengoordning til bl.a. prosjektering og grunnerv.

Prosjektet E18/E39 Ytre Ringveg inngår i Nye Veier AS sin utbyggingsportefølje, og tidspunkt for gjennomføring av prosjektet vil skje i tråd med selskapets mandat for prioritering av porteføljen.

Jeg er kjent med den diskusjonen som nå går lokalt om rekkefølgen for prosjektene. Dette var tema som vi utfordret lokale aktører på i forberedelsene til Nasjonal transportplan 2018-2029. I konseptvalgutredningen for Samferdselspakke for Kristiansandsregionen ble det i sin tid lagt til grunn at prosjektet E18/E39 Gartnerløkka - Kolsdalen skulle bygges før utbyggingen av Ytre Ringveg. Tilbakemelding vi fikk i vårt arbeid med NTP var generelt at det var en god tilnærming.

I planleggingen av prosjektene er det lagt til grunn at prosjektene skal kunne gjennomføres uavhengig av hverandre, bl.a. ved at hensynet til trafikkavvikling i anleggsfasen er grundig vurdert. Dette vil bli videre belyst og vurdert i prosjekteringsarbeidet for E18/E39 Gartnerløkka – Kolsdalen.

En viktig suksessfaktor for prosjektet E18/E39 Gartnerløkka – Kolsdalen er at anleggsfasen blir gjennomført med et akseptabelt nivå på E18/E39-trafikken og annen trafikk i området. Statens vegvesen opplyser at de mener dette vil være mulig, men som følge av anleggsarbeidene vil det være høyere risiko for hendelser enn i en normal driftssituasjon. Dette vil bli fulgt nøye opp i prosjektgjennomføringen. Dersom man fra lokalt hold

nå har et bredt og politisk forankret ønske om å endre på tidsplan eller innhold i E18/E39 Gartnerløkka-prosjektet, så er det viktig at dette kommuniseres tydelig til Statens vegvesen og Samferdselsdepartementet. Bygging av ringveien vil føre mye av gjennomgangstrafikken bort fra dagens trase gjennom byen, men dagens E18/E39 vil fortsatt være hovedveg mellom indre bydeler, til/fra sentrum, ferjehavna, jernbanen og containerhavna samt for kollektivtrafikken. Det er viktig at man lager et veisystem som dekker fremtidens transportbehov på en god måte, og verken under- eller overdimensjonerer det som skal bygges. Derfor er konstruktivt samarbeid mellom nasjonale og lokale myndigheter og trafikanter særdeles viktig.

SPØRSMÅL NR. 1310

Innlevert 10. april 2018 av stortingsrepresentant Sandra Borch

Besvart 18. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Kan statsråden klargjøre forskjellen på Luftforsvarets hovedbase for maritime luftoperasjoner og Luftforsvarets hovedbase helikopter?»

BEGRUNNELSE:

I Konseptvalgutredning Evenes flystasjon (ugradert versjon) Fremskutt operasjonsbase for kampfly og hovedbase for maritime patruljefly beskrives følgende:

«3.3 Luftforsvarets behov: Evenes flystasjon skal være en av Luftforsvarets to beskyttede kampbaser. Den vil også være Luftforsvarets hovedbase for maritime luftoperasjoner, herunder maritime patruljefly og maritime helikopter»

Forsvarsministeren belyste begrepet «hovedbase» gjennom svar på skriftlig spørsmål til statsråden fra representanten Liv Signe Navarsete (Dokument nr. 15:1023 (2016-2017)) den 27.04.2017.

Da ble begrepet «hovedbase» brukt slik:

«...Begrepet «hovedbase» er heller ikke brukt i konkrete vedtak fremmet Stortinget. Alle Forsvarets helikopter er organisert i skvadroner (330 skvadron med redningshelikopter (Sea King), 334 skvadron – fremtidige fregatthelikopter (NH90), 337 skvadron med kystvakthelikopter (NH90) og 339 skvadron med taktiske transporthelikopter Bell-412)). Alle skvadronene er i dag underlagt 139 luftving som organisatorisk enhet og overbygning...»

Etaten Forsvarsbygg, som også hører til Forsvarsdepartementet, har i 2016 åpnet hovedbasen for helikopter på Bardufoss.

Svar:

I behovsanalysen i en konseptvalgutredning beskrives de forskjellige aktørens behov. Under beskrivelsen av Luftforsvarets behov i konseptvalgutredningen for Evenes flystasjon ble formuleringen «... hovedbase for maritime luftoperasjoner, herunder maritime patruljefly og maritime helikopter» benyttet. Forsvarsdepartementet ser at dette er en formulering som kan skape rom for misforståelser. Stortinget har vedtatt at Evenes flystasjon skal være fremskutt operasjonsbase med kampflyberedskap, og at maritime patruljefly skal lokaliseres på samme flystasjon. Forsvarsdepartementet forholder seg til Stortingets vedtak om lokalisering, og har ingen planer om å flytte maritime helikopterskvadroner til Evenes flystasjon. Begrepet «hovedbase» er ikke et entydig begrep og heller ikke en organisatorisk enhet i Forsvaret. Evenes flystasjon vil i fremtiden være base for de maritime patruljeflyene, og vil derfor spille en viktig rolle for maritime luftoperasjoner. Luftforsvarets helikoptre er spredt over hele åtte steder i Norge. Det er derfor ikke én base eller én flystasjon som vil være utgangspunktet for luftoperasjoner med helikopter. I konseptvalgutredningen for Evenes er det synliggjort behov for å styrke fagmiljøet rundt maritime luftoperasjoner. Det var i denne sammenhengen begrepet hovedbase

for maritime luftoperasjoner ble brukt. I svar på skriftlig spørsmål nr. 1023 (2016-2017) fra forsvarsministeren 5. mai 2017, er

det redegjort for at begrepet «hovedbase helikopter» ikke er en organisatorisk enhet i Forsvaret. Dette er også lagt til grunn i konseptvalgutredningen for Evenes.

SPØRSMÅL NR. 1311

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Lene Vågslid

Besvart 18. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Hvorfor er ikke det fremmet forslag til en plan for ny pass-struktur for Stortinget, og mener statsråden at planene om nedleggelse av passutstedelse ved flere opprettholdte lensmannskontor nå før sommeren er i tråd med Stortingets anmodningsvedtak 519 (2016-2017) av 23. mars 2017?»

BEGRUNNELSE:

Statsråden har i tidligere svar på spørsmål fra Stortinget om plan for passutstedelse i den nye tjenestestrukturen svart at en sak og plan vil bli forelagt Stortinget i vårsesjonen 2018. For å være sikker på at en sak blir behandlet før sommeren må saker fremmes for Stortinget innen i dag 10.4.2018. Det er ikke fremmet en slik sak for Stortinget.

23.mars 2017 fattet Stortinget følgende anmodningsvedtak nr. 519:

Stortinget ber regjeringen på egnet måte komme tilbake med en plan for utstedelse av våpenkort og pass i den nye tjenestestrukturen, som sikrer en god balanse mellom kvalitet, sikkerhet og brukervennlighet. Bakgrunnen for dette vedtaket var Stortingets behandling av Dok. 8:35 S (2016–2017) Om kvalitet og innhold ved lensmannskontorene etter gjennomføringen av politireformen og Innst. 211 S (2016–2017).

Jeg er kjent med at det nå gis beskjeder til flere kommuner og lensmannskontor som er opprettholdt etter strukturendringene at passutstedelsen vil bli lagt ned. Jeg er videre kjent med at POD har gitt beskjed om at alle opprinnelige forslag til nedleggelse av passutstedelse gjennomføres i henholdt til tidligere plan inntil Stortinget har sagt noe annet.

Så lenge regjeringen ikke har fremmet forslag til en plan for passutstedelsesstruktur for Stortinget, er min bekymring at man her omgår stortingets vilje og vedtak om at endringer i pass-strukturen i den nye tjenestestrukturen skal besluttes av Stortinget. Lensmannskontor som Bamble, Seljord og Kragerø i Telemark har som eksempel

fått beskjed om nedleggelse 1.6.2018. Kragerø har fått vite at det blir noe forlenget på grunn av pågang i sommer. Dette betyr at man legger ned passutstedelse ved lensmannskontor før Stortinget har fått en sak og en plan til behandling.

Svar:

Den 11. april 2018 mottok jeg et tilsvarende skriftlig spørsmål nr. 1303 fra stortingsrepresentant Jenny Klinge med anmodning om å klargjøre når og hvordan Stortingets anmodningsvedtak 519 (2016-2017) vil bli fulgt opp. I det følgende gjengir jeg mitt svar på spørsmålet fra representanten Klinge, og legger til grunn at det også er dekkende for spørsmål nr. 1311 fra representanten Vågslid:

«Innledningsvis vil jeg gjerne få klargjøre at det denne våren pågår prosesser i de 12 politidistriktene for å få på plass endelig organisasjon med nye geografiske enheter innen juni 2018. Som det fremgår av daværende statsråd Listhaugs svar på skriftlig spørsmål nr. 1024 fra Sigbjørn Gjelsvik, innebærer gjennomføringen av politireformen at enkelte lokasjoner som utsteder pass planlegges eller er i ferd med å bli, nedlagt. Disse nedleggelsene har sammensatte årsaker. Dels er de en følge av at enkelte geografiske enheter forsvinner, og dels er de en følge av at ny struktur innebærer nødvendig omplassering av personell og utstyr som får konsekvenser for pass tjenesten.

Parallelt er politidistriktene i dialog med Politidirektoratet om hvilke øvrige endringer som anses nødvendige for å lukke kvalitets- og sikkerhetsavvikene som ble påpekt av Riksrevisjonen og forberede produksjonsstarten for nye pass og ID-kort. I Dokument 1 (2015-2016) påpekte Riksrevisjonen vesentlige mangler i prosessen for saksbehandling og utstedelse av pass, herunder at kontrollen av pass-søkernes identitet er for dårlig, og at det er vesentlige mangler ved sikringen av informasjonen i saksbehandlingssystemet og i passregisteret. Det ble også påpekt vesentlige mangler ved den fysiske sikringen ved passkontorene. Politidirektoratet arbeider med å lukke de påpekte avvikene og organisere tjenesten på en slik måte at utstedelsen skjer i overensstemmelse med gjeldende regelverk.

Stortinget ble i brev 24. november 2017 orientert om utfordringene med fremdriften for innføringen av det nye saksbehandlingssystemet for pass og nye nasjonale ID-kort, og om hvilke tiltak som var under iverksettelse for å kvalitetssikre og

støtte direktoratets prosjektarbeid. Som følge av den uavklarte situasjonen fikk Politidirektoratet også beskjed om å fortsette det igangsatte arbeidet med å forberede produksjonsstart inntil videre i henhold til politiets egne anbefalinger om organiseringen av passtjenesten i politidistriktene. Det betyr i praksis at forberedelsene i dag konsentreres om passkontorene som under enhver omstendighet vil bli videreført.

Jeg har forståelse for at det stilles spørsmål ved forholdet mellom de pågående prosessene og anmodningsvedtak 519 (2016-2017). Det er derfor viktig for meg å understreke at hen-

sikten med å fortsette forberedelsen av tiltak for å styrke politidistriktenes passtjeneste ikke er å omgå vedtaket, eller foregripe Stortingets behandling av saken, men å sikre at arbeidet med å lukke avvikene som ble påpekt av Riksrevisjonen holder forsvarlig progresjon i påvente av endelige politiske avklaringer. Det er også Politidirektoratet og politidistriktene klar over. Stortinget vil i løpet av vårsesjonen 2018 bli forelagt de føringer regjeringen mener skal legges til grunn for det nødvendige arbeidet med å styrke politidistriktenes passtjeneste og sikre en god avveining mellom kvalitet og sikkerhet på den ene siden, og et godt tjenestetilbud til befolkningen på den andre.»

SPØRSMÅL NR. 1312

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Kirsti Leirtrø

Besvart 18. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Berkåk stasjon er ikke universelt utformet. Plattformen er for lav til at rullestolbrukere kommer seg av og på toget, og det er store parkeringsutfordringer. En utredning finansiert av Rennebu kommune og Trøndelag fylkeskommune i dialog med Bane Nor er ferdig. Prosjektet har en kostnadsramme på ca. 20 millioner.

Hvor ligger denne saken nå, og når kan vi forvente at prosjektet blir prioritert?»

BEGRUNNELSE:

Det har vært gjentatte henvendelser fra rådet for mennesker med nedsatt funksjonsevne i forhold til at plattformen er for lav. Steinene mot linja har setninger som gjør at de beveger seg. Få parkeringsplasser og lite skille mellom biler og myke trafikanter medfører en trafikkikkerhetsrisiko, spesielt for busstrafikken. Jeg er kjent med at Bane Nor selv prioriterer utbedringer innenfor tildelt ramme. Men regner med at det er mulig for statsråden å sjekke ut prosjektets prioritet ift. manglende universell utforming.

Svar:

Jeg har forelagt spørsmålet for Jernbanedirektoratet, som opplyser at de er kjent med standarden på Berkåk stasjon. Jernbanedirektoratet har imidlertid ikke mottatt utredningen som det vises til fra Rennebu Kommune og Trøndelag fylkeskommune. Bane NOR er heller ikke kjent med at endelig rapport foreligger og hva som er konklusjonen i rapporten.

Jernbanedirektoratet kan videre informere om at Bane NOR har fullført prosjektering av plattform, parker-

ingsområder og øvrige stasjonsfasiliteter på Berkåk stasjon. En realisering av prosjektet vil gi Berkåk stasjon en klassifisering som universelt tilgjengelig. Stasjonen har få reisende per dag og det medfører at oppgradering av plattformen vil ha effekt for relativt få, sammenlignet med om tilsvarende sum penger ble brukt til tilsvarende oppgraderinger av stasjoner med langt flere reisende. Tiltaket er derfor ikke prioritert i Bane NOR sitt innspill til handlingsprogrammet eller i Jernbanedirektoratets forslag til handlingsprogram 2018-2029.

Jernbanesektorens handlingsprogram 2018-2029 er ute på høring, og det er viktig at fylkeskommunen og kommunen benytter anledningen til å komme med sine innspill. Frist for høring er 22. juni 2018.

SPØRSMÅL NR. 1313**Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 18. april 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale****Spørsmål:**

«Fra Nord-Trøndelag meldes det at ledelsen i NIBIO har besluttet at det ikke skal legges ut nye engforsøk på Kvithamar (Bioforsk Midt-Norge) på grunn av politisk press om snarest å tømme forsøksstasjonen og flytte virksomheten til Steinkjer. Dette til tross for at regjeringen tidligere har uttalt at det kan pågå forsøksvirksomhet på Kvithamar ut 2020.

Hvordan vil statsråden sørge for at aktiviteten på Kvithamar kan fortsette ut 2020?»

BEGRUNNELSE:

Med støtte fra arbeidsgiver Bioforsk Midt-Norge søkte forskere på Kvithamar og andre NIBIO-enheter høsten 2017 finansiell støtte til prosjekter der aktiviteten på Kvithamar inngikk i planene – og hvor man tok hensyn til restriksjonene som er lagt.

Nå har forskere fått pålegg om å legge sine forsøk til andre steder enn Kvithamar. Problemet i Trøndelag er at det i nåsituasjonen ikke finnes alternativer. På denne forsøksstasjonen er det tilgang til fasiliteter som det kreves år og store ressurser til å bygge opp.

Summen av dette er at forskningsprosjekter nå stopper opp fordi det synes å være motvilje mot å la Kvithamar fungere i det tidsperspektivet som er politisk bestemt. Dette svekker NIBIOS virksomhet – og ikke minst de involverte forskernes muligheter til å ha kontinuitet og progresjon i sitt arbeid.

Svar:

Den 5. juni 2015 offentliggjorde regjeringa sitt vedtak som gjeld sju av dei regionale einingane til NIBIO. Om Kvithamar går det fram at eininga skal leggjast ned, og NIBIO vil få i oppdrag å byggje opp ei ny eining på Steinkjer saman med andre tverrfaglege kunnskaps-miljø.

Som ei vidareføring av denne prosessen vart det i brev til NIBIO 7. april 2016 lagt til grunn at ei ny eining skal vere på plass på Steinkjer innan 31. desember 2018, samtidig som Kvithamar blir lagt ned frå same tidspunkt. I same brev går det fram at NIBIO kan drifte særskilt viktige forsøksareal på Kvithamar i to år etter dette tidspunktet, men då med utgangspunkt i ny lokalisering. Bakgrunnen for denne fristen var at pågåande prosjekt skulle kunne slutførast som planlagt.

Flytteprosessar vil alltid skape noko utryggleik i ein overgangsperiode. Difor har eg gitt tydelege, men romslege rammer for leiinga av verksemda til å planlegg-

je og gjennomføre flyttinga: NIBIO kan vere lokalisert på Kvithamar i inntil tre og eit halvt år etter regjeringas vedtak om nedlegging, og kan bruke særskilt viktige forsøksareal i fem og eit halvt år etter vedtaket. Dette meiner eg er fristar som gjer det mogeleg for instituttet å planleggje og gjennomføre flyttinga på ein god måte, og som tek omsyn til dei tilsette.

I spørsmålet frå representanten Arnstad går det fram at det skal ha vore lagt politisk press på NIBIO om snarast å tømme forskingsstasjonen Kvithamar.

Departementet har i styringsdialogen med NIBIO bedt om å bli orientert om framdrifta i den aktuelle prosessen fram mot gjennomføring innanfor dei gitte fristane. Eg vil avvise at det er gitt noko som helst av andre signal enn det som framgår av brevet til verksemda av 7. april 2016.

Vurderingar ut over det som framgår av dei omtalte dokumenta, er det fullt og heilt opp til NIBIO sjølv å gjere.

SPØRSMÅL NR. 1314**Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Marit Arnstad****Besvart 17. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara****Spørsmål:**

«Kan statsråden gjøre rede for hvor mange av landets kommuner som har permanente politikontakter i aktiv virksomhet per 11.04.18 og hvor mange kommuner som har permanente politiråd på plass?»

Svar:

Fra juni 2017 er det etablert politikontakter i alle landets kommuner. Politikontaktene skal bidra til tettere og mer systematisk samarbeid mellom politiet og kommunene for å forebygge kriminalitet og skape trygge lokalsamfunn. Politikontaktene skal bistå i politirådsarbeidet. De skal være tilstede i den enkelte kommune en eller flere dager i uken, også i de kommunene der det ikke er tjenestested.

For å svare på spørsmålet har jeg innhentet informasjon fra Politidirektoratet. Politidirektoratet har opplyst at det på grunn av pågående personalløp har rollen som politikontakt vært tilsatt midlertidig enkelte steder. Faste

stillinger som politikontakt skal være på plass innen 1. juni.

Innholdet i politikontaktordningen utvikles nå videre i samarbeid med kommunene for best mulig å treffe deres ønsker, behov og utfordringsbilde. Politirådene skal være strategiske organ for det lokale kriminalitetsforebyggende arbeidet, og sikre utvesking av kunnskap og erfaring mellom politi og kommune. Politiet er gjennom instruks fra Politidirektoratet forpliktet til å ta initiativ til opprettelse av politiråd med den enkelte kommune. Ordningen er frivillig for kommunene.

Det er per i dag inngått avtaler om politiråd med de aller fleste kommunene. Ut i fra Politidirektoratets oversikt gjenstår det i alt elleve kommuner hvor et politiråds-samarbeid ikke er på plass. Enkelte av disse kommunene har så langt ikke ønsket å delta i et politirådssamarbeid. Politiets arbeid med å sikre et politirådssamarbeid med alle kommuner skal fortsette.

SPØRSMÅL NR. 1315**Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Torgeir Knag Fylkesnes****Besvart 17. april 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland****Spørsmål:**

«Har statsråden vurdert grunnlovsmessigheten rundt prosessen med sammenslåing av Troms og Finnmark, og kan i så fall redegjøre for denne?»

BEGRUNNELSE:

Viser til Grunnlovens § 49, andre ledd, samt aspekter i prosessen som fellesnemnd, folkeavstemming, o.l.

Svar:

Det følger av inndelingsloven § 4 at det er Stortinget som gjør vedtak om sammenslåing av fylker. Stortinget vedtok i juni 2017 at Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune skal slås sammen. Reglene om saksbehandling og gjennomføring av sammenslåing følger blant

annet av inndelingsloven § 9 om saksutredning, § 25 om felles fylkestingsmøte og § 26 om fellesnemnder. Etter § 17 har Kongen adgang til å gi nærmere regler for å sikre gjennomføring av vedtak om grenseendring etter inndelingsloven. Disse bestemmelsene bygger imidlertid på en forutsetning om at det er fylkeskommunene selv som oppretter fellesnemnder, bestemmer sammensetningen og vedtar arbeidsoppgaver og fullmakter for nemnda.

Dersom fylkeskommunene ikke blir enige om slike spørsmål, kan hver av fylkeskommunene be departementet om å avgjøre dem. Dette følger av inndelingsloven § 26 fjerde ledd andre punktum. Regjeringen fastsatte forskrift 5. april 2018 om sammenslåingen av Finnmark fylkeskommune og Troms fylkeskommune. Forskriften inneholder blant annet bestemmelser om hvor mange medlemmer hver fylkeskommune skal ha i fellesnemnda, og hvor mange medlemmer det nye fylkestinget skal ha inn-

til det nye fylkestinget selv bestemmer noe annet. Videre er det i § 3 i forskriften gitt en rekke oppgaver og fullmakter til fellesnemnda. Dette gjelder saker som fellesnemnda selv skal ta stilling til, og er sentrale spørsmål for å opprette en ny fylkeskommune.

Etter Grunnloven § 49 andre ledd første punktum har innbyggerne “rett til å styre lokale anliggender gjennom lokale folkevalgte organer”. Videre følger det av andre punktum at det i lov kan gis nærmere bestemmelser om “det lokale folkevalgte nivå”. Paragrafen i Grunnloven er derfor ikke til hinder for at det i lov kan gis regler som også gjelder fylkeskommuners organisering og spørsmål knyttet til sammenslåing.

Det er forutsatt i forarbeidene til § 49 andre ledd at grunnlovsbestemmelsen ikke skal få betydning for spørsmål om inndelingen av landet og fylkesgrenser. I en flertallsmerknad i Innst. 182 S (2015-2016) om grunnlovsendringen fra Arbeiderpartiet, Høyre, Frem-

skrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti heter det at: [k] ommunenes antall og geografiske inndeling vil forbli et statlig ansvar”. Et annet flertall, bestående av Arbeiderpartiet, Høyre og Sosialistisk Venstreparti, fremhever at det forslaget som senere skulle bli vedtatt “ikke må overtolkes utover den nevnte kontekst”, og at det “i sin nåværende form [vil] ha karakter av en prinsipperklæring”.

Så lenge inndelingsloven og kommunelovens regler følges, vil det være i tråd med Grunnloven at Stortinget vedtar sammenslåing av fylkeskommunene, og at regjeringen treffer avgjørelser og gir forskrifter knyttet til gjennomføringen av sammenslåingene.

På denne bakgrunnen kan jeg ikke se at det i forbindelse med prosessen rundt sammenslåingen av Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune, har vært behov for nærmere avklaringer av om ulike vedtak, medregnet Stortingets eget vedtak og departementets forskrift, er i samsvar med Grunnloven § 49 andre ledd.

SPØRSMÅL NR. 1316

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Kristian Torve

Besvart 17. april 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Når kan initiativtakerne til etablering av et nasjonalt havbruksmuseum forvente at ministeren er ferdig med sin grundige vurdering av saken slik at et vedtak og svar foreligger?»

BEGRUNNELSE:

I brev datert 14. februar 2018 svarer Fiskeriministeren på spørsmål nr. 888 fra representanten Jorodd Asphjell vedrørende etablering av nasjonalt havbruksmuseum.

Museene i Sør-Trøndelag har søkt om tildeling av tre akvakulturtilatelse til oppdrett av laks og ørret, som skal finansiere etablering og drift av et havbruksmuseum. Saken har ligget til behandling i Nærings- og Fiskeridepartementet som klagesak siden 6. juni 2017. Det haster med en avklaring med tanke på femtiårsmarkeringen for oppstarten av det norske oppdrettseventyret.

Svar:

I begrunnelsen for spørsmålet viser representanten Kristian Torve til mitt brev til Stortinget 14. februar 2018, som var et svar på spørsmål nr. 888 fra representanten Jorodd

Asphjell, vedrørende etablering av et nasjonalt havbruksmuseum. Det vises videre til at det haster med en avklaring i saken med tanke på femtiårsmarkeringen for oppstarten av det norske oppdrettseventyret.

I mitt brev av 14. februar 2018 fremgår det at departementet gjør en grundig vurdering av søknaden før vedtak fattes. Jeg kan imidlertid ikke si et eksakt tidspunkt for når saken kan forventes ferdig utredet.

Jeg vil for øvrig også vise til følgende som fremkom i mitt brev av 14. februar:

“Museene i Sør-Trøndelag har i en årrekke ønsket å etablere et havbruksmuseum og har søkt om økonomisk støtte til dette hos vekslende regjeringer, herunder flere fiskeriministre fra Arbeiderpartiet. Oppdrettsnæringen er en viktig del av norsk nærings- og industrivirksomhet, og det er således også mitt ønske at det etableres et godt museumstilbud som ivaretar havbruksnæringen, på lik linje med at det finnes bransjemuseer for andre næringer, som for eksempel fiskerimuseet i Bergen, Oljemuseet i Stavanger og Landbruksmuseet i Ås. Det er imidlertid hittil ikke funnet midler i budsjettene til å bevilge de beløp som er nødvendige for å etablere et havbruksmuseum.

Museene i Sør-Trøndelag har nå søkt om tildeling av tre akvakulturtilatelse til oppdrett av laks og ørret, såkalte spesialtilatelse, som skal finansiere etablering og drift av et havbruksmuseum. Planen til havbruksmuseet er at akvakulturtilatelsene skal leies ut gjennom en langsiktig avtale til et

havbrukselskap som skal drifte konsesjonene, og at inntektene fra denne avtalen skal sikre et forutsigbart og tilstrekkelig økonomisk fundament for havbruksmuseet. Søknaden er avslått av Fiskeridirektoratet, og klagen ligger nå til behandling i departementet.

Lov om akvakultur 17. juni 1979 (akvakulturloven) og forskrift 17. juni 2005 om tillatelse til akvakultur for laks, ørret og

regnbueørret (laksetildelingsforskriften) gir bestemmelser om tildeling av tillatelser til akvakultur. Forskriften kapittel 5 gir bestemmelser om tildeling av tillatelser til akvakultur til særlige formål.

Departementet gjør en grundig vurdering av søknaden og bakgrunnen for denne, før endelig vedtak fattes.”

SPØRSMÅL NR. 1317

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Mona Fagerås

Besvart 24. april 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Er statsråden bekymret for de store variasjonene i kvalitet som følgegruppa har påpekt i sin evalueringsrapport, og hva gjør i så fall regjeringen for å følge opp følgegruppa anbefalinger?»

BEGRUNNELSE:

Følgegruppen for barnehagelærerutdanningen (BLU) har evaluert barnehagelærerutdanningen, og i sin sluttrapport som ble overlevert kunnskapsministeren i okt. 2017, viser de til at det er stor variasjon i kvalitet og innhold i praksis og at studentene etterlyser småbarnspedagogikk i utdanningen. Følgegruppa kom med 10 anbefalinger til forbedringer:

- 1) Barnehagelærerutdanningen må heves til en høyere kategori i utdanningssystemet på linje med grunnskolelærerutdanningen.
- 2) Praksisopplæringen må ha et mer forpliktende samarbeid.
- 3) En profesjonsrettet barnehagelærerutdanning må være mer enn en praksisnær utdanning.
- 4) Nødvendig med mer fleksibelt innhold og form på utdanningen.
- 5) Oppgavene og ansvaret til pedagogikkfaget må avklares.
- 6) Det må komme klart frem hva de gjennomgående temaene er og hvem som har ansvaret for det.
- 7) Mer penger til barnehageforskning.
- 8) Flere tilbud om mastergrad.
- 9) Studien kan bli mer krevende, ifølge en studentundersøkelse i rapporten.

10) Må være samsvar mellom mål og økonomiske rammer for fremtidige utdanningsreformer.

Følgegruppas leder, Mimi Bjerkestrand, understreker i et intervju med Utdanningsnytt at det må flere ressurser til om de skal klare å gjennomføre den nye barnehagelærerutdanningen med høye ambisjoner til praksis og ny struktur. Utdanningen må blant annet ha penger nok til at faglærer kan dra ut i barnehagene og møte studenter i praksis.

Spørsmålsstiller er enig med følgegruppas leder, som i likhet med 11 rektorer for barnehagelærerutdanningen, og at dette krever økte ressurser. I et felles leserinnlegg i Dagsavisen nylig skriver de blandt annet:

“Skal landets barnehager bli bedre, må barnehagelærerstudentene få et sterkere kunnskapsgrunnlag. Vi må utdanne mer kritisk reflekterende og handlende yrkesutøvere som forstår og kan anvende ny forskning når de skal ut i arbeidslivet. Studentene må også være tett på praksisfeltet for å få forståelse for arbeidet i barnehagene og andre instanser rundt barnet.

For å få dette må vi tilrettelegge for at studentene får en mer individuell veiledning, mer arbeid i små grupper og tett oppfølging fra flere faglærere. Tyngden av estetisk og praktisk læring gjør gruppedeling og verkstedsundervisning nødvendig for et optimalt læringsutbytte. I tillegg har studentene 100 dager obligatorisk praksis i barnehager ilt studiet.

Barnehagelærerutdanningen er dermed ressurskrevende og medfører store kostnader, bla fordi institusjonene selv betaler for studentenes praksisplasser. Denne kostnaden er det ikke tatt høyde for i dagens finansieringsystem.”

Svar:

Følgegruppens rapporter viser at ulike barnehagelærerutdanninger (BLUer) har utfordringer på ulike områder,

ulike løsninger og ulik implementering av de kravene som rammeplanen stiller. Institusjonene må ha rom for å prøve seg fram og finne sin egen vei mot målene for reformen – en helhetlig, innovativ og krevende utdanning som er forskningsbasert og profesjonsrettet. Vi må forvente at det tar tid før alle er i mål og alle utfordringene imøtegått. Det er gledelig at praksislærere i barnehagen melder at utdanningen nå er bedre tilpasset virkeligheten studentene møter i barnehagen.

Hva gjør regjeringen så for å følge opp anbefalingene fra følgegruppen? La meg først presisere at følgegruppen selv sier at de ti anbefalingene er rettet både mot utdanningsinstitusjonene, barnehageeiere og myndigheter.

Noen av anbefalingene fra følgegruppen, som at utdanningen skal bli mer krevende, pedagogikkfagets plass, utdanningens innhold og form, er først og fremst institusjonenes ansvar. Forholdet mellom pedagogikk og kunnskapsområdene har vært løftet og problematisert i flere av følgegruppens rapporter. Sluttrapporten viser at institusjonene har valgt ulike strategier for koplingen mellom pedagogikk/kunnskapsområdene. Framover må de lære av hverandre.

Jeg mener sektoren har fleksibilitet til å utvikle form og innhold. Institusjonenes programplaner skal bygge på den overordnede rammeplanen og nasjonale retningslinjer. En revisjon av de nasjonale retningslinjene for BLU er nå ute på høring. Retningslinjene forvaltes av Universitets- og høyskolerådet – Lærerutdanning (UHR – LU). Det betyr at fagmiljøene selv kan endre retningslinjene – uten at forskriften endres. Høringsuttalelsene og de reviderte retningslinjene vil gi oss et viktig grunnlag for vurdering av eventuelle endringer i rammeplanen.

Regjeringen la i høst fram strategien Lærerutdanning 2025. Den er utarbeidet sammen med aktører i sektoren. Mange av utfordringene vi finner i følgegruppas rapport, adresseres i strategien. Det gjelder praksisrelevans og profesjonsretting og et mer forpliktende samarbeid med sektoren. Det gjelder kompetanseheving i utdanningsinstitusjonene så vel som i praksisfeltet. Og det gjelder å prioritere nyskapende forsknings- og utviklingsarbeid om og for barnehage, skole og lærerutdanning.

Partnerskap i form av lærerutdanningsbarnehager og -skoler er et hovedgrep i strategien Lærerutdanning 2025, og skal bidra til å styrke praksisopplæringen og FoU-samarbeidet mellom utdanningenes to læringsarenaer. Utdanningsinstitusjonene skal inngå partneravtaler med noen utvalgte barnehager og skoler. Forskjellen mellom partneravtalene og det samarbeidet som lærerutdanningsinstitusjonene allerede har, knyttet til praksisopplæringen, er at de skal være mer stabile og forpliktende. Her skal det være fagmiljøer av kvalifiserte praksislærere, som samarbeider tett med lærerutdannerne. Forpliktelsene mellom lærerutdanningsinstitusjonene på den ene siden, og barnehager og skoler på den andre, skal gå begge veier.

Strategien Kompetanse for fremtidens barnehage 2018 – 2022 har som målsetting å få flere barnehagelærere med masterkompetanse inn i barnehagen. Flere universiteter og høyskoler etablerer nå nye mastertilbud som bygger videre på barnehagelærerutdanningen (BLU). Dette vil kunne bidra til å utvikle en kunnskapsbasert praksis, som understøtter intensjonene i den nye rammeplanen for barnehagens innhold og oppgaver. Barnehagen kan få utviklet nødvendig spisskompetanse på flere av rammeplanens fagområder. Flere barnehagelærere med masterkompetanse er også viktig for å utvikle likeverdige partnerskap mellom utdanningsinstitusjonen og barnehagen.

Utvikling av mastertilbud og rekruttering til utdanningene er imidlertid avhengig av at kompetanse på mastergradsnivå blir etterspurt i barnehagene. Det må legges til rette for at barnehagelærere som ønsker å heve sin kompetanse får mulighet til det. Økt kompetanse må også gi uttelling i kroner og øre. Her har eierne et viktig ansvar.

Det er aldri tidligere vært tildelt så mye til forskning på barnehage som i dag. Felles for de satsingene som pågår nå, er at de legger til grunn tett samvirke mellom utdanningsinstitusjonene og praksisfeltet. I 2017 fikk Forskningsrådet et oppdrag om å lyse ut 50 millioner kroner til barnehageforskning over fem år. Programstyret til Forskningsrådets program for forskning og innovasjon i utdanningssektoren (FINNUT), valgte å fordele midlene på to sentre med ulik innretning. Høgskulen på Vestlandet fikk midler til senteret Barnkunne – Senter for barnehagekunnskap, som skal forske på mangfold og utdanning for en bærekraftig framtid i barnehagen. Universitetet i Stavanger fikk midler til barnehagesenteret FILORIUM, som vil fokusere på kvalitet på alle plan i en barnehagesektor med stort mangfold.

I statsbudsjettet for 2017 ble det også innført en ny modell for kompetanseutvikling i sektoren, nærmere beskrevet i Meld. St. 21 (2016–2017) Lærelyst – tidlig innsats og kvalitet i skolen. Gjennom innovasjonsordningen kan forskere og lokale skole- og barnehagemyndigheter eller -eiere søke om midler til å gjennomføre prosjekter som gir mer kunnskap om kvalitet i praksisfeltet. I statsbudsjettet for 2018 tildeles Forskningsrådet 4 millioner kroner til innovasjonsprosjekter innenfor barnehageområdet. Satsingen videreføres gjennom nye utlysninger i FINNUT også i 2019.

Tiltakene jeg har redegjort for vil tilsammen gradvis bidra til å bedre kvaliteten i alle barnehagelærerutdanningene i tråd med følgegruppens tilrådninger. Spørsmål om videre finansiering og styrking av barnehagelærerutdanningen er noe regjeringen vil vurdere i de årlige statsbudsjettene.

Vi trenger kunnskapsbaserte og involverte samarbeidspartnere i barnehager og skoler. Eierne, ledere og lærere må bidra i det forskningsbaserte utviklingsarbeid

det, og nyutdannede barnehagelærere må møte et aktivt profesjonsfelleskap som bidrar til god innføring i yrket.

SPØRSMÅL NR. 1318

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 19. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Hva gjør Forsvarsdepartementet for å følge opp Stortingets føringer om å ivareta den fly- og forsvarshistoriske betydningen til Kjeller flyplass?»

BEGRUNNELSE:

Et enstemmig Storting la viktige føringer både i 2017 og 2016 hhv. ved behandling av et eget representantforslag om Kjeller flyplass gjennom Innst. 405 S (2016–2017), jf. Dokument 8:120 S (2016–2017), og ikke minst gjennom behandling av langtidsplanen for Forsvaret i Innst. 62 S (2016–2017), jf. Prop. 151 S (2015–2016):

«Komiteen viser videre til at Kjeller var den første flyplassen i Norge. Flyplassen spilte også en viktig rolle under andre verdenskrig og ble utsatt for en rekke bombeangrep. Komiteen legger til grunn at Kjellers forsvarshistoriske betydning ivaretas i samarbeid med Skedsmo kommune.»

Svar:

Jeg viser videre til svaret statsråd Ine Eriksen Søreide ga på representantens likelydende spørsmål nr. 404 den 19. desember 2016 og til svaret som ble gitt 13. februar 2017 på spørsmål nr. 649 fra representanten Jenny Følling.

Den 10. mai 2017 ble det videre avgitt en uttalelse til Dokument 8:120 S (2016-2017) Representantforslag fra stortingsrepresentantene Janne Sjelmo Nordås, Liv Signe Navarsete og Marit Arnstad om Kjeller flyplass.

Gjennom svar på skriftlige spørsmål nr. 404 og 649 om Kjeller flyplass som nevnt over, har Stortinget tidligere blitt informert om at alle interesser om mulig etterbruk må behandles som en del av en fremtidig planprosess. Som planmyndighet vil Skedsmo kommune, ikke Forsvarsdepartementet eller Forsvarsbygg, være førende for etterbruken av området. På hvilken måte den fly- og forsvarshistoriske betydningen til Kjeller flyplass skal ivaretas, vil derfor fortsatt måtte inngå i en helhet og avklares nærmere i reguleringsprosessen som gjennomføres for området.

En plan for å ivareta de kulturhistoriske verdiene på Kjeller vil derfor måtte avvente de avklaringer som kommer gjennom kommunens planprosess. Departementet er kjent med at det i kommuneplanen er nedfelt at Kjellers historie og identitet skal ivaretas, men i hvilken form må Skedsmo kommune selv vurdere og ta stilling til i forbindelse med prosessen med en helhetlig plan for Kjeller.

Skedsmo kommune har rettet en forespørsel til Kulturdepartementet om statlige myndigheters deltagelse i et eventuelt utredningsarbeid for etablering av et mulig luftfartøy-vernssenter som eventuelt kan åpne for et statlig økonomisk engasjement.

Kulturdepartementet svarer at det i dag er flere museer og relevante miljøer i det nasjonale museumsnettverket som har opparbeidet betydelig kompetanse på fagfeltet og som kan være verdifulle bidragsytere når det gjelder dokumentasjon og formidling av både nasjonal og lokal flyhistorie, både sivil og militær. Norsk Luftfartsmuseum i Bodø har et landsdekkende ansvar for luftfartshistorien. Museet har et faglig samarbeid med Luftforsvarsmuseet (under Forsvarsdepartementet) som er samlokalisert med Norsk Luftfartsmuseum. Norsk Luftfartsmuseum er også nav for Luftfartsnettverket, som er et faglig museumsnettverk for både museer og ulike miljøer som er relevante for luftfartshistorien.

I tillegg til Kulturdepartementets museer, forvalter Forsvarets museer en stor flysamling, både som en del av Luftforsvarsmuseet i Bodø og ved flysamlingen på Gardermoen.

I svaret til Skedsmo kommune legger Kulturdepartementet også til grunn at det videre arbeidet med å utrede saken forestås lokalt/regionalt. De anbefaler videre at Stiftelsen Kjeller flyhistoriske kulturpark innleder en dialog med de eksisterende miljøene som i dag forvalter og formidler både nasjonal og lokal flyhistorie, med sikte på å finne modeller for samarbeid med en eller flere av de relevante institusjonene.

Forsvarsdepartementet ser det også som naturlig at videre ivaretagelse av Kjellers fly- og forsvarshistoriske

betydning forestås i samarbeid med de etablerte museumsmiljøene. Departementet avventer derfor hva som

kommer ut av den lokale prosessen, og viser igjen til at det er kommunen som er planmyndighet i denne saken.

SPØRSMÅL NR. 1319

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt

Besvart 19. april 2018 av forsvarsminister Frank Bakke-Jensen

Spørsmål:

«Hvilke konkrete budsjettstørrelser og BNP-anslag baserte FD seg på i juni 2016 og i januar 2018 da det i svar til Stortinget på spørsmål om forsvarsbudsjettets BNP-andel i 2020 henholdsvis i juni 2016 het at andelen i 2020 ville ligge i spennet 1,58–1,71 prosent, men at uansett BNP-prognose ville BNP-andelen øke, og i januar 2018 da svaret var at forsvarsbudsjettets BNP-andel i 2020 vil være på om lag 1,50 prosent?»

Svar:

Jeg viser til brev fra Stortingets president av 12. april 2018 med spørsmål fra stortingsrepresentant Anniken Huitfeldt: Hvilke konkrete budsjettstørrelser og BNP-anslag baserte FD seg på i juni 2016 og i januar 2018 da det i svar til Stortinget på spørsmål om forsvarsbudsjettets BNP-andel i 2020 henholdsvis i juni 2016 het at andelen i 2020 ville ligge i spennet 1,58–1,71 prosent, men at uansett BNP-prognose ville BNP-andelen øke, og i januar 2018 da svaret var at forsvarsbudsjettets BNP-andel i 2020 ville være på om lag 1,50 prosent?

I svaret til Stortinget i juni 2016 tok Forsvarsdepartementet (FD) utgangspunkt i budsjettøkningen som ble lagt til grunn i forslag til ny langtidsplan, jf. Prop. 151 S (2015–2016), som ble sendt til Stortinget 17. juni 2016. Videre tok FD utgangspunkt i to alternativer for fremtidig utvikling av BNP. Det første alternativet var basert på Statistisk sentralbyrås (SSB) prognose for BNP-vekst frem mot 2020 (denne prognosen ble publisert av SSB 8. mars 2016). Prognosen for BNP-vekst ga i juni 2016 en forventet andel av BNP i 2020 på 1,58 prosent. Det andre alternativet tok utgangspunkt i en situasjon der BNP ikke økte frem mot 2020. Denne beregningen viste i juni 2016 at forsvarsutgiftenes andel av BNP kunne forventes å bli 1,71 prosent.

I svaret til Stortinget i januar 2018, der forsvarsutgiftenes andel av BNP ble anslått til å bli på om lag 1,50 prosent, baserte FD seg på budsjettøkningen som ble lagt til grunn i vedtatt langtidsplan for perioden 2017–2020 og

SSBs prognose for BNP-vekst av november 2017. Denne BNP-prognosen angir en noe høyere vekst enn ovennevnte prognose fra mars 2016.

Også i svaret som ble gitt til Stortinget i juni 2016 ble det understreket at det er en betydelig usikkerhet knyttet til de prognoser som gjøres omkring fremskrivning av BNP-andeler. Svaret som da ble gitt, med klare forbehold, estimerer en mulig BNP-andel i 2020 innenfor et betydelig spenn (mellom 1,58 prosent og 1,71 prosent med basis i daværende prognoser). Dette illustrerer denne usikkerheten. Formuleringen i svaret om at BNP-andelen uansett vil øke må sees i forhold til det som var referansepunktet (1,54 prosent i 2016) på det tidspunktet svaret ble gitt. I sum er de prognosene som gis på ulike tidspunkt omkring den fremtidige utviklingen i forsvarsbudsjettets andel av BNP i kontinuerlig bevegelse og beheftet med en betydelig usikkerhet, og vil derfor også kunne variere signifikant over tid.

Regjeringen har vært helt tydelig på disse forbehold og den usikkerheten som ligger i slike prognoser i samtlige svar som er gitt til Stortinget. Det er de samme forbehold og usikkerheter som har ligget til grunn for tidligere regjeringers kommunikasjon med Stortinget.

SPØRSMÅL NR. 1320**Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen****Besvart 26. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kommer regjeringen til å følge opp sine løfter, og vedtatt NTP, ved å sørge for dobbeltsporet jernbane til Sarpsborg innen 2026?»

BEGRUNNELSE:

Fremdrift for utbygging av dobbeltspor gjennom Østfold er vedtatt i Nasjonal transportplan 2018-2029. Mandag la Jernbanedirektoratet frem sin handlingsplan for perioden 2018-2029. Dobbeltsporutbyggingen gjennom Østfold er satt på vent, og det er ikke tidfestet når dobbeltsporet skal til Sarpsborg. En utsettelse får store konsekvenser for hele samferdselsplanleggingen i Sarpsborg. Sarpsborg er pålagt å planlegge ny vei- og jernbanebru over Glomma samtidig. Et løftebrudd fra regjeringen på jernbane får derfor store konsekvenser for ny veibru over Glomma og ny stasjon.

Svar:

Regjeringen har en offensiv satsing på jernbanen. Bevilgningene har økt kraftig de siste årene, og i perioden 2014-18 er det i snitt bevilget 22,9 milliarder kr/årlig til jernbanen, mot 14,5 mrd. kr i tilsvarende periode før regjeringsskiftet. I Nasjonal transportplan 2018-2029 legger man opp til fortsatt vekst i jernbanesatsingen. Rundt 45 pst. av investeringene i ny infrastruktur skal gå til jernbanen. Når vi nå går fra at IC utbyggingen går fra å være overordnede ønsker til å bli konkrete byggeprosjekt, er det vesentlig for gjennomføring at vi har sterk kostnadskontroll, ser på gode kontraktsstrategier, ser helhet i trafikka-viklingen mv.

I arbeidet med å realisere NTP 2018-29 har Jernbanedirektoratet nå fremlagt utkast til handlingsprogram. Direktoratets planer viser at NTP i all hovedsak går som planlagt. Store og små investeringer og vedlikeholdsprosjekt skal gjennomføres. De siste årene har arbeidet med planlegging og byggeforberedelse av prosjektene økt kraftig. Det gir bedre kunnskap om det enkelte prosjekt og grunnlag for å se mer overordnet på de totale investeringer. I 2018 vil vi starte realisering av to store prosjekter.

Østfoldbanen er en av banestrekningene som vil oppleve desidert størst investeringer i årene fremover. I Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 ble det satt av midler til fullføring av dobbeltspor på Østfoldbanen til Fredrikstad i 2024 og videre til Sarpsborg i 2026. Målene for ferdigstilling ble satt med bak-

grunn i kunnskapen vi hadde om prosjektene på den tiden. Den videre planleggingen av parsellene sør for Moss, dvs. Haug-Seut og Seut-Sarpsborg har vist at prosjektene er mer krevende og har en høyere kostnad enn det som lå til grunn for prioriteringene i NTP. Grunnboringer som er gjennomført etter at stortingsmeldingen ble behandlet, har vist at grunnforholdene er svært utfordrende. Foreløpig indikerer planleggingen betydelige kostnadsøkninger. Jernbanedirektoratet foreslår derfor i sitt utkast til handlingsprogram at de aktuelle prosjektene gjennomgås på nytt, og dette innebærer at det ikke lenger er realistisk at dobbeltsporet står ferdig til Sarpsborg i 2026, men noe senere.

Som ansvarlig statsråd mener jeg det er nødvendig å ta med seg slik vesentlig ny informasjon i den videre planleggingen av prosjektet. Det er ikke nye politiske føringer eller endret syn på prioriteringer som ligger til grunn, selv om representanten Jacobsen forsøker skape slike inntrykk i sitt spørsmål. Det er viktig å få bedre kontroll på usikkerhetene i prosjektet, ellers risikerer vi at en forventet kostnadsøkning betyr at andre

jernbaneprosjekter må nedprioriteres eller at det blir mindre penger til andre viktige jernbaneformål.

La meg understreke at slike utfordringer ikke betyr at prosjektene settes på vent eller legges på is. Dette er utfordringer som vi skal løse, gjennom godt arbeid i Jernbanedirektoratet og Bane NOR, og i samarbeid med blant annet lokale myndigheter. Det er vanskelig nå å si når man finner enighet om slike løsninger, siden de kan involvere både tekniske, arealmessige og politiske sider. Jeg har dog kommunisert at det er viktig å gjøre avklaringer om trasevalg og arealprioriteringer slik at man kan frigjøre båndlagt areal.

Togtilbudet på Østfoldbanen vil uansett få betydelige forbedringer i årene som kommer. Om drøye to år åpner Follobanen. Dette vil redusere reisetiden mellom Oslo og Østfoldbyene med ti minutter. I år starter arbeidet med utbyggingen av dobbeltspor på strekningen Sandbukta-Moss-Såstad. Dette prosjektet skal etter planen stå ferdig i 2024 og vil gi mulighet for høyere frekvens på togene på Østfoldbanen.

SPØRSMÅL NR. 1321**Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 18. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hva gjør regjeringen med rettighetene til fosterforeldre som går på arbeidsavklaringspenger?»

BEGRUNNELSE:

I tiden jeg skulle møte som stortingsrepresentant ønsket jeg å gi en mulighet for folk flest til å stille spørsmål til regjeringen. Derfor la jeg ut en oppfordring til å komme med spørsmål på min Facebook-side. Etter innspill fra en fostermor som vil vite hva regjeringen gjør for dem.

Stortinget vedtok 11. mai 2017, enstemmig, at det skulle innføres en overgangsordning for fosterforeldre på trygdeytelser som skulle sikre at de ikke taper økonomisk på å være fosterforeldre. Det er viktig å få klarhet i hva som skjer både med overgangsordningen, men også hvordan det arbeides for å endre regelverket slik at det blir en mer permanent løsning på dette.

Svar:

Fra 1. januar 2018 ble det innført en overgangsordning for fosterforeldre som mottar arbeids-avklaringspenger. Ordningen innebærer at fosterforeldre som mottar arbeidsavklaringspenger ikke lenger blir avkortet for inntekten de mottar i fosterhjemsoppdraget. Dette innebærer et unntak fra regelen om at timer i lønnet arbeid skal føre til avkortning i arbeidsavklaringspengene. Fosterforeldre som mottar arbeidsavklaringspenger kommer dermed økonomisk bedre ut enn før, fordi den pensjonsgivende delen som inngår i opptjening til trygden og beregningen av den, ikke lenger kommer til avkortning i ytelsen.

Jeg viser til at det er nedsatt et offentlig utvalg som skal gjennomgå rammebetingelsene for ordinære fosterhjem. Utvalget er spesielt bedt om å vurdere om det er nødvendig med tydeliggjøring og/eller endringer i rettigheter knyttet til ytelse etter folketrygdloven. Utredningen vil foreligge ved utgangen av 2018.

SPØRSMÅL NR. 1322**Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Eirik Faret Sakariassen****Besvart 20. april 2018 av arbeids- og sosialminister Anniken Hauglie****Spørsmål:**

«Hvorfor svekker regjeringen pleiepengeordningen for foreldre med alvorlig syke barn?»

BEGRUNNELSE:

I tiden jeg skulle møte som stortingsrepresentant ønsket jeg å gi en mulighet for folk flest til å stille spørsmål til regjeringen. Derfor la jeg ut en oppfordring til å komme med spørsmål på min Facebook-side. Etter innspill fra foreldre til barn med utviklingshemming tar jeg opp dette spørsmålet som berører familier med alvorlig syke barn. De vil vite hvorfor dette skjer.

Regjeringen har svekket ordningen og det vil gjøre en allerede krevende livssituasjon for disse familiene vanskeligere. Viser til statsbudsjettet for 2018, hvor regjeringens

forslag om fjerning av pleiepenger for barn over 18 år ble vedtatt.

Svar:

Pleiepenger skal erstatte tapt arbeidsinntekt ved midlertidig fravær fra arbeidet på grunn av pleie av sykt barn. Regjeringen foreslo i statsbudsjettet for 2017 å utvide pleiepengeordningen ved også å inkludere yrkesaktive foreldre til noen grupper av syke barn som tidligere falt utenfor ordningen. Utvidelsen gjaldt foreldre til barn som ikke er livstruende eller svært alvorlig syke, men som har et kontinuerlig pleiebehov, og foreldre til barn med varig sykdom.

Det ble samtidig foreslått en tidsbegrensning på inntil 1300 dager (fem år) og nedgang i kompensasjonsgrad (til 66 prosent av tidligere inntekt) etter ett år. Retten til pleiepenger var i noen tilfeller til barnet fylte 12 år, i andre til-

feller 18 år, og med unntak fra 18 års-grensen ved omsorg for en psykisk utviklingshemmet person med en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom. Det ble foreslått å erstatte de ulike grensene og å innføre en felles øvre aldersgrense på 18 år i den nye ordningen. Det ble anslått at endringene samlet sett ville gi en årlig merutgift på om lag 560 mill. kroner, dvs. mer enn en dobling av folketrygdens utgifter til pleiepenger. Budsjettforslaget fikk flertall på Stortinget gjennom budsjettavtalen inngått høsten 2016 mellom de daværende regjeringspartiene Høyre og Fremskrittspartiet og samarbeidspartiene Venstre og Kristelig Folkeparti.

Budsjettforslaget ble fulgt opp av nødvendige lovforslag 13. januar 2017 gjennom Prop. 48 L (2016–2017). Under behandlingen på Stortinget ble det i tillegg gitt rett til pleiepenger utover de 1300 dagene til personer med omsorg for barn under 18 år som på grunn av en livstruende sykdom eller skade har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie. Unntaket gjelder imidlertid ikke dersom sykdommen eller skaden er varig. Det framgår av innstillingen avgitt av Arbeids- og sosialkomiteen 3. april 2017 at flertallet i komiteen, et flertall der også Sosialistisk Venstreparti inngikk, er glad for at det “no kjem på plass

ei styrka pleiepengeordning, som har blitt ytterlegare styrka gjennom stortingshandsaminga.” Endringene trådte i kraft 1. oktober 2017.

Gjennom budsjettforliket inngått høsten 2017 mellom Høyre, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti om 2018-budsjettet, ble det vedtatt ytterligere to utvidelser i ordningen. Fra 1. januar 2018 gis pleiepenger med 100 prosent av grunnlaget for hele den ordinære perioden på inntil 1300 dager. Med virkning fra 1. februar 2018 ble det gitt unntak fra den øvre aldersgrensen på 18 år ved omsorg for en person med utviklingshemming som har behov for kontinuerlig tilsyn og pleie på grunn av en livstruende eller annen svært alvorlig sykdom eller skade.

Jeg kan derfor berolige representant Sakariassen med at foreldre som har omsorg for en psykisk utviklingshemmet person nettopp gjennom statsbudsjettet for 2018 igjen har fått rett til pleiepenger uten hensyn til aldersgrensen på 18 år. Jeg mener vi har fått en meget god pleiepengeordning, og minner om at et av hovedgrepene var å inkludere yrkesaktive foreldre med barn med behov for kontinuerlig tilsyn og pleie på grunn av sykdom eller skade, også der sykdommen eller skaden er varig.

SPØRSMÅL NR. 1323

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Silje Hjemdal

Besvart 19. april 2018 av helseminister Bent Høie

Spørsmål:

«Kan statsråden garantere at alle pasienter i Bergen og omegn får forsvarlig og likeverdig behandling ved akutt slag?»

BEGRUNNELSE:

Jeg har over tid blitt kjent med diskusjonen i Bergen angående behandlingstilbudet til slagpasienter. Lokalpolitikere som har tatt kontakt med meg er bekymret for at en geografisk begrunnet fordeling mellom sykehusene er skadelig for pasientene. Enkelte tar også til orde for at alle pasienter med akutt hjerneslag i Bergen må innlegges ved Haukeland universitetssykehus, da dette er eneste sted som tilbyr trombektomi.

Dette var også bakgrunn for en rekke medieoppslag sist uke.

Svar:

Det er avgjørende at pasientene kommer raskest mulig til behandling ved hjerneslag. Slag skiller seg fra de aller fleste andre medisinske tilstander ved at prognosen for videre liv avgjøres i løpet av de første timene.

Alle pasienter i Bergen skal få god hjerneslagbehandling. Helseregionene har ansvar for å sørge for et godt akutttilbud for pasienter med hjerneslag, og må vurdere hensiktsmessig organisering av tilbudet. Helse- og omsorgsdepartementet har innhentet informasjon fra Helse Vest RHF om behandling av akutt hjerneslag i Bergen.

I april i fjor sa Beslutningsforum ja til å videreføre trombektomi til behandling av akutt hjerneinfarkt, og Helse Vest startet et arbeid med å lage felles kriterier for seleksjon av pasienter og tilhørende rutiner. Fagmiljøene i alle helseforetakene har deltatt i arbeidet, opplyser Helse Vest.

I Helse Vest er det lagt til grunn at det skal være to trombektomisentre - Haukeland universitetssykehus

og Stavanger universitetssjukehus. Målet er at pasienter i hele regionen med mistanke om slag og hvor trombektomi vurderes som egnet behandling, blir transportert til ett av disse to sentrene så snart som mulig.

I Bergen er det to akuttmottak for pasienter med mistanke om hjerneslag. Ett ved Haraldsplass diakonale sykehus (sektoransvar innen indremedisin) og ett ved Haukeland universitetssjukehus. Det er reist spørsmål om alle pasienter med mistanke om hjerneslag bør sendes til Haukeland universitetssjukehus som utfører trombektomi. Helse Vest opplyser at de sammen med Helse Bergen og Haraldsplass diakonale sykehus gjør en særskilt vurdering av denne problemstillingen.

Før det tas stilling til ovennevnte problemstilling, gjøres det en samlet vurdering av gevinster og kostnader for alle pasientene ved videreføring av dagens modell kontra en modell der alle med mistanke om hjerneslag sendes til Haukeland universitetssjukehus. Bakgrunnen

er at en stor del av pasientene som kommer til de to akuttmottakene med mistanke om hjerneslag, ikke har det. Av de som har hjerneslag, er trombektomi aktuelt for en mindre andel. Helse Vest opplyser at det er viktig å få belyst hvilket tilbud de som kommer med mistanke om hjerneslag, men ikke har det, får eller bør få. Det er også viktig å få belyst om ett eller to akuttmottak har noen konsekvenser for de pasientene som har hjerneslag, men som ikke skal ha trombektomi.

Vi har en god slagbehandling i Norge, og vi er i verdenstoppen når det gjelder overlevelse og god funksjon etter hjerneslag. Det kan vi være stolte av. Samtidig er det mye å vinne på god organisering av den akutte hjerneslagbehandlingen. Jeg legger til grunn at Helse Vest, Helse Bergen og Haraldsplass diakonale sykehus nå gjør en grundig vurdering av hvordan de best kan organisere den akutte hjerneslagbehandlingen i regionen.

SPØRSMÅL NR. 1324

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 23. april 2018 av kommunal- og moderniseringsminister Monica Mæland

Spørsmål:

«En del av næringslivet og innbyggere i Nordland får som en følge av regjeringens inntektssystem et redusert ferje- og hurtigbåttilbud.

Er statsråden enig i at reduserte økonomiske rammer gir dårligere tilbud, og er statsråden bekymret for hvilke konsekvenser regjeringens reduksjon i inntektene til fylket vil få for bosetting og verdiskaping i Nordland?»

BEGRUNNELSE:

Regjeringen Solberg har innført et nytt inntektssystem for fylkene. Nordland fylke fikk som følge av dette redusert de økonomiske rammene med 284 millioner kroner. I etterkant er nøklene for ferje og hurtigbåt endret. Nordland kom noe positivt ut på ferje, men en kraftig reduksjon på hurtigbåt gjorde at det sammenlagt bare ble en mindre økning (21 mill. totalt). Kutt i fylkeskommunens tilbud er en nødvendig konsekvens av reduserte økonomiske rammer. Et av tiltakene fra fylkeskommunen sin side har vært å utarbeide et nytt opplegg for båt- og ferjedrift i Nordland, også samferdselsområdet må tilpasses regjeringens økonomiske rammer.

Svar:

Da inntektssystemet for fylkeskommunene ble revidert i 2015, hadde ikke inntektssystemet for fylkeskommunene blitt oppdatert på nærmere tjue år. Det gamle systemet var utdatert og gjenspeilte ikke endringer i befolknings sammensetning, bosettingsmønster, infrastruktur, reisevaner m.m. Mange fylkeskommuner hadde over mange år hatt lavere inntekter enn utgiftene skulle tilsi. I 2015 gikk også midler i forbindelse med forvaltningsreformen i 2010 over fra å være fordelt med en særskilt fordeling, til å bli fordelt etter inntektssystemets ordinære kriterier. En del av midlene fra forvaltningsreformen var fordelt på grunnlag av bindinger til igangsatte veiprosjekter før forvaltningsreformen, og det var aldri meningen at fordelingen av disse midlene skulle videreføres når bindingene utløp før 2015.

Det nye systemet gir et bedre grunnlag for likeverdige tjenester over hele landet. For å lette overgangen til nytt inntektssystem fases endringene inn over fem år. I 2018 fases nytt inntektssystem inn med 80 prosent virkning. I tillegg får de fylkeskommunene som tapte mest på omleggingen, deriblant Nordland, ekstra tapskompensasjon. I 2018 mottar Nordland om lag 22 mill. kroner i tapskompensasjon.

Fra og med 2018 gjelder også en ny båt- og ferjenøkkel som bedre ivaretar behovet for båt og ferjetjenester, og som dermed gir grunnlag for et mer likeverdig tjenestetilbud mellom fylkeskommunene. Den gamle båt- og ferjenøkkel skilte ikke mellom ferjesamband som er billige og dyre i drift. Midler til hurtigbåter ble fordelt etter det som fylkeskommunene brukte på hurtigbåter. Hvis fylkeskommunene brukte mindre på hurtigbåt fikk de mindre til hurtigbåt, noe som ikke ga insentiver til å utnytte ressursene bedre. Den nye båt- og ferjenøkkel fanger bedre opp at kostnadene til ferjesamband varierer med trafikkmengde, strekningslengde og færvannet ferjen seiler i. Midler til hurtigbåter fordeles nå etter objektive kriterier. I alt kommer Nordland ut med en gevinst av endringene i båt- og ferjenøkkel.

I 2018 gis 100 mill. kroner av veksten i frie inntekter med en særskilt fordeling til båt- og ferjefylkene for å sikre en god infrastruktur for folk og næringsliv langs kysten. Nordland får 25 mill. kroner av disse midlene.

Selv om Nordland isolert sett får en nedgang i inntekter på grunn av omleggingen i 2015, er Nordland frem-

deles blant fylkeskommunene med høyest frie inntekter. I 2016 hadde Nordland frie inntekter per innbygger, korrigert for variasjoner i utgiftsbehov, på 123 prosent av landsgjennomsnittet. Det høye nivået skyldes blant annet at Nordland mottar en del midler som er regionalpolitisk begrunnede. I 2018 mottar Nordland 290 mill. kroner i NordNorgetilskudd og 43 mill. kroner i skjønnstilskudd. I tillegg til 25 mill. kroner til styrking av båt og ferjesektoren mottar fylkeskommunen også 192 mill. kroner til opprusting og fornying av fylkesvegnettet, noe som er høyere i kroner per innbygger enn landsgjennomsnittet. I tillegg har fylkeskommunen fordel av den sterke skatteutjevningen for fylkeskommunene, og nyter godt av ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift.

Nordland har høyere inntekter enn andre fylkeskommuner, og har derfor mulighet for å gi innbyggerne et godt tjenestetilbud. Hvordan Nordland velger å disponere sine frie inntekter, herunder ferje- og hurtigbåttilbudet, er innenfor fylkeskommunens egen prioritering.

SPØRSMÅL NR. 1325

Innlevert 11. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Henriette Jacobsen

Besvart 26. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«press på bygg- og anleggsbransjen dersom Inter City blir bygd ut som vedtatt i NTP. I et møte med samferdselsministeren fredag 06.04 gav bransjen tydelig beskjed om at kapasitet ikke er noe problem så lenge rammene er forutsigbare.

Stoler samferdselsministeren på bransjens egen vurdering av tilgjengelig kapasitet?»

BEGRUNNELSE:

Stortinget vedtok i mai 2017 en Nasjonal Transportplan med klare årstall for når dobbeltsporet på Inter City skal bygge ut. Allerede nå advarer imidlertid Bane Nor og Jernbanedirektoratet mot sine egne planer som Stortinget har vedtatt. For deler av Østfoldbanen fjernes tidfestingen helt og byggeplanene ser ut til å skyves ut i det blå. Bane Nor og Jernbanedirektoratet har altså snudd fra å anbefale rammen i Nasjonal Transportplan i fjor til å kalle planene urealistiske i år. Når Stortinget får et faglig råd må Stortinget kunne stole på at rådet som gis er realistisk. Det

er mildt sagt oppsiktsvekkende at rådene ikke kommer i forkant av Stortingets beslutning. En av de faglige rådene som nå gis er at den vedtatte planen vil skape kapasitetutfordringer i bygg- og anleggsbransjen. Dette ble grundig imøtegått av bransjen i et møte med departementet 06.04. Bransjen sier selv at gitt forutsigbare og stabile rammevilkår, så vil planene ikke møte kapasitetutfordringer. Innspillene fra Bane Nor og Jernbanedirektoratet skaper ikke akkurat forutsigbare og stabile rammevilkår for de vedtatte utbyggingsplaner.

Svar:

Regjeringen har en offensiv satsing på jernbanen. Bevilgningene har økt kraftig de siste årene, og i perioden 2014-2018 er det i snitt bevilget 22,9 milliarder kr årlig til jernbanen, mot 14,5 milliarder kr i tilsvarende periode før regjeringsskiftet. I Nasjonal transportplan 2018-2029 legger man opp til fortsatt vekst i jernbanesatsingen. Rundt 45 pst. av investeringene i ny infrastruktur skal gå til jernbanen. Når vi nå går fra at IC utbyggingen er overordnede ønsker til å bli konkrete byggeprosjekter, er det

vesentlig for gjennomføring at vi har sterk kostnadskontroll, ser på gode kontraktsstrategier og vurderer helheten i trafikkavviklingen mv. I arbeidet med å realisere NTP 2018-2029 har Jernbanedirektoratet nå fremlagt forslag til handlingsprogram. Direktoratets planer viser at NTP i all hovedsak går som planlagt. Store og små investeringer og vedlikeholdsprosjekt skal gjennomføres. I 2018 starter byggingen av to store prosjekter opp. De siste årene har også arbeidet med planlegging og forberedende arbeider av prosjektene økt kraftig. Vi har nå bedre kunnskap om de enkelte prosjektene, og dermed også grunnlaget for å se mer overordnet på de totale investeringene. I dette arbeidet er det viktig at man både gjør grundige forberedelser til gjennomføringen av det enkelte byggeprosjekt, og samtidig har et overordnet bilde av entreprenørmarkedet – både for å sikre at det er kapasitet og tilstrekkelig konkurranse om kontraktene. Jeg hadde et konstruktivt møte med anleggsbransjen 6. april. Bransjen er tydelig på at forutsigbarhet er viktig, ikke bare for jernbanen men for hele infrastrukturesatsingen som nå er på gang. Bransjen uttrykte tydelig at med tilstrekkelig forutsigbarhet over tid, vil man klare å skaffe tilstrekkelig kapasitet fra entreprenørsiden. Videre mener de forutsigbarhet er viktig for at norske entreprenører kan hevde seg i konkurransen med utenlandske aktører. Det ble samtidig nevnt at man fryktet “ketchup-effekten” dersom veldig mange prosjekter blir konkurranseutsatt samtidig. Hver organisasjon må da velge hvilke prosjekter man skal prioritere å gi tilbud på. Konsekvensen av at for mange prosjekter konkurranseutsettes på en gang, kan være at enkelte prosjekt

opplever svekket konkurranse eller interesse. Dette kan gi en suboptimal konkurransesituasjon, som igjen kan resultere i høyere pris og mindre innovasjon. Jeg forstår det slik at Bane NORs og Jernbanedirektoratets anbefalinger i handlingsprogrammet er basert på en rekke hensyn som er balansert opp mot hverandre. Bane NOR har vurdert gjennomførbarheten av prosjektporteføljen, både ut fra hensynene til en smidig trafikkavvikling, utfordringer knyttet til omfattende buss for tog i anleggsperioden, muligheten til å sikre en rasjonell og kostnadseffektiv gjennomføring av prosjektene, i tillegg til det nevnte hensynet til press på anleggsmarkedet. I dette arbeidet er det også fremkommet ny informasjon om grunnforhold for enkelte prosjekter, som endrer noen av premissene sammenlignet med kunnskapsgrunnlaget som ble lagt til grunn i 2016 og 2017. Som ansvarlig statsråd, kan jeg ikke velge å se bort fra slike forhold. Jeg har 24. april hatt et møte med Bane NOR om foretakets vurderinger i lys av de signalene som fremkom på møtet med bransjen 6. april. Jeg opplever Bane NOR som svært opptatt av å videreutvikle samarbeidet med entreprenørmarkedet gjennom dialog. Jeg opplever videre at foretaket som byggherre er opptatt av å tilpasse sin kontraktsstrategi til at det er flere milliardkontrakter enn tidligere, og at det derfor også er et større behov for å redusere foretakets risikoprofil. Bane NOR må gjøre det attraktivt for leverandørene å konkurrere. Samferdselsdepartementet har store forventninger til at Bane NOR og deres samspill med entreprenørbransjen bidrar til å finne kostnadseffektive løsninger som gir mer jernbane for pengene.

SPØRSMÅL NR. 1326

Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Olaug V. Bollestad

Besvart 19. april 2018 av næringsminister Torbjørn Røe Isaksen

Spørsmål:

«Kan statsråden opplyse om regjeringens arbeid med utvalget som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester og foreslå løsninger for å sikre at offentlige midler i størst mulig grad går til velferd, er det nedsatt, hva er mandatet, hvem er medlemmer og når planlegger regjeringen å fremme sak for Stortinget med oppfølging av utvalgets arbeid?»

BEGRUNNELSE:

KrF mener at offentlige midler bevilget til drift av velferdstjenester, skal gå til nettopp det. Det er en utfordring når kommersielle aktører tar ut så mye overskudd, at det oppleves som at skattebetalernes penger går i lomma på noen som tar ut uforholdsmessig mye fortjeneste. KrF har tidligere foreslått at det bør nedsettes et utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester og foreslå løsninger for å sikre at offentlige midler i størst mulig grad går til velferd, og dette er vedtatt av Stortinget, jf. Dokument 8:19 S (2017-2018), Innst. 43 S (2017-2018), Vedtak 182:

“Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres.”

Svar:

Regjeringen arbeider nå, i tråd med Stortingets anmodning, med å få nedsatt et offentlig utvalg som skal utrede offentlig finansierte velferdstjenester og mandatet for et slikt utvalg. Jeg har fått ansvaret for dette arbeidet, og har som plan å få nedsatt utvalget før sommeren i år.

Både staten og kommunene benytter private leverandører av velferdstjenester, i tillegg til at de driver slike tjenester i egenregi. Bruk av private leverandører foregår eksempelvis innen barnevernet, på asylområdet, for barnehager og private skoler. Det har vært eksempler i

media på at private leverandører av velferdstjenester har fortjeneste som karakteriseres som urimelig høy. Pengene som det offentlige bruker på velferdstjenester skal komme brukerne av tjenestene til gode og sikre en reell medbestemmelse blant disse. Samtidig må private aktører ha en slik avkastning på investert kapital at de har insentiv til å utvikle tjenestene og drive effektivt. I den grad foretakene har en urimelig høy fortjeneste, tyder dette på at prisen ligger over bedriftens kostnader og normal fortjeneste for den aktuelle tjenesten.

Det overordnede målet for regjeringen i velferdssektoren er å tilby befolkningen gode velferdstjenester. Regjeringen mener at dette best kan oppnås der de offentlige velferdstjenestene suppleres av private tilbydere, både kommersielle og ideelle. En viktig måte å sikre dette på er å sørge for virksom konkurranse mellom aktørene.

Regjeringen vil komme tilbake til Stortinget, når det offentlige utvalget har gjort seg ferdige med sine vurderinger.

SPØRSMÅL NR. 1327

Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Nils T. Bjørke

Besvart 17. april 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Kan statsråden grunnlegge kvifor fristen for å søkje om produksjonstilskott i landbruket, 15. mars kvart år, er vorte absolutt og utan moglegheit til å søkje etter fristens utløp?»

GRUNNGJEVING:

Det er ikkje lenger mogleg å søkje om produksjonstilskott i landbruket etter fristen 15. mars. I tidlegare år har det vore mogleg å søkje om produksjonstilskott, mot at det vart eit trekk på 1000 kroner per dag etter fristens utløp. Det er naturleg at det blir eit trekk i tilskotet når fristen ikkje blir halde, men det verkar urimeleg at det ikkje blir tatt høgde for at noko uforutsett kan skje for den einskilde søkjar og dimed mister moglegheiten til å få produksjonstilskotet.

Svar:

Fristane for å søkje produksjonstilskott vart bestemt i jordbruksoppgjæret 2016 i samband med førebuingane til etableringa av datasystemet “eStil pt”. Partane vart

då einige om at søknadsfristane 15. mars og 15. oktober skulle vere absolutte, men at det skulle vere mogleg å endre innsendt søknad i 14 dagar etter søknadsfristen, utan at det skulle få økonomiske konsekvensar for søkjar. Partane slo vidare fast at det fortsatt skulle vere høve til å dispensere frå søknadsfristane i særlege tilfelle, jf. Prp. 133 S (2015-2016).

I dag opnar søknadssystemet om lag to veker før søknadsfristen. Søkjaren har dermed tilstrekkelig tid til å få levert søknaden. Oppdagar bonden at ho eller han til dømes har gløymd å fylle ut opplysningar i søknaden etter at fristen er ute, har han i tillegg ytterlegare 14 dagar på å gjere rettingar før systemet blir lukka. Endringa kan bli gjort utan gebyr. Har noko upåreknar komme opp er det òg, som tidlegare, høve til å gje dispensasjon frå fristen. Det er såleis tatt høgde for at noko kan skje den einskilde søkjar i perioden søknadssystemet er opent. På dette viset meiner eg at systemet er fleksibelt og føreseieleg.

Eg vil leggja til at alle føretak som søkte produksjonstilskott førre søknadsomgang får tilsendt ei melding i Altinn i forkant av kvar søknadsperiode (i forkant av 1. mars/1. oktober), der Landbruksdirektoratet informerer om komande søknadsomgang. Det vert samstundes gjeve

varsel på sms og/eller e-post om at føretaka har motteke slik informasjon.

SPØRSMÅL NR. 1328

«Spørsmålet ble trukket.»

SPØRSMÅL NR. 1329

Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Mani Hussaini

Besvart 24. april 2018 av forsknings- og høyere utdanningsminister Iselin Nybø

Spørsmål:

«Mener statsråden at Stortingets intensjon om at fagskolestudenter skal få tilleggspoeng ved opptak til høyere utdanning er oppfylt når flertallet av studentene på tekniske fagskoler vil være diskvalifisert fra ordningen regjeringen har innført?»

BEGRUNNELSE:

I Meld. St. 9 2016-2017 Fagfolk for fremtiden foreslo regjeringen å innføre tilleggspoeng for fagskoleutdanning ved opptak til høyere utdanning. Begrunnelsen var at

«Konkurransesituasjonen for de fagskoleutdannede er vanskelig fordi det ikke gis tilleggspoeng for fagskoleutdanning ved opptak til høyere utdanning, og det kan bidra til å gjøre veien inn i høyere utdanning unødige lang».

Ved stortingsbehandlingen sluttet Stortinget seg til forslaget. I den nylig kunngjorte forskriften om opptak til høyere utdanning er det innført et kriterium om at fagskolestudenter som får generell studiekompetanse gjennom sin fagskoleutdanning, ikke skal få tilleggspoeng. Dette gjelder alle studenter som går toårige fagskoleutdanninger og ikke har generell studiekompetanse fra før. 57 prosent av fagskolestudentene går toårige studier, og ifølge regjeringens eget statistikkhefte om fagskolesektoren hadde kun 21 % av fagskolestudentene generell studiekompetanse som opptaksgrunnlag i 2016. På teknisk fagskoleutdanning går 91 prosent av studentene toårige løp, som vil utløse generell studiekompetanse for

studenter som ikke har dette fra før. Av disse studentene er det kun 13,8 prosent som har generell studiekompetanse som opptaksgrunnlag. Det betyr at det store flertallet av studentene på tekniske fagskoler vil være diskvalifisert fra å få tilleggspoeng for fagskoleutdanning ved opptak til høyere utdanning. For disse studentene finnes det i dag en rekke overgangsordninger som gjør at de kan få opptak til høyere utdanning uten generell studiekompetanse. De vil derfor ha mer nytte av tilleggspoeng, som de ikke får med regjeringens nye opptaksforskrift.

Svar:

Regjeringen foreslo i Meld. S. nr. 9 (2016-2017) Fagfolk for fremtiden (fagskolemeldingen) flere tiltak for å gjøre det enklere for fagskolestudenter å bli tatt opp til universiteter og høyskoler.

Som en oppfølging av tiltakene i fagskolemeldingen ble det fastsatt endringer i forskrift 6. januar 2017 nr. 13 om opptak til høgre utdanning (opptaksforskriften). Endringene gjelder fra 1. februar 2018. Etter forskriftsendringene gir 2-årig fagskoleutdanning generell studiekompetanse, uten ytterligere krav om fag fra videregående skole i tillegg slik bestemmelsen tidligere var. Dette framgår av opptaksforskriften § 2-4. Dette innebærer at søkere med grunnlag i 2-årig fagskoleutdanning er kvalifisert for opptak til alle studier som ikke har tilleggskrav (spesielle opptakskrav). Tidligere gjaldt kun unntaksbestemmelser om krav til generell studiekompetanse som det er gjort rede for under.

Det ble samtidig innført tilleggspoeng for fagskoleutdanning ved opptak til høyere utdanning, på samme vilkår som gjelder for søkere som har annen høyere utdanning som opptaksgrunnlag. Dette ble gjort ved å endre opptaksforskriften § 7-11.

Søkere som har generell studiekompetanse på grunnlag av fullført og bestått videregående opplæring, med bestemte krav til fag og omfang, kan nå få 2 tilleggspoeng for fagskoleutdanning. Dersom fagskoleutdanningen er grunnlaget for generell studiekompetanse, gis det ikke samtidig tilleggspoeng. Denne bestemmelsen er tilsvarende den bestemmelsen som gjelder for søkere som har fått generell studiekompetanse etter opptaksforskriften § 2-3 som gjelder for søkere som har tatt høyere utdanning med grunnlag i unntaksbestemmelser. Slike søkere får heller ikke tilleggspoeng for høyere utdanning dersom det er denne utdanningen som er grunnlaget for deres generelle studiekompetanse.

Bestemmelsene for opptak til ingeniørutdanninger for søkere med grunnlag i fagskoleutdanning i tekniske fag er ikke endret, bortsett fra at kravet om matematikk R2 er fjernet for søkere til integrert masterstudium i teknologiske fag. For slike studier ved Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet gjelder fortsatt karakterkrav i R2, jf. § 4-4 i opptaksforskriften.

Regjeringen har lagt til rette for og mener at det er viktig med gode overgangsordninger mellom fagskoler, universiteter og høyskoler. Jeg mener at de tiltakene regjeringen har gjennomført vil føre til at veien inn i høyere utdanning blir enklere for fagskolestudenter.

Jeg minner også om at regjeringens ambisjoner og mål for fagskolene er at flere skal ta yrkesrettet utdanning av god kvalitet som er relevant og tilpasset arbeidslivets behov, samtidig som det skal være enklere for søkere med fagskoleutdanning å bli tatt opp til universiteter og høyskoler.

SPØRSMÅL NR. 1330

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 26. april 2018 av landbruks- og matminister Jon Georg Dale

Spørsmål:

«Kva prosess legg regjeringa opp til når det gjeld handsaming av endringar i gjødselregelverket?»

GRUNNGJEVING:

Forslag til nytt regelverk ble levert til departementet 15. mars 2018. Forslaga kan ha til dels dramatiske konsekvensar for bønder særleg i enkelte deler av landet.

Svar:

Landbruksdirektoratet, Mattilsynet og Miljødirektoratet leverte forslag til nytt gjødselregelverk 15. mars 2018. Forslaget er svar på oppdrag frå Landbruks- og matdepartementet i samråd med Klima- og miljødepartementet. Forslaget inneber mellom anna å dele regelverket i to delar, ein som omhandlar produktkrav til gjødselvarer, og ein som omhandlar lagring og bruk av gjødsel.

Det omtalte framlegget til nytt gjødselregelverk er nyleg utarbeidd. Eg vil no gå gjennom forslaga og på bakgrunn av den gjennomgangen gjere vurderingar knytt til vidare handtering av dette frå departementet si side.

Fleire av problemstillingane som framlegget omtaler vil det være behov for å gjere grundige vurderingar av. Eg kan difor ikkje på noverande tidspunkt gi eit klart svar på kva prosessar som er hensiktsmessige for å avklare desse spørsmåla.

Dersom det vert aktuelt å følgje opp tilrådingane frå direktorata, er det ikkje unaturlig at aktuelle aktørar i næringa får gjere sine innspel til arbeidet gjennom ei høyring.

SPØRSMÅL NR. 1331**Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Per Espen Stoknes****Besvart 19. april 2018 av olje- og energiminister Terje Søviknes****Spørsmål:**

«Vil klima- og miljøministeren sikre at miljø- og naturhensyn vil veie tyngst ved en eventuell ny konsesjonssøknad for Fosen vindkraftverk om å øke kapasiteten ved allerede vedtatte vindparker?»

BEGRUNNELSE:

Norges villmarkspregete og inngrepsfrie natur reduseres kraftig hvert år. Veibygging og anlegg for energiproduksjon er hovedårsaken til tap av inngrepsfri natur. Fosen vindpark er nå under utbygging og vil når den står ferdig være Europas største vindkraftanlegg på land. Utbyggingen beslaglegger store inngrepsfrie områder.

Teknologiutviklingen for vindturbiner går med rasende fart. Det har gjort at prosjekteier vurderer å øke kapasiteten på vindturbinene fra 3,6 MW til 4,2 MW. Dette vil innebære mulighet for økt kraftproduksjon, men vil også virke inn på omfanget av naturinngrep fordi økt kapasitet på turbinene vil innebære behov for lengre blader på turbinene. Lengre blader vil igjen medføre behov for større avstand mellom vindturbinene og derfor beslaglegging av større områder. Ved større turbiner og blader risikerer vi også større inngrep ved bygging av anleggsvei, fordi lengre blader vil føre til behov for «rettere» anleggsveier – og derigjennom sannsynligvis større inngrep. Norge har ikke råd til ytterligere nedbygging av uberørt natur. Fosen

prosjektet er allerede blitt for stort og naturødeleggelsene for store. Vi må sikre at naturødeleggelsene ved fullføring av prosjektet minimeres.

Fosen utbyggingen fører sannsynligvis til at 1/3 av reinens vinterbeite forsvinner.

Større blader øker forstyrrelsene ytterligere og rein-driften og Fosensamene kan enda en gang bli skadelidende. Dette må vi unngå.

En økning av prosjektet som omtalt vil kreve konsesjonsbehandling av NVE. Det er viktig at regjeringen gir signaler til NVE om at naturkostnader og kostandene for reindriften ved eventuelt økt kapasitet på vindturbinene på Fosen tillegges avgjørende vekt.

Svar:

Jeg kan orientere representanten om at NVE den 11. d.m. fattet vedtak om økt installert effekt i Kvenndalsfjellet og Harbaksfjellet vindkraftverker. De nye anleggskonsesjonene kan lastes ned på www.nve.no/konsesjonssaker/, eller fås ved henvendelse til NVE.

Klagefristen er tre uker fra vedtakstidspunktet, og er derfor ikke løpt ut.

Jeg ber om forståelse for at jeg ikke kan kommentere avveieningen av ulike hensyn i konsesjonsbehandlingen av vedtak om planendringer, som kan påklages til Olje- og energidepartementet.

SPØRSMÅL NR. 1332**Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski****Besvart 26. april 2018 av finansminister Siv Jensen****Spørsmål:**

«Hvordan fordeler de samlede skatteuttene i femårsperioden 2014-2018 seg på formuesintervallene 0-1 mill., 1-5 mill. 5-10 mill., 10-20 mill., 20-30 mill., 30-40 mill., 40-50 mill., 50-100 mill., 100 mill. og over, og blant topp 0,1 pst., 1 pst., 2 pst., 5 pst., 10 pst., 12 pst., 15 pst., 20 pst. og bunn 88 pst., 80 pst., 50 pst., målt som total endring i skatt,

andel av samlet endring i skatt og gjennomsnittlig skatteendring per person i hvert intervall?»

Svar:

Skattesystemet skal være vekstfremmende og legge til rette for styrket konkurransekraft og at det skapes flere nye lønnsomme arbeidsplasser. Regjeringen har derfor prioritert skattelettelse som stimulerer til arbeid og inn-

sats, og et lavere skattenivå for å gi mer valgfrihet til familiene. Det skal lønne seg mer å spare, jobbe og investere. Lavere skattesats på lønn og bedriftsoverskudd er særlig vekstfremmende. Formuesskatten gjør det mindre lønnsomt å spare og svekker privat norsk eierskap. Derfor har vi redusert skattetrykket.

De samlede skatte- og avgiftsendringene under regjeringen Solberg til og med Nasjonalbudsjettet 2018 summerer seg til 24,3 mrd. kroner. Departementet kan gi anslag på skatteendringer per person i ulike inntekts- og formuesintervaller. Anslagene er basert på SSBs skattemodell LOTTE-Skatt. Beregningene inkluderer alle endringer i inntekt- og formuesskatten det er mulig å regne på i modellen.

Det vises til svar på spørsmål nr. 1333 fra representant Kaski der det opplyst om hvilke endringer i personbeskatningen som ikke inngår i beregningene fordi de ikke inngår i LOTTE-Skatt. Endringer i selskapsskatten og i avgiftene inngår ikke i analysen. Tabell 1 og 2 viser fordelingsvirkninger av skatteendringene fra 2013 til 2017 og for 2018 etter beregnet nettoformue for alle personer 17 år og eldre. Tabellene viser at gjennomsnittlig lettelse øker med formue. Dette må ses i sammenheng med at høy formue i stor grad gjenspeiler eierskap i næringslivet. Gjennom endringer i formuesskatten har regjeringen særlig gitt lettelse til norske eiere av private bedrifter, som bidrar til verdiskaping og arbeidsplasser.

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt fra 2013 for alle personer som er 17 år og eldre etter beregnet nettoformue. Negative tall betyr lettelse. Anslagene for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennomsnittlig nettoformue. Kroner	Gjennomsnittlig bruttoinntekt. Kroner	Gjennomsnittlig skatt i 2017. Kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Andel av samlet endring i skatt. Pst.	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner
negativ	981 500	-575 800	415 200	95 100	-2 970	13,8	-3 000
	1 455						
0 - 1 mill. kr.	400	272 000	329 400	70 000	-4 310	20,0	-3 000
	1 522						
1 -5 mill. kr.	400	2 432 000	506 800	124 900	-8 670	40,3	-5 700
5 -10 mill. kr.	227 200	6 664 900	729 900	215 900	-2 930	13,6	-12 900
10 - 20 mill. kr.	49 800	13 222 700	1 162 800	399 300	-1 040	4,8	-20 900
20 - 30 mill. kr.	9 000	23 964 000	1 817 400	686 200	-240	1,1	-27 100
30 - 40 mill. kr.	3 600	34 498 700	2 160 300	847 500	-130	0,6	-36 000
40 - 50 mill. kr.	1 900	44 571 000	2 686 700	1 097 600	-100	0,5	-52 000
50 - 100 mill. kr.	3 200	68 820 700	3 329 800	1 392 500	-230	1,1	-72 300
Over 100 mill. kr.	1 700	317 160 800	8 751 500	4 748 700	-900	4,2	-539 500
	4 255						
I alt	700	1 617 400	455 100	112 300	-21 520	100,0	-5 100

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsetningsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 2 Anslått skatt i referansen for 2018 og endring i skatt for 2018 for alle personer som er 17 år og eldre etter beregnet nettoformue. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til referansen for 2018.

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennom- snittlig nettoformue. Kroner	Gjennom- snittlig bruttoinntekt. Kroner	Gjennom- snittlig skatt i 2017. Kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Andel av samlet endring i skatt. Pst.	Gjennom- snittlig endring i skatt. Kroner
negativ	1 017						
	800	-613 700	433 700	100 100	-90	5,5	-100
	1 472						
0 - 1 mill. kr.	100	274 200	338 700	72 000	-310	18,9	-200
	1 523						
1 -5 mill. kr.	300	2 430 100	518 000	127 500	-610	37,2	-400
5 -10 mill. kr.	228 000	6 666 700	739 500	218 600	-220	13,4	-900
10 - 20 mill. kr.	50 500	13 210 100	1 158 000	399 300	-90	5,5	-1 900
20 - 30 mill. kr.	9 400	23 934 100	1 728 000	664 500	-30	1,8	-2 700
30 - 40 mill. kr.	3 800	34 522 000	2 011 800	809 000	-20	1,2	-5 400
40 - 50 mill. kr.	2 000	44 403 700	2 488 200	1 046 600	-10	0,6	-6 600
50 - 100 mill. kr.	3 400	68 522 100	2 889 000	1 266 300	-40	2,4	-13 200
Over 100 mill. kr.	1 800	313 884 600	7 300 300	4 324 500	-220	13,4	-120 000
	4 312						
I alt	000	1 601 800	465 600	114 900	-1 640	100,0	-400

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

Det gjøres oppmerksom på at anslagene for perioden direkte.
2014-2017 og anslagene for 2018 ikke kan sammenlignes

Tabell 3 Skatt som andel av beregnet nettoformue for endringer i skatt fra 2013 til 2017 for personer som er 17 år og eldre. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue ¹	Skatt i 2017. Mill. kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Andel av samlet endring i skatt. Pst.	Gjennom- snittlig endring i skatt. Kroner
Topp 0,1 pst.	11 600	-1 100	5,1	-257 300
Topp 1 pst.	34 500	-2 200	10,2	-51 000
Topp 2 pst.	48 300	-2 900	13,5	-34 400
Topp 5 pst.	77 100	-4 700	21,8	-21 900
Topp 10 pst.	113 400	-6 800	31,6	-15 900
Topp 12 pst.	126 300	-7 400	34,4	-14 600
Topp 15 pst.	144 100	-8 400	39,0	-13 100
Topp 20 pst.	171 900	-9 600	44,6	-11 300
Laveste 88 pst.	351 800	-14 100	65,5	-3 800
Laveste 80 pst.	306 200	-11 900	55,3	-3 500
Laveste 50 pst.	161 400	-6 000	27,9	-2 800

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

Tabell 4 Skatt som andel av beregnet nettoformue for endringer i skatt for 2018 for personer som er 17 år og eldre. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til referansen for 2018.

Beregnet nettoformue ¹	Skatt i 2018. Mill. kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Andel av samlet endring i skatt. Pst.	Gjennomsnittlig endring i skatt. Kroner
Topp 0,1 pst.	11 100	-300	18,3	-58 600
Topp 1 pst.	34 100	-400	24,4	-8 700
Topp 2 pst.	48 100	-400	24,4	-5 100
Topp 5 pst.	77 700	-600	36,6	-2 600
Topp 10 pst.	115 100	-700	42,7	-1 700
Topp 12 pst.	128 300	-800	48,8	-1 500
Topp 15 pst.	146 700	-800	48,8	-1 300
Topp 20 pst.	175 500	-900	54,9	-1 100
Laveste 88 pst.	367 200	-900	54,9	-200
Laveste 80 pst.	320 000	-700	42,7	-200
Laveste 50 pst.	170 500	-300	18,3	-200

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringsseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 1333

Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Elisabeth Kaski

Besvart 23. april 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvordan fordeler samlede skatteendringer i femårsperioden 2014-2018 seg på inntektsintervallene 0-150 000, deretter for hver 100 000 i økning opp til 1 million, deretter for hver 1 mill. i økning til 10 mill., målt som total endring i skatt, andel av samlet endring i skatt og gjennomsnittlig skatteendring per person i hvert intervall?»

Svar:

Skattesystemet skal være vekstfremmende og legge til rette for styrket konkurransekraft og at det skapes flere nye lønnsomme arbeidsplasser. Regjeringen har derfor prioritert skattelettelse som stimulerer til arbeid og innsats, og et lavere skattenivå for å gi mer valgfrihet til familiene. Det skal lønne seg mer å spare, jobbe og investere. Lavere skattesats på lønn og bedriftsoverskudd er særlig vekstfremmende. Formuesskatten gjør det mindre lønnsomt å spare og svekker privat norsk eierskap. Derfor har vi redusert skattetrykket.

De samlede skatte- og avgiftsendringene under regjeringen Solberg til og med Nasjonalbudsjettet 2018 summerer seg til 24,3 mrd. kroner.

Departementet kan gi anslag på gjennomsnittlige skatteendringer (inntekts- og formuesskatt) per person i ulike inntekts- og formuesintervaller. Endringer i selvskapsskatten og i avgiftene inngår ikke i analysen.

Analysen som omfatter skatteendringer over flere år, er komplekse og tidkrevende, og usikkerheten i analysene øker jo flere år analysen dekker. Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomfører slike analyser kun for vedtatte skatteregler og begrenset til en stortingsperiode. De flerårige analysene omtalt nedenfor dekker derfor stortingsperioden 2013-2017. I tillegg vises anslag på gjennomsnittlige endringer i skatt etter inntekt og formue for det vedtatte budsjettet for 2018.

Anslag for skatteendringer fra 2013 til 2017 er basert på SSBs beregninger med skattemodellen LOTTE-Skatt. I beregningene er skattereglene i 2013 fremført til 2017-nivå. Dette er gjort ved at beløpsgrensene (fradrag og innslagspunkt) som gjaldt i 2013, justeres med anslag for årlig lønnsvekst til 2017. Skatteberegningene med 2013-regler fremført til 2017 sammenlignes med en beregning der skattesystemet i 2017 er lagt til grunn. Differansen mellom disse to beregningene illustrerer den samlede virkningen av vedtatte endringer i 2014, 2015, 2016 og 2017. Det er beregnet med utgangspunkt i befolkningssammensetningen, inntekter og formue slik disse er anslått for 2017.

Beregningene for skatteendringer fra 2013 til 2017 inkluderer alle endringer i inntekts- og formuesskatten til personer som det har vært mulig å regne på i modellen. Beregningene gir et anslag på et samlet proveny som er om lag 21,5 mrd. kroner lavere påløpt i 2017 enn hva det ville vært med skattesystemet i 2013. Av dette utgjør formuesskatten om lag 5,6 mrd. kroner.

Enkelte endringer i perioden 2014-2017 er ikke med i beregningene fordi de ikke inngår i LOTTE-Skatt. Det gjelder blant annet følgende endringer i personbeskatningen:

- ny ordning for skattefavisert individuell sparing til pensjon innført i 2017
- fradrag i inntektsskatten for personer med aksjeinnskudd som faller inn under skatteinsentivordningen for langsiktige investeringer i oppstartsselskap
- ordningen med utsatt betaling av formuesskatt for eiere av virksomheter

Tabell 1 Anslått skatt i 2017 og endring i skatt fra 2013 for alle personer som er 17 år og eldre etter beregnet nettoformue. Negative tall betyr lettelser. Anslagene for skatteendringer er regnet i forhold til skattereglene for 2013 justert til 2017.

Beregnet nettoformue ¹	Antall	Gjennom-snittlig nettoformue. Kroner	Gjennom-snittlig bruttoinntekt. Kroner	Gjennom-snittlig skatt i 2017. Kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Andel av samlet endring i skatt. Pst.	Gjennom-snittlig endring i skatt. Kroner
negativ	981 500	-575 800	415 200	95 100	-2 970	13,8	-3 000
	1 455						
0 - 1 mill. kr.	400	272 000	329 400	70 000	-4 310	20,0	-3 000
	1 522						
1 -5 mill. kr.	400	2 432 000	506 800	124 900	-8 670	40,3	-5 700
5 -10 mill. kr.	227 200	6 664 900	729 900	215 900	-2 930	13,6	-12 900
10 - 20 mill. kr.	49 800	13 222 700	1 162 800	399 300	-1 040	4,8	-20 900
20 - 30 mill. kr.	9 000	23 964 000	1 817 400	686 200	-240	1,1	-27 100
30 - 40 mill. kr.	3 600	34 498 700	2 160 300	847 500	-130	0,6	-36 000
40 - 50 mill. kr.	1 900	44 571 000	2 686 700	1 097 600	-100	0,5	-52 000
50 - 100 mill. kr.	3 200	68 820 700	3 329 800	1 392 500	-230	1,1	-72 300
Over 100 mill. kr.	1 700	317 160 800	8 751 500	4 748 700	-900	4,2	-539 500
	4 255						
I alt	700	1 617 400	455 100	112 300	-21 520	100,0	-5 100

¹Omfatter beregnet bruttoformue fratrukket bruttogjeld. Beregnet bruttoformue inkluderer formue uten formelle verdsettingsrabatter for primærbolig, sekundærbolig, næringseiendom og aksjer og driftsmidler. For øvrig benyttes ligningsverdier. Gjelden er heller ikke redusert.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

- økt skjermingsrente i aksjonær- og deltakermodellen
- økt samlet sparebeløp i BSU fra 200 000 til 300 000 kroner
- skattlegging av lån fra selskap til personlig aksjonær

I beregningene for virkningene av skatteendringene for 2018 er skattereglene i 2018 sammenlignet med referansesystemet for 2018 (2017-regler justert til 2018-nivå). Beregningene inkluderer alle skatteendringer for personer som har vært mulig å regne på i SSBs skattemodell LOTTE-Skatt. Til sammen utgjør dette lettelser på om lag 1,6 mrd. kroner. Av dette utgjør formuesskatten om lag 0,8 mrd. kroner.

Enkelte endringer i inntektsskatten for personer i 2018 inngår ikke i beregningene. Det gjelder:

- innstramminger i fradragreglene og arbeidsgivers skattefrie dekning av merutgifter til kost og losji
- redusert beskatning av opsjoner i arbeidsforhold for små oppstartsselskap
- fjerning av skattefritt hyretillegg
- redusert rabatt for elbiler i firmabilbeskatningen
- skattlegging av kortidsutleie av egen bolig

Endringer i selskapsbeskatningen, arveavgiften, merverdiavgift og særavgifter, er ikke medregnet i noen av beregningene. Atferdsendringer som følge av skatteendringer er ikke tatt hensyn.

Tabell 1 og 2 viser fordelingsvirkningene av skatteendringene fra 2013 til 2017 og for 2018 etter bruttoinntekt-sintervaller for alle personer 17 år og eldre.

Tabell 2 Anslått skatt i referansen for 2018 og endring i skatt for 2018 for alle personer som er 17 år og eldre etter bruttoinntekt. Negative tall betyr lettelser. Anslag for skatteendringer er regnet i forhold til referansen for 2018.

Bruttoinntekt	Antall	Gjennom- snittlig skatt i referanse- alternativet. Prosent	Gjennom- snittlig skatt i referanse- alternativet. Kroner	Endring i skatt. Mill. kroner	Andel av samlet endring i skatt. Prosent	Gjennom- snittlig endring i skatt. Kroner
0 - 150 000 kr	560 200	4,9	3 000	-50	3,0	-100
150 000 - 250 000 kr.	543 500	8,2	16 700	-190	11,6	-300
250 000 - 350 000 kr.	694 500	15,7	47 300	-190	11,6	-300
350 000 - 450 000 kr.	681 500	20,6	82 200	-180	11,0	-300
450 000 - 550 000 kr.	600 500	23,1	115 100	-170	10,4	-300
550 000 - 650 000 kr.	430 300	24,8	147 800	-160	9,8	-400
650 000 - 750 000 kr.	256 600	26,9	187 200	-130	7,9	-500
750 000 - 850 000 kr.	159 600	28,8	229 000	-90	5,5	-500
850 000 - 950 000 kr.	103 700	30,2	270 400	-60	3,7	-600
950 000 - 1 mill. kr.	39 100	31,1	303 200	-30	1,8	-700
1 - 2 mill. kr.	209 500	34,3	439 900	-260	15,9	-1 200
2 - 3 mill. kr.	21 000	38,1	909 300	-50	3,0	-2 500
3 - 4 mill. kr.	5 400	39,1	1 329 500	-30	1,8	-4 800
4 - 5 mill. kr.	2 400	40,0	1 768 300	-20	1,2	-6 700
5 - 6 mill. kr.	1 300	39,7	2 166 500	-10	0,6	-10 100
6 - 7 mill. kr.	1 000	39,0	2 504 800	-10	0,6	-7 800
7 - 9 mill. kr. ¹	600	40,3	3 204 300	0	0,0	-6 300
9 mill. kr. og over ¹	1 300	39,1	6 687 400	-30	1,8	-24 600
I alt	4 312 000	24,7	114 900	-1 640	100,0	-400

¹Noen intervaller i fordelingen på bruttoinntekt er slått sammen for å få mange nok personer i hvert inntektsintervall.

Kilder: Finansdepartementet og Statistisk sentralbyrås Skattemodell, LOTTE-Skatt.

SPØRSMÅL NR. 1334**Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Torstein Tvedt Solberg****Besvart 23. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Hvilke vurderinger gjør statsråden av at det blir stadig vanligere på barneskoler å se TV mens en spiser dagens skolemåltid?»

BEGRUNNELSE:

I stedet for høytlesing og samtaler har det blitt stadig vanligere å innta nisten foran skjermen i klasserommet i spisepausen. Mange foreldre har reagert på denne praksisen, mens flere rektorer peker på at en heller prioriterer bemanning / lærerressurser til skoletimene. Mor og leder av Landsgruppen av helsesøstre i Norsk Sykepleierforbund, Kristin Sofie Waldum-Grevbo, har i NRK etterlyst det sosiale aspektet ved lunsjen når alle barna sitter og glør på en skjerm. Kristine Skjøthaug, som har barn ved Sandved skole i Rogaland og jobber med ernæring, peker i Stavanger Aftenblad på at forskning viser at skjermbruk under måltidet er negativt både for dem som spiser for lite og dem som spiser for mye. Noen glemmer å spise, andre kjenner ikke etter om de er mette. Ernæringsmessig er det ugunstig å se tv mens man spiser.

Svar:

Skolemåltidet er en viktig del av elevenes hverdag, og gode måltider bidrar til godt sosialt samvær og læringstilgjengelig spise- og læringsmiljø i skolene. Et hyggelig spise- og læringsmiljø kan bidra til gode måltider, som igjen kan gi grunnlag for etablering av gode matvaner.

Regjeringen er opptatt av å bedre kostholdet i befolkningen. Senest i 2017 la vi frem den nye handlingsplanen for et sunnere og mer bærekraftig kosthold, med konkrete og ambisiøse mål. Barn og unge er en av de viktigste målgruppene i planen, nettopp fordi gode vaner skapes tidlig. Mat- og måltidsglede er trukket frem som særskilt tema i kostholdsplanen. Det er et eget oppfølgingsområde å fremme gode måltider og matordninger i skole og skolefritidsordning.

Jeg er helt enig med representanten i at gode måltider er viktig og riktig, og at for mange barn og unge kan det å se film mens de spiser være uheldig. Som representanten selv peker på kan konsekvensen være at noen spiser for lite, mens andre kan spise for mye. Det er allerede fastsatt i forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler at det skal finnes egnede muligheter for bespisning som også ivaretar måltidets sosiale funksjoner.

Helsedirektoratet har i Nasjonal faglig retningslinje for mat og måltider i skolen fremhevet at det bør tilret-

telegges for måltider som fremmer matglede, sosialt samvær, trivsel og helse.

Gode skolemåltider er dermed i tråd med regjeringens politikk.

Det er skolen og læreren i den enkelte klasse som vurderer hvordan måltidene gjennomføres, gjerne i dialog med foreldrene. Disse kan dermed tilpasses både lokale forhold, elevgruppen, årstider og høytider. Jeg mener vi må ha tillit til at skoleledere og lærere gjør gode vurderinger i de ulike situasjonene i klasserom og skoler landet rundt. En ytterligere regulering på dette området vil etter min mening være detaljstyring av skolene og en overprøving av den enkelte lærers vurdering.

Jeg vil likevel poengtere at det er viktig å arbeide for at elevene får tid til å spise, og ikke minst at det de spiser er sunt og godt. Spisetiden kan bidra til utvikling av klassefelleskapet og være positivt for elevenes psykososiale miljø. 15 prosent av skoleeierne oppgir at de har satt av mer tid til skolelunsj de siste årene. Men samtidig oppgir de at elevene på 10 prosent av skolene på mellomtrinnet og ungdomstrinnet har mindre enn et kvarters spisetid. Derfor har regjeringen sagt i Nasjonal handlingsplan for bedre kosthold at de vil fremme gode måltider i skole og SFO, og bidra til at elevene får minst 20 minutters spisetid i skolen.

For at barn og unge kan få gode kostholdsvaner, er det viktig at de får god og riktig kunnskap om hvordan kosthold og helse henger sammen. Kunnskap om hvordan mat virker på kropp og helse er en forutsetning for et godt kosthold. I arbeidet med fornyelsen av fagene er helsefremmende og bærekraftig kosthold foreslått som ett av tre kjerneelementer i faget mat og helse. Dette forslaget er på høring nå.

SPØRSMÅL NR. 1335**Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Julia Wong****Besvart 19. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Kan statsråden fastslå at Regjeringen i denne perioden ikke kommer til å bevilge midler konkret til bygging av dobbeltspor mellom Sandnes og Egersund eller gjenåpning av Ålgårdbanen?»

BEGRUNNELSE:

Begge prosjektene, dobbeltspor til Egersund og gjenåpning av Ålgårdbanen, er viktige for de nærliggende kommunene i Rogaland. Særlig med tanke på befolkningsvekst og visjoner fra flere hold om nedgang i biltrafikken.

I Revidert nasjonalt budsjett for 2016 ble det i kapittel 1350 post 23,3, lagt inn midler til økt vedlikehold og planlegging og igangsetting av både dobbeltsporet til Egersund og Ålgårdbanen. Siden kan det ikke ses midler lagt inn til bygging av de to konkrete prosjektene, heller ikke i Statsbudsjettet 2018. I Stavanger Aftenblad den 9. februar 2018 kunne det leses om seks kommuner i Rogaland som nå selv ønsker å bla opp for å forskuttere hele eller deler av planleggingsutgiftene for dobbeltspor på Jærbanen.

Rogaland fylkeskommune vedtok i 2016 i forbindelse med høring til ny Nasjonal Transportplan 2018-2029 følgende formulering: "Rogaland fylkeskommune ber om at det igangsettes planarbeid med sikte på gjenåpning av Ålgårdbanen etter at dobbeltsporet mellom Sandnes og Nærbø er igangsatt". I Nasjonal Transportplan 2018-2029 er det en formulering om at det legges opp til KVV for Nærbø til Egersund, og Ålgårdbanen ikke nevnt én eneste gang.

Svar:

Regjeringen har økt satsingen på jernbanen betydelig. Det er nå flere avganger på Sørlandsbanen/Jærbanen enn før, og det er gjort utbedringer på strekningen som gjør at man har økt kapasiteten for de reisende. Bevilgningene til vedlikehold har vært en hovedsatsing, og som Jærbanen har nytt godt av. Det har medført blant annet utskifting av kontaktledningsnettet, som var rundt 60 år gammelt og viktig utbedring av bruer nær Egersund. I tråd med Meld. St. 33 (2016-2017) Nasjonal transportplan 2018-2029 vil satsingen på vedlikehold fortsette også i kommende.

I NTP 2018-29 beskrives også arbeidet med ulike jernbanestrekninger med tanke på investeringer. For Jærbanen er det foreslått midler til planavklaring (kommunedelplan) for strekningen Sandnes-Nærbø i første del av planperioden, mens det er varslet oppstart av reguleringsplanarbeid mot slutten av perioden. Jeg har hatt

god dialog med ordførere på strekningen, og har merket meg at man lokalt er spesielt opptatt av at vi må gjøre avklaringer om trasevalg slik at man kan fjerne båndlegging av arealer, som hemmer utvikling av arealer i byer og tettsteder.

I Jernbanedirektoratets utkast til handlingsprogram er det lagt opp til etablering av kryssningsspor flere steder, slik at man får økt kapasiteten. Det er blant annet foreslått å forlenge pendelen for kvarters-avganger til Ganddal. Handlingsprogrammet er nå på høring, med høringsfrist 22. juni. 2018.

Det er ikke satt av midler til ev. tiltak på Ålgårdbanen. Jeg merket meg at Arbeiderpartiet i forrige stortingsperiode uttalte at man ville prioritere Ålgårdbanen fremfor å bygge ny E39 Stavanger-Kristiansand. Det er en prioritering jeg er uenig i. Vi skal satse stort både på jernbane og gode veier. Vi vil fortsette arbeidet med å realisere motorvei på E39 mellom nevnte byer samtidig som vi forbedrer Sørlandsbanen.

SPØRSMÅL NR. 1336**Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 20. april 2018 av kunnskaps- og integreringsminister Jan Tore Sanner****Spørsmål:**

«Kva er status for vedtak 67, Dokument 8:116 S (2015-2016), der Stortinget ba regjeringa utgreie ei endring av opplæringslova §2-5 og andre mulige tiltak som kan sikre elevlar på ungdomsskulen rett til opplæring på hovudmålet og rett til å høyre til ei eiga målformgruppe, og kor tid vil regjeringa følgje opp vedtaket om å kome tilbake til Stortinget på egna måte i denne saka?»

GRUNNGJEVING:

Viser til innstilling 68 S(2016-2017)i saka om å sikra alle elevlar i grunnskulen rett til opplæring på hovudmålet sitt (Odda-modellen).

Svar:

Språk er nøkkelen til like mogelegheiter i skolen og i samfunnet. Bokmål og nynorsk er jamstilte skriftlege målformer i Noreg, og språkleg mangfald er ein kulturell ressurs for samfunnet og for elevane.

Som regjeringa skriv i si politiske plattform, vil vi sikre gode bruks- og opplæringsvilkår for dei offisielle språka i Noreg, og dei to jamstilte målformene i norsk.

Saka om å sikre alle elevlar i grunnskolen rett til opplæring på hovudmålet sitt, er under utgreiing. Utdanningsdirektoratet har fått i oppdrag å berekne dei økonomiske konsekvensane av å endre opplæringslova §2-5 fjerde ledd til å gjelde heile grunnskolen, slik at også elevlar på ungdomssteget skal ha rett til å høyre til ei eiga målformgruppe. Eg tar sikte på gjere greie for oppfølginga i budsjettproposisjonen for 2019.

SPØRSMÅL NR. 1337**Innlevert 12. april 2018 av stortingsrepresentant Hans Fredrik Grøvan****Besvart 18. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva vil statsråden gjere for å sikre at helikoptertilbudet til og fra Værøy opprettholdes med en kvalitet som er minst like god som i dag?»

BEGRUNNELSE:

Det pågår nå en prosess knyttet til den fremtidige luftveiforbindelsen mellom Værøy og fastlandet. I anbudsprosessen som nå pågår har det oppstått bekymringer for hvorvidt de kravene som stilles til tilbyder faktisk dekker viktige behov for Værøysamfunnet.

Det handler om kapasitet på seteplasser, men også om bagasje og lasteevne for privatbagasje og nyttelest. Det er og viktig at tilbyder dekker behov knyttet til rullestoler og barnevogner. Kabinstørrelse må samtidig være dimensjonert slik at helikopteret kan fungere for helsereiser.

Helikoptertilbudet er for Værøy svært viktig. For folk og næringsliv på Værøy er det nå viktig at det ikke dimensjoneres et tilbud som ikke møter de reelle behovene fremover både hva gjelder privatpersoner, næringsliv og helsereiser.

Svar:

Samferdselsdepartementet kjøper i dag flyrutetjenester med helikopter mellom Bodø og øysamfunnet på Værøy. Dagens kontrakt for helikopterruten utløper 31. juli 2019. For å sikre videre rutedrift lyste Samferdselsdepartementet 8. februar 2018 ut ny konkurranse om drift av regionale ruteflyginger med helikopter på Værøy-ruten for perioden 1. august 2019 – 31. juli 2024. I forkant av utlysningen ble det gjennomført en grundig prosess som bl.a. inkluderte en høring med berørte instanser og en ekstern utredning fra Oslo Economics. Disse innspillene, samt departementets egne vurderinger, lå til grunn for fastsettelsen av

kravene i konkurransegrunnlaget. Tilbudsfristen er satt til 25. april 2018.

Støtten til helikopterruten er betydelig. Ved slutten av inneværende kontraktsperiode vil tilskuddsbeløpet utgjøre om lag 50 mill. kr i året. Fordelt på i underkant av 9 000 passasjerer, vil dette innebære en støtte på om lag 11 000 kr per rundtur per passasjer. Tilskuddet økte med over 30 prosent i første driftsår i inneværende kontraktsperiode sammenlignet med siste driftsår i forrige kontraktsperiode. Dette henger bl.a. sammen med at Samferdselsdepartementet i den siste konkurransen om Værøy-ruten ikke mottok noen tilbud innen tilbudsfristen, og bare ett tilbud etter en forlenget frist. Erfaringsmessig har det tidligere også vært utfordrende å sikre effektiv konkurranse om denne ruten og antall tilbydere i de siste konkurransene har variert mellom en og to. Hovedmålet i arbeidet med ny konkurranse om Værøy-ruten har derfor vært å sikre et rutetilbud med sikker og stabil rutedrift, samt hindre en fortsatt sterk vekst i statens utgifter.

Kravet til setekapasitet på strekningen er noe redusert. Gjennomsnittlig belegg med dagens passasjernivå vil som følge av dette kunne øke fra ca. 50 % til ca. 60 %. Et belegg på ca. 60 % er tilsvarende det som er lagt til grunn på sammenlignbare FOT-ruter, f. eks. strekningen Røst-Bodø. Det er ikke lenger krav til minsteantall seter i helikopteret (dette er heller ikke lenger et krav for de øvrige FOT-rutene), mens det er et krav i dag på minst 15 seter. Departementet har for øvrig heller ikke stilt krav til nyttebelastningen i inneværende kontrakt eller i tidligere kontrakter, med unntak av at operatøren kan pålegges å ta imot postsaker mot vederlag etter reglene i postloven § 16. Ved å fjerne kravet til minsteantall seter per helikopter, åpner departementet f.eks. for færre seter per rundtur,

men flere avganger for å nå setekapasitetskravet per år. Sammen med reduksjonen i kravet til setekapasitet per år, vil denne endringen kunne gjøre helikopterruten interessant for flere helikopteroperatører. Å lyse ut tidligere, som vi nå har gjort, er et annet tiltak for å øke konkurransepotensialet.

Sikker rutedrift har førsteprioritet ved kjøp av flyrutetjenester, og Samferdselsdepartementet har derfor hatt tett dialog med Luftfartstilsynet om sikkerhetsrelaterte problemstillinger før utlysningen 8. februar. Departementet har, etter råd fra Luftfartstilsynet, i konkurransegrunnlaget valgt å fastsette tekniske og operative sikkerhetskrav tilsvarende krav som er forventet å bli en del av fremtidige sikkerhetsbestemmelser som Luftfartstilsynet vurderer for regelverket for operasjoner som Værøy-ruten. Tilleggskravene er bl.a. fastsatt for å sikre at fjerningen av kravet til antall seter i helikoptret ikke skal medføre en svekkelse i regularitet eller sikkerhet.

Statens kjøp av flyrutetjenester må alltid vurderes opp mot andre viktige samfunnsformål. Det er derfor viktig at staten forvalter skattebetalernes penger så effektivt som mulig. Jeg har forståelse for at endringer i kravspesifikasjonen kan skape bekymringer for hvordan rutetilbudet vil bli. Hvordan det faktiske setetilbudet og lastekapasiteten blir etter 1. august 2019 vil være avhengig av hvilke helikoptertyper vinneren av kontrakten vil benytte. Tilbudet kan også medføre mer produksjon enn det minstekravene i konkurransegrunnlaget tilsier. Med det foreslåtte kjøpsopplegget mener jeg at Samferdselsdepartementet har lagt til rette for at vi kan oppnå større konkurranse om drift av ruten, og samtidig sikre et godt, sikkert og stabilt rutetilbud for de reisende på strekningen Værøy-Bodø.

SPØRSMÅL NR. 1338

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Siv Mossleth

Besvart 24. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Sommerruten Værøy-Bodø er 5,5 time hver vei, og krever overnatting ved turer til Bodø. Ellers i året går det noen direkteruter som tar "bare" 3 t hver vei. Statsråden påsto i siste replikk at jeg spurte om elevens heimreiser i sommerferien. Selvsagt gjorde jeg ikke det, problemet for vgs-elevener er at helgeruta er på 5,5 timer hver vei hele året.

Forstår statsråden at elever må bruke 11 t på ferje for hver heimehelg i skoleåret, og at reisende fra Værøy må

bruke 11 timer på ferje for nødvendige ærender i Bodø om sommeren?»

BEGRUNNELSE:

I spørretimen 11.4.18 fikk jeg tilbakemelding på følgende spørsmål: På Værøy i Nordland er det som kjent helikopter og ferje som er alternativene for å komme seg til Bodø. For mange er kostnaden ved å ta helikopter stor, spesielt

om en er flere. Om sommeren er det færre direkteavganger med ferje, noe som svekker tilbudet til fiskeindustrien og de fastboende på Værøy.

Vil statsråden gjøre noe slik det blir mulig med dagsreiser med ferje til Bodø hele året?

Replikskordskiftet førte til et behov for et skriftlig spørsmål.

Svar:

mitt siste replikk svar i Stortingets spørretime 11.04.18 påpekte jeg at representanten Mossleths spørsmål hadde tatt utgangspunkt i ferjetilbudet til Værøy om sommeren, mens tema i oppfølgingsspørsmålene handlet om ferjetil-

bud i andre sesonger enn sommeren eller var vinklet for studenter som jo har ferie om sommeren.

Jeg er kjent med at reisetiden på strekningen Bodø-Værøy og Værøy-Bodø varierer etter hvilken retning ferjene går. Direkteturer mellom Bodø og Værøy tar 3 timer, mens reisetiden øker når turene går via Røst eller via Moskenes. For øvrig vises det til at det aktuelle sambandet ble kraftig rustet opp ved anbudsoppstart i 2013. Ferjetilbudet på strekningene som inngår i sambandet er tilpasset de mange ulike transportbehovene som ferjesambandet skal dekke for næringsliv og bosatte i Lofoten og på Værøy og Røst. Jeg vil også minne om at det fra 2017 ble satt inn ekstra fergekapasitet i juli måned.

SPØRSMÅL NR. 1339

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Geir Pollestad

Besvart 23. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen

Spørsmål:

«Kan statsråden garantera at framdrifta i arbeidet med ny E 39 frå Ålgård og sørover ikkje vert negativt påverka av Rogaland og Vest-Agder si manglande moglegheit til å stille garanti for prosjektet?»

GRUNNGJEVING:

Det vert kravd fylkeskommunal garanti når staten byggjer ny statleg veg for bilistane sine pengar. Det har dei siste åra vorte vedteke sær mange nye bompengeprojekt. Det gjer at fleire fylkeskommunar no har påteke seg garantiansvar for store beløp. Det er uklårt om til dømes Rogaland og Vest-Agder har høve til å stille garanti for ny E39.

Svar:

Regjeringa jobbar for å redusere bompengebelastninga for bilistane. Det statlege bidraget er auka i ei rekke vegprosjekt, både på vedtakstidspunkt av prosjektet i Stortinget og gjennom tilskotsordninga som nå blir utbetalt i dei årlege budsjetta. I tillegg er det verdt å nemne at bompengandelen i NTP 2018-29 er lågare enn i NTP 2014-23.

I sum kjem bilistane langt betre ut nå samanlikna med for få år sidan. Det er summen av avgifter (inkl. bompengar) som er vesentleg. Ei rekke bilrelaterte avgifter er redusert. Nå opplever ein at det offentlege bruker meir

pengar til vegformål enn det bilistane betalar i bilrelaterte avgifter og bompengar.

Nye Veier skal bygge ny E39 frå Lyngdal i Vest-Agder til Ålgård i Rogaland. Planarbeidet blir gjennomført som statleg plan. Samferdselsdepartementet har no til vurdering Statens vegvesen sitt forslag til planprogram for statleg kommunedelplan for strekninga. Det er Kommunal- og moderniseringsdepartementet som skal fastsetja planprogrammet. Planprogrammet vil bli fastsett så raskt som mogeleg utan at eg kan gje eit konkret tidspunkt for dette.

Når det gjeld ei eventuell bompengesak for bygging og finansiering av E39 på denne strekninga, vil det ikkje vere mogeleg for meg no å seie noko konkret om når dette kan skje. Dette vil m.a. avhenge av den vidare planlegginga i saka.

Ordninga med å stille fylkeskommunale garantiar for bompengelån har vore ein langvarig etablert praksis, både på fylkes- og riksvegprosjekt. Bakgrunnen er at fylkeskommunal garanti gir legitimitet til den lokale dimensjonen i den norske bompengemodellen, ved at lokale/regionale myndigheiter tar ansvar for finansieringsplanen som blir lagt fram for Stortinget og bidrar med grundige vurderingar av kva for prosjekt som bør prioriterast først. Eg legg til grunn at fylkeskommunane framleis vil vere med å ta ansvar i gjennomføring og framskunding av prosjekt som også har ein lokal og regional funksjon. Og så må vi vurdere realitetane når saka kjem til departementet.

SPØRSMÅL NR. 1340**Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Audun Lysbakken****Besvart 20. april 2018 av utenriksminister Ine M. Eriksen Søreide****Spørsmål:**

«Hvordan engasjerer norske myndigheter seg overfor brasilianske myndigheter for å fremme åpne demokratiske prosesser i landet, og at viktige rettsstatsprinsipper følges?»

BEGRUNNELSE:

Den politiske situasjonen i Brasil er svært spent etter tidligere president Inacio da Silva, kjent som Lula, fikk en dom på 12 års fengsel da ankesaken hans nådde Høyesterett i Brasil tidligere forrige uke. Rettsaken mot ham, så vel som avsettelsen av den tidligere presidenten Dilma Roussef i fjor, har skapt dyp splid i det brasilianske politiske liv og samfunnet for øvrig.

Brasil er en viktig partner for Norge, som største handelspartner etter EU og USA. Rundt 100 selskaper har investert nesten 140 milliarder kroner, det meste i oljesektoren. Det inkluderer statlige aktører som Statoil og Hydro. I tillegg har Statens Pensjonsfond Utland plassert omtrent 60 milliarder i Brasil.

Svar:

Brasil er en viktig partner for Norge, både i arbeidet med å bekjempe klimaendringer og gjennom betydelige norske

investeringer i bl.a. olje- og gasssektoren. Fra norsk side har vi derfor jevnlig kontakt med brasilianske myndigheter i form av besøksutveksling og politiske konsultasjoner. Betydningen av åpenhet, forutsigbarhet og likebehandling fremholdes både når det gjelder norsk bistand og norske investeringer. Rettsstatsprinsipper og demokratiske prosesser er avgjørende, og det er også viktig for å sikre norske investeringer.

Gjennom flere år har Brasil styrket lovgivningen og kanalisert ressurser til kampen mot korrupsjon. Dette har norske myndigheter hilst velkommen. I samarbeid med brasilianske institusjoner og sivile partnere, støtter Norges ambassade i Brasilia organisasjoner som arbeider med å fremme åpenhet og gjennomsiktighet i politiske og økonomiske anliggender. Gjennom støtten til urfolk-organisasjoner fremmer vi urfolks rettigheter og deres politiske deltakelse. Vi registrerer også en positiv brasiliansk holdning til etiske vurderinger foretatt i forbindelse med investeringer fra Statens Pensjonsfond Utland.

Rettsvesenet i Brasil har den senere tiden behandlet en større korrupsjonssak knyttet til oljeselskapet Petrobras, hvor ledende forretningsfolk og politikere fra ulike partier er blitt domfelt. I følge Transparency International utgjør denne saken en milepel i arbeidet med korrupsjonsbekjempelse i Latin-Amerika.

SPØRSMÅL NR. 1341**Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Kjersti Toppe****Besvart 24. april 2018 av eldre- og folkehelseminister Åse Michaelsen****Spørsmål:**

«Hvordan vil folkehelseministeren ivareta føre-var-prinsippet i håndtering av stoffet ethoxyquin som tilsettes fiskemelet i laksefôr, vil det igangsettes uavhengige undersøkelser for å trygge folkehelsen eller slår regjeringen seg til ro med fiskeriministerens utsagn om at han støtter seg til uttalelser som legger til grunn at det ikke er farlig å spise oppdrettslaks?»

BEGRUNNELSE:

Den første setningen av Folkehelselovens formål lyder: "Formålet med denne loven er å bidra til en samfunnsutvikling som fremmer folkehelse..."

Om statlige myndigheters ansvar heter det (§ 22)

Statlige myndigheter skal i sin virksomhet vurdere konsekvenser for befolkningens helse der det er relevant.

Folkehelseministeren har et særskilt ansvar i regjeringen for at Folkehelseloven følges opp.

I saken om bruk av ethoxyquin i fiskemelet i laksefôr som Morgenbladet omtaler i utgavene 8-12.04 og 13 - 19.04 18, fremgår det at det er betydelig uenighet i fagmiljøene om hvorvidt tilsetning av den syntetiske oksidanten ethoxyquin i fiskemelet er skadelig for folkehelsen, herunder om det kan fremkalle kreft. Forskere har fremlagt flere kritiske studier og det er en prosess i EU knyttet til stoffet, i følge Morgenbladet vil EU forby det.

Videre stiller artiklene spørsmål ved uavhengigheten ved forskningen i Norge og om det er for tette bånd mellom forskningsmiljøene regjeringen støtter seg til, blant annet Nasjonalt institutt for ernærings- og sjømatforskning (Nifs), og eieren Nærings- og Fiskeridepartementet. Artikkelen 6.-12. april viser også til at næringsorganisasjonen Sjømat Norge har hatt deltakere inn i Nifs forskningsprosjekt på ethoxyquin, forskningsprosjektet skal ha fått støtte fra det næringsstyrte Fiskeri- og havbruksnærings forskningsfond (FHF).

Spørsmålsstilleren viser til at dette ikke er første gangen det i norsk offentlighet blir stilt spørsmål ved folkehelse og oppdrettslaks, ei heller ved forskningsmiljøenes uavhengighet og om forskere kan forske fritt.

Fiskeriministeren uttaler (13.-19.04) til Morgenbladet: “- For at Norge skal være verdens fremste sjømatnasjon, må sjømaten som omsettes være sunn og trygg å spise. Dette ansvaret tar jeg på høyeste alvor. (...) Jeg støtter meg til de norske tilsynsmyndighetene og kunnskapsinstitusjonene. Disse uttaler at det ikke er noen grunn til bekymring, og at det ikke er farlig å spise oppdrettslaks.”

Spørsmålsstilleren mener det er alvorlig at det er så stort sprik i oppfatning. Det gjør at befolkningen ikke kan være trygg på at føre- var- prinsippet legges til grunn og at hensynet til folkehelse går foran næringsinteresser. Spørsmålsstilleren mener derfor Folkehelseministeren må sørge for uavhengige forskningsmidler som kan frembringe uhildet faglig basert kunnskap. Videre mener spørsmålsstilleren at føre- var - prinsippet må legges til grunn og at bruk av stoffer som kan være skadelig må avsluttes inntil det er faglig enighet og kan bevises at stoffet ikke er skadelig.

Svar:

Ethoxyquin er en svært effektiv antioksidant som har vært brukt av fiskemelindustrien i flere tiår. Det har vært og er fortsatt et viktig tilsetningsstoff for denne industrien, både sett ut fra et kvalitets- og et sikkerhetsperspektiv. Det hindrer harskning og faren for eksplosjon om bord under sjøtransport av fiskemel.

Ethoxyquin er regulert som tilsetningsstoff i fôr i EU. I samsvar med EØS-avtalen har vi det samme regelverket her i Norge. Alle tilsetningsstoffer til bruk i fôr blir etter en viss tid vurdert på nytt med sikte på eventuell videre godkjenning. For å bli re-godkjent må det dokumenteres at stoffet ikke har negativ effekt på folkehelse, dyrehelse

eller miljø. Det har til nå ikke foreligget et tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag til å vurdere alle mulige effekter av ethoxyquin. På denne bakgrunn har EU-kommisjonen besluttet å ikke re-godkjenne ethoxyquin som tilsetningsstoff, men besluttet at det skal fases ut så snart det er gode alternative antioksidanter for å hindre at fiskemelet antennes under transport. Det er gitt en overgangsordning som gjør at stoffet fortsatt er tillatt brukt i fiskemel, krillmel, algemel og fiskeensilasje til 31.12.2019. Fôr basert på disse råvarene skal være brukt opp innen 30. juni 2020. Det pågår et omfattende forskningsarbeid, og både industrien og forskningsinstitusjoner har viktige roller i dette arbeidet.

Helse- og omsorgsdepartementet er ikke ansvarlig for godkjenningen av og bruken av fôr til fisk, men har et ansvar i forbindelse med eventuelle reststoffer fra fôret dersom dette finnes i fisken som spises. Helse- og omsorgsdepartementet har derfor fulgt arbeidet med re-godkjenning av ethoxyquin som fôrtilsetningsstoff, og er kjent med risikovurderingen utført av Den europeiske myndighet for næringsmiddeltrygghet (EFSA). Norske posisjoner i møter i EU der denne saken behandles, klareres med Helse- og omsorgsdepartementet, Landbruks- og matdepartementet og Nærings- og fiskeridepartementet i forkant av møtene. Mattilsynet er fagetat på området og møter i de aktuelle møtene i EU-kommisjonen.

Denne saken viser at matlovens hovedformål om å sikre helsemessig trygge næringsmidler blir ivarettatt gjennom de krav og ordninger som er etablert i Norge og EU for godkjenning av stoffer som inngår i matkjeden, eksempelvis fôrtilsetningsstoffer. Etter min vurdering er hensynet til mattrygghet ivarettatt på en tilstrekkelig måte ved den avveiningen som er gjort i forhold til andre hensyn som eksempelvis å unngå eksplosjonsfare og unngå harskning av fôret som ville ha gått ut over kvaliteten på de fettløselige vitaminene.

Jeg har tillit til de vurderinger Mattilsynet gjør basert på risikovurderingen fra EFSA i denne saken. Ved opprettelsen av Mattilsynet i 2004, ble det lagt vekt på at etaten skulle forvalte hele matproduksjonskjeden fra jord og fjord til bord. Norge er her et foregangsland ved å ha en helhetlig forvaltning der folkehelsehensynet ivaretas gjennom hele kjeden.

Det er matloven som regulerer matområdet. Jeg finner derfor ikke grunn til å gå nærmere inn på folkehelselovens bestemmelser.

Ut fra kunnskapen som foreligger, mener jeg at det ikke er farlig å spise norsk oppdrettslaks. Samtidig mener jeg at det er riktig å fase ut bruken av dette stoffet på bakgrunn av EFSA's risikovurdering. Jeg har tillit til Mattilsynets arbeid og vurderinger og ser ikke grunn til å igangsette noe utover dette.

SPØRSMÅL NR. 1342**Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Sverre Myrli****Besvart 23. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«I et ordskifte i Stortingets spørretime 11. april om førerkort for eldre bilførere uttalte samferdselsministeren: «Da er spørsmålet å finne en risikotilnærming som gjør at man kan minimere ulempen for befolkningen generelt, ved at man kan gå til de gruppene som utgjør en større helserisiko.»

Er det noen helserisiko knyttet til eldre og bilkjøring, eller hva slags helserisiko er det statsråden her viser til?»

Svar:

I spørretimen 11. april 2018 viste jeg til at de kognitive evnene svekkes raskere når man blir eldre. Videre at aldersgrensen for helseattest ble flyttet fra 70 til 75 år net-

topp fordi man så at den generelle helsen til eksempelvis 72-åringer er bedre i dag enn for en del år siden. Jeg ga videre uttrykk for at det derfor er grunnlag for å diskutere hva som er en fornuftig grense. I den sammenheng sa jeg at spørsmålet er å finne en risikotilnærming som gjør at man kan minimere ulempen for befolkningen generelt ved at man kan gå til de gruppene som utgjør en større helserisiko.

Som jeg har meddelt Stortinget i forbindelse med behandling av representantforslag 177 S (2017-2018), har jeg tatt initiativ til å få en felles vurdering fra veg- og helsemyndighetene på om det er grunnlag for å forenkle reglene om helseattest for eldre bilførere. Jeg vil komme tilbake til Stortinget på egnet måte når saken er vurdert.

SPØRSMÅL NR. 1343**Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung****Besvart 20. april 2018 av fiskeriminister Per Sandberg****Spørsmål:**

«Kan jeg be om en oversikt over hvilke selskaper som har kjøpt nye konsesjonene for oppdrett i år, fordelt på de 13 produksjonsområdene?»

Svar:

Innledningsvis presiserer jeg at jeg i dette svaret har lagt til grunn at representanten sikter til tildeling av nye tillatelser til oppdrett med laks, ørret og regnbueørret.

Det nye trafikklssystemet trådte i kraft 15. oktober 2017. Systemet innebærer at det foretas en vurdering av om det skal foretas justeringer i produksjonskapasiteten innenfor oppdrett med laks, ørret og regnbueørret annet hvert år, første gang i 2017. Min vurdering var, basert på de beste faglige rådene, at det kan tildeles økt kapasitet i 8 av 13 produksjonsområder. I tråd med trafikklssystemet tar regjeringen derfor sikte på å tildele inntil 6 pst. økt kapasitet i disse "grønne" områdene. Kapasitetsjusteringen gjennomføres slik:

1. Det ble gitt tilbud om å øke kapasiteten på tillatelser i grønne produksjonsområder med 2 pst. mot et vederlag på 120 000 kroner per tonn. Fristen for å takke ja til tilbudet og innbetale vederlaget gikk ut 31. januar 2018. Over 95 pst. av den tilbudte kapasitetsøkningen ble kjøpt. Jeg har lagt ved en oversikt over hvem som har takket ja til tilbudet og innbetalt vederlaget. Til sammen ble det for øvrig innbetalt over 900 millioner kroner i vederlag, og 80 pst. av dette vederlag vil tilfalle havbruksfondet.
2. Oppdrettere i samtlige produksjonsområder fikk tilbud om å øke kapasiteten på eksisterende tillatelser med inntil 6 pst, gitt at visse strenge lusekrav var oppfylt. Kapasitetsøkningen som blir tilbudt den enkelte oppdretter er avhengig av hvor stor produksjonen har vært på de lokalitetene som oppfylte vilkårene. En oversikt over innkomne søknader, og Mattilsynets vurdering av om vilkårene er oppfylt, er vedlagt.

3. Etter at det er tildelt kapasitet etter punkt 1 og 2, vil den resterende kapasiteten bli tildelt i form av nye tillatelser. Jeg har besluttet at disse tillatelsene vil bli tildelt gjennom en auksjon. Et forslag til hvordan auksjonen kan innrettes har vært på høring. Høringsfristen gikk ut 18. april 2018. Jeg tar sikte på at auksjonen gjennomføres før sommeren 2018.

Som det fremgår ovenfor er det så langt i 2018 ikke tildelt nye tillatelser, men økt kapasitet på eksisterende tillatelser.

Vedlegg til svar, se lenke:

<https://www.stortinget.no/globalassets/pdf/dokumentserien/2017-2018/dok15-201718-1343-vedlegg.pdf>

SPØRSMÅL NR. 1344

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Ruth Grung

Besvart 20. april 2018 av fiskeriminister Per Sandberg

Spørsmål:

«Sjømat er en av våre viktigste eksportnæringer. Sjømatnæringen er spesielt utsatt for omdømmepåvirkning. Den senere tiden har media beskrevet stygge korrupsjonssaker og mafiametoder spesielt for eksport til Vietnam og Kina.

Hva gjør ministeren for å hindre at norsk sjømateksport blir utsatt for korrupsjon og menneskerettsbrudd i utlandet?»

Svar:

Jeg forutsetter at norsk laks og annen sjømat fra Norge eksporteres på lovlig måte og i lovlige kanaler. Regjeringen legger selvsagt til grunn at norske bedrifter innenfor alle bransjer følger lover og regler, uavhengig av hvilke markeder de opererer i. Videresalg og eksport til tredjeland er i utgangspunktet ikke ulovlig, så lenge man følger de ulike markedenes regler og forskrifter.

Jeg vil understreke at når det gjelder medieoppslagene om smugling av laks og andre matvarer fra Vietnam til Kina, så er saken under etterforskning av kinesiske myndigheter. Jeg ønsker ikke å spekulere i om norske aktører har vært direkte eller indirekte involvert. Jeg legger uansett til grunn at norske aktører gjør nøye vurderinger av hvilke forretningsforbindelser de knytter til seg, og at de har et bevisst forhold til risikoen, blant annet for omdømmet, dersom norsk sjømat skulle havne i illegale kanaler.

Generelt så forventer regjeringen at norske bedrifter, i tillegg til å følge lover og regler, også utviser samfunnsansvar, både hjemme og i utlandet. Forventningene gjelder uavhengig av om bedriftene er private eller har statlig eierandel.

Regjeringens forventninger til næringslivet på samfunnsansvarsområdet er generelle, samtidig som de spe-

sifikt er knyttet til klima og miljø, menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter og anti-korrupsjon. Regjeringens forventninger tar utgangspunkt i og bygger på nasjonale og internasjonale standarder, konvensjoner og rapporteringsnormer, herunder OECDs retningslinjer for flernasjonale selskaper, FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter og FNs Global Compact.

Regjeringen har et eget konsultasjonsorgan for samfunnsansvar, KOMpakt, med deltakere fra myndighetene, næringslivet, fagbevegelsen, sivilt samfunn og akademia. Målsettingen med KOMpakt er å styrke regjeringens grunnlag for politikktutforming og beslutninger knyttet til næringslivets samfunnsansvar med hovedvekt på internasjonale problemstillinger samt å styrke dialogen mellom regjeringen, næringslivet, interesseorganisasjoner og akademia i sentrale spørsmål knyttet til næringslivets samfunnsansvar.

Sjømatnæringen er uten tvil avhengig av et godt omdømme, og jeg opplever at næringen generelt sett har høy oppmerksomhet om dette. Jeg legger til grunn at næringen som en del av omdømmearbeidet og i et bredere samfunnsansvarsperspektiv er opptatt av at dens produkter ikke knyttes til illegal virksomhet. Jeg vil derfor invitere næringens organisasjoner til et møte for å få en orientering om hvordan næringen arbeider med samfunnsansvar både hjemme og i utlandet.

Jeg vil peke på at norske myndigheter legger ned et omfattende arbeid for å sørge for at det norske næringslivet, herunder sjømatnæringen, har god tilgang til internasjonale markeder. Når det gjelder eksporten av laks til Kina, har det vært arbeidet aktivt for å gjenåpne markedet etter normaliseringen av de bilaterale politiske forbindelsene. Det gleder meg derfor at vi de siste månedene har sett et betydelig oppsving i den regulære eksporten av laks til

Kina. Det gjenstår fremdeles enkelte utfordringer forbundet med markedsadgangen til Kina, som vi har en tett dialog med kinesiske myndigheter om å få løst. Som en del av dette foretok kinesiske veterinærmyndigheter i mars

en inspeksjon hos utvalgte norske sjømatbedrifter. Vi har håp om at inspeksjonen vil føre til at flere norske sjømatbedrifter blir klarert for eksport til Kina.

SPØRSMÅL NR. 1345

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 20. april 2018 av kulturminister Trine Skei Grande

Spørsmål:

«Gjeld og forpliktelser opparbeidet gjennom spill kan føre til alvorlige konsekvenser, også selvmord.

Hvilken kunnskap finnes om spillavhengighet og selvmord, hvilke tiltak har regjeringen iverksatt for å motvirke dette og hvordan har ministeren fulgt opp den kunnskapen som foreligger?»

BEGRUNNELSE:

Gjennom mediene og foreningen Spillavhengighet Norge varsles vi stadig om at enkeltpersoner og familier rammes på verste vis av spillavhengighet og at forekomsten av selvmord kan være stor i den gruppen.

Svar:

Tiltak for å motvirke spillavhengighet og selvmord iverksettes blant annet gjennom forebyggende tiltak på pengespillfeltet, som å føre en ansvarlig spillpolitikk. Utforming av spillpolitikk ligger under mitt ansvarsområde som kulturminister. Ansvaret for forebygging og behandling av spilleproblemer ligger under Helse- og omsorgsdepartementet.

Regjeringen ønsker en ansvarlig spillpolitikk, som blant annet tar utgangspunkt i det sosiale ansvaret for og hensynet til personer som har eller kan utvikle spillrelaterte problemer, herunder avhengighet. Det er de sårbare spillerne som er vår hovedprioritering når vi fastlegger pengespillpolitikken. Det fremgår også av regelverket at hovedformålet er å forebygge negative sosiale konsekvenser av spill. Regjeringen mener at den beste modellen for å oppnå dette målet er enerettsmodellen, der Norsk Tipping har enerett på å tilby de største spillene og spillene som medfører en høyere risiko for spilleproblemer.

Norsk Tipping har et svært omfattende ansvarlighetsrammeverk rundt sine spill, og har som sitt fremste formål å forebygge negative konsekvenser av spill. Forskning vis-

er at blant de som har problemer med pengespill, oppgir et stort flertall casinospill hos utenlandske spillselskaper som problematiske. En viktig oppgave for å forebygge spillavhengighet er å sørge for at utenlandske spillselskaper får minst mulig fotfeste i det norske markedet.

I stortingsmeldingen om pengespill, som ble lagt fram for Stortinget i desember 2016, foreslo regjeringen flere tiltak for å holde utenlandske spillselskaper ute av det norske markedet. Departementet jobber nå for å følge opp disse tiltakene. Dette gjelder blant annet å stanse TV-reklame for utenlandske pengespillselskaper, med regelendringer som skal effektivisere betalingsformidlingsforbudet, og vi utreder DNS-varsling, som skal varsle spillere som prøver å gå inn på utenlandske spillside om at disse sidene er ulovlige etter norsk rett.

Mennesker med spilleproblemer opparbeider seg ofte svært høy gjeld. Finansieringsselskaper på nett tilbyr forbrukslån og annen kreditt for å finansiere problemspilling. Problemspillere kan enkelt få tilgang til kreditt med høye renter, også uten at det foretas kredittsjekk eller kontroll av identitet. Tilgangen på kreditt bidrar til å gjøre situasjonen enda mer håpløs for de det gjelder. Jeg vil ta opp denne problematikken med finansministeren.

Siden 2005 har det blitt satt av penger fra Norsk Tipping overskudd, som skal gå til forskning, informasjon, forebygging og behandling av spillavhengighet, gjennom regjeringens handlingsplan mot spilleproblemer. Handlingsplanen utarbeides av Lotteritilsynet, etter mandat fra Kulturdepartementet. Tiltakene på helseområdet utarbeides i samarbeid med Helsedirektoratet. Lotteritilsynet, Medietilsynet og Helsedirektoratet gjennomfører tiltakene i handlingsplanen og deler ut midler til de enkelte prosjektene. Gjeldende handlingsplan mot spillproblemer løper ut 2018, og Kulturdepartementet har besluttet at en ny plan skal vedtas innen utgangen av inneværende år.

Flere undersøkelser viser at de som lider av spillavhengighet ofte også har andre samtidige lidelser, og at det er en økt forekomst av selvmord blant spillavhengige. Dette

er imidlertid et område der vi trenger mer kunnskap. Derfor er forskning på samtidige lidelser inntatt som et eget tiltak i handlingsplanen mot spillproblemer for perioden 2016-2018:

Tiltak 2.3.a

Det skal forskes på samtidige lidelser og klinikknære studier av behandlingsmetoder

Det skal gjennomføres studier om de helsemessige utfordringene for personer med spilleproblemer, inkludert sammenhengen mellom spilleavhengighet, rusmiddelproblemer og psykiske plager (samtidige lidelser). Studien bør også omhandle mulige sammenhenger mellom spilleavhengighet og suicidal atferd. Samtidig skal det gjennomføres klinikknære studier av behandlingsmetoder for å kvalitetssikre tjenestene for personer med spilleproblemer. Helsedirektoratet er ansvarlig for at studiene gjennomføres.

Som det fremgår ovenfor er det Helsedirektoratet som har ansvar for å følge opp dette punktet. Universitetet i Bergen har fått tildelt midler for å gjennomføre en studie som beskrevet i tiltakspunktet. Resultatet av studien skal foreligge i løpet av året.

Tidlig identifisering og god behandling for problematisk spilleatferd er også et hovedmål i handlingsplanen.

Handlingsplanen beskriver en rekke tiltak som skal bedre behandlingstilbudet for spillavhengige.

Årsakene til psykiske problemer, avhengighet og selvmord er ofte sammensatte. Dette gjelder også for selvmord knyttet til spillproblematikk. Vi vet at psykiske lidelser, særlig depresjon og rusproblemer er generelle risikofaktorer for selvmord. Men, vi har for lite kunnskap bl.a. om selvmord som skjer under eller etter behandling i spesialisthelsetjenesten. Dette er bakgrunnen for at det nå blir implementert et nytt kartleggingssystem for forebygging av selvmord i psykisk helsevern og tverrfaglig spesialisert rusbehandling. Systemet er utviklet etter tilsvarende modell i Storbritannia og skal sikre en løpende nasjonal oversikt over alle selvmord knyttet til disse tjenestene, beskrive omstendigheter rundt hendelsene og systematisk kartlegge hva som kjennetegner pasientene. Hensikten er å benytte denne kunnskapen til å utvikle og evaluere forebyggende tiltak mot selvmord på systemnivå i tjenestene.

Selv om helsetjenestene har en viktig oppgave med å forebygge og behandle psykiske og avhengighetsrelaterte lidelser, er det behov for en koordinert innsats om selvmordsforebygging i alle sektorer hvor livet leves, som også inkluderer spillområdet. Regjeringen ønsker derfor også fremover å legge til rette for en best mulig samordnet innsats for forebygging av selvmord, på tvers av sektorer og fagområder.

SPØRSMÅL NR. 1346

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Kari Henriksen

Besvart 24. april 2018 av barne- og likestillingsminister Linda C. Hofstad Helleland

Spørsmål:

«I møte med frivillige organisasjoner under FNs kvinnekommisjon meldte FOKUS bekymring for statusen til frivillige og ideelle organisasjoner. Disse blir nå skviset i flere land og også i internasjonale fora. Her hjemme ser vi at regjeringen bidrar til samme trend. Hvert år har det vært kutt i bevilgninger i forslag til statsbudsjett, noe som skaper uforutsigbarhet og usikkerhet for frivillig sektor.

Hva vil statsråden gjøre for å øke statusen til frivillige organisasjoner i Norge og internasjonalt?»

Svar:

Jeg deler representantens bekymring over situasjonen for frivillige og ideelle organisasjoner i flere land. Vi ser

at sivilt samfunn og menneskerettighetsforvarere arbeider under hardt press i mange deler av verden, også i flere land i Europa. Derfor er beskyttelse av menneskerettighetsforkjempere en hovedprioritering i Norges menneskerettighetspolitikk i tråd med Meld. St. 10 (2014-2015). Norske myndigheter støtter opp om menneskerettighetsforkjempere og deres arbeid gjennom direkte kontakt, økonomisk støtte, dialog med aktuelle lands myndigheter og arbeid i organisasjoner som FN, Europarådet og OSSE, og gjennom godt samarbeid og nær kontakt med sivilt samfunn.

Ifølge Utenriksdepartementet har norsk støtte til ikke-statlige organisasjoner over bistandsbudsjettet i perioden 2013-2017 økt fra 6,7 milliarder i 2013 til 7,4 milliarder i 2017. Ikke-statlige organisasjoner inkluderer

norske, internasjonale og lokale ikke-statlige organisasjoner. I prosent har støtten til ikke-statlige organisasjoner holdt seg stabil på rundt 21 prosent av total bistand i perioden 2013-2017. Støtten til ikke-statlige organisasjoner som har kvinner og likestilling som hoved- eller delmål har blitt noe redusert fra mellom 3,2 og 3,4 milliarder i perioden 2013-2015, til 3 milliarder i 2016 og 2017. Som andel av den totale bistanden har støtten til ikke-statlige organisasjoner med fokus på kvinner og likestilling holdt seg stabil de siste fem årene på rundt 9 prosent.

En positiv utvikling under årets kvinnekommisjon var at det for første gang i et CSW-dokument kom inn en sterk og operativ referanse til støtte for kvinnelige menneskerettighetsforsvarere.

Frivillige og ideelle organisasjoner i Norge får støtte over en rekke departementers budsjett, og jeg kan ikke uttale meg generelt om utviklingen i statlig støtte til frivillig sektor. Når det gjelder situasjonen for frivillige organisasjoner som arbeider for kvinners rettigheter og kjønnslikestilling i Norge, har det ikke vært kutt i bevilgninger i Barne- og likestillingsdepartementets forslag til statsbudsjett. På tilskudsordningen til familie- og likestillingspolitiske organisasjoner (statsbudsjettets kap 871, post 70) har det tvert imot vært en økning i bevilgningen i denne regjeringsperioden.

Jeg mener det er viktig at vi har et sterkt og vitalt sivil samfunn og jeg setter stor pris på innspillene jeg får fra frivillige organisasjoner og det arbeidet de gjør.

SPØRSMÅL NR. 1347

Innlevert 13. april 2018 av stortingsrepresentant Jenny Klinge

Besvart 18. april 2018 av justis-, beredskaps- og innvandringsminister Tor Mikkel Wara

Spørsmål:

«Eg ønskjer svar frå justisministeren på kor mange i politietaten som no er innplasserte med stillingskode politikontakt, både på landsbasis og fordelt på kvart politidistrikt. Eg ønskjer også ei oversikt over alle kommunar som har fått tildelt politikontakt.»

Svar:

Innføring av en fast politikontakt for kommunene skal sikre at det forebyggende arbeidet gis prioritet og kontinuerlig oppfølging. Dette gir også klare føringer for politimesterens ressursdisponering, ved at denne må ta høyde

for kravet om slike politikontakter og gi stillingene et innhold som gir styrket forebyggende effekt.

Alle kommuner har siden juni 2017 hatt en politikontakt. Politidirektoratet har opplyst at på grunn av pågående personalløp har rollen som politikontakt vært tilsatt midlertidig enkelte steder. Når personalløpet er ferdigstilt 1. juni 2018 vil rollen som fast politikontakt være på plass alle steder.

Fra Politidirektoratet får jeg opplyst at det på landsbasis per 15. juni 2017 var innplassert 310 polititjenestemenn i funksjonen politikontakt. Antall og fordeling på politidistrikt fremgår av tabellen under.

Politidistrikt	Antall politikontakter	Antall kommuner
Oslo	7	3
Øst	28	38
Sør-Øst	34	54
Innlandet	37	47
Agder	25	29
Sør-Vest	22	32
Vest	40	54
Møre og Romsdal	25	36
Trøndelag	36	49
Nordland	30	50
Troms	11	17
Finnmark	15	19
Totalt	310	428

Antall kommuner er hentet fra Kgl. Res om endringer i distriktsinndelingen datert 20. november 2015. Kommunestrukturen har endret seg siden da og er fortsatt i endring.

Som det fremgår av Prop. 61 LS (2014-2015) side 75, kan en politikontakt ha ansvar for mer enn én kommune. Det vil derfor ikke være et én til én forhold mellom antall politikontakter og antall kommuner. Når faste stillinger er på plass 1. juni 2018, vil ny status kunne fremlegges.

SPØRSMÅL NR. 1348

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 26. april 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«I Sverige har det vært stor oppmerksomhet rundt at det importeres stadig flere ulovlige varer i postsendinger fra Kina. I tillegg oppgis det ofte lavere vareverdi enn den reelle, noe som resulterer i for lav toll- og avgiftsinnbetaling.

Har statsråden oversikt over importen av varer gjennom postsendinger fra Kina til Norge, om det hyppig innføres ulovlige varer og om det ofte oppgis feil verdi på varene?»

BEGRUNNELSE:

I Sverige har det vært rettet sterk kritikk mot at det er for lite kontroll med om varene som importeres i postsendinger, er lovlige og om det betales merverdiavgift og annen avgift på disse. Virke opplyser at de antar at det er enda større omfang av slik ulovlig import til Norge blant annet siden regjeringen legger til rette for denne handelen gjennom avgiftsfritak på sendinger med verdi (inkl. frakt) inntil 350 kroner. I Tolletatens magasin «På grensen» (4/2017) heter det at det er avdekket at det ofte oppgis for lav verdi på varer som importeres fra utlandet for at varene skal komme under 350 kroner-grensen og derved kunne importeres toll- og avgiftsfritt.

Svar:

Jeg er oppmerksom på problemstillingen som tas opp i representantens spørsmål.

Tolletaten gjennomfører betydelig kontrollvirksomhet rettet mot postsendinger som sendes direkte til forbruker i Norge, herunder varer fra Kina. Etatens kontroll baseres på stikkprøver på grunnlag av løpende risikovurderinger av varestrømmene med postsendinger. Gjennom kontrollene avdekkes løpende ulovlige varer og varer som har blitt underfakturert. Kontrollen med ulovlige

varer avhenger ikke av forsendelsens oppgitte verdi. Lavverdisendinger kontrolleres for ulovlige varer på samme måte som forsendelser med fortollingsplikt. Tolletaten oppgir i sin årsrapport for 2017 at nesten halvparten av narkotikabeslagene i 2017 ble gjort i postsendinger. Ifølge etaten er det en trend at det det sendes stadig mer syntetiske narkotiske stoffer i postsendinger. Tolletaten har i 2017 økt aktiviteten på området for å kunne kontrollere større mengder post, dette inkluderer økt bruk av tekniske hjelpemidler som for eksempel røntgenmaskiner og elektroniske sniffere som kan "lukte" ulovlige stoffer.

Useriøse aktører i utlandet kan uriktig oppgi at forsendelser er verdt under 350 kroner (inkludert frakt- og forsikringskostnader). På denne måten unngås plikten til å fortolle varene ved innførselen til Norge, og varene unndras merverdiavgift og ev. toll og særavgift. Tilsvarende er mulig i relasjon til tollfritaket for gaver under 1000 kroner til personlig bruk, som heller ikke skal fortolles. Det forekommer også at utenlandske selgere uriktig deklarerer avgiftspliktige varer som avgiftsfrie. Det er sentralt at slike unndragelser møtes med effektive mottiltak.

Tolletaten har opplyst at en kontrollaksjon i 2014 påviste mange forsendelser med reell verdi over verdigrensen, som på det tidspunktet var 200 kroner (ekskl. frakt- og forsikringskostnader). Varene var merket som gaver eller med oppgitt verdi under verdigrensen. Ved aksjonen var Kina ett land som utpekte seg, ved at forsendelser ble oppgitt med uriktig verdi for å unngå toll og merverdiavgift.

Fordi varer med verdi under 350 kroner er unntatt fra deklareringsplikten, registreres ikke slike varer hos tolletaten. Videre ligger det i sakens natur at det er krevende å skaffe informasjon om ulovlig virksomhet. Det er derfor svært vanskelig å anslå nærmere hvilket omfang problemet har. Ifølge tolletaten er Kina den største handelspartner for e-handel målt i verdi via betalingstjenester (Kilde: DIBS' rapport om netthandel for 2017). Etatens har

ikke detaljert oversikt over hvor mye av denne handelen som er lavverdisendinger fra Kina, men nylige anslag fra 2018 indikerer at dette er mer enn 700 000 lavverdisendinger i måneden. Tallet kan være betydelig høyere da det i Europa finnes flere sentraler for ompakking som fører til at opprinnelsen ikke oppgis korrekt til norsk tolletat.

Tolletaten har gitt uttrykk for at den har stor oppmerksomhet på kontroll av postsendinger. Kontrollnivået må samtidig avveies mot alle andre oppgaver etaten har, basert på risiko og vesentlighet. Jeg har full tillit til at tolletaten innenfor de ressurser Stortinget til enhver tid tildeler etaten, gjør de valg og prioriteringer som fører til en best mulig kontroll av vareførselen over Norges grenser.

SPØRSMÅL NR. 1349

Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Sigbjørn Gjelsvik

Besvart 26. april 2018 av finansminister Siv Jensen

Spørsmål:

«Hvorfor sørger ikke regjeringen for at det innføres en elektronisk innbetalingsordning for innbetaling av merverdiavgift og toll på postsendinger fra utlandet?»

BEGRUNNELSE:

Posten Norge krever et gebyr på 158 kroner for å gjennomføre forenklet fortolling av småpakker handlet på nett fra utlandet, dvs. pakker til en verdi mellom 350 kroner og 3000 kroner. I Finland er det ikke gebyr for å fortolle småpakker. Den finske modellen fungerer ved at forbrukeren selv kan betale moms og toll gjennom en elektronisk tjeneste kalt innføringserklæringstjeneste (Tuonti-ilmoituspalvelu). 80 prosent av finnene bruker denne løsningen når de mottar sendinger fra utlandet. Løsningen er enkel og gratis for forbrukerne samtidig som staten får momsinntekter på en effektiv måte.

Svar:

Inn- og utførsel av varer til og fra Norge utløser plikt til tollekspedering. Dette legger til rette for kontroll med vareførselen inn og ut av landet, og for innkreving av statens inntekter fra toll, merverdiavgift og særavgifter ved innførsel. Staten oppkrever ikke gebyrer knyttet til fortolling av varer som innføres til Norge.

Det vanligste ved innførsel av varer til Norge er at transportøren/speditøren fortoller varene på vegne av importøren. Som betaling for sine tjenester oppkrever transportøren et tollbehandlingsgebyr. Tolletaten har imidlertid - på samme måte som i Finland - etablert en elektronisk egenfortollingsløsning for privatpersoner som importerer varer til Norge. De fleste varer med verdi mel-

lom 350 og 3000 kroner kan fortolles med denne løsningen. Løsningen innebærer at privatpersoner lar seg registrere hos Tolletaten og betaler merverdiavgift når varen er ankommet Norge. Når privatpersoner benytter Tolletatens elektroniske fortollingsløsning kan transportøren ikke ta seg betalt for tollbehandlingen. I praksis har det vist seg at transportørene likevel tar seg betalt for lagring mv. av varen, slik at det ikke synes å være noe å spare på å fortolle varen selv. Dette er uheldig. Gjeldende regelverk er imidlertid som utgangspunkt er godt tilrettelagt for egenfortolling.

SPØRSMÅL NR. 1350**Innlevert 16. april 2018 av stortingsrepresentant Nils Kristen Sandtrøen****Besvart 24. april 2018 av samferdselsminister Ketil Solvik-Olsen****Spørsmål:**

«Hva vil samferdselsministeren gjøre for å sørge for bedre plass på togene i trafikkavviklingen ved ferier og høytider?»

stiller Jernbanedirektoratet et generelt krav om at setekapasiteten skal tilpasses markedsbehov.

BEGRUNNELSE:

Selv om det er et tverrpolitisk ønske om å legge til rette for flere kollektivreisende i framtida og bedre mulighetene for å reise kollektivt, er det utfordringer for togreisende slik det eksempelvis var med Rørosbanen i påsken. Antallet togreisende i ferier og i rushtiden er stort. Økningen i togtrafikken de siste årene har vært ønskelig, men krever også større antall plasser på togene totalt.

Plassmangel kan bety reisende ikke får plass, eller at personer som kunne reist med toget, blir tvunget til å velge vekk kollektivreiser som alternativ.

I tillegg har regjeringens jernbanepolitikk og opptakten til privatisering av jernbanedriften denne vinteren ført til at antall togvogner i perioder har blitt redusert på grunn av dårligere bemanning.

Svar:

Jernbanedirektoratet har gjennom trafikkavtalen med NSB satt minimumskrav til antall avganger pr. strekning, samt krav til setekapasitet.

På strekninger med mange fritidsreisende er det en vesentlig økning i etterspørsel i forbindelse med ferier og høytider. På enkelte dager er det flere reisende enn det som tilbys av seter. I påsken i år økte NSB kapasiteten med 15.700 seter i regiontogene på Bergensbanen, Dovrebanen, Nordlandsbanen og Rørosbanen. Av disse var 2.685 ekstra seter på Rørosbanen. Det kan også nevnes at det tilbys ekstra seter/avganger ved større arrangementer som Rørosmartnan og Birkebeinerrennet.

Det er togoperatørene som prioriterer hvor og når ekstra kapasitet skal settes inn. Dette avhenger blant annet av tilgjengelig togmateriell, vedlikehold av dette, kapasitet på sporet og etterspørsel på de ulike strekningene. Selv om det i utgangspunktet er opp til togselskapene selv å vurdere markedsmessig behov for ekstrakapasitet, er Jernbanedirektoratet opptatt av å videreutvikle tilbudet til beste for de reisende. Jernbanedirektoratet vil derfor i oppfølgingsmøter med togoperatørene ta opp hvordan man kan sikre at det også i fremtiden blir tilstrekkelig kapasitet i forbindelse med ferier og høytider. I forbindelse med konkurranseutsettingen av togtrafikken,

